

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Ge 14.27

Harvard College Library

FROM THE REQUEST OF

FRANCIS B. HAYES

(Class of 1839).

Received 4 March, 1887

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

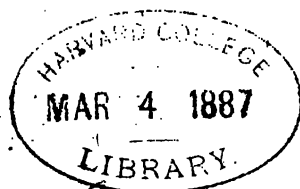
ERATOSTHENICA

COMPOSIT

GODOFREDUS BERNHARDY.

BEROLINI, MDCCCXXII.
IMPENSIS GE. REIMERL

6214.27

Hays Fund.

Fragmenta, memoriam tum certam, tum latissimam
suis auctoribus conciliatura, eam praeferre convenit
naturam, ut colligantur, componantur, explanentur.
Qua ipsa triplici necessitate quantis editor implicetur
negotiis, non difficulter intelligi licet. Praestant enim
auctores, quorum opera utcumque integra steterunt, ar-
gumentum perspicuum, definitam quandam ratiocina-
tionum seriem et complexum, decursum orationis in-
stitutae reliquis aptum, ambitumque accuratis circum-
scriptum limitibus: ordinem denique perpetuum, ad
quem etiam minutissimae quaeque sententiae exigantur.
At vero quorum virorum ingenii monumenta tempo-
rum sive iniuria sive potius cura posteritatem non at-
tigerint, in obscuro argumento atque in ruinis versan-
tur, neque luminibus aut verborum mente probabili
conclusorum, aut sententiarum omne propositum expe-
dientium, illustrantur. Ac primum collectione reli-
quiarum rem indigere apparet, quae ut clarissima viri
fere ignoti effigies animo concipiatur, ne sublestissimum
quidem dictum opinionemve praetermittat. Unde con-
ficitur, lectionem requiri universos antiquitatis libros
complexam. Est sane immensa ea eruditio non alia,
quam diligentiae pertinacissimae laus et progenies; sed
quotusquisque adeo et ab otio et ab aevi amplitudine
beatus reperitur, ut ad istud fastigium eveni potuerit?
Inaudivimus adhuc de Triumviris Batavis, Hamsterhu-
sio, Valckenario, et quem dubitanter adiicio Rahuks-
-

nio. Possit, neque immerito, ab indicibus auctorum (auctoribus enim praecipue significandis, ut quorum loci etiam per accuratissima digesti adversaria quaerentem saepenumero lateant, index debebat addictus esse.) subsidii aliquid expectari; verum isti nimia negligentia fere ubique constructi deprehenduntur. Proinde non facile quisquam unum alterumve fragmentum hic quoque omissum mirabitur, cum praesertim ne Bentleium quidem, hoc in genere administrando prae ceteris insignem, Callimacheorum nihil effugerit. Accedit, ut eorum hominum, qui late patentem olim obtinuerint celebritatem, non pauca etiam apud eos quos minime expectares auctores, nomine sive neglecto, sive depravato, latent, qualia vix critici exercitatissimi acumen penitus eruerit.

Deinde fragmentis componendis collatorem sese addicere decet. Quod si interpretis praestantia, qui argumenti quamvis expositi, planam tamen intelligentiam non ab omni parte admittentis, molestias ita sustulerit, ut ordinem et nominum et sententiarum usquequaque perspicuum commonstret et exhibeat, eius igitur interpretis praestantia iustissimis effertur laudibus: multo etiam maiore in loco ille ponendus erit, qui argumentum neque ad omnium cognitionem obiectum, neque ansam copiamque sui faciens, in integrum restituerit, et, lacunis quantumvis impredientibus, explicationem et ambitum proposuerit. Ex hac studiorum parte, omnium difficillima, plerosque fragmentorum editores minus censi voluisse, non utique est quod miremur: mireris tamen, illum, quem sagacitate perpauci aequiparant, Bentleium, prorsus ignorasse videri, etiam Callimachi reliquias concinnandas fuisse. Unde necessario accidit, ut quae dextre disposita adumbrationem certe ingenii et mentis, qua locos suos auctor pertractare consueisset, forent constitutura, ea nonnisi curiosi-

tati minutiarum studiosae satisfacere queant. Inde etiam aliud aliquanto gravius malum provenit, quod libros illi affingebant nunquam evulgatos, magnam istos partem vel indoli scriptoris adimotos procul abiciendos. Veluti ne inprimis novissimos huius negotii administratores ambiciose perstringam, eidem Callimacho Criticus Britannus viginti ipsos commentarios (vel poemata) tribuit, qui sigillatim editi non fuerunt. Quid quod nostro Eratostheni, quem isti titulorum scrutatores pessime habuerunt, Fellus Galeusque opera coniuncta circiter quadraginta, alii etiam sexcenta volumina assignarunt? Quis non rideat, semel auditum, Vossium, Salmasium, Fabricium commentationem in architectura versatam, et magis etiam ridiculam, eundem Fabricium medica scripta Eratosthenis posuisse? Equidem cum persuasissimum haberem, istam molestissimam licet componendi fragmenta operam summam huius quaestionis complecti, in eam rite persequendam omni incubui studio et ardore, legenda viri hac in arte sine comparatione principis, Valckenarii, vestigia ratus.

Ultimum obtinuit locum illustratio fragmentorum. Hic ne quis modulum normamque, ad quam singula huius opellae conformavi, temere sibi carpendam arripiat: illustrationem omnino praetermissam fuisse, ultro confiteor. Duplex datur explicandi ratio, altera indocta et puerilis, qua cum primis cuiuscunque arguendi sermo est iniectus, locos undecunque acceptos, rei sive accommodatos sive ineptos, ingerant et convehant; altera docta, liberalis, ingenua, quae cognitione et peritia universae antiquitatis capitum suffulta, quaecunque expedienda sibi sunipsit, eorum vim et sententiam, toto patefacto ambitu, originibusque ad istius scriptoris usque aetatem accurate et perspecte repetitis, expendere norit atque investigare. Ad priorem igitur regulam multos, ad alteram ne septem quidem auctores post

tot saeculorum desursum indagatos esse contenderim: illam sprevi, hanc ignoravi. Atque Eratosthenis, viri et acumine et eruditione longe praestantissimi, quis tandem et Geographica, et reliqua mathematici argumenti, et opera litterata, pauca adhuc lustra emensus, ea quae tantum decet virum amplitudine et doctrinae copia explicaverit? Satis habui viam, qua monumenta maximi illius ingenii exstructa et adornata fuerint, paucis ea breviloquentia quam ubique effingere volui demonstrasse; idemque satis habui, allatis quae praesertim ad Geographica diiudicanda pertinerent, taedio laboris, supra quam dici potest molesti et temporis rapacissimi, tandem aliquando emersisse: ut Eratosthenis memoria sensim evanida atque obscurata clarius et fructuosior emeretur. Quod si quis neget omnino hanc provinciam suscipi debuisse, eidem ipse assentiar, iustam fragmentorum tractationem illius praecipue, qui ingenuam attigerit interpretationem, domicilium esse opinans. At quot eorum omnium qui hoc in litterarum genere principatus potiti censentur eum scriptorem Graecum vel Romanum, qui operae referret pretium, nedum fragmenta, redintegrandam sibi proposuerunt? Proinde alterius vices non adeo erant sperandae.

Quibus expositis si de recentioribus quae usu venire potuerint adminiculis verum pronunciavero iudicium, talem non existimo commemorationem quemquam in gloriolae cupidam affectationem versurum esse. Quippe adeo infelices qui Eratosthenem adverterant rem suam gesserunt, ut tam vehementer absurda super vetusto poeta vel litterato pedestris orationis auctore prolata non meminerim. Primus pro more plura Eratosthenea enumeravit Io. Meursius ad Hesychium Milesium (Opp. T. VII. p. 239.) et Nicomachum p. 166. Non ita meliora dedit G. I. Vossius de historicis Graecis. Insecutus est Io. Fellus, Geometra, a Graeci tamen

sermonis peritia abhorrens, qui praefatione ad Catasterismos multa excogitavit scripta, ac nonnulla splendida-
rum epularum frusta apposuit: nescio qua mente eo
usus instituto; paucis enim fragmentis in hac quaestione
nihil effici patet. Quae Fellus erat volumina commen-
tus, eandem viam ingressus auxit Galeus praefatione ad
alteram opusculorum mythologicorum editionem. Uter-
que testes nonnisi nomine excitarat. Neque maiore po-
test illis praeconio Ionsius insigniri, qui de scriptoribus
hist. philos. II, 7. nihil quod alicuius foret momenti
edisseruit. Istiusmodi copiis adhibitis non sane egre-
gia praestitit Fabricius (cuius editio Harlesiana semper
hic laudatur), significavit tamen sanae mentis indicia.
Qui proxime scholae Alexandrinae historiam composuit,
ea qua decebat et gravitate et iudicii severitate enarra-
tam utilitatem sane insignem praestituram, Matterum
dico, sua quoque de Eratosthene proposuit, erroribus
acatentia quibuscunque (T. I. p. 130 sq. 134 — 37. II.
p. 36. 54. 87. alibi.): perstringere in tanta aliorum col-
luvie nihil attinuit. De libellis geographicis qui ad
Eratosthenem pertinuerint suo loco quaedam reperientur.

VITA ERATOSTHENIS.

Vitam tanti viri eadem qua plerosque antiquitatis
auctores cura docti olim grammatici amplectebantur.
Unus adhuc Sumas nonnulla etiam de scriptis praestat,
qui si reliqua per argumenta eundem a diligentia et ra-
tiocinatione sese exhibuisset, prae ceteris profecto di-
gnissimus foret, qui neglectus iaceret sorderetque: *αὐτοῦ
δελτα*.

*Ἐρατοσθένης, Ἀγλαοῦ, οἱ δὲ Ἀμβροσίου, Κυρη-
ναῖος, μαθητὴς φιλοσόφου Ἀρίστωνος Χίου (leg. τοῦ
Χίου), γραμματικῷ δὲ Λυσανίου τοῦ Κυρηναίου καί*

Καλλιμάχου τοῦ ποιητοῦ. μετεπέμφθη δὲ ἐξ Ἀθηνῶν
 ὑπὸ τοῦ τρίτου Πτολεμαίου, καὶ διέτριψε μέχρι τοῦ
 πέμπτου. διὰ δὲ τὸ δευτερεύειν ἐν παντὶ εἶδει παιδείας
 τοῖς ἄκροις ἐγγίσασι τὰ βήματα ἐπεκλήθη. οἱ δὲ καὶ
 δεύτερον ἢ νέον Πλάτωνα. ἄλλοι Πένταθλον ἐκάλεσαν.
 ἐτέχθη δὲ ῥαξ' Ὀλυμπιάδι, καὶ ἐτελεύτησεν π' ἐτῶν γε-
 γονώς, ἀποσχόμενος τροφῆς διὰ τὸ ἀμβλυώττειν, μα-
 θητὴν ἐπίσημον καταλιπὼν Ἀριστοφάνην τὸν Βυζάν-
 τιον, οὗ πάλιν Ἀρίσταρχος μαθητῆς· μαθηταὶ δὲ αὐ-
 τοῦ [καὶ] Μνασείας καὶ Μένανδρος καὶ Ἀριστις. ἐγραψε
 δὲ φιλοσοφὰ καὶ ποιήματα καὶ ἱστορίας, ἀστρονομίαν
 ἢ καταστηριγμούς, περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἰρέσεων,
 περὶ ἀλυσίας, διαλόγους, καὶ γραμματικὰ συγνά. Eu-
 dodia p. 172. locum exscribens praebet διαλόγους πλεί-
 στους καὶ ἄλλα τινά· propius ad Suidae morem, quo
 v. c. Pindaro praeter ea quae unice reliquit ἄλλα πλεί-
 στα affingebat, accedens. Quibus, si minimus ponitur
 numerus, sex insunt vitia plusve minusve imperita.
 Quod enim primum Eratosthenes Athenis arcessitus di-
 citur, ad initium Geographicorum demonstrabitur, obi-
 ter tantum illic eum esse versatum. Iam vero bis,
 quantum Eratosthenes nobis cognoscitur, illius habita-
 tionis potuit opportunitas offerri, tum Aristonem et Ar-
 cesilaum cum admodum adolescens audiret, tum quando
 Graeciam, fortasse Geographicis conscribendis, peragra-
 vit. Sed in hoc itinere Alexandriam adscitum fuisse,
 veri non simillima verisimilitudo est. Deinde διὰ τὸ
 δευτερεύειν ἐν παντὶ εἶδει παιδείας, τοῖς ἄκροις ἐγγί-
 σαντα, βῆτα perhibetur dictus: ita enim Meursius
 emendavit ad Hesychium Milesium, qui eandem occi-
 nit cantilenam. Accedunt Marcianus Heracl. peripli
 p. 63. Ἐρατοσθένης, ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τοῦ Μου-
 σείου προστάντες. Chrestomath. ex Strabone p. 5. vol.
 II. geographorum Hudsoni: Ὅτι Ἐρατοσθένης οὔτε
 τῶν ἀπαιδευτῶν ἦν, οὔτε τῶν γνησίως φιλοσοφούν-

των διὸ καὶ βήτα ἐκαλεῖτο, ὡς τὰ δευτέραια γράμματα
 δοκῶν ἐπὶ πάσῃ παιδείᾳ. Chrestomathiae testimonium,
 cum ista Strabonis excerpta inter se magnopere discre-
 pent, aliunde varie interpolata, non maiorem, quam
 Suidae sive Hesychii, habebit vim; Marcius autem,
 fraudis turpissimae convictus, cum praesertim Eratothe-
 nis adversarium, Artemidorum, compilaverit, non iam
 locupletem sese testem exhibuerit. Potuerunt tamen
 doctissimi homines sine haesitatione Eratosthenem βήτα
 crepare: quorum si tanti est disputationes maxime de
 hac voce vide apud Reinesium Var. Lectt. I. p. 51.
 extr. sq. Vossium de hist. Gr. p. 109. Ionsium de script.
 hist. philos. II, 7. tandem Fabricium Bibl. Gr. IV. p.
 118. Rectius invidiae hominum cognomen tribuebat
 Seidelius praef. Geogr. p. XIII., quod et per se in du-
 bium vix cadit, in tanta permultorum velis remisque
 pertractata contentione, iudiciisque unius Strabonis de
 Eratothe-ne non intellecto adhibitis; et si observaris,
 Marcianum hanc in rem vetustissimum praestare au-
 ctorem, certissimum videbitur. Pergit Suidas: οὗτος
 καὶ δεύτερον ἢ τρίτον Πλάτωνα. Platonis dogmata No-
 strum sectatum esse nihil admonemur; neque si dialo-
 gos ceterasve commentationes philosophicas scite Erato-
 sthenes sollerterque, cuius indicia quaedam occurrunt,
 persequabatur, alter ideo Plato potuit audire; quod au-
 tem Fabricius ait IV. p. 118, propter singularem qua-
 lis fuerit etiam in Platone mathematicarum disciplina-
 rum cum reliqua philosophia coniunctionem titulo au-
 ctum, speciosius quam verius dictum percipitur. Qua-
 propter vel eruditi hominis sententia, honorifica laude
 Eratosthenem condecorantis, vel Πλατωνικοῦ compen-
 dium Suidam fefellisse censendum est. Praeterea πε-
 λόσορα ante philosophica scripta memorata non exi-
 mium produxit acumen; λογογράφος Eratosthenem emi-
 sisse falsum est, mendacique in societatem venit etiam

Steph. v. *Κυρήνη*; ἀστρονομίαν ἢ καταστρηγμούς ac περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἰρέσεων quatenus errorem exhibeant, secuturis de Mercurio et Philosophicis Nostri disputationibus demonstratum dedi; γραμματικὰ συγνά illinc unde pleraque Suidae emanavit. Grammaticam Eratosthenes tanquam singularem doctrinam neque exposuerat, neque quo erat ingenio exponere potuit; libros certe de antiqua comoedia neminem huc protracturum opinor. Eundem commisit errorem Clemens Alex. Strom. I. p. 309. A. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ *Κυμαῖος* πρῶτος τοῦ *Κριτικοῦ* εἰσηγήσατο τοῦνομα, καὶ *Γραμματικὸς* προσηγορεύθη. ἔνιοι δὲ "Ερατοσθένη τὸν *Κυρηναῖον* φασιν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία δύο, *Γραμματικά* ἐπιγράψας: cuius opinionis origo fortasse ex interpretatione temeraria significationis τοῦ *Κυρηναίου* derivari potest; Callimachum autem ὑπομνήματα *γραμματικά* edidisse, id vero arbitrari nihil vetat, ut quem etiam Apollodorus (v. Geographicorum init.) Grammatici appellatione diserta perstrinxerit. Inter grammaticos recenset etiam Tatianus p. 107, quem vel nominasse sufficit. Hesychium autem hac si Diis placet Grammatica per Lexicon saepe usum fuisse, quae Felli est sententia, id tandem proferri potuisse, nemini non singularis esse imperitiae videbitur. Sed Suidae mirare diligentiam, qui capitalia opera, Geographica et libros de antiqua comoedia, omiserit; Fabricius quidem nescio quo iure ipsum Suidam hos commentarios afferre pronunciarit Bibl. Gr. II. p. 441.

Quae igitur ad Suidam spectant vel illustrandum vel supplendum, paucis utpote pauca subiungam. Cyrenis Aglaο patre Eratosthenem natum multi perhibuerunt. Lucianus Macrob. 27. *Γραμματικῶν* δὲ *Ερατοσθένης* μὲν ὁ *Ἀγλαοῦ Κυρηναῖος*, ὃν οὐ μόνον *γραμματικόν*, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἂν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον, καὶ γεωμέτρην. Dionysius Cyzicenus epi-

grammate infra exhibendo. Proinde Steph. Byz. v. *Κυρήνη*: ἐντεῦθεν ἦν Ἐρατοσθένης Ἀγαλιέως παῖς, ὁ ἱστορικός· emendandus est. Aetas eius satis perspicitur, tum ipsius fragmentis quibusdam (v. c. Geograph. fr. XV.), tum testimoniis, Eusebii Chronico n. MDCCCIII. ad septimum annum Ptolemaei Philopatoris, Ὀλυμπιάδα, anno 3: Ἐρατοσθένης ἔγνωρίζετο· Syncelli p. 282. B. ad tempora Philippi III: τότε Ἐρατοσθένης ἔγνωρίζετο· Chronici Paschalis p. 175. D. a. U. C. 631. Τη. Φλαμινίου καὶ Φίλου. Ἐρατοσθένης ἔγνωρίζετο. Patet hinc, Eratosthenem natu demum grandem libros vulgavisse. Alio modo florentissima eius aetas liquet iis locis, qui Archimedem cum Eratosthene coniungunt. Proclus in Euclidis Element. II. p. 20 init. de Euclide: νεώτερος μὲν οὖν ἐστὶ τῶν περὶ Πλάτωνα, πρεσβύτερος δὲ Ἐρατοσθένους καὶ Ἀρχιμήδους. οὗτοι γὰρ σύγχρονοι ἀλλήλοις, ὥς περ καὶ φησιν Ἐρατοσθένης. Amicitiam inter utrumque intercessisse, communi geometriae amore partam firmatamque, significat epigramma a Lessingio editum Opp. T. XIV. p. 236, ita inscriptum: Πρόβλημα, ὅπερ Ἀρχιμήδης ἐν ἐπιγράμμασιν εὐρὼν τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ ταῦτα πραγματευομένοις ζητεῖν ἀπέστειλεν, ἐν τῇ πρὸς Ἐρατοσθένην τὸν Κυρήναϊον ἐπιστολῇ. Alias indicat aetum Suidas v. Φιλόχορος· κατὰ δὲ τοὺς χρόνους γέγονεν ὁ Φιλόχορος Ἐρατοσθένους, ὡς ἐπιβαλεῖν πρεσβύτη νέον ὄντα Ἐρατοσθένη. Incerta est Siebelis. ad Philoch. p. 3, emendatio, νεανίαν Ἐρατοσθένη. Lysania dicitur magistro usus fuisse, cuius memoria maxime dubus Homericorum Scholiorum notationibus (v. Wolf. proleg. p. 186.) et Athenaei XI. p. 504. B. innotuit. Callimachi disciplina si fruebatur, vix quidquam ille ad Eratosthenis ingenium valuit: nec mirum in diversitate morum utriusque perinsigni. Quam qui perspexerit, intelliget, quanti sit faciendum Fabricii dictum III.

p. 323, in Callimachi *Alia* commentatum esse sine teste edocentis; quod etiam multis antestantibus ablegandum foret. Neque vero simultatem utrumque distinuisse arbitror, declarante Callimachi fragmento, quod de Apollonio pronuntiavit (CC.): καὶ μόνος αἰζηῶν ἔγρας κηδεμόνα. Qualis autem per mathematicas disciplinas dux Eratostheni affuerit, Lexicographus tradere non curavit. Iam si Strabo, de cuius loco ad philosophica scripta agetur, verum exposuit, consuetudinem Athenis cum Zenone contraxit; in suas tamen partes Arcesilaus et Aristo Chius pertraxerunt, quorum auctoritatem revereri ne maturior quidem aetas eum dedocuit: sed de hoc argumento affatim alibi disputatum est. Tandem a Ptolemaeo Evergeta advocatus bibliothecae Alexandrinae praefuit, in eaque urbe diem suum obiit. Favore enim a Ptolemaeis exceptum fuisse, et docet Strabo XVII. p. 838. Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος, καὶ Ἐρατοσθένης, ἀμφοτέροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν, ὁ μὲν ποιητῆς ἄμα καὶ περὶ γραμματικὴν ἐσπονδακώς, ὁ δὲ καὶ ταῦτα, καὶ περὶ φιλοσοφίαν, καὶ τὰ μαθήματα, εἰ τις ἄλλος, διαφέρων· et significat Syncellus p. 91. C. (Chronogr. fr. XXIII.) ὧν τὴν γνῶσιν (reges Thebanos dicit), φησὶν, ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ Ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν. Sed quod ait G. I. Vossius de natura artium p. 114. b. opp. tom. III., Alexandriae eius suasu armillas ac regulas ad quotidie observandos motus coelestes institutas fuisse, fortasse teste aliato fidem sibi inveniet. Octogenarium decessisse ait Suidas; Lucianus supra laudatus, δύο καὶ ὀγδοήκοντα οὗτος ἔζησεν ἔτη· accuratior Censorinus c. 15. de anno octogesimo primo sermocinans: Eratosthenes quoque, ille orbis terrarum mensor, et Xenocrates Platonicus, veteris Academiae princeps, ad eundem annum vixe-

runt. Huius ratio, quia certae cuidam ratiocinationi adaptatur, vera ponenda est. Quae de mortis genere Suidas protulit non improbanda, iis non adeo faveo, fidemque paene abrogat Dionysii Cyziceni in Eratosthenem epigramma apud Brunck. Analect. II. p. 255.

*Προύτερον γῆρας σε, καὶ οὐ κατὰ νοῦσος ἀμυνῇ
ἔσβησεν, εὐνήθης δ' ὕπνον ὀφειλόμενον,
ἄκρα μεριμνήσας, Ἐρατόσθενης· οὐδὲ Κυρήνη
μαῖα σ' ἐπ' ἀτρύτων ἐντὸς ἔδεκτο τάφων,
Ἄγλαοῦ νιέ· φίλος δὲ καὶ εἰν εἰνὴ κεκάλυψαι
παρ τοῦδε Πρωτῆος κράσπεδον αἰγιαλοῦ.*

In custodia bibliothecae ei successisse Apollonium Rhodium Suidas tradit v. *Ἀπολλώνιος Ἀλεξανδρεὺς*, sive auctor vitae Apollonii. Ceterum discipulorum Eratosthenis clarissimus est Aristophanes*), non obscurus Mnaseas; Menander autem et Aristis, cuius nomen etiam in corruptelae suspicionem incurrit, fere delituerunt.

Omnes, quotquot viros Cyrenae insignes protulerunt, longo post se intervallo reliquit Eratosthenes, idem cunctorum, quos Ptolemaeorum favor litterarumque amor Alexandriae unico exemplo congregavit co-luitque, ex iis animi dotibus, quibus hominis docti colligitur excellentia, census, longe maximus. Sive enim accuratissimum requiras doctrinarum completum, sive eruditionem minutissima quaeque adhibentem ac suis in locis reponentem, ratione, iudicio subtilissimo,

*) Ne in crimen temere vocaremur, Boeckhii verba inserere visum fuit super praefat. Schol. Pindar. p. XII. monentis: Zenodoti Ephesii, Callimachi et Eratosthenis discipulus; Aristarchi magister, non de Chrysippo scripseram, sed de Aristophane Byzantio, collectis singulis ex Suida vocc. *Ἀριστοταρχος*, *Ἀριστοφάνης*, *Ἐρατοσθένης*; sed nescio quo casu huc relata sunt. Reponi debebant p. X, lin. 11. post vocem qui.

sagacitate moderatam, sive humanitatem, quae in angustis aut anguli natura concessi aut disquisitionum minime defixa, veritatem unice investiget et ad iustam ac liberalem gentis humanae sese emergat aestimationem: artiore harum virtutum consociationem praeter Aristotelem nemo ex antiquis auctoribus Eratosthene perfectius instituisse deprehendatur. Contestantur, quae, post tantam disperditionem ac dissipationem, eius operum mathematicorum litteratorumque adhuc notitiam nimis tenuem fragmenta conservarunt; contestantur immensae olim admirationis documenta, quae etiam adversarii cum multitudine sua, tum dictis adauerunt. Memorabilis est titulus a Suida proditus, Πένταθλος; nec minus conspicuum insigne, Φιλολόγος. Quod enim ancipitibus Suetonii (de illustr. grammat. 10. Philologi appellationem assumpsisse videtur (Ateius), quia, sicut Eratosthenes, qui primus hoc cognomen sibi vindicavit, multiplici variaque doctrina censebatur.) verbis efficiebant, Eratosthenem sibi ipsum hoc cognomen asseruisse: refellitur notione illius vocis vetustissima, diligentissime exposita a Io. Wowerano de Polymathia c. XV., quibus notationibus adiciantur Lobekio observata ad Phrynich. p. 393. Litteratum enim quem Romani vocarunt id vocabuli apud personatum demum Plutarchum de poetis audiendis significavit. Sed Clementis supra adducti testimonium, secundum nonnullos Eratosthenem Κοπτικός sive Γραμματικός audisse, fundamento nititur perquam incerto. Critici quidem cognomentum, acrem genuinorum spuriorumque iudicem designans, potuit a libris de antiqua Comedia peti. Clarissime tamen comparatione inter Nostrum ceterosque Alexandrinos vel aequales adhibita Eratosthenis ingenium elucebit. In quod certamen non alij, quam Lycophro, Aratus, Callimachus, Nicander, admittentur. Sed Lycophrone quis tandem pra-

viorem et eruditionis et poeticae abusum manifestavit? sanam vero mentem et per Cassandram et libros de comicis frustra desideremus. Illisem a vitiis ne Lycophroni quidem potest Nicander comparari. Minus doctrinae, plus iudicii ac facultatis poeticae consignatum dedit Aratus carmine utroque; rectissime distudicavit Callimachus epigr. 38, tenue ac dulce dicendi genus, multis comparatum lucubrationibus, illi attribuens; reliquorum eius monumentorum nihil amplius extat. Quos omnes superavit Callimachus, cuius praeter alios morem optime indagavit Clemens Alexandrinus: *Εὐφορίων γὰρ ὁ ποιητής, καὶ Καλλιμάχου Ἰβίς, καὶ τὰ Αἴτια, καὶ ἡ Λυκόφρονος Ἀλέξανδρα, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια εἰς ἐξήγησιν γραμματικοῖς ἔκκεται ἅπασι.* Eruditione fuit sane Callimachus onestissimus, idemque verborum et locutionum ad modulum avium, ut recte facetissimus Sillographus, Alexandrinarum Musei audacissimus novator, qualia cum frequenter apponeret, non potuerunt non centena eius fragmenta a Grammaticis excitari: ad Eratosthenea perraro eum in usum provocatur, unde copia reliquiarum praeceptorum cedit. Sed si quid praeteres perlustratur, nihil nisi longae ac ieiunae descriptiones et excursus praesto sunt, incernam ut qui maxime redolentes. In explicanda quidem sententiarum et amoenitate et gravitate magnopere eum Philletas superasse videtur, ex cuius poematis nihil plumbae decerpitur. Iam vero exigui haec momenti existimanda prae anili fabularum dudum ab hominibus doctis excussarum tenacitate. Laudamus iudicium de Euhemero, tela hebetiora profundenti, fragmento LXXXVI., ridemus argumentum initio, ne quid ridiculi desideraretur, hymni Iovis propositum; nec quidquam stolidius afferri potuisse iis arbitramur, quibus hymno Apollinis extremo vim illius Dei, quibus hymno in Delum Nympharum et arborum commercium vindicavit. Cetera

hic enumerare, quae si expenderentur, rimarum plena, ut ille ait, hac illac perpluerent, longum est.

In hac Eratosthenis praestantia nihil tamen admirabilis est iactura omnium huius operum, quorum singulare acervo inutilium antiquitatis nugarum quisque facile redimeret. Geographica enim, a multis compilata, tandem Strabonis commentariis intellectu expeditionibus succubuerunt. Alia vel difficultate argumenti perierunt, vel epitomatoribus similibusve praedonibus cesserunt, quod intelligendum imprimis de libris philosophicis, a Favorino praesertim usurpatis, et opusculis de antiqua Comoedia (cf. fr. II.). Neque enim multitudo iis officit: duodecim libellis, non densis voluminibus actum de comicis fuisse veri simillimam praebet speciem. Iam cubi duplicandi methodo omissa, si tres quattuorve philosophicae ponuntur commentationes, vix decem eius colliguntur opera, qui octoginta annos attigerit. Referenda autem videbantur sive ad genus mathematicum, cuius primaria sunt Geographorum quoque volumina, sive ad litteratos libellos. In priore versantur parte:

- I. Geographica.
 - II. Mercurius.
 - III. Libri de mathematicis disciplinis.
 - IV. Cubi duplicatio.
 - sequente V. Appendice Philosophicorum.
 - In altera: VI. Commentarii de antiqua Comoedia.
 - VII. De Chronographiis.
-

OPERA MATHEMATICA.

I. GEOGRAPHICA.

Opere suo Geographico prae ceteris, ac, si libros Aristotelicos exceperis, sine exemplo tantum sibi nominis atque auctoritatis Eratosthenes conciliavit, ut per decem quando minimum ponamus numerum saecula de possessione a nemine deturbatus imperarit. Quamvis enim multi in singulis emendatiora atque accuratiora tradidissent, non pauci erroribus magni viri refellendis quam maxime strenuam operam dicassent: nullus tamen universam systematis conformationem immutare fuit ausus, sed melioribus ut sibi videbantur vel repertis, tanto nihilominus praesidio contra temeritatis notam sese communicare satius existimabant. Unde factum est, ut inde ab ipso Hipparcho easdem sententias tenerent Dionysius Periegeta (annotantibus et Eustathio ad eundem init. *καθὰ καὶ Ἐρατοσθένους δοξάζει, οὗ ξηλωτῆς ἔστιν ἐν πολλοῖς ὁ τὸ οἰκουμένικόν τουτὶ συνταγματικὸν ποιησάμενος*, et Salmasio Plin. Exercitt. T. I. p. 491. b. A. II. p. 878. a. B.), Strabo, Pomponius Mela, Plinius, Solinus, Martiannus Capella, (disertis verbis VIII. p. 274. Sed quoniam utcumque in Graecam notitiam hominum errabunda perveni, sufficere oportuit quidquid ab Eratosthene, Ptolemaeo, Hipparcho ce-

terisque vulgatum, ne me ultra loquendi necessitas ingravaret.) Orosius, Aethicus, praeter alios tandem Anonymus Ravennas. Vide Gossellini (Recherches sur la géographie systématique et positive des Anciens) T. III. p. 186. Quin iisdem vetustior Apollodorus ita ex Eratosthene pendit, ut non raro illius nove excogitata, ita tamen ut expilatorem possis agnoscere, cum pulvisculo excusserit: de quo aliquoties Strabo admonet. I. p. 31. τοῦτε δὲ ἀγνοοῦντα τὸν ποιητὴν, ὥστερ καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα εἴρηκεν Ἀπολλόδορος ἐν τῷ περὶ νεῶν καταλόγῳ δευτέρῳ, καταψεύσασθαι τῶν τόπων τὰ μὴ ὄντα. p. 43. οὐ δῆπου κατ' ἀγνοίαν τοπικὴν καὶ τούτων λεγόμενων, ἀλλ' ἐν μύθῳ μᾶλλον σχήματι, καθάπερ καὶ τὸν παρ' Ἡσίοδῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ προφέρει Ἀπολλόδορος, οὐδ' ὃν τρόπον παρατίθῃσι τοῖς Ὀμήρου ταῦτα, εἰδώς. τὰ μὲν γὰρ Ὀμήρου τὰ περὶ τὸν Πόντον καὶ τὴν Ἀφρικτον παρατίθῃσιν, ἀγνοίαν αἰτιώμενος, ὥς λέγειν μὲν τὰ ὄντα βουλομένου, μὴ λέγοντος δὲ τὰ ὄντα, ἀλλὰ τὰ μὴ ὄντα, ὥς ὄντα, κατ' ἀγνοίαν. Ἡσίοδον δὲ οὐκ ἂν τις αἰτιάσαιτο ἀγνοίαν Ἡρίκυνας λέγοντος καὶ Μακροκεφάλους καὶ Πυγμαίους, et quae sequuntur de imperitiis excusanda. Quae de Hesiodo et similibus poetis affert, sunt re vera Apollodori, qui quidem his contraria, et teste Strabone, et perse rationi Eratosthenis convenientia, eodem in libro prodere non dubitavit. Ita enim Strabo VII. p. 298. sq. Ἄδ' Ἀπολλόδορος ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νεῶν προσημαζόμενος εἴρηκεν, ἥμισυ λέγουσ' ἂν. ἐπαινεῖ γὰρ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν (v. fr. V.), συνηγορῶν δὲ τούτοις, Ὀμηρὸν φησι τὴν μὲν Αὐλίδα καλεῖν πετρήεσαν, ὥστερ καὶ ἐστὶ, πολύκνημον δὲ τὴν Ἐταωνόν, πολυτρήρην δὲ τὴν Θίσβην, ποιήεντα δὲ τὸν Ἀλίαρτον· τὰ δ' ἀπαθεν οὐτ' αὐτὸν εἰδέναι, οὐτε τοὺς ἄλλους. ποταμῶν γοῦν περὶ τετραράκοντα ῥεόντων εἰς τὸν πόντον, μηδὲ τῶν ἐνδοξοτάτων μηδενὸς μεμνήσθαι —· ἐτι δὲ Σκυθῶν μὲν μὴ με-

μνησθαι, πάντως δὲ ἀγαροὺς τινὰς Ἰππημαλγούς καὶ Γαλατοφάγους Ἀβίους τε. — οὐ θαυμαστόν δ' εἶναι περὶ Ὀμήρου· καὶ γὰρ τοὺς ἐτι νεωτέρους ἐκείνου πολλὰ ἀγνοεῖν καὶ τερατολογεῖν· Ἡσίοδον μὲν Ἡμίκυνας λέγοντα καὶ Μεγαλοκεφάλους καὶ Πυγμαίους· Ἀλκμάνα δὲ Στεγανόπεδας· Διοχύλον δὲ Κυνοκεφάλους καὶ Σπερνοφθάλμους καὶ Μονομμάτους, καὶ ἄλλα μυρία. — ἐπιτείνει δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην λέγουσι κατ' Ὀμηρον τὴν Ὀδυσσεύς· εἰ γὰρ αὐτὸ χρησθαι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγονέναι φάσκειν, τὸν δὲ ποιητὴν ἐξεκκεανικῆναι μυθολογίας χάριν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ μεταποιουμένῳ γε γραμματικῆς — . τούτοις δὲ μικρὰ τινα προσθεῖς ταυαῦτα, παύεται, τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρὰ τοῦ Ἐρατοσθένους. Satis clare hoc fragm. I. V. IX. innunt. Idem I. p. 44. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐπιτιμᾷ Καλλιμάχῳ, συνηγορῶν τοῖς περὶ Ἐρατοσθένη, διότι, καίπερ γραμματικὸς ὢν, παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸν ἐξεκκεανισμόν τῶν τόπων, περὶ ὃν τὴν πλάνην φράζει, Γαῦδον καὶ Κόρκυραν ὀνομάζει. Callimachi sententia non ad ἔθνικὰς ὀνομασίας, sed ὑπομνήματα referri debebat. Idem XII. p. 553. ἀγνοεῖν γὰρ αὐτὸν (Ὀμηρον) πολλὰ τῶν ἐνδόξων ἔφη παρὰ τὸν Πόντον, οἷον ποταμούς καὶ ἔθνη, ὀνομάσαι γὰρ αὐτόν. Sed multo plures eosque acerrimos censores iam Apollodori aetas, dein sequentia saecula protulerunt, deinceps recensendos.

α. Primus hic occurrit Polemo, idem sine controversia Περιγητής dictus, cuius librorum adversus Eratosthenem *) perscriptorum ex immenso aliorum cumulo quos Athenaeus memoravit nonnisi quinque fragmentis notitia ad nos pervenit: plura enim neque ipse

*) Ad alium Eratosthenem ait Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 119. pertinere: qua causa remota, nihil attinet inquirere.

repperi, neque alii, ut Vossius de histor. Gr. p. 120 Ancherus Diatriba p. 4. collegerunt. Quod quid tradit ap. Schol. Aristoph. Vesp. 1186, (de antiqua moed. fr. XXI.) si idem est, alibi de Ephudione misse videtur, subindicante fragm. ap. Schol. Eu Hipp. 230. coll. Schol. Vrat. Pind. introd. Ol. Jam primum de inscriptione dubitatio locum bet. Schol. enim Aristoph. Av. 11. μέμνηται αὐτοῦ καὶ Πολέμων ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς Ἀνησιν Ἐρατοθέους ἐπιδημίας. Hesychius: Βιδύναμις. βία. ὡς Πολέμων ἐν Ἐρατοσθένους Ἀπμμία: qui cum opus illud ex vulgari usu dicendi gis designaverit, quam rite attulerit, Ἐπιδημία λεγδum est*). Harpocratio p. 19. (de antiq. comoed. XII.) ἦσαν δέ, ὡς φησι Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην, τετράγωνοι τὸ σχῆμα. Schol. S. Oed. C. 489. μετὰ γὰρ ἡσυχίας τὰ ἱερά (τῶν Ἐνιδῶν) δρωῖσι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπὸ Ἡούχου θύοι αὐταῖς, καθάπερ Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθέη φησιν, οὕτω. Τὸ δὲ τῶν Εὐπατριδῶν γένος οὐ μετῆς θυσίας ταύτης. εἶτα ἐξῆς. Τῆς δὲ πομπῆς τὰ Ἡουχίδαι, ὃ δὴ γένος ἐστὶ παρὰ (l. περὶ) τὰς σεμθεάς, καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει. καὶ προθύονται πρὸ θυσίας κριὸν Ἡούχῳ ἱερὸν ἦρω, τοῦτον οὕτω καλεῖται διὰ τοῦν εὐφημίαν, οὗ τὸ ἱερὸν ἐστὶ τὸ Κιμών ἐκτὸς τῶν ἐννέα πύλων. His omnibus pauca lucrum, nisi Strabonis verba gravissima accederent p. 15. Ἔστι δ' ὁ Ἐρατοσθένης οὐχ οὕτως εὐκατατρόπος, ὥστε μὴδ' Ἀθήνας αὐτὸν ἰδεῖν φάσκειν, ὅπερ λέμων ἐπιχειρεῖ δεικνύναι. Primo igitur loco Polemone re vera de Eratosthene Athenis commoranti discepti

*) Imperite Schweighauserus in Athen. IV. p. 138. E. lectionem vulgatam, ἐν τῷ παρὰ Ἐρατοσθένι κανάθρῳ, ex conjectura sibi videbatur, vel potius explicatione Casauboni, ἐν περὶ τοῦ παρὰ Ἐρατοσθένι κανάθρῳ, immanem haud rever titulum, immutavit.

μνησθαι, πάντως δὲ ἀγαροὺς τινὰς Ἰππηολογούς καὶ Γαλατοφάγους Ἀρίους τε. — οὐ θαυμαστὸν δ' εἶναι περὶ Ὀμήρου· καὶ γὰρ τοὺς ἐτι νεωτέρους ἐκείνου πολλὰ ἀγνοεῖν καὶ τερατολογεῖν· Ἡσίοδον μὲν Ἠμίκυνας λέγοντα καὶ Μεγαλοκεφάλους καὶ Πυγμαίους· Ἀλκιμάνα δὲ Στεγανόπεδας· Διοχύλον δὲ Κυνοκεφάλους καὶ Σπερνοφθάλμους καὶ Μονομμάτους, καὶ ἄλλα μυρία. — ἐπιτείνει δὲ καὶ τοῖς περὶ Σκελίαν τὴν πλάνην λέγουσι κατ' Ὀμηρον τὴν Ὀδυσσεύως· εἰ γὰρ αὐτὴ χρησθαι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγονέναι φάσκειν, τὸν δὲ ποιητὴν ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ, μεταποιουμένῳ γε γραμματικῆς — . τούτοις δὲ μικρὰ τινα προσθεῖς τοιαῦτα, παύεται, τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρὰ τοῦ Ἐρατοσθένους. Satis clare hoc fragm. I. V. IX. innunt. Idem I. p. 44. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐπιτιμᾷ Καλλιμάχῳ, συνηγορῶν τοῖς περὶ Ἐρατοσθένη, διότι, καίπερ γραμματικὸς ὢν, παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸν ἐξωκεανισμὸν τῶν τόπων, περὶ ὧν τὴν πλάνην φράζει, Γαῦδον καὶ Κόρκυραν ὀνομάζει. Callimachi sententia non ad ἐθνικὰς ὀνομασίας, sed ὑπομνήματα referri debebat. Idem XII. p. 553. ἀγνοεῖν γὰρ αὐτὸν (Ὀμηρον) πολλὰ τῶν ἐνδόξων ἔφη παρὰ τὸν Πόντον, οἷον ποταμούς καὶ ἔθνη, ὀνομάσαι γὰρ αὐτὸν. Sed multo plures eosque acerrimos censores iam Apollodori aetas, dein sequentia saecula protulerunt, deinceps recensendos.

a. Primus hic occurrit Polemo, idem sine controversia Περιγητής dictus, cuius librorum adversus Eratosthenem *) perscriptorum ex immenso aliorum cumulo quos Athenaeus memoravit nonnisi quinque fragmentis notitia ad nos pervenit: plura enim neque ipse

*) Ad alium Eratosthenem ait Fabricius Bihl. Gr. IV. p. 119. pertinere: qua causa remotus, nihil attinet inquirere.

pendendi admonet; unde si effeceris, tum Polemonem, cum Eratosthenem Athenis commoratum negaret, perpauca de contrario inaudivisse; tum Eratosthenem, ut cui nec levitatis nota a quoquam inuratur, et multa super argumento, quod adversarius, testis istic idoneus, penitus pertractatum teneret, exprobrata videantur, fugitivo tantum oculo Athenas perlustrasse: haec igitur si effeceris, nihil quod naturae rerum Eratosthenicarum sit alienum elicueris. Ac non obscure communiunt ipsius Strabonis verba, satis, licet subiungat, τοῦ Ζήνωνος — γνώριμος γινόμενος Ἀθήνησι, haesitabundi; quae quomodo intellexerit, ea quae statim sequuntur demonstrant: οὐτ' ἐπὶ τοσοῦτον πιστός, ἔφ' ὅσον παρ' ἐδὲξαντό τινες. Haec igitur sibi vult, Eratosthenem neque eum esse, qui sine pulvere de omni statu deiici queat, si quis eum Athenas advenisse negarit; neque per omnia ei fidem esse habendam. Igitur cum his ipsis et quae adduntur nixus Ancherus p. 4, 5. illum omnino diu ibi vitam degisse, ac iuvenem admodum in Zenonis et Aristonis sese disciplinam ait aliquantisper tradidisse, Suida non meditatus ita censuit, qui Alexandriam Athenis eum arcessitum memoravit. Jam si Polemo ea de quibus modo dictum abnegavit, fecit ille motus opinor Eratosthenis sermone, asseverantis Graeciam se peragrasse.

2. Succedit Hipparchus, qui astronomiae impense operam dicavit, eamque ad geographiam imprimis referre studuit, (v. Strab. I. p. 7. II. p. 131. sqq.) adeo tamen ab iudicandi vi hebes ac destitutus, ut plumbea eius argumenta, tribus ex libris adversus Eratosthenis Geographica*) desumpta, Strabo contentione per sane

*) Suid. v. Ἰανναχός ἔγραψε — καὶ εἰς τοὺς ἀπλότους. Miram locationem falsa sententia intulit G. I. Vossius, de natura artium p. 115. a. opp. t. III., coniectans εἰς ἀπτερισμούς. Rescribendum fuerat εἰς τὰ Ἐρατοσθένους Γεωγραφικά sive suppleto, sive adiecto. Simile vitium Ἐρατοσθένης apud Athenaeum extabat.

mediocri posset refutare. Plinii quidem II, 112, Hipparchum et in cœarguendo adversario, et in reliqua omni diligentia mirum, insignientis laudatio et ambigua est, neque in auctoritate viri si accuratam sententiam requiras perexigua moram attulerit. Ne hic quidem Eratosthenis, quem infestissimus iure et iniuria adoriebatur, systema omnino delicere sustinuit. Nam quod Plinius loco modo allato adieciſſe, eam mensuræ orbis terrarum ab Eratostheſe institutæ stadiorum paullo minus XXV. millia prodidit, nihil contra efficitur. Gossellinum sane (*Géographie des Grecs analysée* p. 52 sq.) vehementer eius verba vexaverunt, adeo ut ad emendationem prolaberetur, VII. millia CC. ex Marciani Heracleotæ p. 6. componendam, quo teste Eratosthenes maximum terræ ambitum 259, 200. stadiorum collegerit. Mireris, tam puerilem coniecturam in re manifestissima viro acuto excidiſſe: nam Marcianum si sequare, non potuit illa 7200. Hipparchus addere. Sed verum perspexerat Mannertus (*Geogr. d. Gr. u. Röm. Norib.* 1788. p. 102.), ac verbis ut qui maxime disertis admonnit Strabo I. p. 62. *Εἰ δὲ τηλαυγέτη, ἡλίαν αὐτὸς εἶρηκεν, οὐχ ὁμολογοῦσιν οἱ ὕστερον, οὐδ' ἀπαινοῦσι τὴν ἀναμέτρην· ὁμῶς δὲ πρὸς τὴν σημείωσιν τῶν κατὰ τὰς οἰκίσεις ἐκάστας φαινομένων προσχρῆται τοῖς διαστήμασιν ἐκείνοις Ἰνπάρχος.* Iterum II. p. 113. *Τούτοις δὲ συνφά πῶς ἔστι καὶ τὰ ὑπὸ Ἰνπάρχου λεγόμενα· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος, ὑποδέμενος τὸ μέγεθος τῆς γῆς ὅπερ εἶπεν Ἐρατοσθένης, ἐντεύθεν δεῖν ποιεῖσθαι τὴν πῆς οἰκουμένης ἀφαίρεσιν,* et quæ sequuntur. Adde fr. XXXVII. XLIII. collatis quæ ad fr. XLII. dicuntur. Vellem etiam aliud a Gosselline demonstratum fuisse, quod tabulam geographicam ab Hipparcho secundum projectiones quas aiunt confectam tradit. Idem vero, quam immenses errores ille maxime in Asia constituenda

commiserit, satis evicit (v. Recherches sur la géogr. syst. et positive des Anciens T. I. p. 55.). Quae igitur ex Hipparchi opere Strabo servavit, haec sunt. I. p. 5. sq. πάντα γοῦν ὁ αὐτὸς τρόπος τῶν τε μεταβολῶν ὑπάρχει καὶ τῶν αὐξήσεων, ἢ οὐ πολὺ παραλλάττων· ὡς ἂν ὑφ' ἐνὸς πελάγους τῆς κινήσεως ἀποδιδομένης, καὶ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας. "Ιππαρχος δ' οὐ πιθανὸς ἐστίν, ἀντιλέγων τῇ δόξῃ ταύτῃ, ὡς οὐθ' ὁμοιοπαθοῦντος τοῦ ὠκεανοῦ πανταχοῦ, οὐτ' εἰ δοθείη τοῦτο, ἀκολουθοῦντος αὐτῷ τοῦ σύρξου εἶναι πᾶν τὸ κύκλῳ πέλαγος τὸ Ἀτλαντικόν· πρὸς τὸ μὴ ὁμοιοπαθεῖν μάρτυρι χρώμενος Σελεύκῳ τῷ Βαβυλωνίῳ. Rectiora Strabo post Eratosthenem.

p. 7. Εὐ δὲ καὶ "Ιππαρχος ἐν ταῖς πρὸς Ἐρατοσθένη διδάσκει, ὅτι παντὶ καὶ ἰδιώτῃ καὶ τῷ φιλομαθοῦντι τῆς γεωγραφικῆς ἱστορίας προσηκούσης ἀδύνατον λαβεῖν ἄνευ τῆς τῶν οὐρανίων καὶ τῆς τῶν ἐκλειπτικῶν τηρήσεων ἐπικρισεως.

p. 27. adversus Homericam disputationem: Καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ τὰς μὲν πόλεις οὐκ ἐφεξῆς λέγει ("Ὀμηρος)" οὐ γὰρ ἀναγκαῖον· τὰ δὲ ἔθνη ἐφεξῆς· ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἀπωθεν. — "Ὅπερ καὶ "Ιππαρχος ἐπισημαίνεται. Aliud de Homericis Eratosthenis dictum satis inficetum p. 16. memoratur.

p. 55. Ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον (πορθμὸς) οὐδὲ μετέβαλλεν, ἀλλὰ διετέλει τὸν ἔκρουν ἔχων μόνον, τὸν ἐκ τοῦ Ποντικοῦ πελάγους εἰς τὴν Προποντίδα· ὡς δὲ "Ιππαρχος ἱστορεῖ, καὶ μόνας ποτε ἐποίητο.

p. 56. "Ιππαρχος δὲ ἐκδεξάμενος τὸ συνάπτειν (fr. XXXIII.) ταῦτόν τῳ σύρξου γενέσθαι τὴν ἡμέτεραν θάλατταν τῇ ἐρυθρᾷ διὰ τὴν πλήρωσιν, αἰτιάται, τί δήποτε οὐχὶ τῇ κατὰ τὰς στήλας ἐκρύσει μεθισταμένη ἐκεῖσε ἢ καθ' ἡμᾶς θάλαττα συμμεθιστᾷ καὶ τὴν σύρξου αὐτῇ γενομένην, τὴν ἐρυθράν, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ διέμεινεν ἐπιφανείᾳ, μὴ ταπεινουμένη· καὶ

I. GEOGRAPHICA.

γὰρ κατ' αὐτὸν Ἐρατοσθένη τὴν ἐκτὸς θάλατταν ὁπ-
σαν σύρρουν εἶναι, ὥστε καὶ τὴν ἐσπέριον καὶ τὴν
ἐρυθρὰν μίαν θάλατταν εἶναι. Τοῦτο δ' εἰπὼν ἐπι-
φέρει τὸ ἀκόλουθον, τό· τὸ αὐτὸ ὕψος ἔχειν τὴν τε
ἐξ αὐτῶν θάλατταν καὶ τὴν ἐρυθρὰν καὶ ἐτι τὴν
αὐτῇ γεγονυῖαν σύρρουν. Quae licet funditus pro-
fligaverit, turbas tamen dedisse Strabo putandus est,
siquidem ista, quibus nihil cum disputatione de Casio
intercedit, immo ad Eratosthenis effatum pertinentia,
mare eandem non constituere superficiem, alieno loco
proposuit. Statim aliam obiectionem subiungit:

Ψευδὴ δ' εἶναι φήσας τὴν ἐπὶ τοῖς δελφίσιον ἐπι-
γραφὴν Κυρηναίων θεωρῶν (fr. XXXI.), αἰτίαν ἀπο-
δίδωσιν οὐ πιθανήν, ὅτι ἡ μὲν τῆς Κυρήνης κτίσις ἐν
χρόνοις φέρεται μνημονευομένοις, τὸ δὲ μαντεῖον οὐ-
δεὶς μέμνηται ἐπὶ θαλάττῃ ποτὲ ὑπάρχειν. Verissime
Strabo: Τί γὰρ εἰ μηδεὶς μὲν ἰστορεῖ, ἐκ δὲ τῶν τεκμη-
ρίων, ἐξ ὧν εἰκόζομεν, παράλιόν ποτε τὸν τόπον γενέ-
σθαι, οἳ τε δελφίνες ἀντετίθησαν, καὶ ἡ ἐπιγραφή ἐγέ-
νετο ἐπὶ Κυρηναίων θεωρῶν;

Pergit p. 56. sq. Συγχωρήσας δὲ τῷ μετεωρισμῷ
τοῦ ἰδάφους μετεωρισθεῖσαν καὶ τὴν θάλατταν ἐπι-
αλύσαι τοὺς μέχρι τοῦ μαντείου τόπους, πλεον τῶν
τριχιλίων σταδίων ἀπὸ θαλάττης διεχοντας, οὐ συγ-
χωρεῖ τὸν μέχρι τοσοῦτου μετεωρισμόν, ὥστε καὶ τὴν
Φάρον ὅλην καλυφθῆναι καὶ τὰ πολλὰ τῆς Αἰγύπτου·
ὥστε οὐχ ἱκανοῦ ὄντος τοῦ τοσοῦτου ὕψους καὶ ταῦ-
τα ἐπαλύσαι. Φήσας δὲ, εἴτερ ἐπεπλήρωτο ἐπὶ τοσοῦ-
τον ἡ καθ' ἡμᾶς θάλαττα, πρὶν τὸ ἐκρηγναι τὸ κατὰ
τὰς ἀστέρας γενέσθαι, ἐφ' ὅσον εἰρηκεν ὁ Ἐρατοσθένης,
τῆναι καὶ τὴν Αἰθιοπίαν πᾶσαν καὶ τὰ πολλὰ τῆς Εὐ-
ρώπης καὶ τῆς Ἀσίας κεκαλύφθαι πρότερον, τοῦτοις
ἐπιφέρει, διότι καὶ ὁ πόντος τῷ Ἀδρία σύρρουν ἂν
ὑπῆρχε κατὰ τινας τόπους, ἅτε δὴ τοῦ Ἰστροῦ ἀπὸ
ἐκτὸς κατὰ τὸν πόντον σχιζομένου, καὶ ῥέοντος εἰς ἐκ-

τέραν τὴν θάλατταν, διὰ τὴν θέσιν τῆς χώρας. In-
firmam argumentationem idem Strabo concidit.

p. 63. Τὸν δὲ διὰ τοῦ Βορυσθένου παράλληλον
τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ διὰ τῆς Βρετανικῆς εἰκάζουσιν
Ἰππαρχός τε καὶ ἄλλοι, ἐκ τοῦ τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ
τὸν διὰ Βυζαντίου τῷ διὰ Μασσαλίας· ὃν γὰρ λόγον
ἔθηκε τοῦ ἐν Μασσαλία γνώμονος πρὸς τὴν σκιάν,
τὸν αὐτὸν καὶ Ἰππαρχος κατὰ τὸν ὁμώνυμον καιρὸν
εὗρεῖν ἐν τῷ Βυζαντίῳ φησὶν· ἐκ Μασσαλίας δὲ εἰς
μέσσην τὴν Βρετανικὴν οὐ πλέον ἐστὶ τῶν πεντακισχι-
λίων σταδίων. Eam observationem non sibi, sed ac-
tati suae acceptam rettulit. Cf. II. p. 71.

II. p. 68. sq. Πρὸς δὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην
(fr. LVII.) ὁ Ἰππαρχος ἀντιλέγει διαβάλλων τὰς
πίστεις. οὔτε γὰρ Πατροκλέα πιστὸν εἶναι, δοιοῖν ἀν-
τιμαρτυροῦντων αὐτῷ, Δηϊμάχου τε καὶ Μεγασθένης,
οἳ καθ' οὓς μὲν τόπους δις μυρίων εἶναι σταδίων τὸ
διάστημά φασι τὸ ἀπὸ τῆς κατὰ μεσημβρίαν θαλάτ-
της, καθ' οὓς δὲ καὶ τρις μυρίων. Τούτους γε δὴ
τοιαῦτα λέγειν, καὶ τοὺς ἀρχαίους πίνακας τούτοις
ὁμολογεῖν. Ἀπίθανον δὴπευ νομίζει τὸ μόνῳ δεῖν
πιστεύειν Πατροκλεῖ, παρέντας τοσοῦτον ἐπιμαρτυ-
ροῦντας αὐτῷ, καὶ διορθοῦσθαι παρ' αὐτὸ τοῦτα τοὺς
ἀρχαίους πίνακας· ἀλλὰ μὴ ἔαν οὕτως, ἕως ἄν τε πι-
στότερον περὶ αὐτῶν γνῶμεν. Etiam infelicius rem-
gessit, his adiunctis: Ἐτι φησὶν ὁ Ἰππαρχος ἐν τῷ
δευτέρῳ ὑπομνήματι αὐτὸν τὸν Ἐρατοσθένη διαβάλ-
λειν τὴν τοῦ Πατροκλέους πίστιν, ἐκ τῆς πρὸς Μεγα-
σθένη διαφωνίας περὶ τοῦ μήκους τῆς Ἰνδικῆς τοῦ
κατὰ τὸ βόρειον πλευρόν (fr. CVIII.). Εἰ οὖν διὰ τὴν
διαφωνίαν ἐνταῦθα ἀπιστος ὁ Πατροκλῆς, καίτοι παρὰ
χιλίους σταδίους τῆς διαφορᾶς οὔσης, πόσω χρηὺ μάλλον
ἀπιστεῖν, ἐν οἷς παρὰ ὀκτακισχιλίους ἢ διαφορὰ ἐστι,
πρὸς δύο καὶ ταῦτα ἄνδρας συμφωνοῦντας ἀλλήλοις,
ᾧ μὲν λεγόντων τὸ τῆς Ἰνδικῆς πλάτος σταδίων

δισμυρίων, τοῦ δὲ μυρίων καὶ διςχιλίων; Incredibilem nugarum congeriem manifestavit Geographus. Sed haec ad illum cognoscendum satisfacient.

Alia ex Hipparcho idem protulit II. p. 72. 74. 76 sq. 76 — 78. ubi insigne flagitium commemorat: Ἐξῆς δὲ συνηγορῶν ἐτι τοῖς ἀρχαίοις πίναξιν οὐ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους προφέρεται περὶ τῆς τριτῆς σφραγίδος, ἀλλ' ἐαυτῷ καχαρισμένως πλάττει τὴν ἀπόφασιν πρὸς ἀνατροπὴν εὐφύης. cf. p. 79. praeterea p. 81 — 83. quae his Strabo exponit: ταῦτα μὲν οὐδὲν δεῖ εἶν ὡς παιδικά. p. 86 — 74. finem improbens, ἐν δὲ ταύτῃ, αἰτ. τῷ ὑπομνήματι καὶ δαίσεως καὶ οὗτος διδωσὶν ἀφορμὰς καὶ ὁ Τιμοσθένης· ὥς τ' οὐδ' ἡμῖν καταλείπεται συνεπισκοπεῖν, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἰππάρχου λεχθεῖσιν.' At neminem Strabonis, viri a mathematicis alienissimi, sententia movebit. Adde p. 136. praeter locos supra laudatos.

5) Etiam Polybium opere geographico sententiis Eratothenis refutandis vacasse, aliquot locis apud Strabonem constat. Primus extat I. p. 20. προσπίπτει γὰρ, ὡς εἰκός, ὡς πιθανώτερον, ἂν (l. εἰ) οὕτω τις ψεύδοιτο, εἰ καταμίσθοι τι καὶ αὐτῶν τῶν ἀληθινῶν, ὅπερ καὶ Πολύβιος φησι περὶ τῆς Ὀδυσσεύς πλάνης ἐπιχειρῶν. p. 28. Καὶ Πολύβιος δ' ὀρθῶς ὑπονοεῖ τὰ περὶ τῆς πλάνης· τὸν γὰρ Αἰόλον, τὸν προσημαίνοντα τοὺς ἐπιλους ἐν τοῖς κατὰ τὸν πορθμὸν τόποις ἀμφιδρόμοις οὖσι καὶ δυσέκπλοις διὰ τὰς παλιρροίας, ταμίαν τε εἰρησθαι τῶν ἀνέμων καὶ βασιλεῖα νενομισθαι φησί, καθάπερ Δαναὸν μὲν τὰ ὕδρευτα τὰ ἐν Ἀργεὶ παραδείξαντα, Ἀτρεΐα δὲ τοῦ ἡλίου τὸν ὑπεναντίον τῷ οὐρανῷ δρόμον· μάντις τε καὶ ιεροσκοπουμένουσθε ἀποδείκνυσθαι βασιλέως· τοὺς δ' ἱερίας τῶν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων καὶ μάγους, σοφίᾳ τινὶ διαφέροντας τῶν ἄλλων, ἡγεμονίας καὶ τιμῆς τυγχάνειν παρὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν. οὕτω δὲ καὶ τῶν θειῶν ἕνα ἕκαστον

τῶν χρησίμων τινὸς εὐρετὴν γενόμενον τιμᾶσθαι. Ταῦτα δὲ προοικονομησάμενος, οὐκ ἔα τὸν Αἰόλον ἐν μύθου σχήματι ἀκούεσθαι, οὐδ' ὅλην τὴν Ὀδυσσεὺς πλάνην, ἀλλὰ μικρὰ μὲν προσμεμυθεῦσθαι, καθάπερ καὶ τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ· τὸ δ' ὅλον περὶ Σικελίαν καὶ τῷ ποιητῇ πεποιῆσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις συγγραφεῦσιν, ὅσοι τὰ περιχώρια λέγουσι τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Οὐκ ἐπαινεί δὲ οὐδὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν — (fr. VII.). *Vulgaris ista alucinatio vix latum unguem ab Hipparcheis distat. Ex iis quae plura hunc in modum disputat maxime illa p. 25. notanda sunt: Τὸ δὲ πάντα πλάττειν οὐ πιδανόν, οὐδὲ Ὀμηρικόν· τὴν γὰρ ἐκείνου ποιήσιν φιλοσόφημα πάντας νομίζειν, οὐχ, ὡς Ἐρατοσθένης φησὶ, καλεύων μὴ κρίνειν πρὸς τὴν διάνοιαν τὰ ποιήματα, μηδ' ἱστορίαν ἀπ' αὐτῶν ζητεῖν. Sequitur II. p. 104. Πολύβιος δὲ τὴν Εὐρώπην χωρογραφῶν, τοὺς μὲν ἀρχαίους ἔαν φησι, τοὺς δ' ἐκείνους ἐλέγχοντας ἐξετάζειν, Δικαιάρχον τε καὶ Ἐρατοσθένη τὸν τελευταῖον πραγματευσάμενον περὶ τῆς γεωγραφίας. — τὸν δ' Ἐρατοσθένη (φησὶ) διαπορήσαντα, εἰ χρη πιστεύειν τοῦτοις (τοῖς Πυθίου), ὅμως περὶ τῆς Βρετανικῆς πεπιστευκέναι καὶ τῶν κατὰ Γάδειρα καὶ τὴν Ἰβηρίαν· πολὺ δὲ φησι βέλτιον τῷ Μεσσηνίῳ πιστεύειν ἢ τοῦτω. — Ἐρατοσθένη δὲ τὸν μὲν Εὐήμερον Βαργαῖον καλεῖν, Πυθέα δὲ πιστεύειν, καὶ ταῦτα δὲ, μήτε Δικαιάρχον πιστεύσαντος. Ridiculam demonstrationem Strabo refutavit. Deinde p. 106. sq. de Ibericis apud Eratosthenem: v. fr. LXII. LXIII. Tandem VII. p. 317. cum de Theopompi circa Illyrica peccatis dixisset, τοιαῦτα δὲ, inquit, καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐνια παρακούσματα ἔστι λαοδογματικῶς, καθάπερ Πολύβιος φησι καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγων συγγραφέων.*

4. Jam ad ipsum *Strabonem* praevertendum, virum prudentem, sobrium, eruditum, cui plurima *Eratosthenicae* geographiae debentur, saepe defensa, saepius acriter vituperata. In qua re fidem quidem auctoris nunquam desideres, sanum vero nec studio occupatum iudicium frequentissime: quod inprimis contra *Strabonis* librum valet primum, ubi quae pro *Homero* protulit, ne semel quidem verum attingunt, *Stoicorum* sententiis de *Homéri* variarum rerum peritia absolutissima ingenium hominis ceteroquin perspicacissimum mire praepedientibus. Multae eius nugae super isto argumento proferri possent, si maiorem primi libri partem exscribere liberet. Sed etiam aliam ob causam *Strabo* *Eratosthenem* satis iniquum habuit, invitus tamen, ut qui ab mathematicis abhorreret. Proinde nec mirabile accidit, quod *Eratosthenis* systema universum repetiit, quod a multis dudum intellectum fuit; nec vitii aut cupiditatis in loco ponendum, si illius opiniones minus percepit, veluti I. p. 54. Sed quod *Gossellinus* scribit (*Géogr. des Grecs analysée* p. 58.), geographiae moderatrices, prout senserant *Eratosthenes*, *Hipparchus* et *Posidonius*, mathematicas esse disciplinas a *Strabone* negatum fuisse, provocans ad libri II. p. 94, ne vestigium quidem talis opinionis ibi reperitur; fortasse is per errorem ex *Commentatt. Acad. Inscr. t. 26. p. 110.* explicandum duobus ex locis alterum neglexit, qui legitur p. 110.

Memorat *Serapionem* quoque *Cicero* ad *Atticum* II, 6. *Etenim γεωγραφία quae constitueram magnum opus est: ita valde Eratosthenes quem mihi proposueram a Serapione et ab Hipparcho reprehenditur. Quid censes, si Tyrannio accesserit? Sed ignorabilem hominem ac maiori tantum ut videtur Plinio adhibitum ne Strabo quidem cognovit.*

5. Ex antiquis Nostri censoribus postremo loco indicandus est *Marcianus Heracleota*. Epitomator iste gravem de Eratosthene sententiam pronunciavit Periplo p. 64. Ἐρατοσθένης δὲ ὁ Κυρηναῖος οὐκ οἶδα τι παθὼν τὸ Τιμοσθένους μετέγραψε βιβλίον, βραχέα τινὰ προσθεῖς, ὥς μὴδὲ τοῦ προομίου τοῦ μνημονευθέντος ἀπέχεσθαι, ἀλλ' αὐταῖς λέξεσι κάκεινο τοῦ οἰκείου προθεῖναι συγγράμματος. Quod si nihil suspecti verba modo allata continerent, fides hominis, utpote qui aliam calumniam pagina praecedenti profuderit, unumquemque deberet difficilem praestare; nunc autem, cum mendacium manifestissimum fronte perfricta inferre sustinuerit, tum prooemium, tum reliqua Timosthenici operis compilata cavillans, neminem ne per momentum quidem temporis morabitur. Neque enim prooemium Eratosthenes, a Timosthene longe diversissimus, exscribere potuit, et omne istud dictorium Strabonis II. p. 92. verba quam maxime contraria, mox apponenda, statim ad nihilum redigunt. Verumtamen undenam deprompserit ineptiam pingui Minerva excoGITATAM, paucis inquirere liceat. Conditionem utique nonnisi duplicem quaestio admittit, aut Marciani adhuc tempore Eratosthenis, praeter Timostheneum, opus versari, aut utraque scripta dudum periisse. Jam vero priorem si statueris, plane incredibile est, quomodo impudens iudicium, torpentibus licet studiis, effutire potuerit: quandoquidem cuiusvis non adeo litteratissimi refutationem metnere debebat; igitur opera a se commemorata non iam usurparit. Accedit ut id ipsum de Johanne Philopono, qui Arrianum adhibeat testem pervulgatissima in re, viro ab Marciani aetate non procul remoto, satis constet (v. fr. XLIII.). Quae cum ita sint, nihil prius videtur, quam ut eam notationem Artemidero vindicemus; cuius etsi nulla eiusmodi vituperatio Eratosthenis affertur (v. fr. LXIX. sq. LXXI.

CXXI. CXXVI.), nihil tamen obstat, quominus geographus ille Eratostheneae acrius attigerit. Proinde si ponas, eadem quam Polemo viam institit Artemidorum itidem abusu complura ab Eratosthene ex Timothei libro derivata in compilationem praepropere convertisse, error Heracleotae, qui voces amplificantes pro accuratissima auctoris sententia existimavit, aliquanto credibilior evadit.

Aevo recentiore Geographica Eratosthenis duo viri colligere et concinnare studebant, Ancherus et Seidelius; quorum prior si propositum perficere potuisset, longe plura praestiturus erat: nihil enim aliud quam particulam primam diatribae in fragmenta Geographi-
corum (Gottingae 1770. 4. pp. 26.), nonnisi Homericae Nostri disputationem exhibentis, emisit. Nihil de hoc inaudivit Seidelius, qui libellum satis magnam (ibid. 1789. 8. fere pp. ducentarum) conscripsit; ea collectio mediocri eruditione ex Strabone inprimis ac perpaucis aliis fuit corrasa, neque plena, neque dilucide adornata, ita ut vim et rationem Eratostheni operis perspicias, neque iudicio insignis probabili: nec mirum, cum auctori etiam per falsissima, in quaestione praesertim de Homerica geographia, Strabonem sine suspensione adeo sequi placuerit. Accuratius, sed alio spectans, nec raro Gallica levitate rem pertractavit Gossellinus in utroque opere aliquoties laudato, additis etiam duabus ex Eratosthenis mente delineationibus orbis terrarum. Idem praestiterunt Mannertus (Geogr. d. Gr. u. Roem. Norib. 1788. ubi pauca de Eratosthene dedit.), et J. H. Vossius post editas a se Virgilii Eclogas. Viri illi eruditi quomodo Geographorum principis sententias exhibuerint, vel potius exhibendas censuerint, si quis cupidus est cognoscendi, eorum ipsi labores adeantur; eadem hic repetere non libuit. Nam Gossellinus qui unus parallelorum rationes attulit, plu-

rima ex arbitrio finxit; neque omnino fieri potest, ut ex antiquis argumenti notitiis admodum sparsis satis certo istiusmodi quaestio constituatur. Immo cum longitudinem plerumque hypothetica ratione attributam fuisse constet, verisimilis videtur Mannerti p. 111. opinio, non omnino gradus tabulis indicatos esse.

Jam satis Geographicorum enarratis in alterum campum multo maioris et molis et emolumenti descendendum est.

Res fuit negotii apud antiquos minime contemnendi, operis geographici et pleni et accurati compositio. Sive enim subsidia spectes, quibus in conformatione systematis ex geometria et astronomia instituenda uti illis licuit, sive observationes requiras diligentes ac regionibus remotis consecratis: ab utroque genere copiarum, quibus geographia sine detrimento carere nequit, parum beatos naturae, Graecorum faultrice benignissima, minime adiutos fuisse confitendum est. Gnomon nimirum, unicum adminiculum, satis graves effecit errores; saepe quoque ex climatibus terrarumque indole gradus lubrica erant coniectura assignandi; omnino perpauca oppida ex latitudine disposita, nihilominus geographo disponenda; quin longitudo, coelo nihil adiuvente, secundum peregrinantium computationes plerumque arbitrium suum interponentium attribuebatur, unde meridiani curvissima conversio. Perspecte de his exposuit Mannertus p. 92. 107. seqq. In rebus adeo desperatis quantam sagacitatis vim et sollertiam intima geometriae peritia suffultus expederit Eratosthenes, est profecto ut quam maxime admiremur ac suspiciamus. Documentum fragmenta praestant divisi cemensque orbis deinceps exhibenda. Jam cum ea quae viri illius rationes effecissent omnibus, adversariis quoque, probata fuissent, nihil singulare laudationi non-

nullorum satis magnificae amplius inerit. Igitur Plinius II. 112. Eratosthenem vocat in omnium quidem litterarum subtilitate, et in hac utique praeter ceteros sollertem, quem cunctis probatum sese videre; Censorinus vero, praeclare excogitatis obstupefactus, illum orbis terrarum mensorem designat. Aliud autem obstaculum in observationibus raro conscriptis versabatur, unde factum fuit, ut de Europae regionibus ultra columnas Herculis fere nihil nisi per Pytheam Eratosthenes compertum haberet; vixdum Romani in Aegyptiorum notitiam venerant: nam Timaei opus adiumentum nihil praestare potuisse et ipsa hujus fragmentorum quae supersunt natura persuadet, et vero fabulae etiam ab Eratosthene proditae, melioribus in subsidiis procul dubio abiiciendae, liquido confirmant. Verum longe maius impedimentum ipsum afferebat Graecorum ingenium, ut qui ad observandum sine studio et admixtione morum alienorum minime essent idonei; quamobrem nihil mirum acciderit, quod hominum vel inviterum imaginandi indicandique vim multiplices errores obreperent. Neque Eratosthenes, quantumvis induatrius et peracutus ad mendacia istiusmodi rimanda et cernenda, ubique poterat a peccatis sibi providere. Suppetebat sane litteraria suppellex largissima, quam praebebant bibliothecae et Alexandrina et Nostrae ipsius, teste Hipparcho ap. Strab. II. p. 69. (*ἐν τετυχηκώς ὑπομνήμασι πολλοῖς, ὧν εὐπόρεϊ, βιβλιοθήκην ἔχον τηλικαύτην, ἥλικην αὐτὸς Ἰππάρχος φησι*); copiam etiam commercia Alexandrinorum florentissima multarum cognitionum faciebant; ipsum Eratosthenis aevum non inter minima fuerit adiumenta referendum, eodem diserte memorante (v. fr. XXIV.). At Alexandrina habitatio nondum ut res docet satis profuit; neque bibliothecae ex nostrorum temporum modulo censendae sunt: et felicitas aevi istius praeter monstruo-

sarum de interiore Asia atque imprimis de India fabularum cumulum et itineraria complura, duo tantum capitalia Patroclis et Timosthenis opera ad lucem emisit. Equidem ingenio Eratosthenis philosophico diligentiaeque studiosissimo opus erat; in eoque omnes, quotquot istud argumentum attigerunt, consentiunt, admomentibus etiam iis fragmentis quae ad Geographica pertinuerunt, Graecorum primum ac proinde omnium populorum geographici systematis maximum virum extitisse auctorem. Ac licet in eo genere mentem Coryphaei perspicere quam clarissime, quas et ab opinionibus praeiudicatis remotissima esset, et genuina adulterinis acerrime seiungeret, et quaecunque amplecteretur ad certam quandam formam certumque ambitum revocaret. Inter philosophos qui geographiae operam insumpserint praeter alios refert Strabo initio operis; sed ambigue praedicat I. p. 14. et 15. loco iam exposito: *Ἔστι δ' ὁ Ἐρατοσθένης οὐχ οὕτως εὐκαταρόχαστος, ὥστε μηδ' Ἀθήνας αὐτὸν ἰδεῖν φάσκειν, ὅπερ Πόλεμον ἐπιχειρεῖ δεικνύναι· οὐτ' ἐπὶ τοσοῦτον πιστός, ἐφ' ὅσον παρεδέξαντό τινες, καίπερ πλείστοις ἐντυχών, ὡς εἰρηκεν αὐτός, ἀγαθοῖς ἀνδράσιν*: quae ad philosophicam eius eruditionem spectare sequentia evincunt. Clarissime tamen statim suam explicat mentem: *Ἀγλοὶ δέ, inquit, καὶ ἡ περὶ τῶν ἀγαθῶν ἐκδοθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ πραγματεία καὶ μελέται καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦτο τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ· διότι μέσος ἦν τοῦ τε βουλομένου φιλοσοφεῖν καὶ τοῦ μὴ θαρρόντος ἐγχειρίζειν ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην (i. e. ἐγχειρίζειν ἑαυτὸν εἰς τὸ φιλοσοφεῖν), ἀλλὰ μόνον μέγχοι τοῦ δοκεῖν προτόντος, ἡ καὶ παράβασιν τινα ταύτην ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκυκλίων πεπορισμένου πρὸς διαγωγὴν ἢ καὶ παιδείαν· τρόπον δέ τινα καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐστὶ τοιοῦτός.* Non sane est, quod tale iudicium miremur ab homine profectum, cui quidem eorum

omnium quibus refutandis vacavit unus Eratosthenes tanta facessivit negotia, ut primo in libro, ipsi fere consecrato, omnes omnino contra illum machinas excogitaverit; quin ea ipsa verba, quae demonstratione praetermissa statim persequendae contra Homerum argumentationi vim et auctoritatem detractura erant, angustias Strabonis nudare opinor. At si ipsi studio vel ira excussa viam illius Geographorum principis attente perpendimus, non potest obscurum esse, rationem philosopho dignissimam iniisse. Non extat aptior in huiusmodi genere disputatio, quam quae de Homeri in rebus geographicis auctoritate fuit expedita, eoque magis admiranda, quod insequentium antiquitatis eruditum nemo fere eandem disceptandi methodum, ita ut non aliunde adscitae offerrentur sententiae, adoptavit; immo plerique allegorias longe ineptissimas venabantur. Deinde in eandem laudis societatem perapicax illa venit de finibus neque discernendis, neque milibus, sententia (fr. LV.); cui vicinum fuit affine iudicium, quod ad hominum genus in Graecos Barbarosve disparatum pertinuit: cuius vel e longinquo simile quid per universoni qua late patet Graecarum litterarum ambitum non inveniri suspicor. Praeterea insignis illius perspicacitatis vim multifariam explicant fr. XXIX. XXXI. XXXIV. XLV. LXXXIX. XCIII. CVI. Verum etiam in diversa agendi via philosophicum viri agnosceris ingenium. Narrat enim Strabo II. p. 94. (notavit iam de la Nauze loco ad fr. XLII. indicato p. 110.) *Ἐν τῇ τρίτῃ φησί (Ἰσπαρχος), τὴν μὲν πλείω θεωρίαν εἶναι μαθηματικὴν, ἐπὶ ποσὸν δὲ καὶ γεωγραφικὴν· οὐδ' ἔτι ποσὸν μέντοι δοκεῖ μοι ποιήσασθαι γεωγραφικὴν, ἀλλὰ πᾶσαν μαθηματικὴν, φιλόδοτος καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους τὴν κοινὴν πρόφασιν. Πολλὰ γὰρ ἐκπίπτει πρὸς τὸ ἐπιστημονικὸν τῆς προκειμένης ἱστορίας· ἐκτεσθὲν δὲ οὐκ ἀρε-*

βείς, ἀλλ' ὁλοσχερεῖς ποιεῖται τὰς ἀποφάσεις· τρόπον
 τινα ἐν μὲν τοῖς γεωγραφικοῖς μαθηματικῶς, ἐν δὲ τοῖς
 μαθηματικοῖς γεωγραφικὸς ὦν· ὥστε πρὸς ἄμφω δίδω-
 σιν ἀφορμὰς τοῖς ἀντιλέγουσιν. (Cf. p. 92. et memo-
 rabile fr. LVIII. quod conatus viri complectitur ter-
 ram ad mathematicas figuras redigentis.) Vix poterat
 vividius et luculentius Eratosthenis sollertia exprimi,
 qui cum quaecunque observata superiorum aevorum
 sparsa ac tumultuaria reperiret, in ordinem sibi cogenda
 intellexisset, nihil prius recte perspexit, quam ut, adju-
 vante geometrica disciplina, civitatum enumeratione
 quippe quae nondum accurate posset perfici non adeo
 curata, systema construeret, cui a posteris ea quae sum-
 mam operis non constituerent deinceps essent ingerenda.
 Sed tamen longe aberraret, qui in iis quae a mathe-
 matica non penderent Eratosthenem minus valuisse
 existimaret. Etenim tribus maxime auctoribus fidem
 habebat, Pythaeae, Patrocli, Timostheni; ac singulatim
 quos testes de India adhibuerat praedicavit Strabo II.
 p. 70. Ipse cum Graeciam peragraverat, tum necessi-
 tudinem cum elegantissimis viris illam illustrantibus
 contraxerat. Testis est Strabo VIII. p. 384. (fr.
 LXXXV.) coll. I. p. 15. (p. 18.) Jam si ΠΥΘΕΑΜ,
 hominem nec veracem, neque in omnibus falsarium
 super Hispania et Britannia sequebatur, fecit ille ne-
 cessitate adactus, crisis severioris copia suppetente
 nulla. Proinde non debebat a Polybio reprehendi, qui
 Strabonis censuram non effugit II. p. 104. Φησὶ δ'
 οὖν ὁ Πολύβιος ἄπιστον καὶ αὐτὸ τοῦτο, πῶς ἰδιώτῃ
 ἀνθρώπῳ καὶ πένητι τοσαῦτα διαστήματα πλωτὰ καὶ
 πορευτὰ γένοιτο; τὸν δ' Ἐρατοσθένη διαπορήσαντα
 εἰ χρὴ πιστεύειν τοῦτοισι, ὅμως περὶ τῆς Βρετα-
 νικῆς πεπιστευκέναι καὶ τῶν κατὰ Γάδειρα καὶ τὴν
 Ἰβηρίαν· πολὺ δὲ φησι βέλτιον τῷ Μεσσηνίῳ πιστεύ-
 εῖν ἢ τούτῳ· ὁ μὲν τοί γε εἰς μίαν χώραν τὴν Παγ-

χαίαν λέγει πλεῦσαι, ὁ δὲ καὶ μέχρι τῶν τοῦ κόσμου
περάτων καταπτευνέσθαι τὴν προσάρτητον Εὐρώπην
πᾶσαν, ἣν οὐδ' ἂν τῷ Ἑρμῇ πιστεῦσαι τις λέγοι.
Ἐρατοσθένης δὲ τὸν μὲν Εὐήμερον Βεργαίον καλεῖν,
Πυθίαν δὲ πιστεύειν, καὶ ταῦτα δέ, μήτε Δικαιάρχου
πιστεύσαντος. In puerilem comparationem Pythae et
Euhemeris vix quaeas pro merito ludificatam invehī; ad
postrema Strabo haec verissime: Τὰ μὲν οὖν μήτε
Δικαιάρχου πιστεύσαντος, γελοῖον· ὥσπερ ἐκείνη χεῖ-
ρασθαι κανόνι προσήκον, καθ' οὗ τοσούτους ἐλέγχους
αὐτὸς προφέρειται. Ἐρατοσθένους δὲ εἴρηται ἡ περὶ
τὰ ἰσπερίω καὶ τὰ ἀρκτικά τῆς Εὐρώπης ἄγνοια. Po-
tius admirandum erat, etiam de Mercynia silva Nostrum
inaudiisse. Locupletior autem testis extitit PATROCLES*)
Alexandri fere aequalis, cuius fidem et ipse fr. LVII.
extulit, et Strabo, laudis non ita prodigus, contra Hip-
parchi reprehensionem supra exploratam egregie susten-
tavit. II. p. 69. Καὶ αὐτῇ δὲ ἡ τοῦ Πατροκλέους
πίστις ἐκ πολλῶν μαρτυριῶν σύγκειται, τῶν βασιλείων
τῶν πεπιστευκότων αὐτῷ τηλικαύτην ἀρχήν, τῶν ἐπα-
κολουθησάντων αὐτῷ, τῶν ἀντιδοξούντων, ὡς αὐτὸς
ὁ Ἰππάρχος κατονομάζει· οἱ γὰρ κατ' ἐκείνων ἐλεγχοί
πίστεις τῶν ὑπὸ τούτου λεγομένων εἰσιν. Οὐδὲ τοῦτο
δὲ ἀπίθανον τοῦ Πατροκλέους, ὅτι φησὶ τοὺς Ἀλεξάν-
δρου συστρατεύσαντας ἐπιδρομάδην ἱστορῆσαι ἑκαστα,
αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἀκριβῶσαι, ἀναγραφάντων τὴν
ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ· τὴν δ' ἀναγρα-
φὴν αὐτῷ δοθῆναι φησιν ὕστερον ὑπὸ Ἑρατοσθένους τοῦ
γαζοφύλακος. Neque vero temere illi auscultabat, sed
ubi collatis auctoribus Patrocles errare videretur, ne
huius quidem narrationem reiliere dubitabat; cuius
facti vide exemplum fr. CVIII. Tertius est ΤΙΜΟΣΤΗ-

*) Minus accurate Πατροκλος audit Athenaeo VIII, p. 334.
A. B. XIV. p. 621. A.

nes, Ptolemaei Philadelphi nauarcha, qui decem libris de portubus dissernerat: de quo multus est Vossius de histor. Gr. p. 109. Hunc quoque ab Eratosthene adhibitum fuisse, significat rumor iste apud Marcianum Heracleotam nimium exaggeratus (supra p. 14.), docetque Strabo II. p. 92. *"Εστι δὲ τοσούτο τῶν ἀμαρτανομένων ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους τὸ πλεῖθος, καὶ ἐτι Τιμοσθένους τοῦ τοὺς λιμένας συγγράψαντος, ὃν ἐπαινεῖ μὲν ἐκεῖνος μάλιστα τῶν ἄλλων διαφωνῶν δ' ἐλέγχεται πρὸς αὐτὸν πλεῖστα.* Unde iterum intelligitur, etiam Timostheni censuram fuisse ab Eratosthene admotam, qui si, cautione licet usus, de obscuris regionibus erravit, nihil adeo est quod miremur. Multo igitur magis minores testes, Dicaearchum, Deimachum, Megasthenem persecutus est et ad examen revocavit, in eaque via adeo non ab diligentia defecit, ut etiam homines sublestos fusius vel refutaret vel afferret. Sic praeter Anaximandrum, Hecataeum; Xanthum fr. XXXI.; Aristobulum, Nearchum fr. CXIX., Anaxicratem fr. seq., utebatur etiam scriptore quisquis fuit Macedonicorum fr. LXXX. Laudandum, non cum Strabone notandum est id facinus, initiis geographiae in scientiam redigendae pernecessarium; neque caussa est quod eius iudicium hic moretur, cum nimium manifesto voluptatem magis legentium, quam severam erudiendi viam affectaverit. Strabonis verba haec sunt I. p. 47. *Οὐδὲ τοῦτ' εὖ Ἐρατοσθένης, ὅτι ἀνδρῶν οὐκ ἀξίων μνήμης ἐπὶ πλέον μέμνηται, τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ πιστεύων καὶ μάρτυσι χρώμενος αὐτοῖς, οἷον Λαμάσση καὶ τοιούτοις ἄλλοις. — Ὁ δὲ Λαμάσση χρώμενος μάρτυρι οὐδὲν διαφέρει τοῦ καλοῦντος μάρτυρα τὸν Βεργαῖον ἢ τὸν Μεσσηνιον*)*

*) Mirum sane, Casaubonum, quem non latuerant Stephani v. Βέργη· ἀπ' οὗ καὶ παροιμία, Βέργαζειν, ἐντὶ τοῦ μηδὲν ἀληθοῦς λέγειν· hinc insequens glossema ἢ τὸν Μεσσηνιον non iam perspexisse.

Εὐήμερον, καὶ τοὺς ἄλλους οὓς αὐτὸς εἰρηκε διαβάλλων εἴην φλυαρίαν. Καὶ τοῦτον δ' ἓνα τῶν λήρων (nugatorum) αὐτὸς λέγει, τὸν μὲν Ἀράβων κόλπον λίμνην ὑπολαμβάνοντος εἶναι. Cf. fr. XXXV. CXXIV. Sed studio non abreptus meliora pro ipso Eratosthene vir optimus protulit II. p. 76. ὥσπερ τοῦ Ἐρατοσθένους προηγουμένως τὴν ἐκείνου μαρτυρίαν ἐγκρίνοντος, ἀλλ' οὐ κοινῇ τινι ἔδει χρωμένου πρὸς τοὺς ματαιολογούντας. Εἰς γὰρ τις τῶν πρὸς τοὺς ματαιοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχων ἐστίν, ὅταν αὐτὴν τὴν ἐκείνων ἀπόφασιν ὅποια ποτὲ ἐστι δείξωμεν ἡμῖν συνηγοροῦσαν. Tandem sat multos commentarios, plerumque anonymos, excitavit. Strabo II. p. 69. Ταῦτα γὰρ ὁ Ἐρατοσθένης λαμβάνει πάντα, ὡς καὶ ἐμαρτυροῦμενα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς τόποις γενομένων, ἐντετυχηκῶς ὑπομνήμασι πολλοῖς — . p. 71. καὶ γὰρ καὶ τὰ διαστήματά φησιν ἐκ πολλῶν συνάγειν τῶν τοὺς σταθμοὺς πραγματευσαμένων· τινὰς καὶ ἀνεπιγράφους καλεῖ. Adde fr. XC. CVIII. CXV. Quod Gosselinus (Recherches T. I. p. 54.) ait, Hipparchum Eratostheni tacitam auctorum compilationem exprobrasse, Strabonem vero non satis potuisse illum defendere, ea usquequaque temere corrassa fuerunt; simulque alia eiusdem coniectura labitur (T. IV. p. 334.), longitudinis intervalla Eratosthenem ex aliis iisque accuratis operibus deprompsisse, nesciase tamen stadia illic adhibita ad diversos esse modulus exacta. Tale enim erratum, etiamsi fides ac diligentia Eratosthenis non satis esset spectata; qualis quidem est, neque Strabo unquam addubitavit; quicumque vel levem ingenii illius adumbrationem animo conceperit, statim reiiciat oportet. Namque in eiusmodi quaestione Straboni ipsiusque Eratosthenis testimonio fr. XXVIII. malim inniti, quam ad auctores perexiguū momentū provocare, veluti

Plinium V, 6. (Polybius et Eratosthenes diligentissimi existimati) Scymnumve Chium v. 112. sqq.

*τῷ τὴν γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.*

Sed vana audacia superiores reprehensiones alia eiusdem (Géogr. des Grecs analysée p. 37.) longe antecedit. Suspiciatur nimirum, maxime favore Aegyptii regis complexum late patentem scientiae obtigisse Eratostheni, unde fontes obscurasse et sustulisse eum videri, ut quos neque Hipparchus, neque Ptolemaeus recuperarint. Atque eam opinionem inde praecipue confirmari, quod per Eratosthenis sententias errores veris intermixti reperiantur, qui eidem neque auctori, neque saeculo tribui queant; cum praesertim etiam satis vicinæ regiones istis scateant, demonstrante vel immensa, illo iudice, Rhodi et Italiae distantia, quamvis commercia civitatum Magnae Graeciae Siciliaeque cum metropolibus Asiaticis vel Europaeis instituta de genuina utique admonere debuerint. Eam vero cum similibus negligentiam ab ipso Eratosthene fuisse perfectam, evincere locum Strabonis I. p. 47, exprobrantis adversario, quod in obscurarum terrarum numero eas rettulerit, de quibus satis constet, ac de mari Adriatico fabulas ne plebi quidem credibiles ingesserit. Reperiri tamen etiam sanam doctrinam. Quae argumenta licet sua ipsorum futilitate levius ponderata cornuant, nonnulla subiungere visum fuit, ne defensor Eratosthenis, in gravissima accusatione maximo viro defuisse existimarer. Primum igitur omnino, quo fundamento universa ea hypothesis nititur, stabile quidpiam praestare pernego, antiquorum hominum cuiquam libri cuiuscunque vulgari usui eripiendi copiam fieri potuisse, atque in somniorum anilium censu quae istiusmodi sententiam respiciant ponenda contendo, veluti nugae de Pla-

tone plagiaro et quae eiusdem generis sint: quod quia gentium conditio vetustarum intentius spectata neque ad hodiernam rem litterariam exacta sine molestia e vestigio indicat, demonstratione non egere iudico. Sed poterat illa reprehensio statim fr. LVIII, LX, CVIII, perpensis abiici, ubi Eratosthenes, quae nondum per dimensiones enumeratae sint regiones, ideo a se omis- sae, candide confitetur. Deinde vellem aliquanto fir- mioribus communiis et momentis opinionem suam vir ille ingeniosus: quid enim ad doctum Alexandrinum commercia Graecarum civitatum? tanquam inde funda- menta systematis geographici construi possent. Atqui non debebat ille Strabonis verba II. p. 93. a se ipso p. 39. significata negligere. Ait enim testis locupletis- simus: *Καὶ νῦν δ' εἰρήσθω, ὅτι καὶ Τιμοσθένης καὶ Ἐρατοσθένης — ἐπιπολὺ ἀγνοίας ἐτύγχανον ἀφικμέ- νοι καὶ τῶν κατ' Ἰταλίαν, καὶ τὸν Ἀδρίαν, καὶ τὸν Πόντον, καὶ τῶν ἐφεξῆς μερῶν τῶν προσαρκτηκῶν. — Τοῦ γὰρ Ἐρατοσθένους ἐπὶ τῶν πόρεω διαστηκόντων τὰ παραδιδόμενα φάσκοντος εἶναι διαστήματα, μὴ δι- αχυριζόμενον δέ, καὶ λέγοντος ὡς παρέλαβε, προστι- θέντος δ' ἔστιν ὅπου τὰ ἐπ' εὐθείας μᾶλλον καὶ ἤ- τον, οὐ δεῖ προσάγειν τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον τοῖς μὴ ὁμολογουμένοις πρὸς ἄλληλα διαστήμασιν.* Vides cum fidem viri contestari, vides Eratosthenem summa copia- rum inopia coactum aliis, sed tamen dubitanter, obse- cutum fuisse. Sed ne inopiam istam cavilleris, consi- dera, sodes, quantis ipse Strabo angustiis coarctatus ait, qui de Ariana nihil sese habere ideoque Eratosthenis descriptionem apponere, apertis quam maxime verbis manifestat. Et quis tandem Hipparcho et Ptolemaeo vetustiora subsidia occlusa esse memoravit? quod ne- que de Hipparcho per Strabonem constat, et de Pto- lemaeo addubitare licet. Ista brevibus significata oportuit.

De scribendi genere quod Eratosthenes in Geographiis sectabatur non adeo res in propatulo est, cum perpaucæ aliquanto prolixiores reliquæ ipsis genuinis nominibus nostrâ attigerint tempora; his quidem simplicitatem incomitamque sermonis conformationem non abiudicaveris. Sed occurrunt etiam poeticæ dictiones, ut apud Strabonem XV. p. 693. ἐκ Διός.

Præverto ad fragmenta operis Eratosthenici, inscripti Γεωγραφικῶν nomine, quo designavit post Strabonem I. p. 29. II. init. XV. p. 688. Schol. Apollonii Rh. IV. 259. 284. 310. Nam quod Γεωγραφούμενα affertur a Steph. Byz. v. Συρράχιον, scriptore vitæ Arati in Petavii Uranologio p. 269. init. Schol. Euprip. Med. 2. et Schol. Apollon. Rh. IV. 1215, vel Γεωγραφία ab eodem Scholiasta IV. 131, istas inscriptiones pro arbitrio Grammaticorum confictas fuisse eo demonstratur, quod neque Γεωγραφούμενα pariter ac Μυθολογούμενα aptum erat libro indicando, neque Γεωγραφία auctori antiquo, qui non omnem geographiæ ambitum et quasi ipsam scientiam teneret et complecteretur, sed quæ ad geographiam constituendam valerent edissereret, satisfacere poterat. Ille etiam aliorum de geographia scriptorum index adhibetur, veluti Artemidori et Apollodori (neque enim causa erat, cur Heynius ad eundem p. 432. reprobareret.), tum ab auctoribus minus accuratis, tum magis ex recentiore usu negligenter adscitus, potius ad librum indicandum, quam ut diligentissime laudaretur. Accedit aliud argumentum ex Strabonis locis I. p. 62. 66. colligendum, qui universum opus τὰ ὑπομνήματα, singularem eiusdem librum τὸ ὑπόμνημα, qualia neutri titulorum conveniunt, appellavit. Jam Geographicorum liber primus (stabant autem omnino tres) postquam fata geographiæ apud Græcos cognitionis exposuerat, ab Homero

repetita atque ad novissimos geographos deducta, de figura telluris tractabat eiusque causis; secundus in refingendis tabulis versabatur, addito mathematico physicoque apparatu multiplici, ad mensuras spectanti; cui cum disquisitionem de recta terrae divisione annecteret, apte quasi viam sibi struebat ad argumentum libri secuturi. Tandem tertius regiones ex Eratosthenis inente dispositas explicuit.

FRAGMENTA LIBRI PRIMI.

1. Sectionis prioris historiam geographiae complexae.

I. STRABO I. p. 16. *Χωρίς δὲ τούτων ὁ Ἐρατοσθένης ἐαυτῷ μάχεται. Μικρὸν γὰρ πρὸ τῆς λεχθείσης ἀποφάσεως ἀρχόμενός τοῦ περὶ τῆς γεωγραφίας λόγου, φησὶν ἅπαντας καταρχὰς φιλοτίμως ἔχειν, εἰς τὸ μέσον φέρειν τὴν ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἱστορίαν. Ὁμήρου γοῦν ὑπὲρ τε τῶν Αἰθιοπῶν ὅσα ἐπύθετο καταχωρίσαι εἰς τὴν πελοποννησίαν, καὶ περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον καὶ Λιβύην· τὰ δὲ δὴ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς σύνεργους τόπους καὶ λίαν περιέργως ἐξηγηνοχέαι, πολυτρήωντα μὲν τὴν Θίοβην λέγοντα, Ἀλῖαρον δὲ ποιήεντα, ἐσχατώσαν δὲ Ἀνθηδόνα, Αἰλαίαν δὲ πηγῆς ἐπὶ Κήφισσοιο· καὶ οὐδεμίαν πρὸς θήκην κενῶς ἀπορρίπτειν. Πότερον οὖν ὁ ποιῶν ταῦτα ψυχαγωγοῦντι ἔοικεν ἢ διδάσκοντι; διδάσκοντι, νῆ Δία· ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτως εἶρηκε. Apollodorum illa expilasse supra fuit notitum. Sed suavis haec Strabonis demonstratio pertinet ad Eratosthenis dogma modo memoratum:*

II. p. 15. *Ποιητὴν γὰρ εἶφη πάντα στοχάζεσθαι ψυχαγωγίας, οὐ διδασκαλίας. Iam priorem suam argumentationem his conclusit Strabo: Οὐκοῦν ἐλθὼν οὕτως εἰπεῖν, ὅτι ποιητὴς τὰ μὲν ψυχαγωγίας χάριν μόνον ἐκφέρει, τὰ δὲ διδασκαλίας· ὁ δ' ἐπὶ νῆκεν, ὅτι ψυχαγωγίας μόνον, διδασκαλίας δ' οὐ. Idem p. 7. init. Οὐδὲ γὰρ ἀληθές ἐστιν, ὃ φησὶν Ἐρατοσθένης, ὅτι ποιητὴς πᾶς στοχάζεται ψυχαγωγίας, οὐ διδασκα-*

λίας χάριν. Chrestomath. ex Strabone p. 5. vol. II. Huds. καὶ τὴν ποιητικὴν οὐ φιλοσοφίαν πρῶτην ἡξίου καλεῖν, ἀλλὰ μόνην ψυχαγωγίαν τινά, κακῶς λέγων. Imitationem Agatharchidis de rubro mari p. 12. οὐδὲ τοὺς ἄλλους εἰς ἐπιτίμησιν ἄγω, διασκευαῖς ἐν τοῖς δράμασι χρωμένους ἀδυνάτοις, ὅτι πᾶς ποιητὴς ψυχαγωγίας ἢ ἀληθείας ἐστὶ στοχαστής, observavit Ancheraus p. 9, qui cum placitum illud non sine limitatione quadam verum esse pronuntiavit, tum plerisque antiquis criticis, tum permultis recentiorum iudicibus non plus sese vidisse demonstrat. Verissime enim ita Eratosthenes censuerat, antiquitatis indole penitus perspecta, vel ex censore elegantissimo, Aristophane, cognita, qui ob id ipsum Euripidis ausum, poesin a generosa animi oblectatione et correctione ad doctrinam perducendi morose et accurate more Socratico tractantem, notis saepenumero acerbis nec profecto iocose excogitatis eius poemata castigavit. Sed distinctius etiam mentem suam novo explicabat momento:

III. p. 16. Καὶ προσεπεργάζεται γε, πυνθανόμενος, τί συμβάλλεται πρὸς ἀρετὴν ποιητοῦ, πολλῶν ὑπάρξαι τόπων ἔμπειρον, ἢ στρατηγίας, ἢ γεωργίας, ἢ ῥητορικῆς, ἢ οἷα δὴ περιποιεῖν αὐτῷ τινες ἐβουλήθησαν. Τὸ μὲν οὖν ἅπαντα ζητεῖν περιποιεῖν αὐτῷ, πρὸς ἐκπύκτοντος ἂν τις θείῃ τῇ φιλοτιμίᾳ — τοῦτο μὲν δὴ ὀρθῶς ἂν λέγοις, ὡς Ἐρατόσθενης· ἐκεῖνα δ' οὐκ ὀρθῶς, ἀφαιρούμενος αὐτὸν τὴν τοσαύτην πολυμάθειαν, καὶ τὴν ποιητικὴν γραῶδη μυθολογίαν ἀποφαίνων, ἣ δέδοται πλάττειν, φησὶν, ὃ ἂν αὐτῇ φαίνεται ψυχαγωγίας οἰκεῖον. Eidem p. 22. Eratosthenes memoratur, ποιητὴν ἅπαντα ἀποθήνας φλύαρον, καὶ μήτε τόπων ἔμπειρίαν, μήτε τεχνῶν πρὸς ἀρετὴν [αὐτοῦ] συντείνειν νομίσας. Anilem fabulam et nugas poeticen ex mente Nostri non declarari Ancheraus recte contra Coelium Rhodiginum Lectt. antiq. IV, 2. p. 156.

severe illa interpretantem, admonuit; sed latuit eum, multo maiorem virum, G. J. Vossium Institutt. orator. IV. p. 202. a. opp. t. III., huic ipsi explicationi assensum fuisse. Ne hic quidem a vero aberravit Eratosthenes, opinionem omnibus fere grammaticis infestam periclitatus, etiamsi geographiae peritia Homero detrahatur, nihil ideo poeticae virtutis eripi, siquidem poeta possit varia eruditione carere. Namque eruditionem nemo vetustorum poetarum affectavit, une qui memorabatur Euripide excepto, cui primo privatorum hominum insignis bibliotheca attribuitur; verumtamen ne huius quidem nomen hac in quaestione quidquam efficit, cum philosophum unice eum fuisse constet. Deinde quod Eratosthenis sententiae, qua proposita suo conducibilia poeticae fingere liceat, subscribere Strabo verecundatur: oblitus fuit clarissimi hanc in rem documenti, Aeschyli Persarum, qua in eadem fabula ab regis aequali et Marathonio victore non solum Darium unquam damna clademve fecisse negatur, verum etiam ingens illius exercitus per Graecos interfuisse perhibetur. Gemellam priori sententiam hisce adiunxit:

IV. POLYBIUS ap. STRAB. I. p. 26. *Τὸ δὲ πάντα πλάνταιν οὐ πιθανόν, οὐδ' Ὀμηρικόν· τὴν γὰρ ἐκείνου ποιήσιν φιλοσόφημα πάντας νομίζειν, οὐχ ὡς Ἐρατοσθένης φησί, καλεῖσθαι μὴ κρίνειν πρὸς τὴν διάνοιαν τὰ ποιήματα, μηδ' ἱστορίαν ἀπ' αὐτῶν ζητεῖν.* Anchermus qui p. 10. Homericis fabulis veritatem non inesse, sed omnia ficta ab Eratosthene pronuntiata narrat, idem contempsit, quod eadem pagina in Rhodigino vituperarat. Ab hac igitur argumentatione non procul abfuit fundamentum, cui universa illa doctrina de Homero geographo superstructa erat:

V. *Ἐπαινεί γὰρ (Apollodorus) Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν, ὅτι φησὶν ἐκεῖνος καὶ Ὅμηρον καὶ ἄλλους τοὺς παλαιούς τὰ μὲν Ἑλληνικά εἰδέναι, τῶν δὲ πόρ-*

ὅω πολλὴν ἔχειν ἀπειρίαν, ἀπείρους μὲν μακρῶν ὁδῶν ὄντας, ἀπείρους δὲ τοῦ ναντίλλεσθαι. Reliqua v. supra p. 2. Idem I. p. 18. Ἄλλ' οὐδὲ τὰ σύνεγγυς μόνον, ὥσπερ Ἐρατοσθένης εἶρηκε, καὶ τὰ ἐν τοῖς Ἑλλησιν, ἀλλὰ καὶ τῶν πόρῳ πολλὰ λέγει καὶ δι' ἀκριβείας Ὀμηρος. Demonstraturus Eratosthenes his exemplis utebatur:

VI. IDEM I. p. 22. Ὁ Ἐρατοσθένης δὲ πρὸς ἀμφοτέρως τὰς ἀποφάσεις (eorum qui aut asseruerunt, aut negarunt, Ulyssem ut Homerus tradidit ad Siciliam et Italiam pervenisse) ἀπήντηκεν οὐκ εὖ, πρὸς μὲν τὴν δευτέραν, ὅτι πειρᾶται διαβάλλειν τὰ φανερώς ψευδῇ καὶ οὐκ ἄξια λόγον, διὰ μακρῶν πρὸς δὲ τὴν πρώτην, ποιητὴν τε ἅπαντα — νομίσας (fr. III), τῶν τε μύθων τῶν μὲν ἐν τόποις οὐ πεπλασμένοις πεφημισμένων, οἷον ἐν Τλίῳ καὶ Πηλίῳ καὶ Ἰδῇ, τῶν δὲ ἐν πεπλασμένοις, καθάπερ ἐν αἰς αἱ Γοργόνας ἢ ὁ Γηρυόνης, ταύτης φησὶ τῆς ἰδέας εἶναι καὶ τοὺς κατὰ τὴν Ὀδυσσεὺς πλάνην λεγομένους· τοὺς δὲ μὴ πεπλάσθαι λέγοντας, ἀλλ' ὑποκρίσθαι, ἐξ αὐτοῦ τοῦ μὴ συμφωνεῖν ἐλέγχεσθαι ψευδομένους· τὰς γοῦν Σειρήνας τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου καθιδρύνειν, τοὺς δὲ ἐπὶ τῶν Σειρηνοῦσσῶν πλείους ἢ διεχιλίους διεχουσσῶν σταδίους· εἶναι δ' αὐτὰς σκόπελον τρικόνρυφον, διαίροντα τὸν Κύμαιον καὶ Ποσειδωνιάτην κόλπον. Qui neque scopulum tres vertices proferentem, neque omnino scopulum esse Sirenussas concedit, Strabo, aperte cum umbra dimicuit, cum descriptio ea insularum nihil ad rem Eratosthenis fecerit, sed partem explanationis Homericae a nonnullis prolatae constitueret: ista enim correctio prorsus nullius foret utilitatis, neque si novissima Eratosthenis erant, ita particula δὲ annexa orationi finem imposuisset. Non minus Ancherus erravit p. 11. sqq., sat multos errores de Sirenussis, non pro insulis, sed promontorio habendis, effundens. Pro-

montorium nimirum Minervae Σειρηνουσσῶν ἀκρωτή-
 ριον appellatum: teste Strabone V. p. 247. VI. p. 252.
 Plinium quoque III, 5. in promontorio Minervae se-
 dem Sirenium collocare; eam enim esse veram lectio-
 nem contra Salmas. Plin. Exercitt. p. 62. alterum Plinii
 testimonium confirmare II. 88. avellit (rerum natura)
 Leucosiam Sirenium promontorio; apud Aristotelem
 vero Mirab. Auscultatt. ab Stephano Byz. τ. Σειρηνούσσαι
 exscriptum, illa, φασὶ τὰς Σειρηνούσσας νήσους καλεῖσθαι
 μὲν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ περὶ τὸν πορθμὸν ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκρας
 τοῦ προπεπτακότος τόπου, vertenda: prope ipsam verti-
 cem loci procurrentis; Eratosthenis sententiam sequi Dio-
 nys. Perieg. 360. Quae omnia temere convecta facile reti-
 nere potuisset, dummodo grammaticam panlulum con-
 sultare vellet. Σειρηνούσσαι enim secundum analogiam
 nihil nisi insulas Sirenium significabat; dubiumque eximit
 ipse Strabo, qui Eratosthenem scilicet refutaturus haec nos
 edocet: ἀλλὰ ἀγίων τις ἔγκειται μακρὸς, ἐπὶ θάτερα μὲν
 τῆς ὀρεινῆς τὸ τῶν Σειρήνων ἱερὸν ἔχον, ἐπὶ θάτερα δὲ
 πρὸς τῇ Ἰοσειδιωνιάτῃ κόλπῳ νησίδια τρία προκείμενα,
 ἔρημα, πετρώδη, ἃ καλοῦσι Σειρηνούσσας, quae lectio
 perperam fuit sollicitata, eademque ratione ἐν ταῖς
 Σειρήναις extrema pagina corrigendum. Unde etiam
 aliud intelligitur, parum considerate Strabonem in ad-
 versariorum doctrina elevanda fuisse versatum, ut quem
 σκόπελον illum τρικόρυφον Σειρηνουσσῶν, quamvis lo-
 cutione minus signata, nihil tamen aliud, quam tres
 insulas saxosas indicare lateret, quae fere nihil a pro-
 minenti ista terra distarent, ut protenus cohaerere vi-
 derentur. Jam vero abunde patet, quid sibi velit Leu-
 cosia, Sirenium insula, ab eadem promontorio avulsa,
 atque Aristotelicam locum, ipso νήσους subiuncto, ma-
 nifeste, ut quod maxime, Sirenussas et promontorium,
 ne Ancheri quidem versione contradicente, distincta ex-
 habere. Sed aliud fragmentum ad Ulyssis errores re-

spiciens facietia celeberrima historiam fabulosam cavillatur:

VII. De POLYBIO STRABO I. p. 24. Οὐκ ἐπαινεῖ δὲ οὐδὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν, διότι φησὶ τότε ἂν εὐρεῖν τινα, ποῦ Ὀδυσσεὺς πεπλάνηται, ὅταν εὐρῇ τὸν σκυτεὰ τὸν συρῶσαντα τὸν τῶν ἀνέμων ἀσκόν. Repetiit Eustathius ad Od. κ'. p. 1645. f. = 379, 29. Ἐρατοσθένης μέντοι, φασί, παίζων πρὸς τε τὸν μῦθον καὶ τὸ ἀπίθανον τῆς Ὀδυσσεὺς πλάνης, τότε ἂν εὐρεῖν τινα λέγει, ποῦ πεπλάνηται Ὀδυσσεύς, ὅταν εὐρῇται (i. εὐρῇ) τὸν σκυτεὰ τὸν συρῶσαντα τὸν ἀνέμων ἀσκόν. Quae Strabonem erroris coarguunt, Eratosthenem severam suam sententiam aliquatenus molliisse putantis:

VIII. I. p. 26. ἅπερ (id est, fabulosa de Sireneusis ac similibus) οὐτ' ἀκριβῶς ἐξετάζειν δεῖ, οὐτ' ἀρρήτα καὶ ἀνόσιτα ἔαν, ἀληθείας μηδὲν προσαπτόμενα, μηδ' ὠφελείας ιστορικῆς. Καὶ αὐτὸς δὲ ὑπονοήσας τοῦτο ὁ Ἐρατοσθένης, ὑπολάβοι τις ἂν, φησί, τὸν ποιητὴν βούλεσθαι μὲν ἐν τοῖς προσεσπερίοις τόποις τὴν πλάνην τῷ Ὀδυσσεὶ ποιεῖν, ἀπίοσθαι δ' ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων, τὰ μὲν οὐκ ἀκριβῶς πεπυσμένον, τὰ δὲ οὐδὲ προσελόμενον οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τὸ δεινότερον καὶ τὸ τερατωδέστερον ἕκαστα ἐξάγειν. Praeterea callidam eludit interpretationem quod statim eadem pagina Cyrenaei placitum affert:

IX. Φησὶ τὰ πόρρω τερατολογεῖσθαι μᾶλλον διὰ τὸ εὐκατάψευστον. Illa rationem τοῦ ἐξωκεανισμοῦ dedisse suspicatur Ancherus p. 14., quia Polybius ap. Strab. I. p. 25. adversus Eratosthenem disputans τὸν ἐξωκεανισμόν refutare conetur, et Apollodori ap. eundem VII. p. 299, plurima Eratosthenis suos in usus convertentis, ea sit sententia. At cum ἐξωκεανισμός a Callimacho adoptatus fuerit, quod Apollodori loca supra apposita edocent, neque potuerit Eratostheni probari,

bari, quippe qui eo ipso cursus *Ulyssis* universos in nugarum numero habendos tradiderit, ista corruiit suspicio. Tum accedit etiam magis censorium decretum:

X. STRABO p. 18. — τὰ περὶ τὴν Ὀδυσσεύως πλάνην· περὶ ἧς πολλὰ διαμαρτάνει, τοὺς τ' ἐξηγητὰς φλυαίρους ἀποφαίνων καὶ αὐτὸν τὸν ποιητὴν. Ex interpretibus inprimis Callimachum notaverit; cf. Apollodorea supra p. 3. Neque haec severa disceptandi ratio quidquam veniae admittere potuit: quam quibus breviter, sed luculente Strabo exposuit, ea iam sequuntur:

XI. I. p. 27. Ἐπεὶ δὲ ἐπεὶ οὐ πάντα μυθεύουσιν, καὶ μάλιστα Ὅμηρος, ζητῶν τί οἱ παλαιοὶ προσμυθεύουσιν, οὐ ζητεῖ, εἰ τὰ προσμυθεύμενα ὑπῆρξεν ἢ ἔστιν· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, οἷς προσμυθεύεται τόποις ἢ προσώποις, περὶ ἐκείνων ζητεῖ τὰ ληθές· οἷον Ὀδυσσεύως πλάνην, εἰ γέγονε καὶ ποῦ. Sed indignabundus ille reponit: Τὸ δ' ὅλον οὐκ εὔ, τὸ τὴν Ὀμήρου ποιήσιν εἰς ἓν συνάγειν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ποιητῶν, εἰς τε τὰλλα, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ νῦν προκείμενα, τὰ τῆς γεωγραφίας, καὶ μηδὲν αὐτῷ πρεσβεῖον ἀπονέμειν.

Prorsus a sensu verborum contra grammaticam peccans Ancherus p. 15. aberravit, ita vertens: unusquisque, qui quid affinxerint antiqui quaerat, non de iis quae afficta esse sua sponte patet, quaerere debet, utrum re vera ante extiterint, vel adhuc existant, sed potius de locis et personis illis, quibus talia affinguntur, veritatem investigare, ut utrum *Ulysses* vagatus sit, et ubinam locorum. His satis ineptis *Eratosthenem* reprehendi opinatur, qui in refutatione sententiae omni prorsus veri specie destitutae iusto maiorem posuerit operam. Non sollicitanda erat vulgata versio.

Jam in hac disquisitione complura quae maxime ad *Ulyssem* facerent curate *Eratosthenes* persequabatur. Exemplum de *Sirenussis* agens modo affuit; alterum de *Phaeacibus* adhuc praesto est:

XII. ATHENAEUS I. p. 16. D. Ἀπολανστικός δὲ ἐστὶ παρ' αὐτῷ (Ὀμήρῳ) καὶ ὁ τῶν Φαίακων βίος· Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, καὶ τὰ ἑξῆς, ἃ ἐπη' Ἐρατοσθένους οὕτω δεῖν γεγράφθαι φησὶν·

Οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τε φημι τέλος χαρίεστερον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ, κακότητος ἀπούσης,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούζωνται αἰοιδῶν.

κακότητος ἀπούσης, φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἳ μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖσιν, ὥς ἡ Ναυσικάα φησὶν. Huic sua debet Eustathius ad Od. i. p. 1612, 18 = 331, 17. Ἰστέον δέ, ὅτι τό, ὅτ' εὐφροσύνη ἔχει κατὰ δῆμον ἅπαντα, μεταγράφων Ἐρατοσθένους οὕτω λέγεται γράφαι· ὅτ' εὐφροσύνη μὲν ἔχει κακότητος ἀπάσης (ἀπούσης)· κακότητα λέγων τὴν ἀφροσύνην, ἥς δοκοῦσι στέρεσθαι Φαίακες. ἀδύνατον γὰρ φησι μὴ φρονίμους εἶναι αὐτούς, οἳ καδ' Ὀμηρον μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖς. Schöl. Mediol. Od. i. 5. quaedam continet Eratostheni accommodata: Ἐγκαλοῦσι δὲ τῷ Ὀδυσσεὶ φιληδονίαν, λέγοντες τὴν ἀπόλαυσιν τέλος ἡγούμενον τοῦ βίου διὰ τούτων. — οἱ δὲ ἀπὸ τῆς λέξεως. καὶ τούτων οἱ μὲν, ὅτι εὐφροσύνη τῆς ἡδονῆς τῷ φρονεῖν διαφέρει. Emendatio utique, si quidem Athenaeus scriptoris mentem recte percepit, minime necessaria, ingeniosa tamen, foretque dignissima mente Eratosthenis incorrupta. Verum enimvero si quid ingenium viri sagacissimi perspexi, Athenaeus eiusve Epitome culpa liberari non poterit. Primum enim hoc ut in confesso positum concedi velim, de Ulyssis erroribus ita a Nostro actum fuisse, ut idoneam Homero geographiae notitiam abindicaret. Jam vero cum perinde sit certissimum, ostentationem qualiscunque doctrinae et acuminis quam maxime ab Eratosthene abhorruisse, ut qui norma rigidissima singula deinceps argumenta alienis exclusis explicuerit: eadem opinor viâ offertur, emendationem quae nihil eius ra-

tiones confirmaret non posse non suspectam videri. Illum potius tale quid voluisse existimo. Namque remota terrae cum inprimis fabulas experta dixisset, aliud adiunxerit momentum, locos istos remotos coloribus non suis, ut facile esse fictos intelligas, decoratos exhiberi: veluti Phaeacum insulam cum alibi, tum versibus excitatis felicitate communi et insigni ab omnibus sensuum voluptatibus censi, temperantiae tamen ac prudentiae beatas res admisceri debuisset. Eratosthenis autem sententia hic, ut deinceps fragm. XVI., nonnullos grammaticos permovisse videtur (cf. Athen. II. p. 40. D.), ut τέλος apud Homerum de sacrificio interpretarentur. Neque felicius ipse Athenaeus V. p. 192. D. de illis versibus: ξένου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν Φαιάκων τρυφερῶν. Ceterum recte de hac cum aliquot aliis annotationibus censuit Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 126. „Ὁμήρου διόρθωσις quoque ab Eratosthene composita est, si credimus viris doctis ad Strabonis et Athenaei testimonia provocantibus. Sed nullus in his extat locus, e quo hoc certo colligi possit, quamquam obiter in Geographia sua et forte in grammaticis commentariis [hoc omittere debuerat] quaedam illius poetae illustraverat." Tale enim opus si extitisset, aliquanto crebrius in illa Eratosthenici nominis celebritate commemorabatur.

Sequuntur aliae observationes ad Odysseam et Iliadem.

XIII. STRABO I. p. 29. Ταῦτα μὲν δὴ ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου τῶν γεωγραφικῶν εἰρημένα τοιαύτην τινα τὴν ἐπανόρθωσιν ἔχει. Ἐπιμένων δὲ τοῖς περὶ Ὁμήρου ψευδῶς ὑποληφθεῖσι καὶ ταῦτά φησιν, ὅτι οὐδὲ τὰ τοῦ Νείλου σώματα οἶδε πλείω ὄντα, οὐδ' αὐτὸ τοῦνομα.

XIV. IDEM p. 30. Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ τοῦτο προφερουσιν ἀντὶ τὸ περὶ τῆς νήσου τῆς Φαρίας, ὅτι φησὶ

πελαγίαν, ὡς καὶ ἄγνοιαν λέγοντι. — Ἡ δ' αὐτὴ ἀμαρτία καὶ περὶ τοῦ ἄγνοεῖν τὸν ἰσοθμὸν τὸν μεταξὺ τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ περὶ τοῦ ψευδῶς λέγεσθαι Αἰθιοπας, τοὶ διχθὰ δαδαίεται, ἔσχατοι ἀνδρῶν. Καὶ γὰρ τοῦτο ἐκείνου λέγοντος καλῶς, ἐπιτιμῶσιν οἱ ὕστερον οὐκ εὖ. Ne has quidem obiectiones, varia licet praetextens; Strabo retundere potuit. Sed luculentissima sunt, usu veteris historiae accuratissimo subnata ac plane gemella fr. LV., quae a Strabone ipsi exposita memorantur, cum de Graecorum commerciis priscorum temporum, tum prae ceteris regionibus de Aegypto:

XV. STRABO XVII. p. 802. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης, κοινὸν μὲν εἶναι τοῖς βαρβάροις πᾶσιν ἔθος τὴν ξενηλασίαν· τοὺς δ' Αἰγυπτίους ἐλέγχεσθαι διὰ τῶν περὶ τὸν Βούσειριν μεμνημένων ἐν τῷ Βουσειρίτη νομῷ, διαβάλλειν τὴν ἄξενίαν· βουλομένων τοῦ τόπου τούτου τῶν ὕστερον· οὐδὲ βασιλέως μὰ Δία οὐδὲ τυράννου γενομένου τινὸς τοῦ Βουσειρίδος· προσεπιφημισθῆναι δὲ τό· Αἴγυπτόνδ' ἵεναι δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλήν τε (Odys. δ'. 483.), προσλαμβάνοντος πρὸς τοῦτο πᾶμπολιν καὶ τοῦ ἀλμύρου, καὶ τοῦ μηδὲ τὸν ὄντα λιμένα ἀνείσθαι, τὸν πρὸς τῇ Φάρῳ, φρουρεῖσθαι δ' ὑπὸ βουκόλων ληστῶν ἐπιτιθεμένων τοῖς προσορμιζομένοις. Καρχηδονίους δὲ καταποντοῦν, εἴτις τῶν ξένων εἰς Σαρδὰ παραπλεύσειεν, ἢ ἐπὶ σιήλας. Διὰ δὴ ταῦτ' ἀπιστεῖσθαι τὰ πολλὰ τῶν ἐσπερίων. Καὶ τοὺς Πέρσας δὲ κακῶς ἡγεῖσθαι τοῖς πρέσβει ταῖς ὁδοὺς κύκλῳ, καὶ διὰ δυσκόλων. Cf. fr. XXIX. Jure locum classicum praedicavit J. H. Vossius ad Virgilii Georg. p. 516. sq. Quod primum de Aegyptiis affertur, apprime Graecorum fama de Aegyptiorum astutia, quae minima eorum virtus fuisse videtur, adiuverit. Schol. Aristoph. Nub. 1133. Ἐν Αἰγύπτῳ] Ἐπεὶ καταράται. ἐλέγχετο γὰρ ληστεύεσθαι ἢ Αἰγύπτος. Αἰ-

σχῦλος (fr. 309.)· δαυοὶ πλέκιν τοι μηχαναῖς Αἰγύπτιοι.
καὶ Θεόκριτος ἐν Ἀδωνιαζούσαις (v. 47.)·

— οὐδεὶς κακοεργός

δαλαῖται τὸν ἰόντα, παρίρπων Αἰγυπτιστί.

Καὶ Αἰγυπτιάζειν (vocabulum Aristophanicum), τὸ ὑπουλα πράττειν. Ad Theocriti locum quaedam dedit Valckenarius. Deinde Persarum mos indicatur etiam ab Aristophane Acharn. 68. 69.

καὶ δῆτ' ἐντυχόμεσθα διὰ Καῦστρίων

πεδίων ὁδοπλανοῦντες ἐσκηνημένοι.

Tandem aliud non contemnendum docemur, ante finitum primum Carthaginiensium adversus Romanos bellum, cum adhuc Sardiniam illi tenerent, Geographiae primum librum editum fuisse.

Hinc ad novam paullo difficiliorem quaestionem praevertendum, cuius copiam praebet:

XVI. STRABO I. p. 28. Κάνταυθα δ' εἰπόντος εὐ τοῦ ποιητοῦ· Βορέης καὶ Ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον· οὐκ· εὐ δεξιόμενος ὁ αὐτὸς συκοφαντεῖ, ὡς καθόλου λέγοντος, ὅτι ὁ Ζέφυρος ἐκ Θρήκης πνεῖ, ἐκείνου λέγοντος οὐ καθόλου, ἀλλ' ὅταν κατὰ τὴν Θρακίαν θάλατταν συμπέσῃ περὶ τὸν Μέλανα κόλπον, αὐτοῦ τοῦ Αἰγαίου μέρος οὔσαν. — Οὐκ ἐνάησε δὲ τοῦτο Ἐρατοσθένης, ὑπενόησε δ' ὅμως· αὐτὸς γοῦν ἐξηγεῖται τὴν ἐπιστροφὴν ἣν λέγω τῆς χώρας. ὡς καθόλου οὐκ δέχεται, εἴτ' ἀπειρίαν αἰτιάται τοῦ ποιητοῦ, ὡς τοῦ Ζέφυρου μὲν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας πνέοντος καὶ τῆς Ἰβηρίας, τῆς δὲ Θράκης ἐκείσε μὴ διατεινούσης. Notandum, specie infirmum, re vera eum qui solvendi peritissimus sit desiderantem, Strabo magis transsiluit, quam diligenter tractavit, nec quisquam sive veterum, sive recentiorum interpretum gloriam ex refutato sibi peperit Eratosthene. Quae Schol. Venet. II. i. 4. 5. ad illud argumentum prodiderunt, haec sunt; ad v. 4. ἀνιστόρητον δὲ φασιν εἶναι τὸ τοὺς ἀμφοτέρους, ἥγουν τὸν Βορέην καὶ τὸν Ζέφυρον, πνέειν ἐκ τῆς Θράκης·

οὐ γὰρ πνέουσιν ἀμφοτέροι ἐξ αὐτῆς. λύεται δὲ ἐκ τῆς
 λέξεως τρόπῳ συλληπτικῷ· τὸ γὰρ θάτερον (locutionem
 in Grammatico vix ferendam sensu quoque flagitante
 sustuleris reponendo θατέρῳ; cf. Schol. Pind. Pyth.
 VIII, 22.) συμβεβηκὸς ἐπ' ἀμφοῖν τίθεται. ἔστι δὲ καὶ
 ἑτέρως· ὁμωνύμως γὰρ τὰ πνεύματα καὶ οἱ προσώ-
 τες αὐτῶν θεοὶ λέγονται· τοὺς δὲ σωματικῶς ἐν Θρά-
 κῃ κατοικοῦντας ὑποτίθεται ὁ ποιητής. Ad. v. 5. Πη-
 τέον οὖν ὅτι ἡ τῶν Θρακῶν γῆ ἐπὶ πολὺ διήκει καὶ
 σιγματοειδὴς κεῖται τῇ θείᾳ μέρῃ τῆς δύσεως· ἀφ'
 ἑκατέρου οὖν μέρους τῶν ἀνέμων ἔχει ἐκάτερον. Syl-
 lepsis hic quidem falsa est, altera explicatio nonnisi
 partem veri continet. Nec magis Casaubonus ad Stra-
 bonem vel Heynius ad Homericum locum, ille logica
 ratione abusus, hic contra monens, ex Jonia rem spe-
 ctandam, scopum feriebant: non enim quaeritur, num
 quando Zephyrus ex Thracia flare queat, sed num Bo-
 reae adiunctus turbas excitet marinas. Casaubonus ta-
 men, verum fateri coactus, poetam sibi vetustissi-
 mam Graecorum opinionem respexisse videri ait, qui
 cum Thraciam regionem esse frigidissimam perciperent,
 omnes inde spirare ventos, ibique antro conclusos teneri
 existimarint; allato Apollonii Rh. Schol. I, 826. Ψυχρὰ
 γὰρ ἐστὶν ἡ χώρα· διὸ καὶ κεῖθεν τοὺς ἀνέμους πνεῖν ἐμν-
 θεύσαντο. Διονυσιοφάνης δὲ βόθρον φησὶν εἶναι ἐν τῇ
 Θράκῃ, ἐξ οὗ φυσήματα ἀνέμων γίνεσθαι, καὶ μυθευ-
 θῆναι οὕτω Θράκην ἀνέμων οἰκητήριον. Atqui minore
 poterat res molimine confici, ipso poeta (liceat hic ita di-
 cere) viam monstrante. Nam Il. ψ'. 194. s. Achilles

— δοιοῖς ἡρᾶτ' ἀνέμοισι,

Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ.

Schol. Venetum: ὥς Θραξί· Θράκη γὰρ Τροίας πλη-
 σίον. Jones enim, quod alibi (v. fr. LV.) consueve-
 runt, de terra vixdum innotescenti, si quidem memo-
 rabili virtute esset insignis, ita sermones faciebant, ut,

nisi illic, nusquam terrarum istiusmodi indolem reperiri crederes. Igitur perspicacissimus Eratosthenes ex illa prisca aevi opinione, Thraciam ventorum esse sedem, geographiae imperitiam verissime eruerat. Ceterum hoc cum duobus sequentibus fragmentis ante Nili commemorationem locum habuisse, fr. XIII. facile patet. Sed priori expositioni de ventorum sede alteram fuisse additam de eorum duplici numero plus quam verisimile existit proximo fragmento:

XVII. SCHOL. VENET. IL. ω. 282. *ἡ δὲ πλὴν, ὅτι εἰ μὴ προσέθηκε τὸν στίχον, οἱ θέλοντες συγγείσθαι τὰ δυϊκὰ παρ' Ὀμήρῳ, Ἐρατοσθένους καὶ Κράτης, ἔλεγον ἂν ἐπὶ τῶν ἐννέα Ἱεριαμιδῶν τετάχθαι, (τὸ) τῷ μὲν ζευγνύσθην.* Fuit sane vetustissimorum grammaticorum satis constans nec falsa opinio, dualem certa significatione ab Homero nondum usurpari: cf. WOLF. Prolegomenis p. 206.; sed obiter tantum, si modo de duali tale quid protulit, ab Nostro indicari potuisse proposita ad fr. XII. commonefaciunt. Iam cum Eratosthenem loco inepto nihil esse temere molitum sit exploratissimum, non iam de causa observationis ambigendum videtur. Illo enim ipso IL. ι. initio data opera ac non sine quodam studio Scholiastae enodare conantur, quamobrem poeta duos commemorarit ventos; in eoque labore allegorico, licet Scholiis illis non infrequenti, sed hic tamen satis singulari, ita versantur, ut urgente tantummodo necessitate ista profudisse per sit credibile. Prius igitur placitum Eratosthenes Homero admovit, grammatica confirmatum sententia: nonnulla enim ex eo genere desumpta hic illic Geographicis fuisse intermixta, Polemonis loco supra (p. 5.) tractato non obscure intelligitur.

Primariam hanc de Homeri geographia disputationem concludit:

XVIII. SCHOL. APOLLONII RH. I. 482. *Ἀλωιάδας. Τὴν περὶ τούτων ἱστορίαν καὶ Ὀμήρος οἶδεν. Ἐρα-*

τοσθένης δὲ γηγενεῖς αὐτοὺς φησι· διὰ δὲ τὸ ἀνατε-
τραφῆναι ὑπὸ τῆς Ἀλκίως γυναικὸς μυθευθῆναι, ὥς
Ἀλκίως εἶσιν υἱοί. (Schol. Paris. διὰ δὲ τὸ ὑπὸ Ἰφι-
μεδείας τραφῆναι ἐμυθολογήθη, ὅτι ἐκείνης εἶσιν υἱοί.)
Gigantomachiae participes etiam Apollodor. I. 7, 4. cum
Hygino fab. 28. tradit. Videtur de illis, cum ad Ne-
κρίαν perventum esset, auctor monuisse.

Etiam libro secundo quaedam de HomERICA geo-
graphia proponebantur, quae non sine indignatione Strabo
I. p. 65. attigit: "Ὡς δ' αὐτὸς καὶ πρὸς τὸν Ὅμηρον
οὐ πάντῃ περὶ τῶν αὐτῶν διαφερόμενος.

Ab Homero ad Hesiodum, nisi forte pleraque ad
hunc spectantia obiter inseruerat, Eratosthenes transiit;
quod enim Ancherus p. 22. Straboni I. p. 7. (fr. XXIII.)
innixus protulit, post Homerum statim de Anaximan-
dro et Hecataeo mentionem esse iniectam, festinantius
ille dixit, τοὺς πρώτους idem fortasse quod πρώτους
significare ratus. Mirum sane ait Geographus inter prae-
stantes viros, qui aliquo post Homerum intervallo in-
signes in tractanda geographia sese praestiterint, Era-
tosthenem, licet Homero nullum omnino in campo illo
attribuerit locum, recensuisse utrumque; sed tamen ex
Strabonis ingenio spectatum, suas ab alienis opinionibus
aegre separantis, non adeo explicatu difficile. Hesiodo
autem multo maiorem quam aevo Homérico geogra-
phiae cognitionem concessit, neque vero ita ut frequen-
tes eius fabulas dissimularet; indicante eo fragmento,
quod supra inter Apollodorea ex Strab. VII. p. 298 sq.
fuit relatum:

XIX. Οὐ θαυμαστὸν δ' εἶναι περὶ Ὁμήρου *) καὶ
γὰρ τοὺς ἐπὶ νεωτέρους ἐκείνου πολλὰ ἄγνοεῖν καὶ τε-

*) Lege περὶ Ὁμήρου, ut apud Strab. I. p. 49 extr. συμβῆναι
καὶ περὶ τῆς θάλαττης. Etiam apud Ammonium p. 45. re-
scribendum videtur: οὐ γὰρ ταῦτόν ἐστι περὶ δυνάμιν τε καὶ
λογόν.

καταλογεῖν· Ἡσίοδον μὲν Ἠμίκυνας λέγοντα καὶ Μεγαλοκεφάλους καὶ Πυγμαίους.

Sed quibus Hesiodum illi praestare docuerit, iis quae Strabonis beneficio novimus aliquatenus perspicitur.

XX. STRABO de ostiis Nili iis verbis quae supra fr. XIII. apposita sunt commentatus, statim addit ex Eratosthenis sententia: Ἡσίοδος δὲ οἶδε, μέμνηται γάρ. Illinc sua deprompserunt Scholia Mediol. Od. δ. 477. Ὅτι τὸν Νεῖλον Αἴγυπτον ὀνομάζει· ὁ δὲ Ἡσίοδος ὡς ἀνὴρ νεώτερος Νεῖλον αὐτὸν οἶδε καλούμενον.

XXI. IDEM I. p. 23. Ἐρατοσθένης δὲ Ἡσίοδον μὲν εἰκάζει πεπυσμένον περὶ τῆς Ὀδυσσεῖως πλάνης, ὅτι κατὰ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν γεγένηται, πιστεύσαντα τῇ δόξῃ, μὴ μόνον τῶν ὑφ' Ὀμήρου λεγομένων μεμνησθαι, ἀλλὰ καὶ Αἴγνης καὶ Ὀρτυγίας τοῦ πρὸς Συρακούσαις νησιῶν, καὶ Τυρρῶνων. Ὁμηρον δὴ μῆτε εἰδέναι ταῦτα, μῆτε βούλεσθαι ἐν γνωρίμοις τόποις ποιεῖν τὴν πλάνην.

XXII. IDEM VII. p. 300. Ὅτι γὰρ οἱ τότε τούτους (τοὺς Σκύθας) Ἰππημολγούς ἐκάλουν, καὶ Ἡσίοδος μάρτυς ἐν τοῖς ὑπ' Ἐρατοσθένους παρατεθείαισι ἔπεισιν· Αἰθίοπας τε, Αἰγυπτὶ δέ, Σκύθας ἰππημολγούς. Ancherus p. 18. Heinsii emendationem Αἰγυπίας admittit, quia occidens ab hominibus antiquissimis ipso Strabone I. p. 33. teste per Celtas et Iberos significatus fuerit, Αἰγυπίας autem iidem sint cum Iberis et Celtiberis. Legit igitur: Αἰθίοπας Αἰγυπίας τε, Σκύθαι δ' ἰππημολγοί, quem verum in casu obliquo Eratosthenes adduxerit. Equidem neque emendationem, utpote metro damnosam, neque probationem laudaverim. Esto, Ligyes non diversos fuisse a Celtiberis; at cum horum tantum partem constituerint, atque de Celtis et Iberis unice Strabo disseruerit, nimis profecto ex geometrica ratione talis foret conclusio eruta, occidenti designando Ligyes quoque inservisse. De Ligybus, quid significant, interrogatus poeta aliquantum haesurus fuisse videtur. Sed

versus ille una littera immutata facile poterit restitui;

Αἰθιοπίας τε Λίγυς τ', ἥδ' Σκύθας ἱππημολγούς.

Terminationem *as* primae declinationis aliquoties Hesiodus corripuit. Eratostheni denuo assensus est Apollodorus, ubi supra.

Deinceps Geographos usque ad suam aetatem persequabatur:

XXIII. STRABO I. p. 7. *Φανεροὶ δὲ καὶ οἱ ἐπακολουθήσαντες αὐτῷ ἄνδρες ἀξιόλογοι καὶ οἰκείοι φιλοσοφίας· ὧν τοὺς πρώτους μετ' Ὀμηρον δύο φησὶν Ἐρατοσθένης, Ἀναξίμανδρόν τε, Θαλοῦ γεγονότα γινώσκον καὶ πολίτην, καὶ Ἑκαταίον τὸν Μιλήσιον. τὸν μὲν οὖν ἐκδοῦναι πρῶτον γεωγραφικὸν πῖνακα, τὸν δὲ Ἑκαταίον καταλιπεῖν γράμμα, πιστούμενον ἐκείνου εἶναι ἐκ τῆς ἄλλης αὐτοῦ γραφῆς.* De his inodo dictum fuit. Hecataei pinacem ad eius fragmenta illustrat Creuzer. p. 9. 10.

XXIV. STRABO I. p. 14. *Καὶ γὰρ δὴ πολὺ τι τοῖς νῦν ἢ Ῥωμαίων ἐπικρατεῖα καὶ τῶν Παρθυαίων τῆς τοιαύτης ἐμπειρίας προσδέδωκε· καθάπερ τοῖς μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου στρατείαν, ὡς φησὶν Ἐρατοσθένης.* cf. fr. XXX.

Reliqua historiae geographicae fragmenta, qualia quidem Anchero videbantur, suis locis excutientur.

2. Sectionis posterioris terrae origines complexae.

XXV. STRABO I. p. 5. *Ὅτι δὲ ἡ οἰκουμένη νῦν ὅσος ἐστὶ, πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀλεσθήσεως καὶ τῆς πείρας ληπτέον.* Ipsa demonstratio si minus tota, certe extrema ipsius Strabonis sive testis quo uteretur ingenio deberi videtur; negavit enim Eratosthenes, quod illic pro certo venditatur: *Τοῖς τε πάθεσι τοῦ ὠκεανοῦ τοῖς περὶ τὰς ἀμπώτεας καὶ τὰς πλημμυρίδας ὁμολογεῖ τούτο μᾶλλον· πάντη γοῦν ὁ αἰτὸς τρόπος τῶν τε μεταβολῶν ὑπάρχει, καὶ τῶν αὐξήσεων, καὶ μειώσεων, ἢ οὐ πολὺ παραλλάτων· ὡς ἂν ὑφ' ἐνὸς πελάγους*

τῆς πηγῆς ἀποδομένης καὶ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας. Neque potuit ille istiusmodi argumento abuti. Sed fundamentum doctrinae ab Eratosthene excogitatum fuisse, conversio insequens ad Hipparchum, eius adversarium, sicuti aliquoties Strabo necopinatis legentibus facit, certissime demonstrat: *Ἰππάρχος δ' οὐ πιθανός ἐστιν*, ait, *ἀντιλέγων τῇ δόξῃ ταύτῃ*, et quae praeterea, cum de Hipparcho dissereretur, allata sunt. Accedit et fr. I.IV., et Eustathii narratio ad Dionys. Perieg. initio: *εἰς τοῦ ὠκεανοῦ περιελκρότος τὴν γῆν, καθὰ καὶ Ἐρατοσθένης δοξάζει*.

Argumenta capitalis huius placiti sequentia fragmenta praestiterunt:

XXVI. STRABO I. p. 58. *Ἀλλὰ μὲν οὐδ' ὁ ἰσθμὸς ἦν πλωῖμος· ἀλλ' εἰκάζει ὁ Ἐρατοσθένης οὐκ εὖ· μὴ γάρ πω τὸ ἐκρηγμα τὸ κατὰ τὰς στήλας γεγενῆσθαι νομίζει, ὥστε ἐντοπῶθα συνάπτειν τὴν ἔξω θάλατταν τῇ ἐντὸς, καὶ καλύπτειν τὸν ἰσθμὸν μεταωροπέραν οὖσαν· τοῦ δ' ἐκρήγματος γενομένου ταπεινωθῆναι, καὶ ἀνακαλῶσαι τὴν γῆν τὴν κατὰ τὸ Κάσιον καὶ τὸ Πηλοῦσιον, μέχρι τῆς Ἐρυθραῆς. De isthmo ad Arabicum sinum agebatur.*

XXVII. IDEM p. 47. *Οὐδὲ τοῦτ' εὖ Ἐρατοσθένης — εἶναι (v. supra p. 22.). Διότιμον δὲ τὸν Στρομβίχου, πρεσβείας Ἀθηναίων ἀφηγούμενον, διὰ τοῦ Κύδνου ἀναπλεῦσαι ἐκ τῆς Κιλικίας ἐπὶ τὸν Χόασπιν ποταμόν, ὃς παρὰ τὰ Σοῦσα φεῖ, καὶ ἀφικέσθαι τεσσαροκοστὰς εἰς Σοῦσα· ταῦτα δ' αὐτῷ δαγγῆσασθαι αὐτὸν τὸν Διότιμον· εἰτα θανατῶσαι, εἰ τὸν Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγριν ἦν δυνατόν διακύψαντα τὸν Κύδνον εἰς τὸν Χόασπιν ἐμβαλεῖν.*

XXVIII. Pergit: *Οὐ μόνον δὲ ταῦτ' ἂν τις ἐπισημῆται, ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ τῶν τόπων οὐδὲ καθ' ἑαυτὸν πω γνώριμα εἶναι φησι τὰ καθ' ἕκαστα ἀκριβολεγόμενα· καὶ κελύσας ἡμῖν μὴ ῥαδίως τοῖς πυ-*

χοῖσι πιστεύειν, καὶ τὰς αἰτίας διὰ μακρῶν ἀποδούς, δι' ἧς οὐδὲ πιστευτίον, οἷον περὶ τῶν κατὰ τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἀδρίαν, αὐτὸς ἐπίστευσε τοῖς τυχοῦσι. Τοιγάρτοι τὸν μὲν Ἰσικὸν κόλπον ἐπίστευσεν ἰωθινώτατον τῆς καθ' ἡμῶς θαλάττης σημεῖον, τοῦ κατὰ Διοσκουριάδα τὴν ἐν τῷ τοῦ Πόντου μυχῶ σχεδόν τι καὶ τριςχιλοῖς σταδίοις ἰωθινωτέρον ὄντος, καὶ κατ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σταδιασμοῦ οὗ φησι τοῦ τε Ἀδρίου καὶ τὰ ἄρκτικά καὶ τὰ ἔσχατα διεξιὼν οὐδενὸς ἀπέχεται μυθώδους. Περὶστειναι δὲ καὶ περὶ τῶν ἔξω στηλῶν Ἡρακλείων πολλοῖς μυθώδεσι, Κέρνην τε νῆσον καὶ ἄλλους τόπους ὀνομάζων, τοὺς μῆδαμοῦ νυνὶ δεικνυμένους, περὶ ὧν μνησθησόμεθα καὶ ὕστερον. Si paullo curatorem conditionis qua geographia regum Alexandrinorum aetate Eratosthenica fruebatur notitiam sibi Strabo comparasset, istam disputationem Hipparchaeae simillimam reservaturus erat. Quid enim hoc sibi vult, eorum quae essent saeculo Augusteo loca pervagatissima idoneam sese tenere cognitionem negasse Eratosthenem? eidemque Pontum, qui Mithridatis demum Magni rebus gestis in sermonem peregrinarum gentium pervenerat minus quam Ciliciam perspectum fuisse? ac de rebus Hispanicis Italicisque fabulosa, teste inprimis Pythea, recensuisse, cum praesertim a Cerne describenda ne auctores quidem post Christum natum manus abstraxerint? Immo laudibus si iustitiam exercere volebat Straboni fides summi Geographi erat extollenda, qui quae obscura sibi essent diserte indicaret, credulitate longe semota. Idem de aliis fragmentis dictum esto.

XXIX. Pergit p. 48. Εἰπὼν τε τοὺς ἀρχαιοτάτους πλεῖν καὶ (hoc delendum, ex formula enim τί — ἢ defendi nequit.) κατὰ λησιεῖαν ἢ ἐμπορίαν, μὴ πελαγίζειν δέ, ἀλλὰ παρὰ γῆν, καθάπερ τὸν Ἰάσονα, ὄνπερ καὶ μέχρι τῆς Ἀρμενίας καὶ Μηδίας ἐκ τῶν

Κόλγων στρατεύσαι, ἀφέντα τὰς ναῦς, ὑστερόν γησι, τὸ παλαιὸν οὔτε τὸν Εὐξείνιον θαρρόειν τινα πλεῖν, οὔτε παρὰ Λιβύην καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν. Ancherus p. 20. 21. ubi de Jasonis expeditione praeterea ex Strabone laudat p. 46. VII. p. 300. XI. p. 498. 503. 526. 631. Justinum 42, 3, quibus poterat locos addere ab Rochettio collectos de Colonia Graecorum T. II. p. 197. seqq. 212. sqq. (qui Eratosthenis immemor non illepida nobis somnia propinat), Ancherus igitur nescio qua ratione inductus, tale quid observationis huic fragmento ad Homericam disputationem a se relato prae-misit: In tota hac disputatione non solum Homerum, sed etiam antiquissimos quosque eodem notavit obelo.

XXX. Pergit: *Εἰπὼν δὲ καὶ αὐτὸς ὁπόσον προὔβη τὰ τῆς οἰκουμένης εἰς γνῶσιν τοῖς μετ' Ἀλέξανδρον καὶ κατ' αὐτὸν ἤδη, μεταβέβηκεν ἐπὶ τὸν περὶ τοῦ σχήματος ἤδη λόγον, οὐχὶ περὶ τοῦ τῆς οἰκουμένης, ὅπερ ἦν οικειότερον τῷ περὶ αὐτῆς λόγῳ, ἀλλὰ τοῦ τῆς συμπασης γῆς· δεῖ μὲν γὰρ καὶ τούτου μνησθῆναι, μὴ ἀτάκτως δέ.* *Εἰπὼν οὖν ὅτι σφαιροειδὴς ἡ σύμπασα, οὐχ ὡς ἐκ τόρνου δέ, (p. 49.) ἀλλ' ἔχει τινὰς ἀνωμαλίας, ἐπιφέρει τὸ πλῆθος τῶν ἐν μέρει μετασχηματισμῶν αὐτῆς, οἳ συμβαίνουσιν ἐκ τε ὕδατος καὶ πυρός καὶ σεισμῶν καὶ ἀναφύσημάτων καὶ ἄλλων τοιούτων· οὐδ' ἐνταῦθα τὴν τάξιν φυλάττων.* Possit vel hinc quam maxime esse manifestum, nihil mathematicae geographiae Strabonem accepisse. Primum enim Eratosthenem ab mentione incrementorum, quae Alexandri expeditione aetate insequenti scientiae suae parata essent, ad figuram telluris definiendam transiisse prodidit. At quis crediderit, seposita historiarum ad geographiam pertinentium serie, cum ad tellurem in loco insulae ponendam dudum sese accinxisset, in eoque argumento undequaque exornando versaretur, virum prudentissimum denique ad autum

geographiae ambitum recurrisse, ac deinde globi formam nostra sede constitui demonstravisse? Contra non difficulter intelligitur, illam de terrae forma disquisitionem nihil nisi explicationem aliquanto ampliorem principis placiti (fr. XXV.) censendam esse (cf. fr. XXXII.); de Alexandro ac recentioribus obiter, cum argumentum quaestioni accomodatum ac novissimis demum temporibus perspectum ponderaret, ipsum mentionem iniecissee qualemcunque. Sed longe graviorem imperitiam Strabo manifestat, temeritatis Nostrum coarguens, qui non de habitatae, sed potius universae terrae disseruerit forma, idque alieno loco; ac ne in sequentibus quidem ordinem eum tenuisse, ut qui vicissitudines in terram grassatas exposuerit. Neutrum alieno fuisse loco propositum, modo indicatum est; et quod commentatio de universae terrae conformatione notatur, quid aliud quam vix condonanda caligo videbitur? Fac enim, licuisse Eratostheni de forma particulae terrestri, quamvis satis inepta sit talis positio, sed tamen, agere: nonne eandem itidem argumentationem, si quidem ad scientiam volebat geographiam redigere, persecuturus erat? Non sane omnis terra illi fuit explorata; verumtamen, adigente necessitate ac mathematica commonente, eius ambitum accuratissime collegit.

XXXI. Pergit STRABO p. 49 sq. *Μάλιστα δέ φησι τὴν ζήτησιν παρ᾽ αὐτῷ, πῶς ἐν διςχιλίοις καὶ τριςχιλίοις ἀπὸ θαλάττης σταδίοις κατὰ τὴν μεσόγειαν ὁράται πολλαχοῦ κόλων καὶ ὁσρέων καὶ χηραμίδων πληθὺς, καὶ λιμνοθάλατται· καθάπερ φησὶ περὶ τὸ ἴσον τοῦ Ἀμμωνος καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ ὁδὸν τριςχιλίων σταδίων οὖσαν· πολλὴν γὰρ εἶναι χύσιν ὁσρέων, ἅλας τε καὶ νῦν ἔτι εὐρίσκεσθαι πολλούς, ἀναφυσήματά τε θαλάττης εἰς ὕψος ἀναβάλλειν· πρὸς ᾧ καὶ ναυάγια θαλάττης πλοίων δαίκεσθαι, ἃ ἔφασαν διὰ τοῦ χάσματος*

ἐκβεβράσθαι· καὶ ἐπὶ σπηλιδίων ἀνακείσθαι θαλάσσης, ἐπιγραφὴν ἔχοντας Κυρηναίων θεωρῶν. Ταῦτα δ' εἰπὼν τὴν Στράτωνος ἐπαινεῖ δόξαν τοῦ φυσικοῦ, καὶ ἔτι Ξάνθου τοῦ Λυδοῦ· τοῦ μὲν Ξάνθου λέγοντος, ἐπὶ Ἀρταξέρξου γενέσθαι μέγαν αὐχμὸν, ὥστ' ἐκλείπειν ποταμούς καὶ λίμνας καὶ φρέατα· αὐτὸν δὲ εἰδέναι πολλαχῇ πρόσω ἀπὸ τῆς θαλάττης λίθους τε κογχυλιώδεις, καὶ τὰ κτενώδεια καὶ χηραμίδων τυπώματα, καὶ λιμνοθάλασσαν ἐν Ἀρμενίοις, καὶ ἐν Ματτηηνοῖς, καὶ ἐν Φρυγίᾳ τῇ κάτω· ὧν ἕνεκα πείδεσθαι τὰ πεδία ποτὲ θάλατταν γενέσθαι. Τοῦ δὲ Στράτωνος ἔτι μᾶλλον ἀποτομένου τῆς αἰτιολογίας, ὅτι φησὶν οἶσθαι τὸν Εὐξείνῳ μὴ ἔχειν πρότερον τὸ κατὰ Βυζάντιον στόμα, τοὺς δὲ ποταμούς βιάσασθαι καὶ ἀνοῖξαι, τοὺς εἰς αὐτὸν ἐμβάλλοντας· εἴτ' ἐκπεσεῖν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Τὸ δ' αὐτὸ συμβῆναι καὶ περὶ τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα τὸν κατὰ στήλας ἐκραγῆναι πόρον, πληρωθείσης ὑπὸ τῶν ποταμῶν τῆς θαλάττης· κατὰ δὲ τὴν ἑκρῦσιν ἀνακαλυφθῆναι τὰ τεναγώδη πρότερον. Φέρει δ' αἰτίαν, πρῶτον μὲν, ὅτι τῆς ἔξω θαλάττης καὶ τῆς ἐντὸς τοῦδε φωφ, ἑτερόν ἐστιν· ἔπειθ', ὅτι καὶ νῦν ἔτι ταινία τις ὑφαλός διατέτακται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν· ὥς ἂν (μὴ adiecit Casaubonus; post eumque plures; ex recentiore autem usu potius ὥς ἂν μιᾷς οὐκ οὔσης emendandum erat.) μιᾷς οὔσης πρότερον τῆς τε ἐντὸς καὶ τῆς ἐκτὸς· Καὶ βραχύτατα μὲν εἶναι τὰ περὶ τὸν Πόντον· τὸ δ' ἐν Κρητικὸν καὶ Σακελακὸν καὶ Σαρδῶνον πέλαγος σφῆδρα βαθέα· τῶν γὰρ ποταμῶν πλείστων καὶ μεγίστων ῥεόντων ἀπὸ τῆς ἄρκτου καὶ τῆς ἀνατολῆς, ἐκείνο μὲν ἱλύος πληροῦσθαι, τὰ ἄλλα δὲ μένειν βαθέα, διὰ καὶ γλυκντάτην εἶναι τὴν Ποντικὴν θάλατταν, τὰς δ' ἐκρῦσεις γίνεσθαι, εἰς οὓς τόπους ἐγκέκλιται τὰ ἐδάφη. Δοκεῖν δὲ καὶ χωσθῆναι τὸν Πόντον ὅλον εἰς ὕψιστον, ἂν μένωσιν αἱ ἐπιρρύσεις τεταῦται.

καὶ γὰρ νῦν ἤδη τεναγίξειν τὰ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Πόντου, τό τε (leg. τόν τε; de re vid. Xenoph. Anab. VII, 5, 12.) Σαλμυδησσόν, καὶ τὰ καλούμενα Σιτήθη ὑπὸ τῶν ναυτικῶν τὰ περὶ τὸν Ἰστρον καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν. Τάχα δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀμμωνος ἱερὸν πρότερον ἐπὶ τῆς θαλάττης ὄν, ἐκρύψεως γενομένης νῦν ἐν τῇ μεσογαίᾳ κείσθαι. Εἰκάζειν τε καὶ τὸ μαντεῖον εὐλόγως ἐπὶ τοσοῦτον γενέσθαι ἐπιφανές τε καὶ γνώριμον ἐπὶ θαλάττῃ ὄν· τόν τε (1. δὲ) ἐπιπολὺ οὕτως ἐκτοπισμὸν ἀπὸ τῆς θαλάττης οὐκ εὐλογον ποιεῖν τὴν νῦν οὖσαν ἐπιφάνειαν καὶ δοῖαν. Τὴν τε Αἴγυπτον τὸ παλαιὸν θαλάττῃ κλύζεσθαι μέχρι τῶν ἐλῶν τῶν περὶ τὸ Πηλούσιον (Hemsterh. ad Pluturn p. 55 sq.), καὶ τὸ Κάσιον ὄρος, καὶ τὴν Σερβωνίδα λίμνην· ἔτι γοῦν καὶ νῦν κατὰ τὴν Αἴγυπτον τῆς ἀλμυρίδος ὄρυγτομένης, ὑφάμμους καὶ κογχυλιώδεις εὗρισκασθαι τοὺς βόθρους, ὡς ἂν τεθαλαττωμένης τῆς χώρας, καὶ τοῦ τόπου παντὸς τοῦ περὶ τὸ Κάσιον καὶ τὰ Γέρρα καλούμενα τεναγίζοντος, ὥστε συνάπτειν τῷ τῆς ἐρυθρᾶς κόλπῳ· ἐνδούσης δὲ τῆς θαλάττης ἀνακαλυφθῆναι, μείναι δὲ τὴν Σερβωνίδα λίμνην· εἰτ' ἐκραγῆναι καὶ ταύτην, ὥστε ἐλώδη γενέσθαι. Ὡς δ' αὐτῶς καὶ τῆς Ἀλμυρίδος λίμνης τοὺς αἰγιαλοὺς θαλάττης μᾶλλον ἢ ποταμοῦ προσεοικέναι. Strato igitur mare paullatim recessisse, ac palustria loca nunc sensim sensimque amplio-rem ambitum recepisse, nunc fluviis denuo contexta esse opinabatur. Eratosthenis autem in merita illud referendum est, quod quae viri quidam eruditi, ut fecerat dudum Xenophanes, de originibus telluris obser-
varant, ad scientiae normam exegit.

XXXII. STRABO p. 54. Ὁ δ' οὕτως ἡδύς ἐστιν, ὥστε καὶ μαθηματικὸς ὢν, οὐδὲ τὴν Ἀρχιμήδους *) βεβαιῶ-
δό-

*) Hic eius mentionem iniecisce videtur, ut colligi potest ex Proclo in Euclidem, de vita Eratosthenis supra allato.

δόξαν· ὅτι φησὶν ἑκείνος ἐν τοῖς περὶ τῶν ὀχουμένων, παντός ὕψους καθεστηκότος καὶ μένοντος τὴν ἐπιφάνειαν σφαιρικὴν εἶναι, σφαῖρας ταῦτ' κέντρον ἔχουσης τῇ γῇ. Ταύτην γάρ τὴν δόξαν ἀποδέχονται πάντες οἱ μαθημάτων πως ἀψάμενοι. Ἐκεῖνος δὲ τὴν ἐντὸς θάλατταν, καίπερ μίαν οὖσαν, ὥς φησιν, οὐ νομίζει ὑπὸ μίαν ἐπιφάνειαν τετάχθαι, οὐδὲ τοῖς σύνεργος τόποις· καὶ μάρτυράς γε τῆς τοιαύτης ἀμαθίας ἀρχιτέκτονας ἄνδρας ποιεῖται, καίτοι τῶν μαθηματικῶν καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν μέρος τῆς μαθηματικῆς ἀποφηναμένων. Φησὶ γάρ καὶ Δημήτριον διακρίπτειν ἐπιχειρῆσαι τὸν τῶν Πελοποννησίων ἰσθμὸν, πρὸς τὸ παρασχεῖν διὰ πλοῦν τοῖς στόλοις· κωλυθῆναι δ' ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων ἀναμετρησάντων καὶ ἀπαγγειλάντων μετεωροτέραν τὴν ἐν τῷ Κορίνθιακῷ κόλπῳ θάλατταν τῆς κατὰ Κεγχρεῦς εἶναι, ὥστε εἰ διακόψει τὸ μεταξὺ χωρίον, ἐκκλυσθῆναι ἂν ἅπαντα τὸν περὶ Αἰγίναν πόρον καὶ τὴν Αἰγίναν καὶ αὐτὰς τὰς πλησίον νήσους, καὶ μὴδὲ τὸν διάπλοον ἂν γενέσθαι χρήσιμον. Διὰ δὲ τοῦτο καὶ τοὺς εὐρίπους ῥοῶδεις εἶναι, μάλιστα δὲ τὸν κατὰ Σικελίαν πορθμὸν, ὃν φησὶν ὁμοιοπαθεῖν ταῖς κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλημμυρίσι τε καὶ ἀμπάτεσι· δις τε γὰρ μεταβάλλειν τὸν ῥοὺν ἐκάστης ἡμέρας καὶ νυκτός, καθάπερ τὸν ὠκεανὸν δις μὲν πλημμυρεῖν, δις δὲ ἀναχωρεῖν. IDEM p. 65. Οὐτ' εἰ τρόπος εἰς εἶη, ταύτην ἂν ἔχοι τὴν αἰτίαν, ἣν φησὶν ὁ Ἐρατοσθένης, ὅτι ἡ ἐφ' ἐκότερα θάλαττα ἄλλην καὶ ἄλλην ἐπιφάνειαν ἔχει. Strabonem sane libenter audimus, cum historias et antiquitates regionum enarrat; at vero quoties adversus Eratosthenem idque mathematicas eiusdem opiniones pugnat, non ridicula, sed vix ferenda est temeritas: suo enim merito qui artis rudissimus in virum apprime omnium iudicio peritum invehitur, deridendum contemnendumque sese propinat. Veluti horum dictorum ne singula quidem sententia quidquam veri exponit. Pri-

num enim falsum est, quod Strabo perhibet, non tam mala fide se abripi passus, quam geometriae inscientia, Archimedis placitum ab Eratosthene reiectum fuisse. Verumtamen cum sphaericam telluris formam, minus quidem absolutam, docuisset, additis etiam frequentissimis immutationibus, quibus illa interrupta erat, unico a mari derivatis, unde omnis qua latissime patet terrae ambitus emersisset: non poterat non etiam oceanum sphaera circumscribere. Sed exstat disertum ipsius Eratosthenis de ea re testimonium apud eundem Strabonem l. p. 62 extr. (fr. XXXVI.) *δεικνύς, ὅτι σφαίροειδής καὶ ἡ γῆ σὺν τῇ ὑγρῇ φύσει, καὶ ὁ οὐρανός;* nec minus disertum Cleomedis p. 55 extr. sq., qui cum illius dimensionem tradidisset, ita pergit, alteri Eratosthenis sententiae innixus: *Οἱ οὖν λέγοντες μὴ δύνασθαι τὴν γῆν σφαίρικην εἶναι διὰ τὰ τῆς θαλάττης κοιλώματα καὶ τὰς τῶν ὄρων ἐξοχάς, πάνυ ἀλόγως τοῦτο δοξάζουσι. Οὔτε γὰρ ὄρος ὑψηλότερον πεντεκαίδεκα σταδίων κατὰ τὴν κώτερον εὐρίσκεται, οὔτε θαλάττης βάθος.* Deinde quod Strabo de architectis contra Archimedem prolatis cavillatur, non magis verum deprehendit. Namque eodem tempore et sphaericam maris superficiem concedere, et eandem ad conformationem ubique locorum ponendam redigi posse, iure licebat abnegare. Jam cum in eo versaretur, ut tum Stratonis auctoritate, tum suis ipsius observatis paulatim terram extitisse, mari diversis modis regresso, demonstraret: non facile quis persuaserit, momento quod ab architectorum responso desumpsit eum abstinere debuisse. Eratosthenemne ignorasse, etiam architectonicam mathematicarum disciplinarum partem constittere? Verum haec omnia sunt adeo insulsa, ut non ex Strabonis, sed Hipparchi fabrica, qui et ab ineptis esset liberalis, et aliquoties falsas adversario sententiae pessimo exemplo affinxerit, provenisse existimem. In hac ipsa enim disputatione p. 55.

telum satis habes ex isto armamentario depromptit.

Pergit:

XXXIII. *Ἐπιφέρει δὲ τοῖς περὶ τοῦ Ἀμμωνος καὶ τῆς Αἰγύπτου βηθείαι, ὅτι δοκίμῃ καὶ τὸ Κάσιον ὄρος περικλύζεσθαι θαλάττῃ, καὶ πάντα τόπον, ὅπου νῦν τὰ καλούμενα Γέρρα, καθ' ἑκάστὰ τε (delendum τέ) τεναγίζειν, συνάπτοντα τῷ τῆς ἐρυθρᾶς κόλπῳ, συνελθούσης (lege sensu flagitante ἀνελθούσης, Strabonis paraphrasi, τὴν ἀναχώρησιν γενέσθαι, et Stratonis ἐνδοῦσης fr. XXXI. abunde agnitum.) δὲ τῆς θαλάττης ἀποκαλύφθῃναι.* Vocabulum *συνάπτειν* ab Eratosthene adhibitum monstrant Strabonis sequentia: *τὸ δὲ τεναγίζειν τὸν λεχθέντα τόπον, συνάπτοντα τῷ τῆς ἐρυθρᾶς κόλπῳ, ἀμφιβόλον ἐστίν, ἐπειδὴ τὸ συνάπτειν σημαίνει καὶ τὸ σὺνεργῆς, καὶ τὸ ψαίνειν.* Cupide illam plane falsam explicationem praetulit, ut qui illius sententiam de terra super mare eminenti nollet admittere; rectius Hipparchus cuius nugae supra leguntur vocem intellexerat: *συνάπτειν* hic significare, continuandi vices gerere, cohaerere, Eratosthenis iuxta usus fr. XXVI. LVII. LVIII. evincit, ac disertissimus ille Stratonis locus. Adde antiquiorum auctorum exempla, praeter ea quorum copiam facit Hermannii notula ad Alac. 1296, Eurip. Phoen. 1590. Suppl. 1014. Heracl. 430. Sophocl. El. 21. Aristoph. Acharn. 694. Iam vero cum omnia hoc fragmento contenta plane eadem extent in Stratonis verbis modo significatis, neque dudum memorata post doctrinam de oceani forma denuo locum adeo commodum reperire potuerint: verisimillimum videtur, Strabonem, eadem iam apposita oblitum, utpote in campo non ita pertractato versantem, atque Hipparchi obiecta persequentem, dum ab huius pendet dictis, quasi nunc deum superioribus annexa intulisse. Omnino haecce de originibus telluris longe aliter constituturus eram, nisi disertis Strabonis testimoniis de ordine fragmento-

tum, altero teste deficiente, auscultare tutius videretur.

XXXIV. IDEM I. p. 61 extr. sq. Τοῦ Ἡροδο-
(IV, 36.) μηδένas Ὑπερβορείους εἶναι φήσαντος, γὰρ Ὑπερβοτίους λέγοι ἂν (sic), φησὶν εἶναι τὴν δειξὶν ὁμοίαν ὁ Ἐρατοσθένης τῷ σοφίσματι τοῦ εἰ τις λέγοι μηδένas εἶναι ἐπιχαιρεκάκους, μηδὲ ἐπιχαιραγάθους· κατὰ τύχην τε εἶναι καὶ Ὑπερβοτίas κατὰ γούν τὴν Αἰθιοπίαν μὴ ἐπιπνεῖν νότον, καὶ κατατέρω. Strabo, argumento satis frigido cohaec obnixus, iustae in quam Herodotus incurrere buerit reprehensionis ita commonet: Εἰ δ' ἄρα τι Ἡροδότου, τοῦτ' ἐχρῆν αἰτιασθαι, ὅτι τοὺς Ὑπερβοίους τούτους ὑπέλαβε λέγεσθαι, παρ' οἷς ὁ Βορέας πνεῖ: Herodotum scilicet non intellexisse, illa voce ὑπερβοισιτάτους designari, ratus. Sed vide sinistram philosophandi rationem, qua ne tenuem quidem Nostrae legoriam percipere potuit: qui Herodoti decretum per quam everterat, eo ipso tacite vulgarem sententiam substituit, ita ut Ὑπερβορείους habitare potuisse innuere an habitarent, id vero prudenter in medio relinquit. Quid tandem huius observationis materiam suppeditavit, ex Strabone erui nequit. Tum ille pergit:

XXXV. Ἐξῆς δὲ λέγει πρὸς τοὺς φανερώs πλασμένα καὶ ἀδύνατα λέγοντας· τὰ μὲν γὰρ ἐν ἑαυτοῦ σχήματι, τὰ δ' ἱστορίας· περὶ ὧν οὐκ ἄξιον μνησθαι, οὐδ' ἐμείνον ἐχρῆν ἐν ὑποθέσει τοιαύτῃ φησὶ σκοπεῖν. Ἡ μὲν οὖν πρώτη διέξοδος αὐτῷ ἐν ὑπομνημάτων τοιαύτῃ. Vide supra p. 22.

FRAGMENTA LIBRI SECUNDI.

XXXVI. STRABO ib. p. 62. Ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ πειράται διόρθωσιν τινα ποιεῖσθαι τῆς γεωγραφικῆς καὶ τὰς ἑαυτοῦ λέγει ὑπολήψεις. — Τὸ μὲν οὖν

μαθηματικὰς ὑποθέσεις ἄγειν καὶ φυσικὰς (ita editur, soloece, ne illo quidem τὰς sensui conveniente: duplex vitium τινὰς pro τὰς reposito exemeris.), εὖ λέγεται· καὶ ὅτι εἰ σφαιροειδὴς ἡ γῆ καθάπερ καὶ ὁ κόσμος περιοικεῖται, καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα. Εἰ δὲ τηλικαύτη, ἡλικὴν αὐτὸς εἶρηκεν, οὐχ ὁμολογοῦσιν οἱ ὕστερον, οὐδ' ἐπαινοῦσι τὴν ἀναμέτρησιν· ὅμως δὲ πρὸς τὴν σημειῶσιν τῶν κατὰ τὰς οἰκήσεις ἐκάστας φαινομένων πρόσχεται τοῖς διαστήμασιν ἐκείνοις Ἰππάρχος, ἐπὶ τοῦ διὰ Μερόης καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Βορυσθέ-
 νους μεσημβρινοῦ μικρὸν παραλλάττειν φήσας παρὰ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ περὶ τοῦ σχήματος δ' ἐν τοῖς ἔξῃς διὰ πλειόνων· καὶ δεικνύς, ὅτι σφαιροειδὴς καὶ ἡ γῆ σὺν τῇ ὑγρᾷ φύσει, καὶ ὁ οὐρανός, ἀλλοτριολογεῖν ἐν δόξει· ἀρκεῖ γὰρ τὸ ἐπὶ μικρόν. De exiguo illo errore quem Hipparchus notavit in sequentibus (fr. XLII.) dicitur; mathematica vero fragmenta, ab Strabone non prorsus reiecta, breviter tamen ut quae ab ipsius intellectu essent remota prodeuntia, deinceps hinc prooemio adiungenda sunt. Eorum quae quidem ipsis perpauca essent cognita omnia titulorum collatores, Galeus, et, quod mireris, Fabricius, pro singulari sua sollertia ad *Dimensionum* (*Μετρήσεων*) opus rettulerunt, neque illis plus vidisse Seidelius dici potest, qui p. 48. dimensionis fragmentum a Cleomede servatum probabiliter ad Geographicorum librum secundum pertinere pronunciarit: ad id nimirum non ita magno acumine opus erat, ut quod ex Strabone manifesto demonstrari queat. Fabricius quidem etiam in eo errat, quod Bibl. Gr. IV. p. 124. ab isto opusculo superbam orbis terrarum mensuram, qua Censorinus Eratosthenem decoravit, significationem derivat; nec quidquam prodest Harlesii coniectura, amplius quam de mensura illic actum fuisse, duobus Plutarchi qui dicitur de placitis philosophorum locis ex verisimilitudine sese colligere: quod quo valeat,

ne ipsum quidem percepisse existimem. Unus qui distincte libros dimensionum memoravit est Macrobius, neque per se testis locupletissimus, neque in hac de Eratosthene disceptatione cuiuscunque momenti, quippe cuius tria fragmenta nihil quod non aliunde vel doceamur vel ab eo depromi potuerit enarrent. Sed quoniam et loca ad mensurarum genus spectantia ea sunt, quae in Geographicis appositum sane ordinem constituere queant, et prudentissimi antiquorum hominum qua erant breviloquentia semel profligandum iterum iterumque occinere dedignabantur: nullum dimensionum opus Eratosthenicum unquam extitisse certissime concluditur.

XXXVII. PTOLEMAEUS magnae syntaxis I, 10. extr. (p. 18. init. Basil. 1538.) — κατελαβόμεθα τὴν ἀπὸ τοῦ βορειοτάτου πέρατος ἐπὶ τὸ νοτιώτατον περιφέρειαν, ἥτις ἐστὶν ἡ μεταξὺ τῶν τροπικῶν τμημάτων, πάντοτε γινομένην μὲ καὶ μείζονος μὲν ἢ διμοῖρον τμήματος, ἐλάσσονος δὲ ἡμίσεος τετάρτου· δι' οὗ ἀγεται σχεδὸν ὁ αὐτὸς λόγος τῷ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὃ καὶ ὁ Ἰππαρχος συνεχρήσατο. Γίνεται γὰρ τοιούτων ἡ μεταξὺ τῶν τροπικῶν ἰσὺ ἕγγιστα, οἷων ἐστὶν ὁ μεσημβρινὸς πγ. Ita haec a Theone p. 60. init. explicantur: καὶ οὗτος ὁ λόγος ὁ αὐτὸς σχεδὸν τῷ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὃ καὶ ὁ Ἰππαρχος ἐχρήσατο, ὡς ἀκριβῶς εἰλημμένῳ. καὶ γὰρ ὁ Ἐρατοσθένης διαιρήσας τὸν ὅλον κύκλον πγ, εὗρισκε τὴν μεταξὺ τῶν τροπικῶν, τῶν αὐτῶν *) ἰσ, καὶ ἐστὶν ὡς τξ πρὸς μξ μβ' μ'', οὕτως πγ, ἰσ. (πρὸς ἰσ.)

*) Lege τὴν ἰσθίαν; ac ne repetitum mireris articulum, considera primū Strabon. I. p. 43. τὰ μὲν γὰρ Ὀμήρου τὰ περὶ τὸν Πόντον, quod Heynium ad Apollod. p. 418. offendit. Procli in Euclid. Elem. II. p. 51. τὰς μὲν ὑπὸ Μινάλχμου τὰς κοινὰς. Theon. fr. seq. et testes inferiores, Schol. Aesch. Prom. β'. 684. τὰ εἰς ἐμὲ τὰ γινόμενα. Schol. Arist. Equit. 642. Non pauca huius moduli praebet Pausanias, de cuius usu v. Syllburg. p. 142. 929. Istius observationis utilitatem certe unus Schol.

XXXVIII. Idem THEO p. 71. ἡ δὲ τῆς αβ περιφε-
ρείας διπλὴ κατὰ τὸν συμπεφωνημένον ἡμῖν τὸν τοῦ
Ἐρατοσθένους(ς) λόγον, τὸν τῶν πη πρὸς τὰ ια, μοι-
ρῶν ἔστι μζ μβ' μ', ἡ δὲ ὑπ' αὐτὴν εὐθεία τμημάτων
υἡ λα' νε".

Pind. Ol. VII, 138. declaret, ubi legendum, τῆς γὰρ πατρῶαν
αὐτῶν τὴν νῆσον, inutili αὐτὴν sublato. Neque erat quod
Schol. Aeschyli Agam. 137. corrigeretur, Lucianive T. I. p. 64.
Nunc nobilissimos certissimosque proferam auctores, Sophocl.
Oedip. R. 1481. ὅς τὰς ἀδελφὰς τὰςδε τὰς ἐμὰς χεῖρας. Eurip.
Orest. 202. τὸ τ' ἐμὸν οἴχεται βλοῦ τὸ πλεον μέρος. Arist. Eq.
995, 96. non perspectum Kustero: τὴν Δωριᾶτι μόνῃ ἂν ἠρ-
μότισσθαι θαμὰ τὴν λύραν. Aristot. ap. Athen. XI. p. 505. C.
ἡ τοὺς Ἀλεξάμενου τοῦ Τητοῦ τοὺς πρώτους γραφείας τῶν Σω-
κρατικῶν διαλόγων. Interpreti, dum ait: aut Alexameni Teii
dialogos, qui ante Socraticos conscripti sunt, soloecismus ob-
versabatur. Alexis ap. Athen. IV. p. 164 extr. sive VI. p. 229. B.
ἔπου γὰρ ἔστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος
ὁ τοῖς μαγείροις.

Iam novissimi Ecclesiastarum interpretis audi eruditionem
p. 694. „Toupius eleganter se coniecisse ait τὴν κατάπρωκτον
— τὴν τέτην. Eodem sermonis vitio ap. Plat. Legg. p. 28.
Ast. olim legebatur τὴν ναυτικὴν τὴν ἐπιστήμην, et similia hic
illic librarij culpa.“ Quibus hominis tantum arro-
gantissimi reprehensio, Aristophani eiusmodi locutionem in-
gerentis, recte administratur. Proinde erit, quo contra intel-
ligentia indicis. Schaeferi, qui quidem paullo ante ad Theo-
criti IV, 21. duos huius ποταμοὺς ὁμοῦ ὀνομαζομένους, conspicionem
Sophocl. Trach. 445. ὥς εἴτε τῶμ' ἂν τὰνδρῶν, tuearis. Sed ta-
men aegre critico repellitum eiusmodi articulum concesserim;
perperam certe Bentleius τὸ Λυδωνάϊον ἂν τὸ χαλκίον Me-
nandreis intulit p. 14, Schweighaeuserus τὰ λοιπὰ τὰ χωρία
Athenaeo III. p. 76. A. Insignis Graeci sermonis volubilitas
vel hoc usu cognoscitur: qui, huius si loci, ἀλλ' ἐμὸν ἐκ τοῦδ'
Ἴγρος ἀερόθεν, τὴν πολύκλαυτον τ' Ἰγυένειαν similes compa-
rantur, nihil adeo difficultatis inhaeserit. Quin propius effiam
haec loca accedunt, unde singularem eam constructionem fere
derives. Aristoph. Plati 814, 15.

— τοὺς δὲ πινυκλοῦς, τοὺς σαπρούς,
τοὺς ἰχθυοῦς, ἀργυροὺς πάρεσθ' ὄραν.

Nub. 763, 64.

ἦδη παρὰ τοιοῖς φαρμακοπώλαις τὴν λίθον
ταύτην ὥρας, τὴν πύλην, τὴν διαφανή.

Compāra, ne longus sim, Avium 1003. Tagenist. fragm. IV.
apud Athenaeum Nicocharem VII, p. 328. E. Anthippum IX.
p. 404. C. Pherecratem XI. p. 481. B. Antiphanem XV. p. 666.
F. Sed inprimis est memorabilis Equitum versus 1528. ἐν
ταῖς ἐσπερίαις οἰκίαις, ταῖς ἀρχαῖαις Ἀθήναις. Quae tamen
Theopompus eixit ap. Athen. XII. p. 532. B. διὰ τὴν πολυ-
τέλειαν τῇν αὐτοῦ (his uti debuerat Heindorf. ad Gorg. p. 58.)
τὴν περὶ τὸν βλον, nimia sunt licentia prolusa.

XXXIX. Idem THEO. p. 23. τὴν δὲ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὁρῶν ἐπὶ τὰ χαμαλιότερα πίπτουσιν κάθετον δείκνυσιν Ἐρατοσθένης διὰ τῶν ἐξ ἀποστημάτων μετροῦσάν διοπτρῶν σταδίων ἑ. Simplicius ad Aristot. de Coelo lib. II. extr. fol. 136. v. ὁ γὰρ Ἐρατοσθένης τὴν ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὁρῶν πρὸς τὰ ὑφειμένα πίπτουσιν κάθετον δείκνυσιν, διὰ τῆς διόπτρας ἀναμετρήσας ἐκ τῶν ἀποστημάτων, ὑπάρχουσαν σταδίων δέκα. Quae loca unum idemque valent; unde haud scio an ex Cleomede p. 56. (supra p. 50.) numerus minus suspectus *ἑ* restituendus sit.

XL. JOH. LYRVS de mensibus p. 39. sq. ἀφ'εστάναι δὲ λόγος ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ τὸν Ἐρατοσθένην τὴν μὲν σελήνην σταδίων μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτώ, τὸν δὲ ἥλιον τετρακοσίας καὶ ὀκτάνις μυρίας (leg. μυριάδας). Eusebii Praep. Ev. XV, 53. Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχειν ἀπὸ τῆς γῆς σταδίων μυριάδας τετρακοσίας καὶ ὀκτανικμυρίας, τὴν δὲ σελήνην ἀπέχειν τῆς γῆς μυριάδας οἷ σταδίων. Stobaeus Eclog. phys. I, 27. p. 566. Heer. (p. 61, 8. Canter.) Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχειν ἀπὸ τῆς γῆς σταδίων μυρίων (hoc delendum) μυριάδας τετρακοσίας καὶ στάδια ὀκτάνις μύρια· τὴν δὲ σελήνην ἀπέχειν ἀπὸ τῆς γῆς μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτὼ σταδίων. Eadem in opere Galenico leguntur. Lacunosa sunt Placita philosoph. II, 31. Περὶ ἀποστήματος σελήνης, ὃ ἀφ'εστῆς τοῦ ἡλίου] — Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχειν τῆς γῆς σταδίων μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτὼ. Desunt igitur, quae de distantia solis a luna disseruerunt. Turbat Corsinus: at in Eusebio, ait, et Galeno vox μυριάδων omittebatur, adeoque solis a tellure distantia in hac lectione quam Stobaeanae praetulerim minuenda foret.

XLI. MACROBIUS in Somn. Scip. I, 20. p. 100. Eratosthenes in libris dimensionum sic ait: Mensura terrae septies et vicies multiplicata mensuram solis ef-

sciet. Heumannus in Fabricii Bibl. Gr. l. i. emendat, septies, et decies.

His rationibus longe celebrior ea, qua Eratosthenica dimensio ambitus terrestris nitebatur, apud CLEOMEDEM Cycl. Theor. c. 10. accuratissime explicita reperitur. Is postquam in universum monuerat, περὶ δὲ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς πλείους μὲν γερόνασι δοῦναι παρὰ τοῖς φυσικοῖς, βελτίους δὲ τῶν ἄλλων εἶναι ἢ τε τοῦ Ποσειδωνίου καὶ ἢ Ἐρατοσθένους, pergit p. 52 sqq., εἰρηστή Posidonii sententia.

XLII. Ἡ δὲ τοῦ Ἐρατοσθένους γεωμετρικῆς ἐφόδου ἐχομένη καὶ δοκαῦσά τι ἀσαφέστερον ἔχειν, ποιήσει δὲ σαφῆ τὰ λεγόμενα ὑπὲρ αὐτοῦ, τάδε προϋποθεμένων ἡμῶν. Ὑποκείσθω ἡμῖν πρῶτον μὲν κἀνταῦθα, ὑπὸ τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ κείσθαι Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν πόλεων πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι, καὶ τρίτον, τὰς καταπεμπομένας ἀκτῖνας ἀπὸ διαφορῶν μερῶν τοῦ ἡλίου ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς παραλλήλους εἶναι· οὕτως γὰρ ἔχειν αὐτὰς οἱ γεωμέτραι ὑποτίθενται. Τέταρτον, ἐκεῖνα ὑποκείσθω δεικνύμενον παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τὰς εἰς παραλλήλους ἐμπιπτούσας εὐθείας τὰς ἐναλλάξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. Πέμπτον, τὰς ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκνίας περιφερείας ὁμοίας εἶναι, τοῦτο ἔστιν, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον πρὸς τοὺς οἰκείους κύκλους· δεικνύμενον καὶ τούτου παρὰ τοῖς γεωμέτραις, Ὅπόταν γὰρ περιφέραιαι ἐπὶ ἴσων γωνιῶν ὡς βεβηκνίαι, ἂν μίᾳ ἤτις οὖν αὐτῶν δέκατον ἢ μέρος τοῦ οἰκείου κύκλου, καὶ εἰ λοιπὰ πᾶσαι δέκατα μέρη γενήσονται τῶν οἰκείων κύκλων, Τούτων ὁ κατακρατήσας οὐκ ἂν χαλεπῶς τὴν ἐφοδὸν τοῦ Ἐρατοσθένους καταμάθοι, ἔχουσαν οὕτως. Ὑπὸ τῷ αὐτῷ κείσθαι φησι μεσημβρινῷ Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Ἐπεὶ οὖν μέγιστοι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ οἱ μεσημβρινοί, θεῖ καὶ τοὺς ὑποκαίμενους αὐτοῖς τῆς γῆς κύκλους με-

γίσιτους εἶναι ἀναγκαίως. Ὡστε ἡλίκον ἂν τὸν διὰ
 Συήνης καὶ Ἀλεξανδρείας ἦκοντα κύκλον τῆς γῆς ἢ
 ἐφοδος ἀποδείξει αὕτη, τηλικούτος ἐστὶν ὁ μέγιστος
 τῆς γῆς κύκλος. Φησὶ τοίνυν, καὶ ἔχει οὕτως, τὴν
 Συήνην ὑπὸ τῷ θερυνῶ τροπικῷ κεῖσθαι κύκλῳ. Ὅπό-
 ταν οὖν ἐν καρκίνῳ γενόμενος ὁ ἥλιος καὶ θερυνὰς
 ποιῶν τροπὰς ἀκριβῶς μεσουρανήσῃ, ἄσκειοι γίνονται
 οἱ τῶν ὥρολογίων γνώμονες ἀναγκαίως, κατὰ κάθετον
 ἀκριβῇ τοῦ ἡλίου ὑποκειμένου· καὶ τοῦτο (forte ταῦτα)
 γίνεσθαι λόγος ἐπὶ σταδίους τριακοσίους τὴν διάμε-
 τρον. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ αὐτῇ ὥρα ἀποβάλλου-
 αν οἱ τῶν ὥρολογίων γνώμονες σκιάν, ἅτε πρὸς ἄρ-
 κτω μᾶλλον τῆς Συήνης ταύτης τῆς πόλεως κειμένης.
 Ὑπὸ τῷ μεσημβρινῷ τοίνυν καὶ μεγίστῳ κύκλῳ τῶν
 πόλεων κειμένων, ἂν περιαγάγωμεν περιφέρειαν ἀπὸ
 τοῦ ἄκρου τῆς τοῦ γνώμονος σκιᾶς ἐπὶ τὴν βάσιν αὐ-
 τὴν τοῦ γνώμονος, τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὥρολογίου,
 αὕτη (vulgo αὐτὴ) ἢ περιφέρεια τμήμα τοῦ μεγίστου
 τῶν ἐν τῇ σκάφῃ κύκλων, ἐπεὶ μεγίστῳ κύκλῳ ὑπόκει-
 ται ἡ τοῦ ὥρολογίου σκάφη. Εἰ οὖν ἐξῆς νοήσαιμεν
 εὐθείας διὰ τῆς γῆς ἐμβαλλομένας ἀφ' ἑκατέρου τῶν
 γνωμόνων, πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς συμπεσοῦνται.
 Ἐπεὶ οὖν τὸ ἐν τῇ Συήνῃ ὥρολόγιον κατὰ κάθετον
 ὑπόκειται τῷ ἡλίῳ, ἂν ἐπινοήσωμεν εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ
 ἡλίου ἦκουσαν ἐπ' ἄκρον τοῦ ὥρολογίου γνώμονα, μία
 γενήσεται εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ κέντρου
 τῆς γῆς ἦκουσα. Ἐὰν οὖν ἑτέραν εὐθεῖαν νοήσωμεν
 ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τοῦ ἡλίου
 ἀναγομένην ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σκάφης, αὕτη
 (vulgo αὐτὴ) καὶ ἡ προειρημένη εὐθεῖα παράλληλοι
 γενήσονται, ἀπὸ διαφορῶν γε τοῦ ἡλίου μερῶν ἐπὶ
 διάφορα μέρη τῆς γῆς διήκουσαι. Εἰς ταύτας τοίνυν
 παραλλήλους οὔσας ἐμπέπτει εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ κέντρου
 τῆς γῆς ἐπὶ τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γνώμονα ἦκουσα, ὥς-
 τε τὰς ἐναλλαξ γωνίας ἴσας ποιεῖν· ὧν ἡ μὲν ἐστὶν

πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς κατὰ σύμπτωσιν εὐθείων, αὐτὸ ἀπὸ τῶν ὠρολογίων ἤχθησαν ἐπὶ τὸ κέντρον τῆς γῆς, γενομένη, ἥ δὲ κατὰ σύμπτωσιν ἄκρου τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γνώμονος, καὶ τῆς ἀπ' ἄκρας αὐτοῦ τῆς σκιᾶς ἐπὶ τὸν ἥλιον διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ψαύσεως ἀναχθείσης γεγενημένη. Καὶ ἐπὶ μὲν ταύτης βέβηκε περιφέρεια, ἥ ἀπ' ἄκρας τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ περιαχθεῖσα· ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς, ἥ ἀπὸ Συήνης, δῆκουσα εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ὅμοιαι τοίνυν αἱ περιφέρειαι εἰσιν ἀλλήλαις, ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκῦνται. Ὅν ἄρα λόγον ἔχει ἡ ἐν τῇ σκάφῃ πρὸς τὸν οἰκίον κύκλον, τοῦτον ἔχει λόγον καὶ ἡ ἀπὸ Συήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἡκουσα. Ἡ δὲ γε ἐν τῇ σκάφῃ πεντηκοστὸν μέρος εὑρίσκεται τοῦ οἰκίου κύκλου· δεῖ οὖν ἀναγκαίως καὶ τὸ ἀπὸ Συήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν διάστημα πεντηκοστὸν εἶναι μέρος τοῦ μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. Καὶ ἔστι τοῦτο σταδίων πεντακισχλίων. Ὁ ἄρα σύμπας κύκλος γίνεται μυριάδων εἴκοσι πέντε. Καὶ ἡ μὲν Ἐρατοσθένους ἔφοδος τοιαύτη. Cf. fr. CXXIII. Cleomedem supplet MARTIANUS CAPELLA VI. p. 194. Circulum quidem terrae ducentis quinquaginta duobus millibus stadiorum, ut ab Eratosthene doctissimo gnomonica supputatione discussum. Quippe scaphia dicuntur rotunda ex aere vasa, quae horarum ductus stili in medio fundo sua proceritate discriminant, qui stilus gnomon appellatur, cuius umbrae prolixitas aequinoctio centri sui extimatione dimensa, vigies quater complicata, circuli duplicis modum reddit. Eratosthenes vero a Syene ad Meroen per mensores regios Ptolemaei certus de stadiorum numero redditus, quotaque portio telluris esset advertens, multiplicansque pro partium ratione circulum, mensuramque (l. mensuram) terrae incunctanter, quot millibus stadiorum ambiretur, absolvit. Rationem universam illustravit R. Balfours ad Cleomed. p. 219 sq., et erudite de la Nauze

(Mem. de l'Acad. d. Inscr. t. 26. Remarques sur Eratosthène à l'occasion de la latitude de Syéne.) p. 101 — 111, qui Eratosthenem observavit Alexandriae latitudinem $31^{\circ} 12'$ posuisse, novissimis temporibus $31^{\circ} 11' 20''$ repertam: quae quadraginta secundarum differentia exigui est momenti. Illam Hipparchus in fr. XXXVI. innuisse videtur. Sed ambitus aequatoris sive maximi cuiusque circuli 250,000 stadiorum modo admitteretur, modo utpote uno nixus Cleomede reiectus est. Nam Balforeum p. 221. mirari subiit, ceteros auctores, hac ipsa ratiocinatione aliud demonstrante, 252,000 constanter ex Eratosthenis mente asseverare; Gossellinus contra Cleomedis testimonium permultis locis obstantibus praeponi debere negat (Géogr. des Grecs analysée p. 7.), praeunte Fello p. 39, qui illam dimensionem collectioni suae inseruerat. Neutram ego viam pensiculate indagatam fuisse existimo. Quotquot enim sententias Cleomedes exposuit, adeo inter se connexae sunt et aptae, ut suo merito non possit temeritatis accusari; neque ita liquet, unde quinquagenarium numerum intrudere sustinuerit; at vero cum praeter alios Strabo vicibus iteratis duo millia stadiorum adiecerit, eumque calculum divisus ut apparet (cf. Strab. II. p. 132.) ab Eratosthene maximus circulus in trecentas sexaginta sectiones, septingentis stadiis per singulas confectis, omni eximat dubio: ne de huius quidem narrationis veritate est quod disceptetur. Jam vero istas difficultates non adeo magno molimine dissolveris. Ex accurata enim ratiocinatione numerum Cleomedis Eratostheni provenire debuisse intelligitur; at illa damnosa futura erat, si necessario disponendae tabularum partes ei velut normae et fundamento superstruerentur. Nihil igitur mirum, quod numerum geometrica ratione collectum paucis stadiis adauctum ad iustam mensuram transferre malebat. Antiquos enim

geographos neque in stadiis demendis addendisque magnopere verecundos fuisse, neque calculos sibi pro verissimis habitos, si modo sat idoneis momentis adducerentur, commodiori antetulisse sententiae, prout Hipparchus fecit exemplo supra explicito, certissime constat. Vid. notata ad fr. LII. Ceterum novum opus Gnomonicen ex Vitruvio et Cleomede Galeum comminisci potuisse, vix quisquam crediderit.

Igitur computatio qualem plerique testes litteris prodiderunt tali modo sese habet:

XLIII. STRABO II. p. 113. *Ὀντος δὴ κατ' Ἐρατοσθένη τοῦ ἡμερινοῦ κύκλου σταδίων μυριάδων πέντε καὶ εἴκοσι καὶ διςχιλίων.* p. 123. *ὑποθέμενος, ὥσπερ ἐκεῖνος (Ἱππαρχος), εἶναι τὸ μέγεθος τῆς γῆς σταδίων εἴκοσι πέντε μυριάδων καὶ διςχιλίων· ὡς καὶ Ἐρατοσθένης ἀποδίδωσιν· οὐ μεγάλη γὰρ παρὰ τοῦτ' ἔσται διαφορά πρὸς τὰ φαινόμενα ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν οἰκῶν διαστήμασιν.* VITRUVIUS I, 6. Si autem animadverterint, orbis terrae circuitiōnem per solis cursum et gnomonis aequinoctialis umbras in inclinatione coeli ab Eratosthene Cyrenaeo rationibus mathematicis et geometricis methodis esse inventam ducentorum quinquaginta duum millium stadiorum, quae sunt passus semel et tricies millies mille et quingentes mille. — Sunt autem nonnulli, qui negant Eratosthenem veram mensuram orbis terrae potuisse colligere. Admirandus pro more PLINIUS II, 112. Universum autem hunc circuitum Eratosthenes, in omnium quidem litterarum subtilitate, et in hac utique praeter ceteros solers, quem cunctis probari video, ducentorum quinquaginta duorum millium stadium prodidit; quae mensura Romana computatione *) efficit trecenties quindecies centena millia

*) Eam cum stadiis Eratosthenis ita componit Harmenopolus προχάρον II. tit. 4. p. 115. *Τὸ μίλιον κατὰ μὲν Ἐρατοσθένη καὶ Στράβωνα τοὺς γεωγράφους ἔχει σταδίου 7. καὶ 3. ἤτοι οὐγγίαις 73.*

pass. Improbum ausum, verum ita subtili argumentatione comprehensum, ut pudeat non credere. Hipparchus, et in coarguendo eo, et in reliqua omni diligentia mirus, adiecit stadiorum paullo minus XXV. millia. CENSORINUS c. 13. p. 59. Ut Eratosthenes geometrica ratione collegit, maximum terrae circuitum esse stadiorum CCLII. millium. IOH. PHILOPONUS in Aristot. Meteor. I. p. 79. Ἀρριανὸς δὲ ἐν τῷ περὶ μετεώρων φησιν, ὡς Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος ἰσχυρίζεται, εἶκοσι καὶ πέντε μυριάδας σταδίων ἔχειν τὸν περίμετρον τοῦ μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. MARCIANUS HERACLEOTA periplo p. 6. Huds. Ἐρατοσθένης μὲν ὁ Κυρηναῖος τὴν μεγίστην περιφέρειαν τῆς ἐγνωσμένης ἀπώσης γῆς εἶναι λέγει σταδίους μ. κς. καὶ θς. Recte Hudsonus σταδίων μ. (i. e. myriadas) κς. καὶ β; male, quod libellum Eratosthenis περὶ μέτρου τῆς γῆς περιφέρειας, sive Cleomedis locum, excusum Oxon. 1672. (apud Fellum) affert. Non satis liquet, unde suam sapientiam eligerit MARTIANUS CAPELLA VIII, 289. Ab Eratosthene Archimedeque persuasum, incircuitu terrae esse CCCCVI. millia stadiorum et decem stadia: quae decem stadia Plinius si comperta habuisset, puduisset eum credo tam nugacium commentorum. Negligenter etiam Gossellinus Macrobiani locum (fr. XLI.) ad illam dimensionem referebat. Ceterum monuit de h Nauze supra laudatus p. 107. Eratosthenem per singulos gradus mensuram paene Germanicum milliare aequiparantem neglexisse, qualem errorem remotis illis temporibus facile condonandum esse.

XLIV. STRABO I. p. 62. extr. sq. Ἐξῆς δὲ τὸ πλάτος τῆς οἰκουμένης ἀφ' ὀρίων, φησὶν, ἀπὸ μὲν Μερόης ἀπὸ *) τοῦ δι' αὐτῆς μεσημβρινοῦ μέχρι Ἀλεξαν-

*) Hunc praepositionis usum ipse Strabo libri II. initio, maxime vero Cleomedes supra allatus p. 54. (ed. Balf.) contra Lipsiensis editoris lectionem *ἐν* confirmat.

θρείας εἶναι μυρίους· ἐνθεν δὲ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον
 παρὶ ὀπτακισχιλίους ἑκατὸν σταδίους· εἰτ' εἰς Βορυσθῆνη
 πεντακισχιλίους· εἰτ' ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν διὰ Θούλης,
 ὃν φησι Πυθείας ἀπὸ μὲν τῆς Βρετανικῆς ἐξ ἡμερῶν
 πλοῦν ἀπέχειν πρὸς ἄρκτον, ἐγγὺς δ' εἶναι τῆς πεπι-
 γυίας θαλάττης, ἄλλους ὡς μυρίους χιλίους πεντακο-
 σίους. Ἐὰν οὖν ἔτι προσθῶμεν ὑπὲρ τὴν Μερόην
 ἄλλους τρισχιλίους τετρακοσίους, ἵνα καὶ τὴν τῶν Αἰ-
 γυπτίων νῆσον ἔχωμεν, καὶ τὴν κινναμομοφόρον, καὶ
 τὴν Ταπροβάνην, ἔσεσθαι σταδίους τρισμυρίους ὀτα-
 κισχιλίους. *Errorum de intervallo quod a Borysthene
 ad Thulen posuit commissum auctoritate Pythaeae, no-
 tavit Strabo post Hipparchum: de quo quid sentiendum
 sit, dictum p. 20.*

XLV. STRABO p. 63 sq. Διαμαρτῶν δὲ τοῦ πλά-
 τους, ἠνάγκασται καὶ τοῦ μήκους ἀστοχεῖν. "Οτι μὲν
 γὰρ πλεον ἢ διπλάσιον τὸ γινώριμον μήκος ἐστὶ τοῦ
 γνωρίμου πλάτους, ὁμολογοῦσι καὶ οἱ ὑπερὸν, καὶ τῶν
 ἄλλων οἱ χαριέστατοι *). — Ὅριος δὲ τὸ λεχθέν πλά-
 τος, τὸ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων Αἰθιοπῶν μέχρι τοῦ διὰ Θού-
 λης, ἐκτείνει πλεον ἢ δὴ τὸ μήκος, ἵνα ποιήσῃ πλεον ἢ
 διπλάσιον τοῦ λεχθέντος πλάτους. Φησὶ δ' οὖν, τὸ
 μὲν τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ παταμοῦ, τὸ στενώ-
 τατον, σταδίων μυρίων ἑξακισχιλίων· τὸ γὰρ ἐπὶ τῷ
 ἀκρωτήρῳ εἴνουν, τρισχιλίους (lege τρισχιλίους, ἢ omisso)
 εἶναι μείζον· τὸ δὲ ἐνθεν ἐπὶ Κασπίους πύλας μυρίων
 τε καὶ τετρακισχιλίων· εἰτ' ἐπὶ τὸν Εὐφράτην μυρίων·
 ἐπὶ δὲ τὸν Νεῖλον ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου πεντακισχιλίων·
 ἄλλους δὲ χιλίους καὶ τριακοσίους μέχρι Κανωβικοῦ στέ-
 ματος· εἰτα μέχρι τῆς Καρχηδόνης μυρίους τρισχιλίους
 πεντακοσίους· εἰτα μέχρι σιηλῶν ὀπτακισχιλίους τὰν-
 λάχιστον. ὑπεραίρειν δὲ τῶν ἐπὶ μυριάδων ὀπτακοσίοις.

*) AGATHEMERUS de geogr. I. init. in Granovii geograph. antiq.
 p. 174. Εὐδοξος δὲ τὸ μήκος (τῆς γῆς) διπλοῦν τοῦ πλάτους,
 ὃ δὲ Εὐρασιότης πλείον τοῦ διπλοῦ.

δεῖν δὲ*) ἔτι προσθεῖναι τὸ ἐκτὸς Ἑρακλείων στήλων κύρτωμα τῆς Εὐρώπης, ἀντικείμενον μὲν τοῖς Ἰβηροῖ, προπεπτωκὸς δὲ πρὸς τὴν ἐσπέραν, οὐκ ἔλαττον σταδίων τρισχίλιων· καὶ τὰ ἀκρωτήρια τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ τῶν Ὀσιδαμνίων, ὃ καλεῖται Κάλβιον, καὶ τὰς κατὰ τοῦτο νήσους, ὧν τὴν ἐσχάτην Οὐξισάμην φησὶ Πυθίας ἀπέχειν ἡμερῶν τριῶν πλοῦν. Ταῦτα δ' εἰπὼν τὰ τελευταῖα οὐδὲν πρὸς τὸ μήκος συντείνοντα, προσέθηκε τὰ περὶ τῶν ἀκρωτηρίων, καὶ τῶν Ὀσιδαμνίων, καὶ τῆς Οὐξισάμης, καὶ ὧν φησὶ νήσων. ταῦτα γὰρ πάντα προσάρκτιά ἐστι καὶ Κελτικά καὶ οὐκ Ἰβηρικά, μᾶλλον δὲ Πυθίου πλάσματα. [Εἰτα] προστίθῃσι τοῖς εἰρημένοις τοῦ μήκους διαστήμασιν ἄλλους σταδίους δισχίλιους μὲν πρὸς τὴ δύσαι, δισχίλιους δὲ πρὸς τὴ ἀνατολῇ, ἵνα σώσῃ τὸ πλεόν ἡμῖσι τοῦ μήκους τὸ πλάτος εἶναι (leg. τό, πλεόν ἢ διπλάσιον τὸ μήκος τοῦ πλάτους εἶναι). Hisce septuaginta stadiorum millia praeter octingenta colliguntur, quae cum latitudinem duodequadraginta millium duplicatam nondum transgrediantur, intervallum vero orientale maius esse sequentibus doceatur, apparet iam δισχίλιους δὲ πρὸς τὴ ἀνατολῇ peccatum numeri prae se ferre; cui quale sit remedium admovendum latet. Jam rationes Eratosthenis loco apprimè corrupto Strabo p. 64. sq. continuat:

XLVI. Παραμυθούμενος δ' ἐπὶ πλεόν, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστὶ τὸ ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν διάστημα μείζον λέγειν, κατὰ φύσιν φησὶν εἶναι, ἀπὸ τῆς ἐξ πρὸς τὴν ἐσπέραν μακροτέραν εἶναι τὴν οἰκουμένην. *** καθάπερ εἰρήκαμεν, ὡς οἱ μαθηματικοί, φησὶ κύκλον συνάπτειν, συμβάλλουσαν ἑαυτὴν ἑαυτῇ. Neque lacuna, neque corruptelae verborum hucusque feliciter sublatae sunt;

*) Lege γάρ; numeri enim hucusque apppositi cum 67,800 stadia compleant, tum demum 70,800 efficient, cum tria millia addideris.

sunt; praeterea post voces ὡς οἱ μαθηματικοί, quae Strabonis sunt, non Eratosthenis, plura exciderunt. Illis haec statim annectuntur: Ὡς εἰ μὴ τὸ μέγεθος τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους ἐκώλυε, καὶ πλεῖν ἡμᾶς ἐκ τῆς Ἰβηρίας εἰς τὴν Ἰνδικὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου, τὸ λοιπὸν μέρος παρὰ τὸ λεχθὲν διάστημα, ὑπὲρ τὸ τρίτον μέρος ὃν τοῦ ὅλου κύκλου, εἴπερ ὁ διὰ Θινῶν ἐλάττων ἐστὶν εἰκοσι μυριάδων· ὅπου πεποιήμεθα τὸν εἰρημένον σταδιασμὸν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς εἰς τὴν Ἰβηρίαν. Aegre sane ferendum, in locum gravissimum tantam cladem grassatam fuisse; clarissime enim quae ruinam effugerunt, illam Columbi sententiam de nova terra detegenda Nostro utpote priori esse inventori assignandam significant.

Huic de intervallis disquisitioni apta videntur sequentia mensurarum fragm.

XLVII. PLINIUS VI, 35. p. 345. Eratosth. [Syenae ad Meroen distantiam prodidit] DCXXV. mill. Strab. II. p. 114. *Ἐπὶ ἑν πενταεσχίλοι μὲν εἰσιν οἱ ἀπὸ Συήνης εἰς Μερόην.*

XLVIII. IDEM V, 6. Eratosthenes a Cyrenis Alexandriam terrestri itinere DXXV. M. prodidit. His coniunxerim Strab. X. p. 475. *Ἐρατοσθένης δ' ἀπὸ μὲν τῆς Κυρηναίας μέχρι Κριού μετώπου διεσχίλους φησὶν· ἰθὺς δ' εἰς Πελοπόννησον ἐλάττους.*

XLIX. IDEM V, 36. Distat (Rhodos) ab Alexandria Aegypti — ut Eratosthenes (trahit), CCCCLXIX. mill. Numerum minus accuratnm ex Eratosthene prodidit Strabo II. p. 86. extremo fr. LVIII.

L. IDEM V, 9. Ab ore autem Ponti ad os Maeotis Eratosthenes XVI. XLV. M. passuum.

LI. IDEM VI, 1. Mensuram Ponti a Bosporo ad Maeotium lacum quidam fecere XIV. triginta octo mill. passuum, Eratosthenes centum minorem.

LII. IDEM V, 6. Polybius et Eratosthenes diligenter estimati ab oceano ad Carthaginem magnam

XXXIX. Idem THEO p. 23. τὴν δὲ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὁρῶν ἐπὶ τὰ χαμαλιότερα πίπτουσιν κάθετον δεικνύσιν Ἐρατοσθένης διὰ τῶν ἐξ ἀποστημάτων μετρούσων διοπτρῶν σταδίων ἑ. Simplicius ad Aristot. de Coelo lib. II. extr. fol. 136. v. ὁ γὰρ Ἐρατοσθένης τὴν ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὁρῶν πρὸς τὰ ὑφαιμένα πίπτουσιν κάθετον δεικνύσει, διὰ τῆς διοπτρας ἀναμετρήσας ἐκ τῶν ἀποστημάτων, ὑπάρχουσιν σταδίων δέκα. Quae loca unum idemque valent; unde haud scio an ex Cleomede p. 56. (supra p. 50.) numerus minus suspectus ἢ restituendus sit.

XL. JOH. LYRUS de mensibus p. 39. sq. ἀφεστάναι δὲ λόγος ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ τὸν Ἐρατοσθένην τὴν μὲν σελήνην σταδίων μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτώ, τὸν δὲ ἥλιον τετρακοσίας καὶ ὀκτάνις μυρίας (leg. μυριάδας). Eusebii Praep. Ev. XV, 53. Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχειν ἀπὸ τῆς γῆς σταδίων μυριάδας τετρακοσίας καὶ ὀκτάνις μυρίας, τὴν δὲ σελήνην ἀπέχειν τῆς γῆς μυριάδας οἷ σταδίων. Stobaeus Eclog. phys. I, 27. p. 566. Heer. (p. 61, 8. Cantab.) Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχειν ἀπὸ τῆς γῆς σταδίων μυρίων (hoc delendum) μυριάδας τετρακοσίας καὶ στάδια ὀκτάνις μύρια· τὴν δὲ σελήνην ἀπέχειν ἀπὸ τῆς γῆς μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτὼ σταδίων. Eadem in opere Galenico leguntur. Lacunosa sunt Placita philosoph. II, 31. Περὶ ἀποστήματος σελήνης, ὃ ἀφίστημι τοῦ ἡλίου] — Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχειν τῆς γῆς σταδίων μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτὼ. Desunt igitur, quae de distantia solis a luna disseruerunt. Turbat Corsinus: at in Eusebio, ait, et Galeno vox μυριάδων omittebatur, adeoque solis a tellure distantia in hac lectione quam Stobaeanae praetulerim minuenda foret.

XLI. MACROBIUS in Somn. Scip. I, 20. p. 100. Eratosthenes in libris dimensionum sic ait: Mensura terrae septies et vicies multiplicata mensuram solis ef-

ficlet. Heumannus in Fabricii Bibl. Gr. l. i. emendat, septies, et decies.

His rationibus longe celebrior ea, qua Eratosthenica dimensio ambitus terrestris nitebatur, apud CLEOMEDEM Cycl. Theor. c. 10. accuratissime explicita reperitur. Is postquam in universum monuerat, *περὶ δὲ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς πλείους μὲν γεγονάσι δόξαι παρὰ τοῖς φυσικοῖς, βελτίους δὲ τῶν ἄλλων εἶσιν ἢ τε τοῦ Ποσειδωνίου καὶ ἡ Ἐρατοσθένους*, pergit p. 52 sqq., exposita Posidonii sententia.

XLII. *Ἡ δὲ τοῦ Ἐρατοσθένους γεωμετρικῆς ἐφόδου ἐχομένη καὶ δοκαῦσά τι ἀσαφέστερον ἔχειν, ποιήσει δὲ σαφῆ τὰ λεγόμενα ὑπὲρ αὐτοῦ, τάδε προϋποθεμένων ἡμῶν. Ὑποκείσθω ἡμῖν πρῶτον μὲν κἀνταῦθα, ὑπὸ τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ καθεῖσθαι Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν πόλεων πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι, καὶ τρίτον, τὰς καταπεμπομένας ἀκτῖνας ἀπὸ διαφορῶν μερῶν τοῦ ἡλίου ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς παραλλήλους εἶναι· οὕτως γὰρ ἔχειν αὐτὰς οἱ γεωμέτραι ὑποτίθενται. Τέταρτον, ἐκεῖνα ὑποκείσθω δεικνύμενον παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τὰς εἰς παραλλήλους ἐμπιπτούσας εὐθείας τὰς ἐναλλάξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. Πέμπτον, τὰς ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκνίας περιφερείας ὁμοίας εἶναι, τοῦτο ἔστιν, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον πρὸς τοὺς οἰκείους κύκλους· δεικνυμένου καὶ τούτου παρὰ τοῖς γεωμέτραις. Ὅπόταν γὰρ περιφέρεται ἐπὶ ἴσων γωνιῶν ὥς βεβηκνίαι, ἂν μία ἤτις οὖν αὐτῶν δέκατον ἢ μέρος τοῦ οἰκείου κύκλου, καὶ αἱ λοιπὰ πᾶσαι δέκατα μέρη γενήσονται τῶν οἰκείων κύκλων. Τούτων ὁ κατακαρτήσας οὐκ ἂν χαλεπῶς τὴν ἐφοδὸν τοῦ Ἐρατοσθένους καταμάθοι, ἔχουσιν οὕτως. Ὑπὸ τῷ αὐτῷ καθεῖσθαι φησι μεσημβρινῷ Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Ἐπεὶ οὖν μέγιστοι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ οἱ μεσημβρινοί, θεῖ καὶ τοὺς ὑποκαίμενους αὐτοῖς τῆς γῆς κύκλους με-*

qui vel solus perennem maximo viro gloriam conciliaret afferendo, quo duplex momentum contra eos, qui aliis quam mathematicis rationibus permoti orbem terrarum ex arbitrio dividerent, exhibetur:

LV. Ἐξῆς δὲ περὶ τῶν ὑπερίκων εἰρηῶν γεγονέναι πολὺν λόγον, καὶ τοὺς μὲν τοῖς ποταμοῖς διαιρεῖν αὐτάς, τῷ τε Νεῖλῳ καὶ τῷ Τανάϊδι, νήσους ἀποφαίνοντας· τοὺς δὲ τοῖς ἰσθμοῖς, τῷ τε μεταξὺ τῆς Κασπίας καὶ τῆς Ποντικῆς θαλάττης, καὶ τῷ μεταξὺ τῆς ἑρυθρᾶς καὶ τοῦ ἐκρηγματος· τοὺς δὲ χερρόνησους αὐτὰς λέγειν· οὐχ ὅραν φησι, πῶς ἂν εἰς πράγματα καταστρέφοιτο ἡ ζήτησις αὕτη, ἀλλὰ μόνον ἔριν διακινῶντων μᾶλλον κατὰ Δημόκριτον εἶναι. μὴ ὄντων γὰρ ἐκκριβῶν ὄρων, καθάπερ Κολυττοῦ καὶ Μελίτης, οἶον στηλῶν ἢ περιβύλων, τοῦτο μὲν ἔχειν φάναι ἡμᾶς, ὅτι τοῦτο μὲν ἐστὶ Κολυττός, τουτὶ δὲ Μελίτη, τοὺς ὄρους δὲ μὴ ἔχειν εἰπεῖν. Διὸ καὶ συμβαίνειν κρίσεις πολλὰς περὶ χωρίων τινῶν, καθάπερ Ἀργείοις μὲν καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ Θυρίας, Ἀθηναίοις δὲ καὶ Βοιωτοῖς περὶ Ὠρωποῦ. Ἄλλως τε τοὺς Ἕλληνας τὰς τρεῖς ὑπερίκους ὀνομάσαι οὐκ εἰς τὴν οἰκουμένην ἀποβλέψαντας, ἀλλ' εἰς τε τὴν σφετέραν καὶ τὴν ὑπαντικρύν, τὴν Καρικὴν, ἐφ' ἣ νῦν Ἰωνες καὶ οἱ ἑξῆς· χρόνῳ δὲ ἐπιπλέον προϊόντας αἰεὶ, καὶ πλείονων γνωριζομένων χωρῶν, εἰς τοῦτο καταστρέψαι τὴν διαίρεσιν. Ea sibi haud percepta cum Strabo refellenda sumpsisset, non potuit non audax istud imperitorum iudicium ferre: ταῦτα εἶρηται παχυμερῶς. Et priora quidem non adeo illustratione indigent, ad sequentia autem tenendum est, Eratosthenem, postquamerrarum divisionem severa, sed arbitraria lege perfectam temeritatis acutissime redarguerat, aliud momentum subiunxisse, posse etiam ex origine divisionis de eius pretio abunde censerī: homines enim pro cognitione vicinarum regionum paullatim comparata primum duplicis terrae ambitus, deinde Europam, Asiam, Libyam posuisse ac

denominasse; eiusmodi igitur quasi crepundia adolescentis geographicae scientiae repudiari debere. Vere ita eum censuisse sequentia evincent. Primum enim Graecos Phasin et Nilum alterius terrae contrarios terminos existimasse, indicant Eurip. Androm. 651. sq. et Pindarus P. IV. 99. Isthm. II, 61. sq.; proinde Europam et Asiam constituebant, quod exemplorum cumulo monstrarunt interpretes Fulgentii Mythol. II, 16. et Schaeferus Meletem. p. 37. sq. ad Bosii Ellipses p. 531. Sed Herodotus iam ab eo cognitionum genere instructior tres novit mundi partes. Cuius tamen ac paucorum praeterea opinio, ab ipso Eratosthenes verbis *τοὺς Ἕλληνας τὰς τρεῖς ἡπείρους ὀνομάσαι* expressa, adeo non antiquis hominibus probabatur, ut Polybius in nimiae documentum imperitiae Timaei (fr. 31.) triplicem attulerit divisionem: Valesii enim ratio, Timaeum, quod universum orbem terrarum terminis istis incluserit, notatum censentis, nihil omnino prodest, siquidem unus Eratosthenes tertiam quandam partem inventum iri augurabatur, reliquis in Europa et Asia acquiescentibus. Deinde re vera ut pronuntiavit Eratosthenes Iones eam Asiae partem quam incoluerunt antiquitus Asiam appellasse, invicto argumento praeter alios grammaticos confirmat Schol. Apollonii Rh. II, 777. *Ὅτε δεῦρο δι' Ἀσίας] τῆς Ἀσυχίας λέγει. Ἀσία γὰρ τοπρότερον ἐκαλεῖτο ἢ Ἀσυχία. Καὶ Ὅμηρος: Ἀσίῃ ἐν λειμῶνι. Καὶ ἡ κισθάρᾳ Ἀσία (l. Ἀσιὰς) λέγεται, ἐπεὶ ἐν Ἀσυχίᾳ πρῶτον εὐρέθη. Ἀσιὰς enim κισθάρᾳ Euripidis adhuc et Aristophanis aetate Iouum cithara audiebat: vide interpp. Thesmophor. 120. Nec dubitandum videtur, quin Lesbos περὶ σχημάτων illam πᾶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἑλλήνων construendi rationem post Κλαζομένων et Κολοφώνιον σχῆμα p. 178. allatam de Caricis Iouibus intellexerit. Ceterum vide ad fr. XVI. notata. Hiuc satis diiudicari potest Brouk-*

husii sententia ad Tibulli IV, 1, 176. p. 376, ubi de duabus terris disseruit, a Fabricio quoque Bibl. Gr. IV. p. 122. concessa, ab Eratosthene totam terram in duas partes, Asiam et Europam, divisam fuisse. Utebatur ille Varronis locis duobus, altero de L. L. IV: utraque tantum regiones significanti citra Eratosthenis mentionem; posteriore, qui fr. LIII. appositus fuit, At vero etiamsi ad testes in eam rem provocare liceret, non dubitandum foret, eiusmodi narrationem erratis adiungere. Nemini enim potest ambiguum esse, cum inventi laudem in hac divisionis per Europam et Asiam vetustate Eratostheni merito denegari, tum divisionem si ponas nondum praereptam, illum quidem minime omnium talem conatum aggressurum fuisse, quippe qui diserte quantum fieri potuit in puerilium auctorum numero referendum censuerit. Jam etiam quid de Ursini coniectura supra memorata statuendum sit, arbitror liquere. Ultimo loco non abs re fuerit, sensum verborum *μη ὄντων γὰρ — μη ἔχειν εἰπεῖν* paucis declarare; non enim illa Colytti et Melites mentio fines certos nec unquam promotos significare potest, perspicuo Eratosthenis sermone contrarii admonente; alioquin tale quid pronunciaturus non fuisset, quid Melite et Colyttus sit decerni licere; qui sint termini, id vero definiri non licere. Profecto Strabonis similisve censoris animadversionem neutiquam effugisset. Immo particulae *καθ'άπερ* et *οἷον* Latinorum si forte, vernaculo etwa respondent: de qua notione abunde dictum ad Mercurii fr. XV, 5. Adde ex Epistola ad Ptolemaeum: *λέγει δὲ οἷον μετροπήν μεδίμνων*.

LVI. STRABO p. 66. *Ἐπὶ τέλει τοῦ ὑπομνήματος οὐκ ἐπαινέσας τοὺς δῖχα διαιροῦντας ἅπαν τὸ τῶν ἀνθρώπων πλῆθος εἰς τε Ἑλλήνας καὶ βαρβάρους, καὶ τοὺς Ἀλεξάνδρῳ παραινοῦντας, τοῖς μὲν Ἑλλησὶν ὡς φίλοις χρῆσθαι, τοῖς δὲ βαρβάροις ὡς πολεμίοις, βέλ-*

τιον εἶναι φησιν ἀρετῇ καὶ κακίᾳ διακεῖν ταῦτα. πολλοὺς γὰρ καὶ τῶν Ἑλλήνων εἶναι κακοὺς, καὶ τῶν βαρβάρων ἀστέιους, καθάπερ Ἰνδοὺς καὶ Ἀρριανούς, ἐπὶ δὲ Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους, οὕτω θαυμασιωτῶς πολιτευομένους. διόπερ τὸν Ἀλέξανδρον ἀμελήσαντα τῶν παραινούντων, ὅσους οἷός τ' ἦν ἀποδέχεσθαι τῶν εὐδοκίμων ἀνδρῶν καὶ εὐεργετεῖν. Quod in praeclaro loco de Alexandro expositum Strabo praeefracte, negavit, non debebat Eratosthenis fidem, qui in rebus herois Macedonici, omnibus illius argumenti copiis abundantibus, accurate versatus erat, sine idonea auctoritate reprobare, cum praesertim eiusmodi sentiendi ratio ab Alexandri ingenio minime abhorruerit. Graeculi indicia Strabo aliquoties protrahit.

His expositis, non ita obscurum esse potest, terminos duntaxat per ipsam naturam constitutos Eratosthenem agnovisse, diserte etiam Strabone admonente. Libri enim XI. principium ita exorditur: *Τῇ δ' Εὐρώπῃ συνεχρῆς ἐστὶ(ν) ἡ Ἀσία κατὰ τὸν Τάγκιν συνάπτουσα αὐτῇ· περὶ ταύτης οὖν ἐφεξῆς ῥητέον, διελόντας φύσει τοῖς τισιν ὄροις τοῦ σαφοῦς χάριν. Ὅπερ οὖν Ἐρατοσθένης ἐφ' ὅλης τῆς οἰκουμένης ἐποιήσε, τοῦθ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ποιητέον.*

FRAGMENTA LIBRI TERTII.

LVII. STRABO libri II. principio: *Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τῶν γεωγραφικῶν καθιστάμενος τὸν τῆς οἰκουμένης πίνακα *)*, γραμμῇ τινι διαίρει δόξα, ἀπὸ θύσεως ἐπ' ἀνατολὴν παράλληλῳ τῇ ἰσημερινῇ γραμμῇ. Περὶ αὐτῆς τίθησι πρὸς δύοσι μὲν τῶς Ἡρακλείους στήλας, ἐπ' ἀνατολῇ δὲ τὰ ἄκρα [καὶ ἔσχατα ὄρη] τῶν ἀφορίζοντων ὁρῶν τὴν πρὸς ἄρκτον τῆς Ἰνδικῆς πλευράν.

*) Pinacem Eratosthenis librum ut erat perspicax Galeus hinc collegit.

γράφει δὲ τὴν γραμμὴν ἀπὸ στηλῶν διὰ τε τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ καὶ τῶν μεσημβρινῶν ἄκρων τῆς τε Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ μέχρι τῆς Ροδίας καὶ τοῦ Ἰσσοῦ κόλπου. Μέχρι μὲν δὴ δεῦρο διὰ τῆς θαλάττης φησὶν εἶναι (1. εἶναι, ut fr. LXVI.) τὴν λεχθεῖσαν γραμμὴν καὶ τῶν παρακειμένων ἡπείρων· καὶ γὰρ αὐτὴν ὅλην τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν οὕτως ἐπὶ μῆκος τετάσθαι μέχρι τῆς Κιλικίας, εἰτα ἐπ' εὐθείας πως ἐκβάλλεσθαι παρ' ὅλην τὴν ὄρεινὴν τοῦ Ταύρου μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. Τὸν γὰρ Ταῦρον ἀπ' *) εὐθείας τῇ ἀπὸ στηλῶν θαλάττῃ τεταμένον δίχα τὴν Ἀσίαν διαιρεῖν ὅλην ἐπὶ μῆκος, τὸ μὲν αὐτῆς μέρος βόρειον ποιοῦντα, τὸ δὲ νότιον· ὥςθ' ὁμοίως καὶ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ διὰ Θινῶν ιδρύσθαι παραλλήλου, καὶ τὴν ἀπὸ στηλῶν μέχρι δεῦρο θάλατταν.

Ταῦτα δ' εἰπὼν οἶεται δεῖν διορθῶσαι τὸν ἀρχαῖον γεωγραφικὸν πίνακα. πολὺ γὰρ ἐπὶ τὰς ἀρκτους παραλλάττειν τὰ ἐωθινὰ μέρη τῶν ὁρῶν κατ' αὐτόν, συνεπισπᾶσθαι δὲ καὶ τὴν Ἰνδικὴν ἀρκτικωτέραν ἤδη γενομένην. Πίστιν δὲ τούτου φέρει μίαν μὲν τοιαύτην, ὅτι τὰ τῆς Ἰνδικῆς ἄκρα τὰ μεσημβρινώτατα ὁμολογοῦσι πολλοὶ τοῖς κατὰ Μερόην ἀνταίρειν τόποις, ἀπὸ τε τῶν ἀέρων καὶ τῶν οὐρανίων τεκμαιρόμενοι· ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὰ βορειότατα τῆς Ἰνδικῆς τὰ πρὸς τοῖς Κανασίοις ὄρεσι Πατροκλῆς ὁ μάλιστα πιστεύεσθαι δίκαιος, διὰ τε τὸ ἀξίωμα, καὶ διὰ τὸ μὴ ιδιώτης εἶναι τῶν γεωγραφικῶν, φησὶ σταδίους μυρίους καὶ πεντακισχιλίους· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀπὸ Μερόης ἐπὶ τὸν διὰ Θινῶν παραλλήλον τοσοῦτόν πῶς ἐστίν· ὥστε τῆς Ἰνδικῆς τὰ προσἀρκτικα μέρη συνάπτοντα τοῖς Κανασίοις ὄρεσιν εἰς τοσοῦτον τελευτᾷ τὸν κύκλον.

*) Ἐπ' post Casaubonum editor Lipsiensis: v. ad fr. XLIV. Mercurii fr. XIV. Videndum, an etiam superiore sententia ἐπ' εὐθείας immutandum sit; sed p. 86. eo non opus est.

Ἐπὶ τὴν Ποντικὴν τριεσχίλιον πῶς ἐστὶ σταδίων πρὸς ἄρκτον ἴσθμιον καὶ τοὺς περὶ Ἀμισὸν ἢ Σινώπην τόπους· ὅσον καὶ τὸ πλάτος τῶν ὁρῶν λέγεται. ἐκ δὲ Ἀμισοῦ πρὸς τὴν ἰσημερινὴν ἀνατολὴν φερομένην πρῶτον μὲν ἡ Κολχίς ἐστίν, ἔπειτα ἡ ἐπὶ τὴν Ἰνδικήν θάλατταν ὑπερθεοῖς, καὶ ἡ ἐφεξῆς ἡ ἐπὶ Βάντρα καὶ τοὺς ἐπέκεινα Σκύθας ὁδὸς δεξιὰ ἔχοντι τὰ ἔρη· αὕτη δ' ἡ γραμμὴ διὰ Ἀμισοῦ πρὸς δύσιν ἐκβαλλομένη διὰ τῆς Προποντίδος ἐστὶ καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. ἀπὸ δὲ Μερόης ἐπὶ τὸν Ἑλλησπόντον οὐ πλείους εἰσὶ τῶν μυρίων καὶ ὀκτακισχιλίων σταδίων, ὅσοι καὶ ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ πλευροῦ τῆς Ἰνδικῆς πρὸς τὰ περὶ τοὺς Βακτρίους μέρη, προστεθέντων τριεσχίλιον τοῖς μυρίοις καὶ πεντακισχιλίοις, ὧν οἱ μὲν τοῦ πλάτους ἦσαν τῶν ὁρῶν, οἱ δὲ τῆς Ἰνδικῆς.

Errata veterum tabularum permulta vere ab Eratosthene deprehensa fuisse concedit p. 71. τίς δ' ἂν ἡγήσατο πιστοτέρους τῶν ὕστερον τοὺς παλαιούς, τοσαῦτα πλημμελήσαντας περὶ τὴν πινακογραφίαν, ὅσα οὐ διαβέβληκεν Ἐρατοσθένης, ὧν οὐδενὶ ἀντίσκηκεν Ἰππάρχος;

LVIII. IDEM II. p. 78. — Ἀκολουθῶν τῇ θέσει τῇ προειρημένῃ τοῦ τε Ταύρου καὶ τῆς ἀπὸ στεγλῶν θαλάττης, διελθὼν τῇ γραμμῇ ταύτῃ τὴν οἰκουμένην διχα, καὶ κατέσας τὸ μὲν βόρειον μέρος, τὸ δὲ νότιον, πειράεται καὶ τούτων ἐκάτερον πάλιν τέμνειν εἰς τὰ δυνατὰ μέρη· καλεῖ δὲ ταῦτα σφραγίδας· καὶ δὴ τοῦ νοτίου μέρους πρῶτην εἰπὼν σφραγίδα τὴν Ἰνδικήν, δευτέραν δὲ τὴν Ἀριανήν, ἐχούσας τι εὐπερίγραφον, ἴσχυσεν ἀμφοτέρων ἀποδοῦναι καὶ μῆκος καὶ πλάτος, τρόπον δὲ τινα καὶ σχῆμα, ὥς ἂν γεωμετρικός. τὴν μὲν γὰρ Ἰνδικὴν ῥομβοειδῇ φησι, διὰ τὸ τῶν πλευρῶν τὰς μὲν θαλάττῃ κλύεσθαι τῇ τε νοτίᾳ καὶ τῇ ἐφ' ἡμῶν, μὴ πάνυ κολπώδεις ἡϊόνας ποιούσῃ· τὰς δὲ λοιπὰς τὴν μὲν τῷ ὄρει, τὴν δὲ τῷ ποταμῷ· κἀνταῦθα τοῦ εὐθι

γραμμῶν σχήματος ὑπό τι σωζόμενου. τὴν δ' Ἀριανὴν ὁρῶν τὰς γε τρεῖς πλευρὰς ἔχουσαν εὐφυνεῖς πρὸς τὸ ἀποτελεῖσαι παραλληλόγραμμον σχῆμα, τὴν δ' ἐσπέριον οὐκ ἔχων σημείοις ἀφορίσαι διὰ τὸ ἐναλλάττειν ἀλλήλοις τὰ ἔθνη, γραμμῇ τινι ὅμως δηλοῖ τῇ ἀπὸ Κασιπῶν πυλῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Καρμανίας τελευτώσῃ*), τὰ συνάπτοντα πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον. ἐσπέριον μὲν οὖν καλεῖ τοῦτο τὸ πλευρὸν, ἔφων δὲ τὸ παρὰ τὸν Ἰνδόν· παράλληλα δ' οὐ λέγει, οὐδὲ τὰ λοιπὰ, τό τε τῷ ὄρει γραφόμενον καὶ τὸ τῇ θαλάττῃ, ἀλλὰ μόνον τὸ μὲν βόρειον, τὸ δὲ νότιον.

Οὕτω δ' ὁλοσχερεῖ τινι τύπῳ τὴν δευτέραν ἀποδοῦς σφραγίδα, ὁλοσχερέστερον ἀποδίδωσι τὴν τρίτην σφραγίδα κατὰ πλείους αἰτίας. — ὅτι εἰς τὴν νότιον πλευρὰν ὁ Περσικὸς ἐμπίπτει κόλπος, ὅπερ καὶ αὐτὸς φησιν· ὥστ' ἠνάγκασται τὴν ἐκ Βαβυλῶνος λαβεῖν γραμμὴν, ὡς ἂν εὐθείαν τινὰ διὰ Σούων καὶ Περσεπόλεως (p. 79.) μέχρι τῶν ὄρων τῆς Καρμανίας καὶ τῆς Περσίδος, ἣ δυνατὸς ἦν εὑρεῖν μεμετρημένην ὁδόν, σταδίων οὐσαν τὴν ὅλην μικρῷ πλείονων ἢ ἑννακισχιλίων· ἦν νότιον μὲν καλεῖ πλευρὰν, παράλληλον δ' οὐ λέγει τῇ βορείῳ. Ἀῆλον δ' ὅτι οὐδ' ὁ Εὐφράτης, ᾧ τὸ ἐσπέριον ἀφορίζει πλευρὸν, σύννεγγός ἐστιν εὐθείᾳ γραμμῇ. — Ἀῆλοι δὲ τὸ μὴ εὐθύπορον τοῦ ποταμοῦ, φράζων τὸ σχῆμα τῆς Μεσοποταμίας, ὃ ποιοῦσι συμπέτοντες εἰς ἐν ὃ τε Τίγρης καὶ ὁ Εὐφράτης, ὑπηρεσίῳ παραπλήσιον, ὡς φησι. — φησὶ τὸ πρὸς τῇ Ἀρμενίᾳ μέρος καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς ὄρεσι μὴ ἔχειν πόσον ἐστὶ, διὰ τὸ

*) Annotanda structurae contractio, quae quo valeat, perspicuum evadet collatis Lobeckio ad Prynich. p. 43 sq. 47. Ir. IXXI. Philoxeno ap. Plat. Comic. Athen. I. p. 5. B. Procli chrestom. p. 378. 479. Gaisf. Schol. Hephaest. p. 96 extr. Schol. Arist. Eq. 1051. Pind. Nem. III. 122. Omnibus potior est Aristophanis auctoritas, qui Lysistr. 1138. λόγος μοι δεῦρ' αἰὲν περαινέται eloquitur. Nunc demum intelligitur, num Scholiorum Arist. Nub. 61. ἀναπανοσίον μέχρι τοῦ νότος in Scholiastarum insoleptis dictionis reponendum sit.

ἀμέτρητον εἶναι. Διὰ δὲ πάντα ταῦτα τυπωδῶς φησιν ἀποδίδοναι τὴν τρίτην μερίδα· καὶ γὰρ καὶ τὰ διαστήματα*), ἃ φησιν ἐκ πολλῶν συνάγειν τῶν τοῦς σταθμοὺς πραγματευσαμένων· τινὰς καὶ ἀνεπιγράφους καλεῖ.

Ὁ μὲν δὲ οὕτως φησὶ τὴν τρίτην μερίδα τυπωδῶς ἀποδίδοσθαι, μυρίων σταδίων ἀπὸ Κασπίων πυλῶν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην. Κατὰ μέρος δὲ διαιρῶν, ὡς ἀναγεγραμμένην εὔρε τὴν μέτρησιν, οὕτω τίθησιν, ἔμπαιιν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου ποιησάμενος καὶ τῆς κατὰ Θάψακον διαβάσεως αὐτοῦ. Μέχρι μὲν δὲ τοῦ Τίγριδος, ὅπου Ἀλέξανδρος διέβη, σταδίους δεσχιλίους καὶ τετρακοσίους γράφει· ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τοὺς ἐξῆς τόπους διὰ Γαυγαμήλων καὶ τοῦ Λύκου καὶ Ἀρβήλων καὶ Ἐκβατάνων, ἧ Ἀρτεῖος ἐκ τῶν Γαυγαμήλων ἐφυγε μέχρι Κασπίων πυλῶν, τοὺς μυρίους ἐκπληροῖ, τριακοσίους μόνον πλεονάσας. τὸ μὲν δὲ βόρειον πλευρὸν οὕτω καταμετρεῖ.

(p. 80.) Ἀποδοὺς δὲ τὸ βόρειον οὕτω πλευρὸν, τὸ δὲ νότιον, φησὶ, παρὰ μὲν τὴν θάλατταν οὐκ ἔστι λαβεῖν, διὰ τὸ τὸν Περσικὸν ἐμπίπτειν κόλπον· ἀπὸ Βαβυλῶνος δὲ διὰ Σούσαν καὶ Περσεπόλεως καὶ τῶν ὑρίων τῆς τε Περσίδος καὶ τῆς Καρμανίας σταδίους εἶναι ἐννακισχιλίους καὶ διακοσίους. — Τὴν δὲ διαφανίαν τοῦ μήκους φησὶ συμβαίνειν, τοῦ τε βορείου τεθέντος πλευροῦ καὶ τοῦ νοτίου, διὰ τὸ τὸν Εὐφράτην μέχρι τινὸς πρὸς μεσημβρίαν ῥέεντα πρὸς τὴν ἑω πολὺ ἐγκλίνειν.

Τῶν δὲ πλαγίων πλευρῶν τὴν ἐσπερίαν λέγει πρῶτον· ἣν ὅποια τίς ἐστιν, εἴτε μία, εἴτε δύο, ἐν μέσῳ πάρεστι σκοπεῖν. Ἀπὸ γὰρ τῆς κατὰ Θάψακον φησι διαβάσεως παρὰ τὸν Εὐφράτην εἰς μὲν Βαβυλῶνα σταδίους εἶναι τετρακισχιλίους ὀντακοσίους, ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ

*) Supplendum τυπωδῶς ἀποδίδοσθαι; ἃ omisso, ut facit Siebenkeesius, omnia in hac sententiarum conformatione sensu carent.

τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ πόλιν Τερηδόνα τρις-
 χιλίους, τὸ δ' ἀπὸ Θαψάκου πρὸς ἄρκτους μέχρι μὲν
 τῶν Ἀρμενίων πυλῶν καταμεμετρηῆσθαι, καὶ εἶναι ὡς
 χιλίους καὶ ἑκατὸν *), τοὺς δὲ διὰ Γορτυναίων καὶ Ἀρ-
 μενίων μηκέτι διὸ δὴ παραλείπειν αὐτούς. Τοῦ δὲ
 πρὸς ἑω πλευροῦ τὸ μὲν διὰ τῆς Περσικῆς κατὰ μῆκος
 ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς ὡς ἐπὶ Μηδίας καὶ τὰς ἄρκτους οὐκ
 ἔλαττον εἶναι δοκεῖ τῶν ὀκτακισχιλίων, ἀπὸ δὲ τινῶν
 ἀκρωτηρίων καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑννακισχιλίους, τὸ δὲ λοι-
 πὸν διὰ τῆς Παρατακηνῆς καὶ Μηδίας ἐπὶ Κασπίους
 πύλας ὡς τριςχιλίων, τὸν δὲ Τίγριν ποταμὸν καὶ τὸν
 Εὐφράτην, ῥέοντας ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ πρὸς μεσημβρίαν,
 ἐπειδὰν παραμείψωνται τὰ τῶν Γορτυναίων ὄρη, κύ-
 κλον μέγαν περιβαλλομένους, καὶ ἐμπεριλαβόντας χώ-
 ραν πολλήν, τὴν Μεσοποταμίαν, ἐπιστρέφειν πρὸς χει-
 μερινὴν ἀνατολήν καὶ τὴν μεσημβρίαν, πλέον δὲ τὸν
 Εὐφράτην. γινόμενον δὲ τοῦτον ἔγγιον αἰεὶ τοῦ Τί-
 γριδος κατὰ τὸ Σεμιράμιδος διατείχισμα καὶ κόμην
 καλουμένην Ὀπιν, διασχόντα ταύτης ὅσον διακοσίους
 σταδίους, καὶ ῥύνετα διὰ Βαβυλῶνος, ἐκπίπτειν εἰς τὸν
 Περσικὸν κόλπον· γίνεται δὴ, φησί, τὸ σχῆμα τῆς Βα-
 βυλωνίας καὶ Μεσοποταμίας ὑπηρεσίᾳ παραπλήσιον. Ὁ
 μὲν δὴ Ἐρατοσθένης τοιαῦτ' εἴρηκε.

(p. 85.) Τὸ δὲ τῆς τετάρτης [μερίδος μῆκος, ὃ
 Ἐρατοσθένης λαμβάνει] ἐπὶ τῆς διὰ Θαψάκου καὶ Ἡρώων
 πόλεως [γραμμῆς], μέχρι τῆς παραλίας τῆς μεταξὺ τῶν
 στομάτων τοῦ Νείλου, ἀνάγκη καταστρέφειν εἰς τοὺς
 περὶ Κάνωβον καὶ Ἀλεξάνδρειαν τόπους· ἐνταῦθα γάρ
 ἴσται τὸ ἔσχατον στόμα τὸ καλούμενον Κανωβικὸν τε
 καὶ Ἡρακλεωτικόν. Εἴτ' οὖν ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις τὰ

*) Numerus depravationis suspectus: vide Strab. XVI. p. 746.
 καὶ ἴσται τὸ μὲν ἀπὸ τῆς Θαψάκου μέχρι Βαβυλῶνος, ὡς εἴρηκεν
 Ἐρατοσθένης, τετρακισχίλιοι καὶ ὀκτακόσιοι στάδιοι, τὸ δ' ἀπὸ
 ταύτῃ κατὰ Κομαγηνὴν ζεύγματος, ἥπερ ἴσταιν ἀρχὴ τῆς Μεσοπο-
 ταμίας, οὐκ ἔλαττον τῶν διςχιλίων σταδίων ὥς ἐπὶ Θαψάκον.

μήκη τίθῃσιν, εἴθ' ὥς ἂν γωνίαν ποιοῦντα κατὰ Θά-
ψακον, ἀλλ' ὅτι γε παράλληλον οὐδέτερον τῷ τῆς οἰκου-
μένης μήκει, φανερόν ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὧν εἰρηκεν αὐ-
τός. (p. 86.) Τὸ μὲν γὰρ τῆς οἰκουμένης μήκος διὰ
τοῦ Ταύρου γράφει, καὶ τῆς ἐπ' εὐθείας μέχρι στηλῶν
θαλάττης, κατὰ γραμμὴν τὴν διὰ τοῦ Κανκάσου καὶ
Ῥόδου καὶ Ἀθηνῶν· ἀπὸ δὲ Ῥόδου εἰς Ἀλεξάνδρειαν
κατὰ τὸν δι' αὐτῶν μεσημβρινὸν πολὺ ἐλάττους φησι
τῶν τετρακισχιλίων εἶναι σταδίων. οὐ πολὺ scripsit Sie-
benkeesius, male: v. supra fr. XLIX.

Quae contra ejusmodi divisionem et Hipparchus ipso
comprobante p. 88, et Strabo p. 90. protulerunt momenta,
eorum hic pondera suis ipsius dictis everti ignoravit; ait
enim p. 91. Ἐροῦμεν δὲ πρὸς αὐτόν, ὅτι τοῦ Ἐρα-
τοσθένους ἐν πλάτει λαμβάνοντος εὐθείας, ὅπερ οικτιῶν
ἐστὶ γεωγραφίας, ἐν πλάτει δὲ καὶ τὰς μεσημβρινὰς καὶ
τὰς ἐπὶ μεσημβρινὴν ἀνατολήν, ἐκεῖνος γεωμετρικῶς αὐ-
τὸν εὐθύνει, καὶ ὥς ἂν δι' ὀργάνων λάβοι τις τούτων
ἕκαστον. Ut enim videmus in permultis ab antiquis
hominibus institutum fuisse, ut quam maxime versa-
tiles vividaeque rerum ab ipsis tractatarum imagines
effingerent, ita in hoc quoque litterarum genere figu-
ras geometricis rationibus accommodatas, quippe qui-
bus arida scientia amoeniorem indueret faciem, secta-
bantur: veluti terrae chlamydis conformationem attri-
buerunt, Eratosthenes illos ingenii lusus composuit.
Ad normam enim mathematicam talia non exigenda
esse, ipse suo ὑπωδῶς identidem ingesto satis signi-
ficavit.

Præcedentium seriem illa apud Strabonem II.
p. 91. exepisse videntur:

LIX. Διόπερ πρῶτον μὲν ἐκείνου τὸ ἀπὸ τοῦ
οτόματος ἐπὶ Φάσιν εἰπόντος σταδίων ὀκτακισχιλίων
καὶ προσθέντος τοῦς εἰς Διοσκουριάδα, ἐντεῦθεν δ'
ἑξακοσίους, τὴν δ' ἀπὸ Διοσκουριάδος εἰς τὸ Κάσιον

ὑπέρθεσιν ἡμερῶν πέντε, — ὥστε τὴν σύμπασαν κατ' Ἐρατοσθένη κεφαλαιουῖσθαι ἐννακισχιλίαν ἑξακοσίαν.

LX. IDEM p. 92. *Εἴτ' ἐκτίθεται* (Ἰνπαρχος) τὰ ῥηθέντα ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους περὶ τῶν μετὰ τὸν Πόντον τόπων, ὅτι φησὶ τρεῖς ἄκρας *) ἀπὸ τῶν ἄρκτων καθήκειν, μίαν μὲν, ἐφ' ἧς ἡ Πελοπόννησος, δευτέραν δὲ τὴν Ἰταλικήν, τρίτην δὲ τὴν Λιγυστικὴν, ἐφ' ὧν κόλπους ἀπολαμβάνεσθαι τὸν τε Ἀδριατικὸν καὶ τὸν Τυρρηνικόν. Ταῦτα δὲ ἐκθέμενος καθόλου, πειράται τὰ καθέκαστα περὶ αὐτῶν λεγόμενα ἐλέγχειν γεωμετρικῶς μᾶλλον ἢ γεωγραφικῶς. "Ἔστι δὲ τοσοῦτο — πλείστα (v. supra p. 22.), ὥστ' οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι διαιτᾶν. — Καὶ τῶν διαστημάτων τὰ πλείστα φανερώς ψευδογραφούμενα ἐλέγχει τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων ὑπερβάλλουσαν. — (p. 93.) οἷον ὅτι ἐξ Ἐπιδάμνου πρὸς τὸν Θερμαῖον κόλπον ἡ ὑπέρβασίς ἐστι πλείονων ἢ διςχιλίων σταδίων, ὃ δ' ἐννακοσίω φησὶν· ἐκ δ' Ἀλεξανδρείας εἰς Καρχηδόνα ὑπὲρ μυριάς καὶ τριςχιλίους, οὐ πλείους ὄντας τῶν ἐννακισχιλίω· εἴπερ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐστι μεσημβρινοῦ κατὰ τοῦτον, τῇ μὲν Ἀλεξανδρείᾳ Καρία καὶ Ῥόδος, τῇ δὲ Καρχηδόνι ὁ πορθμός. (Ultima ob nexum tantum sententiarum hic relicta pertinent ad fr. LII.) — Ὁ δὲ καὶ τὴν Ῥώμην τιθεὶς ἐπὶ ταύτου μεσημβρινοῦ, τὴν τοσοῦτον καὶ Καρχηδόνος δυσμικωτέραν. — Quorum omnium ne tantillum quidem Eratostheni quisquam vitio verterit. In universum haec ibidem Strabo observat: Καὶ νῦν δ' εἰρήσθω, ὅτι καὶ Τιμοσθένης καὶ Ἐρατο-

*) IDEM p. 108. *Ἐκείνος μὲν γὰρ* τρεῖς (ἄκρας) ἔφη, τὴν ἐπὶ τὰς στήλας καθήκουσαν, ἐφ' ἧς ἡ Ἰβηρία, καὶ τὴν ἐπὶ τὸν πορθμόν, ἐφ' ἧς ἡ Ἰταλία, καὶ τρίτην τὴν κατὰ Μαλτίας, ἐφ' ἧς τὰ μεταξὺ τοῦ Ἀδρίου καὶ τοῦ Εὐξείνου πάντ' εἶσθαι καὶ τοῦ Ταυαῖδος. Polybius et Strabo illa pingui Minerva attractaverunt; facile enim, si modo promontoria enumeraturus erat, plura colligere potuisset; at potius ea designavit, quibus terrae ad unam quandam formam redactae terminarentur.

οσθένης καὶ οἱ ἐτι τούτων πρότεροι τελέως ἡγνόνουν τὰ τε Ἰβηρικὰ καὶ τὰ Κελτικά, μυρίῳ δὲ μᾶλλον τὰ Γερμανικὰ καὶ τὰ Βρετανικὰ, ὥς δ' αὐτως τὰ τῶν Γατῶν καὶ Βασταρῶν. Ἐπιπολὺ δ' ἀγνοίας ἐτύγχανον ἀφ' ἡμέτεροι καὶ τῶν κατ' Ἰταλίαν καὶ τὸν Ἀδρίαν, καὶ τὸν Πόντον, καὶ τῶν ἐφεξῆς μερῶν τῶν προσαρκτηκῶν· εἰ καὶ τὰ τοιαῦτα ἴσως φιλαίτια. Τοῦ γὰρ Ἐρατοσθένους ἐπὶ τῶν πόρρω διεστηκότων τὰ παραδαδομένα φάσκοντες εἶρεῖν διαστήματα, μὴ διίσχυριζόμενον δέ, καὶ λέγοντος ὡς παρέλαβε, προστιθέντος δ' ἔστιν ὅπου τὰ ἐπ' εὐθείας μᾶλλον καὶ ἥττον, οὐ δεῖ προσάγειν τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον τοῖς μὴ ὁμολογουμένοις πρὸς ἀληθῆ διαστήμασιν. Addatur

LXI. IDEM p. 104. v. supra p. 12.

LXII. Πάλιν δὲ τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἀποφαίνεται (Πολύβιος), ὅτι ἀγνοεῖ τὰ Ἰβηρικὰ ὁ Ἐρατοσθένης, καὶ διότι περὶ αὐτῆς ἔσθ' ὅπου τὰ μαχόμενα ἀποφαίνεται, ὅς γε μέχρι Γαδείρων ὑπὸ Γαλατῶν περιοικίσθαι φήσας τὰ ἔξωθεν αὐτῆς, εἴ γε τὰ πρὸς δύσιν τῆς Εὐρώπης μέχρι Γαδείρων ἔχουσιν ἐκεῖνοι· τούτων οὖν ἐκλαθόμενος κατὰ τὴν τῆς Ἰβηρίας περίοδον τῶν Γαλατῶν οὐδαμοῦ μέμνηται. Mihi quidem suspicio sedet, Eratosthenem, si quidem illius sunt εἴ γε — ἐκεῖνοι, obiter de Gallis mentione iniecta, ut Strabonis verba significant, dubitationem suam addidisse, ac proinde satis idoneam ipsi causam, cur in Iberia describenda omitteret, affuisse.

In re dubia sequentia maxime ob Epidamni nomen hic, quam in disquisitione de intervallis collocare malui, cum praesertim quin Eratosthenes de eisdem mensuris passim disseruerit dubium esse nequeat.

LXIII. IDEM p. 106. Ἐξῆς δὲ τὰ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐπανορθοῖ (Πολύβιος), τὰ μὲν εὖ, τὰ δὲ χειρὸν λέγων, ἡ ἐκείνος. Ἐξ Ἰθάκης μὲν γὰρ εἰς Κέρκυραν τριακοσίους εἰπόντος, πλείους φησὶν εἶναι τῶν ἐννακοσίων· ἐξ Ἐπιδά-

μνου δὲ εἰς Θεσσαλονίκειαν ἑννακοσίους ἀποδόντος, πλείους τῶν διεχιλίων φησί· ταῦτα μὲν εὔ. Ἀπὸ δὲ Μασσαλίας ἐπὶ στήλας λέγοντος πεντακισχιλίους, ἀπὸ δὲ Πυρήνης ἑξακισχιλίους, αὐτὸς λέγει χεῖρον — ἐγγυτέρω γὰρ τῆς ἀληθείας ἐκείνος εἶρηκεν.

LXIV. IDEM p. 123. Τῆς δὲ μεγάλης Σύρτσῳς φησιν Ἐρατοσθένης τὸν κύκλον εἶναι πεντακισχιλίων, τὸ δὲ βάθος χιλίων ὀκτακοσίων, ἅφ' Ἑσπερίδων εἰς Αὐτόμαλα καὶ τὸ τῆς Κυρηναίας μεθόριον πρὸς τὴν ἄλλην γῆν, τὴν ταύτη Λιβύην.

In hac vicinia vel paullo ante, ut Strabo facit, haec protulerit:

LXV. PLINIUS III, 10. Eratosthènes autem inter ostium Oceani et Sardiniam quidquid est, Sardoum (fretum appellat).

LXVI. STRABO p. 134. διήκει δ' ὁ παράλληλος οὗτος κατ' Ἐρατοσθένη διὰ Καρίας, Λυκαονίας, Καταονίας, Μηδίας, Κασπίων πυλῶν, Ἰνδῶν τῶν κατὰ Καύκασον.

IBIDEM: μικρὸν ἀρκυνώτερός ἐστιν, ὁ διὰ Λυσιμαχίας, ὃν φησιν Ἐρατοσθένης διὰ Μυσίας εἶναι (lege ἵεναι, ut fr. LVII.) καὶ Παφλαγονίας καὶ τῶν περὶ Σινώπην καὶ Τρικανίαν καὶ Βάντρα.

LXVII. IDEM p. 135. de locis circa Borysthenem: Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τούτους τῆς Μερόης διέχει μικρῶ πλείους ἢ δις μυρίους τρισχιλίους. διὰ γὰρ Ἑλλήσποντον εἶναι μυρίους ὀκτακισχιλίους, εἴτα πεντακισχιλίους εἰς Βορυσθένη.

His omnibus subiungenda videntur a Strabone tradita II. p. 97. quae multis in locis usui venire poterant:

LXVIII. Εἰ δ', ὥς περ Ἐρατοσθένης φησὶν, ὑποπίπτουσα (ζώνη) τῷ ἡμερινῷ ἐστὶν εὐκράτος. Miro errore Gossellinus p. 38. quae Polybii sunt Eratostheni attribuit.

Sed

Sed tandem aliquando ad notitias regionum per Geographica expositas transgrediendum est, in quibus enumerandis Strabonis, quia Eratosthenicus latet, ordo tutissime in plerisque sequendus videtur.

Iberia.

De qua nonnulla paullo ante reperiuntur; tres praeterea locos Strabo subministrat.

LXIX. LIBRO III. p. 159. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ ναύσταθμον ἔχειν φησὶν αὐτήν (Ταρακῶνα)· οὐδὲ ἀγροβολίοις σφόδρα εὐτυχοῦσαν, ὡς ἀντιλέγων εἰρηκεν Ἀρτεμίδωρος.

LXX. IBID. p. 170. Ἐνιοὶ δὲ στήλας ὑπέλαβον τὴν Κάλην καὶ τὴν Ἀβύλκα, τὸ ἀντικείμενον ὄρος τῆς Λιβύης, ὃ φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Μεταγωνίῳ, νομαδικῶς ἔθνη, ἰδρύσθαι. — Ἀρτεμίδωρος δὲ — φησὶν εἶναι — οὐδ' Ἀβύλκα ὄρος, οὐδὲ Μεταγώνιον ἔθνος. (Sed agnoscit Strabo XVII. p. 829.) — Καὶ Δικαίαρχος δὲ καὶ Ἐρατοσθένης καὶ Πολύβιος καὶ οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων περὶ τὸν πορθμὸν ἀποφαίνουσι τὰς στήλας.

LXXI. IBID. p. 148. καὶ Ἐρατοσθένης δὲ τὴν συνεχὴ τῇ Κάλη Ταρτησίδα καλεῖσθαι φησι, καὶ Ἐρυνθεῖαν νῆσον εὐδαίμονα. Πρὸς ὃν Ἀρτεμίδωρος ἀντιλέγων, καὶ ταῦτα φησι ψευδῶς λέγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, καθάπερ καὶ τὸ ἀπὸ Γαδείρων ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἀκρωτήριον διάστημα ἀπέχειν ἡμερῶν πέντε πλοῦν, οὐ πλείονων ὄντων ἢ χιλίων καὶ ἑπτακοσίων σταδίων. Καὶ τὸ τὰς ἀμπάτους μέχρι δεῦρο περατοῦσθαι, ἀπὸ τοῦ κύκλου περὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην συμβαίνειν, καὶ τὰ προσαρτητὰ μέρη τῆς Ἰβερίας εὐπαραδοξότερα εἶναι πρὸς τὴν Κελτικὴν, ἢ κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλείουσι· καὶ ὅσα δὲ ἄλλα εἰρηκε Πυθίᾳ πιστεύσας δι' ἀλαζονείαν.

LXXII. STERN. Byz. v. Γάδιρα. — Ἐρατοσθένης δὲ ἡ Γάδιρά φησι θηλυκῶς.

Germania.

De qua unicum satis mirabile fragmentum superest.

LXXIII. CAESAR de B. G. VI, 24. Itaque ea quae fertillissima sunt Germaniae loca circum Hercyniam silvam, quam Eratostheni et quibusdam Graecis fama notam esse video, quam illi Orcyniam appellant, Volcae Tectosages occupaverunt. Davisii imperitiam exagitare nihil attinet.

Corsica et Sardinia.

LXXIV. STRABO V. p. 224. Οὐτ' οὖν Ἐρατοσθένης ὀρθῶς ὁ φήσας μὴ καθοραῖσθαι μήτε τὴν Κύρον ἐκ τῆς ἡπείρου, μήτε τὴν Σαρδόναν.

Illyris.

LXXX. Τοιαῦτα δὲ καὶ — συγγραφέων, Polybii apud Strabonem verba vide supra p. 12.

LXXVI. SCYRINUS CHIUS de chersoneso Hyllica v. 411.

ἐκβαρβαρωθῆναι δὲ τοὺτους τῷ χρόνῳ
τοῖς ἡθεσιν ἱστοροῦσι τοῖς τῶν πλησίον,
ὡς φασὶ Τίμαιός τε καὶ Ἐρατοσθένης.

Appendicis loco sit fragmentum

LXXVII. SCHOL. APOLLONII RH. IV, 1215. Καὶ Ἐρατοσθένης ἐν ᾧ Γεωγραφουμένων φησί· Μετὰ Ἰλλυριοῦς Νεοταῖοι, καθ' οὓς νῆσος Φάρος, Φαρίων ἀποικος.

Epirus et Macedonia.

LXXVIII. SCHOL. ODYSSEAE MEDIOL. γ'. 188. Νεοπτόλεμος κατὰ κέλυσιν Θέτιδος ἐμπρήσας τὰ ἴδια σκάφη πεζὸς ἄνυσιν· χρησθεὶς δὲ ὑπὸ Ἑλένου, ἔνθα αἶν ἴδαι οἶκον ἐκ σιδηρείων θεμελίων, τοίχων δὲ ξυλίνων καὶ ὀρόφου ἑρεοῦ (verba depravata sic correxeris, ἀντὶ τοίχων δὲ ξ. ἐξ ὁ. ἐ.), ἐκεῖ μένειν, ἐλθὼν ἐς τὴν Παραβῶτιν (Παμβῶτιν) λίμνην τῆς Ἠπείρου, καὶ τοὺς ἐγγαρίους εὐρῶν δόρατα πῆξαντας καὶ χλαίνας ἄνωθεν κατακρηνοῦντας, συμβάλλει τὸν χρησμόν. καὶ πορθήσας (lege κρατήσας) τὴν Μολοσαίαν, ἐξ Ἀνδρομάχης ἰσχυε Μολοσσόν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ γένος ἐστὶ τῶν ἐν Μολοσσίᾳ βασιλείων, ὡς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης.

LXXIX. SCHOL. (VENET. LIPS. WASSENB.) IL. α. 594.

*Ἐρατοσθένης δὲ (Πελαγοῦς φησι Σίντιας προσγορευ-
θῆναι), ἐπεὶ γόητες ὄντες εὗρον δηλητήρια φάρμακα.*

LXXX. STEPH. BYZ. v. *Δυρράχιον*. Ἐρατοσθένης
γ' Γεωγραφουμένων· Ἐχόμενοι οἰκοῦσι Ταυλάντιοι. Πό-
λις δὲ Ἑλληνίς Ἐπίδαμνος ἐπὶ Χερρόνησον τῆς καλου-
μένης Δυρράχίου. Ποταμοὶ δὲ Ἀρίλος καὶ Ἀῶς, περὶ
οὓς οἱ Κάδμου καὶ Ἀρμονίας τάφοι δεικνυνται. Ὅμως
δὲ τῶν Δυρράχηνοι λέγονται· οὕτω γὰρ καὶ Βάλαγρος
ἐν Μακεδονικοῖς φησι· καὶ τούτων αἱ πόλεις Δυρράχη-
νοῖς τε καὶ Ἀπολλωνιάταις ἐπιδήρηνται. Balagri no-
men suspectum est *). Ceterum quae Athenaeus prae-
bet XI. p. 462. B. Πολλοῖς δὲ καὶ ὁ ἐν Ἑλλυριοῖς τόπος
διαβόητός ἐστιν, ὃ καλούμενος Κύλικες, παρ' ᾧ ἐστὶ τὸ
Κάδμου καὶ Ἀρμονίας μνημεῖον, ὡς ἰστορεῖ Φύλαρχος
ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εικοστῇ τῶν Ἱστοριῶν· in iis prin-
ceps vocabulum movet suspitionem.

LXXXI. IDEM: *Ἀνταριάται*, ἔθνος Θεσπρωτικόν.
Χάραξ ἐβδόμη χρονικῶν, καὶ Φαβαρίνος ἐν παντοδα-
παῖς, καὶ Ἐρατοσθένης.

LXXXII. IDEM: *Ἰχναί*, πόλις Μακεδονίας. —
Ἐρατοσθένης δὲ Ἄχνας αὐτὴν φησι.

Graecia.

LXXXIII. EUSTATHIUS AD IL. β'. p. 502, 27. = 228, 48.

*Ἰστίον δέ, ὅτι ἐν τοῖς Πανσανίου φέρεται, ὅτι Ἀρκὰς
πυρὴ ἐλέγετο τις, ἥτοι Ἀρκαδικὸς πῖλος, διὰ τὸ ἔχειν
ὡς εἰκὸς τι διάφορον πρὸς τὰ ὁμοειδῆ, καὶ ὅτι φαλλὸς
τις ἐφέρετο Ἀρκὰς, καὶ ὅτι Ἐρατοσθένης παρὰ Ἀρκάσι
φησὶ φαλλόν, μέσον τι πρίνου καὶ δρυός, ὃ ἐνίους θη-
λόπρῳον καλεῖν, καὶ ὅτι παροιμία ἦν τὸ, Ἀρκάδας μι-
μούμενος, ἐπὶ τῶν ἄλλοις ταλαιπωρούμενων· μαχιμώ-*

*) Βάλακρον τὸν Νικάνορος cum Macedonem memoret Diodo-
rus T. II. p. 275, 93, de cuius nominis causa videndus Val-
ckenarius ad Callimachea p. 59, vulgatum vero nihil adeo ha-
beat quo explicetur: illud restituendum videtur.

τατοι γὰρ ὄντες, αὐτοὶ μὲν οὐδέποτε ἐνίκησαν, πολλοῖς δὲ ἄλλοις αὐτοὶ τοῦ νικᾶν ἦσαν. Ultima praeter Suidam memorat etiam Hesychius, iisdemque verbis Anecd. Bekk. p. 218; idem praeterea: Ἀρκὰς κυνῆ, Ἀρκαδικὸς πῖλος, Σοφοκλῆς Ἰνάχω. Tandem de φελλῶ disserit Pausanias VIII, 12. init. ubi vid. Kuhnius.

LXXXIV. BEKK. ANECD. GR. p. 1393. Τὸ Λάδων· ἔστι δὲ ὄνομα ποταμοῦ· ὑπὸ Ἀντιμάχου διὰ τοῦ ᾧ πε-
κλταται ἀναλόγως, οἷον Λάδωνος· ὥσαύτως δὲ καὶ ὑπὸ
Ἐρατοσθένους ἐκλήθη Λάδωνος. Est haec Georg. Chor-
robosci observatio et perdocta, et indocta, siquidem vix
aliam formationem reppereris.

LXXXV. STRABO VIII. p. 348. Κατεκλύσθη δὲ
Ἑλίκη δυσὶν ἔτεσι πρὸ τῶν Λευκτρικῶν. Ἐρατοσθένης
δὲ καὶ αὐτὸς ἰδεῖν φησι τὸν τόπον, καὶ τοὺς πορθμέας
λέγειν, ὡς ἐν τῷ πόρῳ ὀρθὸς ἐστήκει Ποσειδῶν γάλακτος,
ἔχων ἱππόκαμπον ἐν τῇ χειρὶ, κίνδυνον φέροντα τοῖς
διπτυεῦσιν. Cf. Pausan. VII, 24. Hunc locum si te-
nuisset Blomfieldius ad Aesch. S. Th. 124, neque Plu-
tarcho, deorum cuiquam ab piscium venatione cogno-
men obtigisse perneganti, Aeschylum obmovisset, neque
plane alieno vocabulo ἰχθυόκεντρον usus fuisset. Poe-
tae enim ἰχθυόβολος μαχανά ipse hippocampus est, quem
Neptuno attributum fuisse in florentissima illius cultrice
locus Eratosthenis praestat. Qui quod hippocampum
tradit κίνδυνον φέροντα τοῖς διπτυεῦσιν, explicationem
forte accipiet narratione Pancratis ap. Athen. VII. p. 283.
A. de sacro pisce.

LXXXVI. IDEM ib. p. 389. Ἐρατοσθένης δὲ φησι,
περὶ Φενεῶν μὲν τὸν Ἀνίαν καλούμενον ποταμὸν λι-
μνάζειν τὰ πρὸ τῆς πόλεως, καταδύεσθαι δ' εἰς τινὰς
ἰσθμούς, οὓς καλεῖσθαι ζέρεθρα (Valcken. ad Phoen.
45.)· τούτων δ' ἐμφραχθέντων, ἔσθ' ὅτε ὑπερχεῖσθαι
τὸ ὕδωρ εἰς τὰ πεδία· πάλιν δ' ἀναστομουμένων ἄθροον

ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσόν εἰς τὸν Λάδωνα καὶ εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλειν, ὥστε καὶ τῆς Ὀλυμπίας ποτὲ κλυομένη τὴν περὶ τὸ ἱερὸν γῆν, τὴν δὲ λίμνην συσταλῆναι. Τὸν Ἐραστίνον δὲ περὶ Στύμφαλον ῥέοντα, ὑποδύντα ὑπὸ τὸ ὄρος, ἐν τῇ Ἀργεΐᾳ πάλιν ἀναφανῆναι· διὸ δὴ καὶ Ἰφικράτη πολιιοκοῦντα τὸν Στύμφαλον καὶ μηδὲν περαινόντα ἐπιχειρῆσαι τὴν κατάδυσιν ἀποφράσαι, σπόγγους πορισάμενον πολλούς, παύσασθαι δὲ διουσημίας γενομένης. Cf. Pausan. VIII, 14. Ea fluminum Arcadicorum natura a novitia ipsorum origine, quam Callimachus exposuit hymno in Iovem, repetenda videtur.

LXXXVII. VITA ARATI AP. PETAV. p. 269 init. ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ (Ἀθηνῶν) οἱ πολῖται Ἀθηναῖοι, ἀπὸ δὲ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ Ἀθηνῆται λέγονται, ὥς περ Ἐρατοσθένης φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ γεωγραφουμένων. Legendum ἐν τῷ τρίτῳ. De urbe videndus Valckenarius Diatrib. p. 144. Satis inconsulto de Anonymi loco Ancherus extrema sua commentatione opinionem erroribus accumulata protulit; sibi enim Strabonem p. 15. id significasse videri, suam ipsius vitam Athenis transactam in historia geographiae ac proinde in primo libro Eratosthenem enarrasse; forsitan hac occasione quaedam ad historiam Athenarum pertinentia obiter attigisse, et quidem fragmento nunc ipsum tractato. De priorē quidem ista sententia cum Philosophicorum Nostri mentio iniecta erit, paucis disputabitur; alteram vero dupplici argumento futilitatis coargui hisce intelligitur. Ponas licet, Geographicorum primo vitam suam Eratosthenem commemorasse; iam quam machina tale quid commenti, res Atticas obiter expositas, illius ingenio intuleris? Polemonibus, non tanto viro istiusmodi doctrinae abusum exprobraveris. Nihilominus, licet absurdum, hoc quoque concessum sit. At his paucis ab Anonymo excerptis nihil historiis Atticis conveniens inest, nec quisquam illic vocem Ἀθηναῖος Atheniensem de-

signare, id vero pronunciatum fuisse sibi persuaserit. Sed libro tertio illa occurrisse, patet vel fr. CIII.

LXXXVIII. AMMIANUS MARCELLINUS XII, 8, 10.

Omnis autem eius (maris Aegaei) velut insularis circuitus litorea navigatio viginti tribus dimensa millibus stadiorum, ut Eratosthenes affirmat, et Hecataeus, et Ptolemaeus, aliique huiusmodi cognitionum minutissimi scrutatores, in speciem Scythici arcus nervo coagmentati geographiae totius assensione formatur.

LXXXIX. Ad Aeginam spectat SERVIVS AD AENEID.

II, 7, ubi exposita Myrmidonum fabulosa origine ita pergit: sed hoc fabula est: nam Eratosthenes dicit, Myrmidonas a rege Myrmidono dictos, Jovis et Eurymedusae filio. Sic Isidorus Etymolog. IX, 2, 75. Eratosthenes autem dicit, dictos Myrmidones a Myrmidone duce, Jovis et Eurimedusae filio. Eandem doctrinam, Mythographorum etymologiis longe praestantiorē, servavit Clemens Alex. Protrept. p. 34, cuius auctor latuerat Heynium obs. ad Apollod. p. 306.

XC. SCHOL. PLATONIS RUENK. p. 61. Σιβύλλαι. Τετάρτη, Ἰταλική, ἣ ἐν ἐρημίᾳ τῆς Ἰταλίας τὴν διατρεβὴν λαχοῦσα, ἥς υἱὸς ἐγένετο Εὐάνδρος, ὁ τὸ ἐν Πρίμῃ τοῦ Πανὸς ἱερὸν, τὸ καλούμενον Λούπερκον, κτίσας· περὶ ἧς ἔγραψεν Ἐρατοσθένης. Haec manifesto falsa non ipsi Scholiastae, sed librario tribuenda sunt, qui ultima alieno loco collocaverit. Confer SUMAM v. Σίβυλλαι. ἕκτη, Σαμία, ἣ κυρίῳ ὀνόματι καλουμένη Φυντώ· περὶ ἧς ἔγραψεν Ἐρατοσθένης· et LACTANTIUM I, 6. p. 25. (Paris. 1748.) Sextam (Sibyllam) Samiam, de qua scribit Eratosthenes in antiquis annalibus Samiorum repperisse se scriptum. Annales isti nihil aliud quam Σαμιακά vetusti cuiusdam logographi fuisse videntur: de quo argumento disseruit Schweighaeus. ad Athen. T. II. p. 647. sq. Liberalior hinc Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 127. librum περὶ Σιβύλλης eruit, dubitan-

ter tamen; fortasse enim chronologia Eratosthenem illud argumentum tractavisse.

XCII. AELIANUS hist. anim. VII, 48. *"Ἰδιον δὴ τῶν ζώων καὶ ἡ μνήμη· καὶ συνῶδόν τοῖς προσηρημένοις, καὶ ἐς τὸ αὐτὸ δ' ἐστὶν εὐδοντος ἐν τῇ Σάμῳ ἐπὶ τοῦ κεχηγνότες Διονύσου νομίζοντο ἂν καὶ τὸ φῶ-
λιόν εἰδέναι. Καὶ τοῦτο ἀκουέτω Ἑρατοσθένους τε καὶ Εὐφορίωνος καὶ ἄλλων περιηγουμένων αὐτό.* Tril-
leri coniecturas tacere praestat. Non multo felicior Schneiderus suspicabatur, *ἐπεὶ τὸ τοῦ κ. Δ. ἄγαλμα ν. ἂν τις καὶ τῶν ἀποφωλίων εἰδέναι· εἰ δὲ μὴ, καὶ τοῦτο ἀκουέτω·* quorum *εἰ δὲ μὴ* praecedentibus manifesto repugnat. Primum Plinii verba VIII, 16. subliciam: Simili modo Elpis Samius ratione, in Africam delatus nave, iuxta litus conspecto leone hiatu minaci, arborem fuga petit, Libero patre invocato —. Neque profugienti, cum potuisset, fera institerat, et procumbens ad arborem, hiatu quo terruerat miserationem quaerebat. Os morsu avidiore inhaeserat dentibus, cruciabatque inedia, tum poena in ipsis eius telis, suspectantem ac velut mutis precibus orantem: dum fortuitu fidens non est contra feram, multo diutius miraculo quam metui cessatum est. Degressus tandem evellit praebenti, et quam maxime opus esset accommodanti. Traduntque, quamdiu navis ea in litore steterit, rettulissè gratiam venatus aggerendo. Qua de causa Libero Patri templum in Samo Elpis sacravit, quod ab eo facto Graeci *κεχηγνότες Διονύσου* appellavere. Jam Liberum hiantem ibi exhibitum fuisse nemo crediderit, sed potius illud cognomen ab effigie leonis tandem fluxisse. Si quid simile ab hoc numine depromptum requiris, memoratur ab Athenaeo II. p. 38. C. ara *Ὁρθοῦ Διονύσου*; neque longius abludit *Ἀφροδίτης Ἡρόνης τοῦ*, prolatus apud eundem XIII. p. 572. F. Hoc *Διονύσου κεχηγνότες* insigne ad ambiguum sensum facetissime detorsit

Callimachus epigr. LI., cui coactam Bentleius interpretationem admovit:

— ἐγὼ δ' ἀνὰ τήνδε κεχηγὼς
 κείμαι τοῦ Σαμίου διπλόον, ὁ τραγικός
 παιδαρίων Διόνυσος ἐπήκοος.

Illud τοῦ Σαμίου poetae mentem perspicue indicat. Constructio est: ἐγὼ δ' ἀνάκειμαι κεχηγὼς (Διόνυσος ego κεχηγὼς, simulque hians ad puerorum exercitationes), τήνδε τοῦ Σαμίου διπλόον (i. q. διπλοῖδα, duplici veste,*) Samii donario, indutus, quomodo accusativum maxime recentiores, imprimis Lucianus, scriptis suis intulerunt.). Sed Aelianum ita tentarim: καὶ συνοφδοῦν τοῖς πρ. καὶ ἐς τὸ αὐτὸ τείνον (vel ὄν, ut Schol. Eurip. Orest. 903.) ἔστιν εὐρεῖν λέοντος ἐν τῇ Σάμῳ ξόανον, ἱερὸν τοῦ κεχηγόντος Διονύσου νομιζόμενον, καὶ οὐκ ἀποφώλιον εἶδέναι; ὄν ante εἶδέναι non opus est.

His connectenda de vicinis regionibus ex Erato-
 sthenis libro memorata:

XCII. SCHOL. APOLLONII RH. IV, 310. Ἐρατοσθένης ἐν γ' Γεωγραφικῶν νῆσον εἶναι ἐν τῷ Ἰσθμῷ φησὶ τριγώνον, ἴσην τῇ Ρόδῳ, ἣν Πεύκην λέγει (ε. λέγεσθαι) διὰ τὸ πολλὰς ἔχειν πεύκας. Καὶ τὴν μὲν κορυφὴν τοῦ τριγώνου αὐτῆς, πρὸς τὸ ῥεῦμα οὖσαν τοῦ ποταμοῦ, ἀγκῶνα ἐκάλεσε· τὴν δὲ βάσιν τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν, εὐρος. Eadem IV, 284. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν τρίτῳ Γεωγραφικῶν [φησὶ τὸν Ἰσθμὸν] ἐξ ἐρήμων τόπων ῥεῖν, περιβάλλειν δὲ νῆσον Πεύκην.

Pontus Euxinus, Phasis, Caucasus.

XCIII. SCHOL. EURIP. MED. 2. Τὰς δὲ Συμπληγάδας ὁ Σιμωνίδης συνορμάδας φησὶν. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν γεωγραφουμένοις φησὶ τὸν πλοῦν στενὸν εἶναι καὶ

*) Σταλκεα dignitatis honorisque insigne inde ab antiquissimis temporibus exhibuisse docent iam loca HomERICA. Minervam ea indutam observavit Heynius ad Iliad. T. IV. p. 475.

σκολίων, 'δι' οὗ (leg. ὅ) φαντάζεσθαι τοὺς πλείοντας τὴν ἀπόκλεισιν τῶν πετρῶν. Temere ut solet sua corrasit Tzetzes ad Lycophr. 1286. Ὁ δὲ Ἐρατοσθένης Συνορμάδας καλεῖ, κεκρυμμένως δὲ καὶ λεληθότως περὶ τὸν Εὐξείνιον πότον φησίν, ἥτοι περὶ τὸ Στενόν: quae omnia Eratosthenes ignoravit. Notandum, recentissimos editores, praeunte Seidelio p. 149, pro sua grammaticae peritia κεκρυμμένως — λεληθότως emendasse, nesciōs, ipso eo modo et accuratissimum quemque et Scholiastas non raro locutos fuisse. Exemplum nimium me detinerent; interim observetur, frustra Marklandum ad Iphig. T. 955. in Schol. Eurip. Alc. 724. κακῶς ἐλέξαντος, obnitente eodem 1042. εὐκλεῶς ἡγησάμεν, frustra et Abreschium et Blomfieldium gloss. S. Th. 867. Scholion Aesch. Choeph. 148. παιᾶνα εἶπε κακῶς, attigisse. Eiusmodi locutio potest hoc ipso in libro reperiri: v. de Comoedia antiq. fr. XXI.

XCIV. SCHOL. APOLLONII RH. II, 399. Ὁ δὲ Φᾶσις φέρεται μὲν ἀπὸ τῶν Ἀρμενίας ὁρῶν, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης· ἐκδίδωσι δὲ εἰς Κόλχους κατὰ θάλασσαν. Rectius Scholia Paris. καὶ εἰς τὴν Κολχίδα ἐκδίδωσι θάλασσαν. Conferantur eadem Schol. IV, 259. Τοῦτο δὲ ὁ Ἐφέσιος Ἀρτεμίδωρος ψευδὸς φησιν εἶναι· τὸν γὰρ Φᾶσιν μὴ συμβάλλειν τῷ ὠκεανῷ, ἀλλ' ἐξ ὁρέων καταφέρεσθαι. Τὸ αὐτὸ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν γ' Γεωγραφικῶν φησι.

XCV. STRABO II. p. 74. Ὁ δ' Ἐρατοσθένης καὶ τοῦτ' ἐν τῷ γράμματι προφέρεται τὸ ἐν τῷ Ἀσκληπιδίῳ τῶν Παντικαπαίων ἐπὶ τῇ ῥαγείῃ χαλκῇ ὑδρίᾳ διὰ τὸν πᾶγον·

Εἰ τις αἶρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται, οἷα παρ' ἡμῖν γίγνεται, εἰς τήνδε γυνώτω ἰδὼν ὑδρίαν, ἣν οὐχ ὡς ἀνάθημα θεοῦ καλόν, ἀλλ' ἐπίδειγμα χιμῶνος μεγάλου θῆχ' ἱερὸς Στράτιος.

XCVI. SCHOL. APOLL. RH. IV, 131. Τοῦ Τιήνου (Paris. Τιήνου) ποταμοῦ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Τιηνίς κέκληται, μνημονεύει Ἐρατοσθένης ἐν Γεωγραφίᾳ.

XCVII. EADEM II, 1247. Τὰ προσαγορευόμενα Καυκάσια Ἐρατοσθένης πλησίον εἶναι φησι τῆς προσαγορευομένης Κασιανῆς θαλάσσης.

XCVIII. STRABO XI. p. 497. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης ὑπὸ τῶν ἑγχωρίων καλεῖσθαι Κάσιον τὸν Καύκασον, ὥσως ἀπὸ τῶν Καστίων [πυλῶν] παρονομασθέντα.

XCIX. IDEM p. 507. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γινώσκον περίπλουν τῆς θαλάττης ταύτης [τῆς Κασπίας] τὸν μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανούς καὶ τοὺς Καδουσίους εἶναι πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων, τὸν δὲ παρὰ τῶν Ἀναριακῶν καὶ Μάρδων καὶ Ἰρανῶν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὄξου ποταμοῦ τετρακισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων· ἐνθεν δ' ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου διςχιλίων τετρακοσίων. Eundem locum vertit PLINIUS VI, 15. Eratosthenes ponit et mensuram: ab exortu et meridie per Cadusiae et Albaniae, oram quinque mille CCCC. stad. Inde per Anariacas, Amardos (sic), Hyrcanos ad ostium Oxi fluminis quater mille DCCC. stad. Ab eo ad ostium Iaxartis MM. CCCC. Quae summa efficit quindecies centena septuaginta quinque mill. passuum. V. fr. CXVI.

Opiniones Eratosthenis de orientali Asia permulti secuti sunt, maxime geographi Latini: vide quos recenset Gossellinus Recherches T. III. p. 186.

Asia Persis subiecta.

C. EUSTATHIUS AD DIONYS. 772. p. 137. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς παρὰ τῇ Ἐρατοσθένει Ἀσσυριοὶ οἱ Ἀσσύριοι λέγονται.

CI. STRABO XVI. p. 743. Γίνεται δ' ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ καὶ ἄσφαλτος πολλή, περὶ ἧς καὶ Ἐρατοσθένης

μὲν οὕτως εἶρηκεν· ὅτι ἡ μὲν ὑγρὰ ἦν καλοῦσι νάρφθαν γίνεται ἐν τῇ Σουσίδι, ἡ δὲ ἐκρὰ δυναμένη πῆλτεσθαι ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ. ταύτης δ' ἐστὶν ἡ πηγὴ τοῦ Εὐφράτου πλησίον· πλημμύροντος δὲ τοῦτου κατὰ τὰς τῶν χιόνων τῆξαι, καὶ αὕτῃ πληροῦται, καὶ ὑπέρχουσιν εἰς τὸν ποταμὸν λαμβάνει· ἐνταῦθα δὲ συνίστανται βῶλοι μεγάλοι πρὸς τὰς οἰκοδομὰς ἐπιτήδεια, τὰς διὰ τῆς ὀπτηῆς πλίνθου. Huius loci fuit immemor cum de voce οἰκοδομή ageret Lobeckius ad Phrynich. p. 488.

CII. IDEM p. 746. Τὸ μὲν οὖν μέγιστον ὃ ἀφίστανται (ὁ Τίγρις καὶ Εὐφράτης) διάστημα ἀπ' ἀλλήλων, τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσιν ἐστὶ· τοῦτο δ' ἂν εἴη τὸ αὐτό, ὅπερ εἶρηκεν Ἑρατοσθένης, τὸ ἀπὸ Θαψάκου, καθ' ὃ ἦν τὸ ζεύγμα τοῦ Εὐφράτου τὸ παλαιὸν ἐπὶ τῇν τοῦ Τίγριος διάβασιν, καθ' ἣν διέβη Ἀλέξανδρος αὐτόν, φεσχίλων τετρακοσίων· τὸ δ' ἐλάχιστον μικρῶ πλέον τῶν διακοσίων κατὰ Σελεύκειάν που καὶ Βαβυλώνα. — οὕτω δὲ σφοδρῶς διεκβάλλει (ὁ Τίγρις) τὴν λίμνην, ὥς φησιν Ἑρατοσθένης, ὥστε ἀλμυρὰν αὐτὴν οὖσαν καὶ ἀνιχθύν, γλυκίσαν κατὰ τοῦτ' εἶναι τὸ μέρος καὶ ῥοαῖδῃ καὶ ἰχθύων πλήρη.

CIII. STEPH. BYZ. v. Ταρσός. Ἑρατοσθένης δὲ τερσόν, διὰ τὸ πρότερον τῶν καρπῶν φθειρομένων ἐν τῷ παρακμάζειν, τούτους πρώτους συναγαγόντας τερσάναι, καὶ εἰς τὸν χειμῶνα ἀποθέσθαι τὴν τροφήν. Fallitur Salmasius Plin. Exercitt. T. II. p. 869. a. B. legendum affirmans διὰ τὸ ξηρότερον τῶν καρπῶν χλωρῶν, ὅτι φθειρομένων — πρώτους χλωρόν —, solocismo insuper duplici admissio. Pergit Stephanus: Ἑρατοσθένης δὲ (τὸν πολίτην) καὶ Ταρσηνόν φησιν. Non adeo abhorret a superioribus Eustathii narratio ad Dionys. 867. Ἑρατοσθένης δὲ φησι τὴν κλῆσιν τῇ πόλει εἶναι ἀπὸ Διὸς Τερσίου τοῦ ἐκεῖ καλουμένου; post artem enim fruges colligendi siccandique inventam Δία Τέρσιον colere potuerunt.

CIV. PLINIUS V, 33. Ex Asia interiisse gentes tradit Eratosthenes Solymorum, Lelegum, Bebyrcum, Colycantiorum, Trepsedorum.

De Perside vide suo loco.

India.

In tabula Indiam Ptolemaei exhibenti minuta terrae effigies secundum Eratosthenem extat apud Mannertum T. V. In dimensionibus Indiae schoeno utebatur. Plinius XII, 30. Schoenus patet Eratosthenis ratione stadia XL., h. e. passuum quinque millibus. Cf. Strabonem sive Arrianum fr. CVIII. De schoeno imprimis Eratosthenico extat Danvillii commentatio in Mem. Acad. Inscr. t. 26. p. 92 sqq., quam qui otio et patientia abundat perleget. Sed afferendus est Athenaeus III. p. 122. A. *παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἐλληνίζουσιν ἔστιν εὐρεῖν καὶ Περσικὰ ὀνόματα κείμενα, διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν· ὡς τοὺς παρασάγγας, καὶ τοὺς ἀστάνδας, καὶ τοὺς ἀγγάρους, καὶ τὴν σχοῖνον ἢ τὸν σχοῖνον· μέτρον δ' ἔστι τοῦτο ὁδοῦ, μέχρι νῦν οὕτω παρὰ πολλοῖς καλούμενον. Et Callimachus fragm. DVI. *μὴ μετρεῖν σχοῖνον Περσίδι τὴν σοφίην.**

De testibus in enarranda India excitatis supra actum est, quibus observatis haec addantur.

CV. STRABO II. p. 70. de Deïmacho et Megasthene fabulas tradentibus: *περὶ ὧν ἕτερος τὸν ἕτερον ἐλέγχει, ὅπερ καὶ Ἐρατοσθένης φησὶν.*

CVI. IDEM XV. p. 687. *Καὶ τὰ περὶ Ἡρακλείους δὲ καὶ Διονύσου Μεγασθένης μὲν μετ' ὀλίγων πιστὰ ἡγρεται, τῶν δ' ἄλλων οἱ πλείους, ὧν ἔστι καὶ Ἐρατοσθένης, ἄπιστα καὶ μυθώδη, καθάπερ καὶ τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν.* Cf. Chronogr. fr. XV.

IDEM II. p. 69. *Ἐπὶ φησὶν ὁ Ἰνπαρχος ἐν τῷ δευτέρῳ ὑπομνήματι αὐτὸν τὸν Ἐρατοσθένη διαβάλλειν τὴν τοῦ Πατροκλείους πίστιν, ἐκ τῆς πρὸς Μεγα-*

σθένη διαφωνίας περὶ τοῦ μήκους τῆς Ἰνδικῆς τοῦ κατὰ τὸ βόρειον πλευρόν, τοῦ μὲν Μεγασθένους λέγοντος σταδίων μυρίων ἑκακισχιλίων, τοῦ δὲ Πατροκλέους χιλίοις λείπειν φερόμενον· ἀπὸ γὰρ τίνος ἀναγραφῆς σταδίων ὀρμηθέντα τοῖς μὲν ἀπιστεῖν διὰ τὴν διαφωνίαν, ἐκείνη δὲ προσέχειν. Cf. fr. CIX. Hipparchi calumnias Strabo retudit. Illa ἀναγραφὴ vix alia quam Diogneti et Bactonis fuisse videtur.

In dimensionibus igitur terrae maiorem, quam in describenda eius virtute, fidem Megastheni habebat; proinde potuit Arrianus Indic. III. init. pronunciare: Ἐμοὶ δὲ Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος πιστότερος ἄλλου ἔστω, ὅτι τῆς περιόδου περί ἐμελεν Ἐρατοσθέναι (ubi μετρήσεις crepat Schmiederus); potuit idem de Exped. Alex. V, 6. init. Ἀλλ' ὑπὲρ Ἰνδῶν ἰδίᾳ μοι γεγράψεται, ὅσα πιστότατα εἰς ἀφήγησιν οἱ τε ἔνν' Ἀλεξάνδρῳ στρατεύσαντες, καὶ ὁ ἐκπεριπλεύσας τῆς μεγάλης θαλάσσης τὸ κατ' Ἰνδοῦς Νεάρχος, ἐπὶ δὲ ὅσα Μεγασθένης τε καὶ Ἐρατοσθένης, δοκίμῳ ἄνδρι, ξυνεγραψάτην; et insequenti fragmento. Insignem auctoritatem etiam Strabo XV. p. 688. Eratostheni concedit: Μάλιστα ἐκ τῆς διαίτης τῆς τότε πιστότατα εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐν τῷ τρίτῳ τῶν γεωγραφικῶν ἐκτεθέντα κεφαλαιωδῶς περὶ τῆς τότε νομιζομένης Ἰνδικῆς, ἥνικα Ἀλέξανδρος ἐπῆλθε, καὶ ἦν ὁ Ἰνδὸς ὄριον ταύτης τε καὶ τῆς Ἀριανῆς.

CVII. ARRIAN. DE EXPED. ALEX. V, 6, 2. Τῆς δὲ ὡς ἐπὶ νότον Ἀσίας τετραγῇ αὐτὴ τεμνομένης, μεγίστην μὲν μοῖραν τῶν Ἰνδῶν γῆν ποιεῖ Ἐρατοσθένης τε καὶ Μεγασθένης.

CVIII. STRABO XV. p. 689. Ἔστι δὲ τοιαῦτα, ἃ λέγει ὁ Ερατοσθένης. Τὴν Ἰνδικὴν περιόριον ἀπὸ μὲν τῶν ἄρκτων τοῦ Ταύρου τὰ ἄσχατα, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀριανῆς μέχρι τῆς ἐώας θαλάττης, ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι κατὰ μέρος Παροπαμισόν τε καὶ Ἡμωδὸν καὶ Ἰμάον

καὶ ἄλλα ὀνομάζουσι, Μακεδόνες δὲ Καύκασον· ἀπὸ
 τῆς ἐσπέρας ὁ Ἰνδὸς ποταμός· τὸ δὲ νότιον καὶ τὸ
 προσεῶν πλευρόν, πολὺ μείζω τῶν ἐτέρων ὄντα, προ-
 πέπτωκεν εἰς τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος, καὶ γίνεται ῥομ-
 βοειδὲς τὸ τῆς χώρας σχῆμα, τῶν μειζόνων πλευρῶν
 ἑκατέρου πλεονεκτοῦντος παρὰ τὸ ἐναντίον πλευρόν
 καὶ τριεχίλις σταδίοις, ὅσον ἐστὶ τὸ κοινὸν ἄκρον τῆς
 τε ἐωθινῆς παραλίας καὶ τῆς μεσημβρινῆς, ἔξω προ-
 πέπτωκός ἐξίσης ἐφ' ἑκάτερον παρὰ τὴν ἄλλην ἡτόνα.
 Τῆς μὲν οὖν ἐσπερίου πλευρᾶς ἀπὸ τῶν Καυκασίων
 ὁρῶν ἐπὶ τὴν νότιον θάλατταν στάδιοι μάλιστα λέγον-
 ται μύριοι τριεχίλιοι παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν μέχρι
 τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ· ὥστ' ἀπεναντίον ἢ ἐωθινῇ προς-
 λαβοῦσα τοὺς τῆς ἄκρας τριεχίλιους ἔσται μυρίων καὶ
 ἑξαεχιλίων σταδίων. Τοῦτο μὲν οὖν πλάτος τῆς χώ-
 ρας τὸ τ' ἐλάχιστον καὶ τὸ μέγιστον. Μῆκος δὲ τὸ ἀπὸ
 τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἑω· τούτου δὲ τὸ μὲν μέχρι Πα-
 λιβόθρων ἔχοι τις ἂν βεβαιωτέως εἰπεῖν· καταμεμέ-
 τρηται γὰρ σχολίοις (leg. σχολίοις), καὶ ἔστιν ὁδὸς
 βασιλικῇ σταδίων διεμυρίων· τὰ δ' ἐπέκεινα στοχασμῷ
 λαμβάνεται διὰ τῶν ἀνάπλων τῶν ἐκ θαλάττης, διὰ
 τοῦ Γάγγου ποταμοῦ μέχρι Παλιβόθρων. εἴη δ' ἀντὶ
 σταδίων ἑξαεχιλίων· ἔσται δὲ τὸ πᾶν ἢ βραχύτατον
 μυρίων ἑξαεχιλίων, ὥς ἐκ τῆς ἀναγραφῆς τῶν στα-
 δμῶν τῆς πεπιστευμένης μάλιστα λαβεῖν Ἐρατοσθένους
 φησί, καὶ ὁ Μεγασθένης οὕτω συναποφαίνεται. Πα-
 τροκλῆς δὲ χίλις ἑλαττόν φησι. (V. ad fr. CVI.) Τού-
 τω δὴ πάλιν τῷ διαστήματι προστεθὲν τὸ τῆς ἄκρας
 διάστημα, τὸ προσπίπτον ἐπὶ πλεον πρὸς τὰς ἀνατολάς,
 οἱ τριεχίλιοι στάδιοι ποιήσουσι τὸ μέγιστον μῆκος· ἔστι
 δὲ τοῦτο τὸ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ
 παρὰ τὴν ἐξῆς ἡτόνα μέχρι τῆς λεχθείσης ἄκρας καὶ
 τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς τερμόνων· οἰκοῦσι δ' ἐνταῦθα
 οἱ Κωνιακοὶ καλούμενοι. Cf. Arrian. Ind. III. Οὗτος
 ἡπὸ τοῦ ὄρεος τοῦ Τυύρου, ἵνα τοῦ Ἰνδοῦ αἱ πηγαί,

παρ' αὐτὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἰόντι ἔστε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν καὶ τοῦ Ἰνδοῦ τὰς ἐκβολάς, μυρίους σταδίους καὶ τρισχίλιους τὴν πλευρὴν λέγει ἐπείκειν τῆς γῆς τῶν Ἰνδῶν. Ταυτῆς δὲ ἀντίστορον πλευρὴν ποιεῖ τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὄρεος παρὰ τὴν ἐὼν θάλασσαν, οὐκέτι ταύτῃ τῇ πλευρῇ ἴσην· ἀλλ' ἄκρην γὰρ ἀνέχειν ἐπὶ μέγα εἰσω εἰς τὸ πέλαγος ἐς τρισχίλιους σταδίους μάλιστα ἀναστίνουσιν τὴν ἄκρην· εἴη ἂν ὦν αὐτῷ ἡ πλευρὴ τῆς Ἰνδῶν γῆς πρὸς ἑω μυρίους καὶ ἑξακισχίλιους σταδίους ἐπέχουσα. Τοῦτο μὲν αὐτῷ πλάτος τῆς Ἰνδῶν γῆς συμβαίνει. Μῆκος δὲ τὸ ἀφ' ἰσπίρης ἐπὶ ἑω ἔστε μὲν ἐπὶ πόλιν Παλίμβοθρα μεμετρημένον σχοίνοισι λέγει ἀναγράφειν· καὶ εἶναι γὰρ ὁδὸν βασιλικήν· τοῦτο ἐπέχειν ἐς μυρίους σταδίους· τὰ δὲ ἐπέκεινα οὐκέτι ὡσανύτως ἀτρεκέα. *Illius mensurae Indiae diu imperium obtinuerunt. Ceterum qui nuper complures de numero Strabonis σταδίων διςμυρίων ex Arrianeis τοῦτο ἐπέχειν ἐς μυρίους σταδίους immutando dissecuerunt, non mediocri socordia de asini umbra dimicuerunt. Minimam utique longitudinem sedecim millia complexam Strabo perhibuit, simul admonens lateris fere sex millium stadiorum; quo ulteriori opinior lateri decem millia attribui certissime intelligitur. Atqui id ipsum tradit Arrianus, τοῦτο ἐπέχειν ἐς μυρίους σταδίους. Quod si narratur, καταμεμέτρηται γὰρ σχοίνοις, καὶ ἔστιν ὁδὸς βασιλική σταδίων διςμυρίων, quis est quin rudimentis Hellenismi leviter imbutus e vestigio perspiciat, de universa via, non eius parte, latere illo maiore, pronunciari?*

CIX. IDEM II. p. 76. Πάλιν δ' ἐκείνου τὸν Δημάχον ἰδιώτην ἐνδείξασθαι βουλομένου καὶ ἄπειρον πᾶν τοιούτων· οἰεσθαι γὰρ τὴν Ἰνδικὴν μεταξὺ κείσθαι τῆς τε φθινοπωρινῆς ἰσημερίας καὶ τῶν τροπῶν τῶν χειμερινῶν, Μεγασθένει τε ἀντιλέγειν, φήσαντι ἐν τοῖς ποσίοις μέρεσι τῆς Ἰνδικῆς τὰς τε ἄρκτους ἀποκρύπτει.

σθαι, καὶ τὰς σκιὰς ἀντιπίπτειν· μηδέτερον γὰρ τούτων μηδαμοῦ τῆς Ἰνδικῆς συμβαίνειν· ταῦτα δὲ (ποπδῆ) φάσκοντος ἀμαθῶς λέγεσθαι· τό τε γὰρ τὴν φθινοπωρινήν τῆς ἐαρινῆς διαφέρειν οἶεσθαι κατὰ τὴν διάστασιν τὴν πρὸς τὰς τροπὰς, ἀμυθῆς, τοῦ τε κύκλου τοῦ αὐτοῦ ὄντος, καὶ τῆς ἀνατολῆς· τοῦ τε διαστήματος τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς τροπικοῦ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ, ὃν μεταξὺ τίθῃσι τὴν Ἰνδικὴν ἐκείνος, δειχθέντος ἐν τῇ ἀναμετρήσει πολὺ ἐλάττονος τῶν δις μυρίων σταδίων, συμβῆναι ἂν καὶ κατ' αὐτὸν ἐκείνον, ὅπερ αὐτὸς νομίζει, οὐχ ὅπερ ἐκείνος· δυοῖν μὲν γὰρ ἡ καὶ τριῶν μυριάδων οὔσαν τὴν Ἰνδικήν, οὐδὲ πεσεῖν μεταξὺ τοσοῦτου διαστήματος· ὅσον δ' αὐτὸς εἶρηκε, πεσεῖν ἂν. Τῆς δ' αὐτῆς ἀγνοίας εἶναι καὶ τὸ μηδαμοῦ τῆς Ἰνδικῆς ἀποκρύπτεσθαι φάσκειν τὰς ἄρκτους, μηδὲ τὰς σκιὰς ἀντιπίπτειν, ὅτε γε καὶ πεντακισχίλιους προελθόντι ἀπ' Ἀλεξανδρείας εὐθύς συμβαίνειν ἄρχεται. Ταῦτα δὲ εἰπόντος, εὐθύνει πάλιν οὐκ εὖ ὁ Ἰππαρχος. Cf. P. 77.

CX. HIPPARCHUS AP. STRAB. II. p. 87. ταύτῃ δ' εἶναι παράλληλον τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ὥστε καὶ τοῦτον ἀπὸ τῶν ὄρων οὐκ ἐπὶ μεσημβρίαν ῥεῖν, ὡς φησιν Ἑρατοσθένης.

CXI. STRABO XI. p. 510. Ἑρατοσθένης δὲ φησι καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ φύεσθαι ἐλάτην, καὶ ἐντεῦθεν ναυπηγήσασθαι τὸν στόλον Ἀλέξανδρον· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα συγκροοῦειν Ἑρατοσθένης πειράται.

CXII. IDEM XV. p. 690. Ἐκ δὲ τῆς ἀναθυμιάσεως τῶν τοσοῦτων ποταμῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐτησίων, ὡς Ἑρατοσθένης φησί, βρέχεται τοῖς θερينوῖς ὄμβροις ἡ Ἰνδικὴ καὶ λυμνάζει τὰ πεδία.

CXIII. IDEM p. 693. Μεγασθένης δὲ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Ἰνδικῆς ἐπισημαίνεται τῷ δικαρχον εἶναι καὶ διφόρον, καθάπερ καὶ Ἑρατοσθένης ἔφη, τὸν μὲν εἰπὼν σπόρον χειμερινόν, τὸν δὲ θερινόν, καὶ ὄμβρον
ὁμο-

ῥμοίως· οὐδὲν γὰρ ἔτος εὐρίσκεισθαι φησι πρὸς ἀμφοτέρους ἀνομβρον· ὥστε εὐετηρίαν ἐκ τούτου συμβαίνειν, ἀφόρου μηδέποτε τῆς γῆς οὕσης· τοὺς τε ξυλίλους καρποὺς γεννᾶσθαι πολλοὺς, καὶ τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων καλάμων, γλυκείας καὶ φύσει καὶ ἐψήσει, χλιαυόμενον τοῦ ὕδατος τοῖς ἡλίοις, τοῦ τ' ἐκπίπτοντος ἐκ Διὸς καὶ τοῦ ποταμίου. — Ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐνίοις καὶ ἐπανθεῖν ἔριον.

CXIV. IDEM p. 690. Τὴν δὲ Ταπροβάνην πελαγίαν εἶναί φησι νῆσον, ἀπέχουσαν τῶν νοτιωτάτων τῆς Ἰνδικῆς τῶν κατὰ τοὺς Κωνιακοὺς πρὸς μεσημβρίαν ἡμερῶν ἐπὶ τὰ πλοῦν, μῆκος μὲν ὡς ὀκτακισχιλίων σταδίων ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν, ἔχειν δὲ καὶ ἐλέφαντας. Τοιαῦται μὲν αἱ τοῦ Ἐρατοσθένους ἀποφάσεις. Ante v. ἔχειν nonnulla excidisse monstrat tum illud μὲν, ἀναπόδοτον, tum δὲ καί, quae superioribus neutiquam adaptari possunt. Clarins indicat PLINIUS VI, 24. Eratosthenes et mensuram prodidit, longitudinis VII. (sic) M. stad. latitudinis quinque M., nec urbes esse, sed vicoss eptingentos.

Indicis sequentia accedant:

CXV. IDEM XV. p. 723. Πολλὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰς τὴν μεσογαίαν ἀνέχουσα καὶ ἡ Γεδρωσία, μέχρι τοῦ συνάψαι Δράγγαις τε καὶ Ἀραχωτοῖς καὶ Παροπαμισάδαῖς, περὶ ὧν Ἐρατοσθένης οὕτως εἶρηκεν· οὐ γὰρ ἔχομεν τι λέγειν βέλτιον περὶ αὐτῶν. Ὅρίζεσθαι μὲν γὰρ φησι τὴν Ἀριανὴν ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἑω τῷ Ἰνδῷ, πρὸς νότον δὲ τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Παροπαμισῷ καὶ τοῖς ἐξῆς ὄρεσι μέχρι Κασπίων πυλῶν, τὰ δὲ πρὸς ἰσπεραν τοῖς αὐτοῖς ὄροις, οἷς ἡ μὲν Παρθυηνὴ πρὸς Μηδίαν, ἡ δὲ Καρμανία πρὸς τὴν Παρτακηγὴν καὶ Περσίδα διώρισται· πλάτος δὲ τῆς χώρας πρὸ τοῦ Ἰνδοῦ μῆκος, τὸ ἀπὸ τοῦ Παροπαμισοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν μύριοι καὶ διςχίλιοι στάδιοι· οἱ δὲ τριςχιλίους φασί. μῆκος δὲ ἀπὸ Κασπίων πυλῶν, ὡς ἐν τοῖς

Ἀσιατικοῖς σταθμοῖς ἀναγράφεται, διπλόν. Μέχρι μὲν Ἀλεξανδρείας τῆς ἐν Ἀρίοις ἀπὸ Κασπίων πύλων διὰ τῆς Παρθυαίας μία καὶ ἡ αὐτὴ ὁδός· εἰδ' ἡ μὲν ἐπ' εὐθείας διὰ τῆς Βακτριανῆς καὶ τῆς ὑπερβάσεως τοῦ ὄρους εἰς Ὀρτόσπανα διὰ τὴν ἐκ Βάκτρων τρίοδον, ἣτις ἐστὶν ἐν τοῖς Παροπαμισάδαις. ἡ δ' ἐκτρέπεται μικρόν ἀπὸ τῆς Ἀρίας πρὸς νότον εἰς Προφθασίαν τῆς Δραγγιανῆς· εἶτα πάλιν ἡ Ληκτὴ (coniecturae λοιπὴ, αὐτὴ, ἐλκτὴ verum non attingunt.) μέχρι τῶν ὄρων τῆς Ἰνδικῆς καὶ τοῦ Ἰνδοῦ, ὥστε μακροτέρα ἐστὶν αὕτη ἡ διὰ τῶν Δραγγῶν καὶ Ἀραχωτῶν, σταδίων μυρίων πεντακισχιλίων τριακοσίων ἢ πᾶσα. p. 724. Εἰ δέ τις ἀφέλῃ τοὺς χιλίους τριακοσίους, ἔχοι ἂν τὸ λοιπὸν τὸ ἐπ' εὐθείας μήκος τῆς χώρας μυρίων καὶ τετρακισχιλίων· οὐ πολὺ γὰρ ἔλαττον τῆς παραλλήλης· κἂν παραυξήσει τινες αὐτῶν, πρὸς τοῖς μυρίοις τὴν Καρμανίαν ἑξακισχιλίους τιθέντες· ἡ γὰρ ἂν σὺν τοῖς κόλποις φανοῦνται τιθέντες, ἡ σὺν τῇ ἐντὸς τοῦ Περσικοῦ κόλπου παραλλήλῃ, τῇ Καρμανικῇ. Reliqua nihil ad Eratosthenem pertinere videntur. Comparandus est:

CXVI. IDEM XI. p. 513 sq. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοὺς Ἀραχωτοὺς καὶ Μασσαγέτας τοῖς Βακτρίοις παρακείσθαι πρὸς Ὠξον· καὶ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τοῖς ὅλοις ἐδάφεσιν ἀντικείμεθαι τῇ Ἰνδικῇ, Βακτρίους δ' ἐπ' ὀλίγον· τὸ γὰρ πλέον τῷ Παροπαμισῷ παρακείσθαι· διεργεῖν δὲ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τὸν Ἰαξάρτην, Σογδιανούς δὲ καὶ Βακτριανούς τὸν Ὠξον, μεταξὺ δὲ Ὑρακῶν καὶ Ἀρίων Ταπύρους οἰκεῖν. Κύκλω δὲ περὶ τὴν θάλατταν μετὰ τοὺς Ὑρακούς, Ἀμαρδούς τε καὶ Ἀναριάκας, καὶ Καδουσίους, καὶ Ἀλβανούς, καὶ Κασπίους, καὶ Οὐτίους, τάχα δὲ καὶ ἑτέρους μέχρι Σκυθῶν· ἐπὶ δ' ἄτερα δὲ μέρη τῶν Ὑρακῶν Δέρβικας· τοὺς δὲ Καδουσίους συμφαύειν Μήδων καὶ Ματιανῶν ὑπὸ τὸν Παραγοάθραν. Τὰ δὲ διαστήματα οὕτω λέγει. Ἀπὸ μὲν τοῦ Κασπίου ἐπὶ τὸν Κύρον ὡς χι-

λίους ὀκτακοσίους εἴ· ἔνθεν δ' ἐπὶ Κασπίας πύλας πεν-
 τακισχιλίους ἑξακοσίους· εἴτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν
 Ἀρίοις ἑκακισχιλίους τετρακοσίους· εἴτ' εἰς Βάντραν τὴν
 πόλιν ἣ καὶ Ζαριάσπα καλεῖται τρισχιλίους ὀκτακοσίους
 ἑβδομήκοντα. Λέγει δὲ καὶ οὕτω τὰ διαστήματα. Ἀπὸ
 Κασπίων πηλῶν εἰς Ἰνδοὺς εἰς μὲν ἑκατόμυλλον χι-
 λίους ἑννακοσίους ἐξήκοντά φησιν· εἰς δ' Ἀλεξάνδρειαν
 τὴν ἐν Ἀρίοις τετρακισχιλίους πεντακοσίους τριάκοντα·
 εἴτ' εἰς Προφθασίαν τὴν ἐν Ἀραγγῇ χίλιους χ'· οἱ δὲ
 φ'· εἴτ' εἰς Ἀραχωτοὺς τὴν πόλιν τετρακισχιλίους ἑκα-
 τὸν εἴκοσιν· εἴτ' εἰς Ὀρτόσπυνα ἐπὶ τὴν ἐκ Βάντρων
 τριόδον δισχιλίους· εἴτ' εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰνδικῆς χίλιους·
 ὁμοῦ, μύριοι πεντακισχίλιοι φ'. Ἐκ' εὐθείας δὲ τῷ δια-
 στήματι τοῦτο τὸ συνεχὲς δεῖ νοεῖν, τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰν-
 δοῦ μέχρι τῆς ἑώας θαλάττης μῆκος τῆς Ἰνδικῆς. Ταῦτα
 μὲν τὰ περὶ τοὺς Σάκας. Unde ille numerus, singulis
 intervallis non congruus, provenerit, obscurum est; id
 quidem patet, huius stadia et superioris fragmenti ex-
 aequatione non indigere accurata.

Persis.

CXVII. IDEM p. 727. Μῆκος μὲν οὖν ἐστὶ κατ'
 Ἑρατοσθένη τὸ ἐπὶ τὰς ἄρκτους καὶ τὰς Κασπίους
 πύλας περὶ ὀκτακισχιλίων, κατὰ τινὰς προσηκουσας
 ἄκρας. Λοιπὴ δ' ἐστὶν ἐπὶ Κασπίους πύλας οὐ πλείους
 ἢ τῶν δισχιλίων. Πλάτος δὲ τὸ ἐν τῇ μεσογαίᾳ τὸ ἀπὸ
 Σούσων εἰς Περσαίπολιν στάδιοι τετρακισχίλιοι διακό-
 σιοι, κἀντεῦθεν ἐπὶ τοὺς τῆς Καρμανίας ὄρους ἄλλοι
 χίλιοι ἑξακόσιοι.

Arabia.

De qua duo prolixiora ipsis Nostri nominibus fra-
 gmenta extant.

CXVIII. IDEM XVI. p. 741. Ἑρατοσθένους δὲ τῶν
 λιμνῶν μνησθεὶς τῶν πρὸς τῇ Ἀραβίᾳ, φησὶ τὸ ὕδωρ
 ἀπορροούμενον διεξόδων ἀνοῖξαι πόρους ὑπὸ γῆς, καὶ δὲ
 ἐκείνων ὑποφέρεισθαι μέχρι Κοιλοσύρων, ἀναθλίβεσθαι

δὲ εἰς τοὺς περὶ Πινοκόλουρα καὶ τὸ Κάσιον ὄρος ποταμούς, καὶ ποιεῖν τὰς ἐκεῖ λίμνας καὶ τὰ βέραθρα.

EXIX. IDEM p. 765. Ὁ μὲν οὖν Περσικὸς κόλπος λέγεται καὶ ἡ κατὰ Πέρσας θάλαττα. Φησὶ δὲ περὶ αὐτῆς Ἐρατοσθένης οὕτως, ὅτι τὸ μὲν στόμα φησὶν *) εἶναι στενὸν οὕτως, ὥστ' ἐξ Ἀρμόζοντος, τοῦ τῆς Καρμανίας ἀκρωτηρίου, τῆς Ἀραβίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Μάκαις· ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος, ἡ ἐν δεξιᾷ παραλίᾳ περιφερὴς οὖσα καὶ ἀρχὰς μὲν ἀπὸ τῆς Καρμανίας πρὸς ἑω μικρόν, εἰτα πρὸς ἀρκτον νεύει, καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν ἐσπέραν μέχρι Τερηδόνος καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Εὐφράτου· περιέχει δὲ τὴν τε Καρμάνιον παραλίαν, καὶ τὴν Περσῶν καὶ Σουσίων καὶ Βαβυλωνίων ἀπὸ μέρους, ὅσον μυριάων οὖσαν σταδίων· (p. 766.) περὶ ᾧ καὶ ἡμεῖς εἰρήκαμεν· τὸ δ' ἐντεῦθεν ἐξῆς ἐπὶ τὸ στόμα πάλιν ἄλλοι τοσοῦτοι, καθάπερ καὶ Ἀνδροσθένης λέγειν φησὶ τὸν Θάσιον, τὸν καὶ Νεάργω συμπλεύσαντα καθ' αὐτόν· ὥστε ὅλην ἐν τούτων εἶναι, διότι μικρόν ἀπολείπεται τῷ μεγέθει τῆς κατὰ τὸν Εὐξείνου

*) Quoniam neque hic, neque infra, ubi Strabo ut alibi personam suam interponit, reponi debebat. Illud quidem redundat. Quin Athenaeus etiam versibus poetarum φησὶν suum inseruit: v. VIII. p. 340. E. coll. IX. p. 373. C. XII. p. 512. C. Cf. observata ad Platon. Phaed. p. 78. A. Proxime accedit Alexis ap. Athenaeum XIII. p. 610. E. sollicitatus a Luxacia de digamia Socratis p. 127; conferendus eidem Athen. ibid. p. 564. A. Deinde Phrynich. ap. Hephaest. p. 67.

τὸ γε μὴν ξέτρετα δούσας λόγος, ὥσπερ λέγεται, δλέσαι.

interpunctionem mutatum ivit Hermannus Elem. D. M. p. 473, locutione minus Graeca illata. Dubium amovehunt Eup. Bacch. 770. Aesch. Suppl. 296, 97. Adde Eriphum ap. Athen. IV. p. 131. C.

Λόγος γάρ ἐστ' ἀρχαῖος, οὐ κακῶς ἔχων· οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας, ὦ πατέρ, πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας.

Idem Hermannus in Aristoph. Nub. 1138.

πᾶς γὰρ τις ὁμνῶ, οἷς ὀφείλων ἐγγράνω, θέλεις μοι πρῆσαι, ἀπολεῖν μέ φησι καὶ ἀπολεῖν, memor futurus Pluti 40 sqq., sese continuisset. Cf. fr. CXXII. init.

Θαλάττης αὕτη ἢ θάλαττα· λέγειν δέ φασιν ἐκείνον περιπελευκότεν στόλῳ τὸν κόλπον, ὅτι ἀπὸ Τερηδόνης, ἐξῆς ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν ἡπειρον, ὁ παράπλους ἔχει προκειμένην νῆσον Ἰκάριον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος ἄγιον ἐν αὐτῇ, καὶ μαντεῖον Ταυροπόλου. Παραπλεύσαντι δὲ τῆς Ἀραβίας εἰς διςχιλίους καὶ τετρακακοσίους σταδίους ἐν βαθεῖ κόλπῳ κεῖται πόλις Γεῤῥα, Χαλδαίων φυγάδων ἐκ Βαβυλῶνος οἰκούντων τὴν ἀλμυρίδα, καὶ ἔχοντων ἀλίνας τὰς οἰκίας, ἅς, ἐπειδὴ λεπίδες τῶν ἀλῶν ἀφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπὶ κανὸν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων οὐνεχεῖς ἀποπίπτουσι, καταρρέαινόντες ὕδασι πυκνὰ τοὺς τοίχους συνέχουσι· διέχει δὲ τῆς Θαλάττης διακοσίους σταδίους ἢ πόλις· πεζέμποροι δ' εἰσὶν οἱ Γεῤῥαῖοι τὸ πλεόν τῶν Ἀραβίων φορτίων καὶ ἀρωματικῶν. Ἀριστόβουλος δὲ τὸνναντίον φησί, τοὺς Γεῤῥαῖους τὰ πολλὰ σχεδία εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐμπορεύεσθαι, ἐκείθεν δὲ τῷ Εὐφράτῃ τὰ φορτία ἀναπλεῖν εἰς Θάψακον, εἴτα περὶ κομίζεσθαι πᾶντι. Πλεύσαντι δ' ἐπὶ πλεόν ἄλλαι νῆσοι, Τύρος καὶ Ἀραδός, εἰσιν, ἱερὰ ἔχουσαι τοῖς Φοινικικοῖς ὅμοια· καὶ φασὶ γὰρ οἱ ἐν αὐταῖς οἰκούντες τὰς ὁμωνύμους τῶν Φοινίκων νήσους καὶ πόλεις ἀποίκους ἑαυτῶν. Δίχουσι δὲ αἱ νῆσοι αὗται Τερηδόνης μὲν δεξήμερον πλοῦν, τῆς δὲ κατὰ τὸ στόμα ἄκρας τῆς ἐν Μάκαις ἡμερήσιον. Ἀπὸ δὲ τῆς Καρμανίας εἰρήνασι καὶ Νεάρχος καὶ Ὀρθαγόρας (locus corruptus *), νήσον Τυρόρην κείσθαι πρὸς νότον πελαγίαν ἐν διςχιλίοις σταδίοις· ἐν ᾗ τάφος Ἐρύθρα δεικνύται, χωρὶς μέγα, ἀγρίοις φοίνει κατάφυτον· τοῦτον δὲ βασιλεύσαι τῶν τόπων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν θάλατταν ἐπώνυμον

*) Ut de reliquis ambigatur, hoc quidem certissimum est, reponendum esse, Πυθαγόρας. Athen. IV. p. 138 extr. Πυθαγόρας δὲ ὁ γεγραφὼς περὶ τῆς Εὐρυθέρας θαλάσσης τοὺς Τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδοῦραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φνομένης δάφνης. Interpres, Strabonis immemor: quae ad mare gignitur. Praeterea cum insequens φησὶν non possit utrique convenire, fortasse Straboni illud, uti supra, vindicandum est.

καταλιπεῖν. δηλώσαι δὲ ταῦτά φησιν αὐτοῖς Μιθρωπά-
στην τὸν Ἀρηίου τοῦ Φρυγίας σατράπου, φυγόντα
μὲν Δαρείον, διατρίψαντα δ' ἐν τῇ νήσῳ, συμμίζαντα
δὲ αὐτοῖς καταχθεῖσιν εἰς Περσικὸν κόλπον, καὶ ζη-
τοῦντα κάθοδον δι' αὐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν. Καθ' ὅλην
δὲ τὴν τῆς ἐρυθρᾶς παραλίαν κατὰ βυθοῦ φέεται δέν-
δρα ὅμοια δάφνῃ καὶ ἐλαίᾳ, ταῖς μὲν ἀμπώτισιν ὅλα
ὑπερφανῇ γιγνόμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν ἔσθ' ὅτε
ὅλα καλυπτόμενα· καὶ ταῦτα τῆς ὑπερκειμένης γῆς ἀδέν-
δρου οὕσης, ὥστε ἐπιγίγνεσθαι τὸ παράδοξον. (p. 767.)
Περὶ μὲν οὖν τῆς κατὰ Πέρσας θαλάττης, ἣν ἐμὴν
πλευρὰν ἔφαμεν εἶναι τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, τοιαῦτα
εἶρηκεν Ἐρατοσθένης. PLINIUS VI, 28. Is (sinus) qui
ab oriente est Persicus appellatur, XXV. M. passuum
circuitu, ut Eratosthenes tradit.

CXX. IDEM p. 767. Ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὰς Ἐρα-
τοσθένους ἀποφάσεις, αἷς ἔξῃς περὶ τῆς Ἀραβίας ἐκτί-
θεται. Φησὶ δὲ περὶ τῆς προσαρκτίου καὶ ἐρήμης, ἥτις
ἐστὶ μεταξὺ τῆς τε εὐδαίμονος Ἀραβίας, καὶ τῆς Κοι-
λοσύρων καὶ Ἰουδαίων μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβίου
κόλπου· διότι ἀπὸ Ἡρώων πόλεως, ἥτις (ἢ τις falsis-
simum est) ἐστὶ πρὸς τῷ Νεῖλῳ μυχὸς τοῦ Ἀραβίου
κόλπου*), *** πρὸς μὲν τὴν Ναβαταίαν πέτρων εἰς
Βαβυλῶνα, πεντακισχίλιοι ἑξακόσιοι· πᾶσα μὲν πρὸς
ἀνατολὰς θερινάς, διὰ δὲ τῶν παρακειμένων Ἀραβίων
ἐθνῶν, Ναβαταίων τε καὶ Χανλοταίων καὶ Ἀγραίων·
ὑπὲρ δὲ τούτων ἡ Εὐδαίμων ἐστίν, ἐπὶ μυρίους καὶ
δισχιλίους ἔκκειμένη σταδίους πρὸς νότον, μέχρι τοῦ

*) Constructio est haec, διότι ἀπὸ Ἡρώων πόλις ἐστὶ, quia se-
cundum Heroum extenditur oppidum: eadem quae ad fr.
LVIII. Strabonis p. 79. annotata fuit breviloquentia; de ista
quoque praepositionis significatione pauca dantur ad fr.
XLIV. LVII. Sequentia verterim: quod oppidum prope Ni-
lum recessus est sinus A., i. e. in recessu sinus prope Ni-
lum exstructum. Deinde lacuna erat indicanda, structura
verborum deficiente; cuius vel illa πᾶσα μὲν admonere po-
tuerant.

Ἀτλαντικοῦ πελάγους. Ἔχουσι δ' αὐτὴν οἱ μὲν πρῶτοι μετὰ τοὺς Σύρους καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἄνθρωποι γεωργοί *). Μετὰ δὲ τούτους διάμμος ἐστὶ γῆ καὶ λυπρά, φοίνικας ἔχουσα ὀλίγους, καὶ ἄκανθαν καὶ μυρίκην καὶ ὀρυκτὰ ὕδατα, καθάπερ καὶ ἡ Γεδρωσία. Σκηθῖται δ' ἔχουσιν αὐτὴν Ἀραβες καμηλοβοσκοί. (p. 768.) Τὰ δ' ἔσχατα πρὸς νότον καὶ ἀνταίρουντα τῇ Αἰθιοπία βρέχεται θερινοῖς ὄμβροις καὶ δις ὀπορεῖται (?) παραπλησίως τῇ Ἰνδικῇ· ποταμοὺς δ' ἔχει καταναλισκομένους εἰς πεδιά καὶ λίμνας· εὐκυρπία δ' ἐστὶν ἥ τε ἄλλη, καὶ μελποουργία θαυρῆς βοσκημάτων τε ἀφθοσία, πλήν ἱππων καὶ ἡμιόνων καὶ ὕων· ὀρεὰ τε παντοῖα πλήν χηνῶν καὶ ἀλεκτορίδων. Κατοικεῖ δὲ τὰ μέγιστα τέτταρα ἔθνη τὴν ἐσχάτην λεχθεῖσαν χώραν. Μειναῖοι μὲν ἐν τῷ πρὸς τὴν ἐρυθρὰν μέρει· πόλις αὐτῶν ἡ μεγίστη Κάρινα· ἐχόμενοι δὲ τούτων Σαβαῖοι· μητρόπολις δ' αὐτῶν Μαριάβα· τρίτοι δὲ Κατταβανεῖς, καθήκοντες πρὸς τὰ στενὰ καὶ τὴν διάβασιν τοῦ Ἀραβίου κόλπου· τὸ δὲ βασιλεῖον αὐτῶν Τάμνα καλεῖται· πρὸς ἑω δὲ μάλιστα Χατραμωτῖται· πόλιν δ' ἔχουσι Καβάτανον. Μοναρχοῦνται δὲ πᾶσαι καὶ εἰσὶν εὐδαίμονες, κατεσκευασμένοι καλῶς ἱεροῖς τε καὶ βασιλείοις· αἱ τε οἰκίαι ταῖς Αἰγυπτίαις ὁμοίαι κατὰ τὴν τῶν ξύλων ἔνδεσιν· χώραν δ' ἐπέρχουσιν οἱ τέτταρες νόμοι μείζω τοῦ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα· διαδέχεται δὲ τὴν βασιλείαν οὐ παῖς πατρὸς, ἀλλ' ὅς ἂν πρῶτος γεννηθῇ τινι τῶν ἐπιφανῶν παῖς μετὰ τὴν κατάστασιν τοῦ βασιλέως· ἅμα γὰρ τῷ κατασταθῆναι τινα εἰς τὴν ἀρχήν, ἀναγράφονται τὰς ἐγκύους γυναῖκας τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐφιστᾷσι φύλακας, ἧτις **) ἂν πρώτη

*) Per contemptum: v. Valckenar. animadv. in Novi F. loca p. 336. sq. Schaeff. ad Longum p. 408.

**) Haec usque ad τέλη prioribus attribuantur, quo significant: quaecunque princeps pepererit, sensu adversante; neque asyndeton concesseris. Legendum: ἧτις δ' ἂν π. τέλη, νόμοι.

τέμνη, νόμος ἐστὶν ἀναληφθέντα τρέφεσθαι βασιλικῶς, ὡς διαδεξιόμενον.

Φέροι δὲ λιβανωτὸν μὲν ἡ Κατταβανία, σμύρναν δὲ ἡ Χατραμῶτις· καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀρώματα μεταβάλλονται τοῖς ἐμπορίοις. Ἔρχονται δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐκ Ἑλανῶν μὲν εἰς Μειναίαν ἐν ἐβδομήκοντα ἡμέραις. Ἔστι δ' ἡ Ἑλανα πόλις ἐν θατέρῳ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τῷ κατὰ Γάζαν, τῷ Ἑλανίῃ καλουμένῳ, καθάπερ εἰρήκαμεν. Γαβαῖοι δ' εἰς τὴν Χατραμῶτιν ἐν τετταράκοντα ἡμέραις ἀφικνοῦνται. Τοῦ δ' Ἀραβίου κόλπου τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἀραβίαν πλεονράν ἀρχομένοις ἀπὸ τοῦ Ἑλανίτου μυχοῦ, καθάπερ αἱ περὶ Ἀλέξανδρον ἀνέγραψαν καὶ Ἀναξικράτης*), μυρίων καὶ τετρακισχιλίων σταδίων ἐστίν· εἰρηται, δὲ ἐπὶ πλεον. Τὸ δὲ κατὰ τὴν Τρωγλοδυτικὴν, ὅπερ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ ἀποπλέουσιν ἀπὸ Ἡρώων πόλεως, μέχρι μὲν Πτολεμαῖδος, καὶ τῆς τῶν ἐλεφάντων θήρας, ἐννακισχιλιοὶ πρὸς μεσημβρίαν στάδιοι καὶ μικρόν ἐπὶ τὴν ἑω· ἐντεῦθεν δὲ μέχρι τῶν στενῶν ὡς τετρακισχιλιοὶ καὶ πεντακῆσιοι πρὸς τὴν ἑω μᾶλλον. (p. 769.) Ποιεῖ δὲ αἰετὰ τὰ στενά πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν, Λειρὴ καλουμένη, καὶ πολίχνιον ὁμώνυμον αὐτῇ· κατοικοῦσι δὲ Ἰχθυοφάγοι. Καὶ φασιν ἐνταῦθα στήλην εἶναι Σωσώστριος τοῦ Αἰγυπτίου, μηνύουσαν ἱεροῖς γραμμασι τὴν διαβασιν αὐτοῦ. Φαίνεται γὰρ τὴν Αἰθιοπίδα καὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν πρῶτος καταστρεψάμενος οὗτος· εἰτα διαβὰς εἰς τὴν Ἀραβίαν· κόντεῦθεν τὴν Ἀσίαν ἐπελθὼν τὴν σύμπασαν· διὰ καὶ πολλοῦ Σωσώστριος χάρες προσαγορεύονται, καὶ ἀφιδρύματά ἐστιν Αἰγυ-

ἐστίν —, quae eleganti structurae conversione idem quod τὸν δὲ πρῶτον τεχθέντα significant.

*) Eratosthenem his Alexandrum et Anaxicratem indicasse non facile mihi persuaserim, cum praesertim iste Alexander plane nullus fuerit. Crediderim antecedentibus Ἀναξικράτης ex nominativo corruptum fuisse: ad Alexandri enim comites et Anaxicratem provocatur.

πτίων θεῶν ἱερῶν. Τὰ δὲ κατὰ Λεϊρὴν στενὰ συνάγε-
ται εἰς σταδίους ἐξήκοντα· οὐ μὴν ταῦτά γε καλεῖται
νυνὶ στενά· ἀλλὰ προσπλεύσασιν (l. προσπλ.) ἀπωτέρω,
καθὸ τὸ μὲν διαρμά ἐστι τὸ μεταξὺ τῶν ἡπείρων δια-
κοσιῶν που σταδίων· ἔξ δὲ νήσοι συνεχεῖς ἀλλήλαις τὸ
διαρμα ἐκπληροῦσαι στενοὺς τελέως διάπλους ἀπολεί-
πουσι, δι' ὧν σχεδίας τὰ φορτία κομίζουσι δεῦρο κά-
κεισε, καὶ λέγονται ταῦτα στενά. Μετὰ δὲ τὰς νήσους
ὁ ἐξῆς πλοῦς ἐστιν ἐγκολπίζουσι παρὰ τὴν σμυρνοφό-
ρον, ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἅμα καὶ τὴν ἑω μέχρι πρὸς
τὴν τὸ κιννάμωμον φέρουσαν, ὅσον πεντακισχιλίαν
σταδίων· πέραν δὲ ταύτης οὐδένα ἀφίχθαι φασὶ μέχρι
νῦν*). Πόλεις δ' ἐν μὲν τῇ παραλίᾳ μὴ πολλὰς εἶναι,
κατὰ δὲ τὴν μεσόγειαν πολλὰς οἰκουμένας καλῶς. Τὰ
μὲν δὴ τοῦ Ἐρατοσθένους περὶ τῆς Ἀραβίας τοιαῦτα.
PLINIUS VI, 33. Eratosthenes (totum sinum Arabiae
taxavit) ab ostio XIII. mill. (sic) in quamque partem.

CXXI. IDEM p. 778. f. Ταῦτα μὲν περὶ τούτων
(τῶν Σαβαίων) εἶρηκε (Ἀρτεμίδωρος)· τὰλλα δὲ τὰ μὲν
παραπλησίως τῷ Ἐρατοσθένει λέγει, τὰ δὲ καὶ παρὰ
τῶν ἄλλων ἱστορικῶν παρατίθησι.

*) Hac observatione ita usus est Gossellinus T. II. p. 156 sq.,
ut Salomonis Ἀσσεμ non ulterius processisse demonstraret;
etenim circiter ann. 284. ante Chr. n. versionem veteris Te-
stamenti compositam fuisse, proinde absurditatem referre, si
quis Eratostheni ignoratam perhibeat. Equidem neque haec,
neque alteram longe accuratorem Valckenarii (ad Callim.
Eleg. p. 18. Commentatione de Aristobulo extrema. ad Lu-
cae 22, 52. ad Acta App. 3, 2.) demonstrationem admitto,
qua eandem versionem Callimacho lectitatum persuadet. In
tanta Judaeorum Alexandriae frequentia mirum foret, ni ob-
scuram gentis cognitionem eruditi percepissent; libros eorum,
copia vel suppetente, evolisse vero abhorret. Qui Strabo-
nis de Romanorum commentariis plerisque sententiam norit,
aliam non requirit argumentationem. Multo etiam minus
super Matteri (T. II. p. 30. sqq.) Theocritum Salomonis
quem dicunt Cantici imitatore opinati sententia subtilis-
sima laborare convenit.

Aegyptus cum vicinia.

CXXII. STRABO XVII. initio. *Κάνταυθα δ' Ἐρατοσθένους ἀποφάσεις προεκθετίον. Φησὶ δὴ τοῦ Ἀραβίου κόλπον πρὸς τὴν ἐσπέραν ἐνθακισχιλίους (sic) σταδίους διέχειν τὸν Νεῖλον, παραπλήσιον ὄντα κατὰ τὸ στόμα τῷ γραμμᾷ τῷ ἢ κειμένῳ ἀνάπαλιν. Ῥυεῖς γάρ, γηοί, ἀπὸ Μερὸς ἐπὶ τὰς ἄρκτους ὡς διςχιλίους καὶ ἐπτακοσίους σταδίους, πάλιν ἀναστρέφει πρὸς μεσημβρίαν καὶ τὴν χειμερινὴν δύσιν ὡς τριςχιλίους καὶ ἐπτακοσίους σταδίους, καὶ σχεδὸν ἀντάρας τοῖς κατὰ Μερὸν τόποις καὶ εἰς τὴν Λιβύην πολὺς προσπτεσὼν καὶ τὴν ἐτέραν ἐπιστροφὴν ποιησάμενος, πρὸς τὰς ἄρκτους φέρεται, πεντακισχιλίους μὲν καὶ τριακοσίους σταδίους ἐπὶ τὸν μέγαν καταρράκτην, παρεπιστρέφων μικρὸν πρὸς τὴν ἑω, χιλίους δὲ καὶ διακοσίους τοὺς ἐπὶ τὸν ἐλάττω τὸν κατὰ Συήνην, πεντακισχιλίους δὲ ἄλλους καὶ τριακοσίους ἐπὶ τὴν θάλατταν. Ἐμβάλλουσι δ' εἰς αὐτὸν δύο ποταμοί, φερόμενοι μὲν ἐκ τινων λιμνῶν ἀπὸ τῆς ἑω, περιλαμβάνοντες δὲ νῆσον εὐμεγέθη τὴν Μερὸν· ὣν ὁ μὲν Ἀσταβόρας καλεῖται, κατὰ τὸ πρὸς ἑω πλευρὸν ῥέων, ἄτερος δ' Ἀσιάπους· οἱ δ' Ἀστοσάβαν καλοῦσι τὸν δ' Ἀσιάπουν ἄλλον εἶναι, ῥέοντα ἐκ τινων λιμνῶν ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ σχεδὸν τὸ κατ' εὐθείαν σῶμα τοῦ Νεῖλου τοῦτον ποιεῖν· τὴν δὲ πλήρωσιν αὐτοῦ τοὺς θερινοὺς ὄμβρους παρασκευάζειν. Ὅτι δὲ τὰς συμβολὰς τοῦ Ἀσταβόρα καὶ τοῦ Νεῖλου σταδίοις ἐπτακοσίοις Μερὸν εἶναι πόλιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ· ἄλλην δ' εἶναι νῆσον ὑπὲρ τῆς Μερὸς, ἣν ἔχουσιν οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες, οἱ ἀποστάτες ἐπὶ Ψαμμίτιχου, καλοῦνται δὲ Σεμβρίται, ὡς ἂν ἐπήλυδες (l. ὡσανεὶ ἐπ.)· βασιλεύοντα δὲ ὑπὸ γυναικός· ὑπακούουσι δὲ τῷ (?) ἐν Μερὸν. Τὰ δὲ κατωτέρω ἐκατέρωθεν Μερὸς, παρὰ μὲν τὸν Νεῖλον πρὸς τὴν ἐρυθρὰν, Μεγάβαροι καὶ Βλέμμυες, Αἰθιοπῶν ὑπακούοντες, Αἰγυπτίοις δ' ὄμοροι· περὶ θάλατ-*

ταν δὲ Τρωγλοδύνται· διεσπᾶσι δὲ εἰς δέκα ἢ δώδεκα ἡμερῶν ὁδὸν οἱ κατὰ τὴν Μερόην Τρωγλοδύνται τοῦ Νεῖλου. Ἐξ ἀριστερῶν δὲ τῆς ῥύσεως τοῦ Νεῖλου Νοῦβαι κατοικοῦσιν ἐν τῇ Λιβύῃ, μέγα ἔθνος, ἐπὶ τῆς Μερόης ἀρξάμενοι μέχρι τῶν Ἀγγόνων, οὐχ ὑποτακτόμενοι τοῖς Αἰθίοψιν, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ πλείους βασιλείας διαιλημμένοι. Τῆς δ' Αἰγύπτου τὰ παρὰ τὴν θάλατταν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος πρὸς τὸ Κανωπικὸν στάδιοι τρισχίλιοι τριακόσιοι. Ἐρατοσθένης μὲν οὖν οὕτως. Illa, ab Fello excerpta, novissimi peregrinatores confirmarunt.

CXXIII. PROCLUS AD PLATONIS TIMAEUM p. 37. Basil. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι αὖξεται ὁ Νεῖλος ἀπὸ ὄμβρων τινῶν εἰς αὐτὸν ἐκχομένων, ὡς εἴρηται διαρρήδην ὑπὸ Ἐρατοσθένους. — Ἐρατοσθένης δὲ οὐκέτι φησὶν οὐδὲ ζητεῖν χρήναι αἰτίαν τῆς αὐξήσεως τοῦ Νεῖλου, σαφῶς καὶ ἀφικομένων τινῶν εἰς τὰς τοῦ Νεῖλου πηγὰς, καὶ τοὺς ὄμβρους τοὺς γινομένους ἰωρακότων, ὥστε κρατύνεσθαι τὴν Ἀριστοτέλους ἀπόδοσιν. Socordia per insigni librum de Nilo Galeus somniavit.

CXXIV. STRABO XIV, p. 684. Οὐδὲ ὁ Ἐρατοσθένης εὖ· αἰτιώμενος γὰρ τοῦτον (Λαμάστην) οὐκ ἀπ' ἄρκτων φησὶν εἶναι τὴν Ἰεροκηπίαν (Cypri), ἀλλ' ἀπὸ νότου· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ νότου, ἀλλ' ἀπὸ δύσεως, εἶπερ ἐν τῇ θυσμικῇ πλευρᾷ καίται, ἐν ᾗ καὶ ἡ Πάφος καὶ ὁ Ἀκάμας. — Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοπικαῖον ὕλομανούντων τῶν πεδίων, ὥστε κατέχεσθαι δρυμοῖς, καὶ μὴ γεωργεῖσθαι, μικρὰ μὲν ἐπωφελεῖν πρὸς τοῦτο τὰ μέταλλα, δασυτομοούντων πρὸς τὴν καύσιν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου· προσγενέσθαι δὲ καὶ τὴν ναυπηγίαν τῶν στόλων, ἥδη πλεομένης ἀδελῆς τῆς θαλάσσης, καὶ μετὰ δυνάμεων· ὡς δ' οὐκ ἐξενίκων, ἐπιτρέψαι τοῖς βουλομένοις καὶ δυναμένοις ἐκκόπτειν, καὶ ἔχειν ἰδιότητην, καὶ ἀτελῆ τὴν διακαταρθεῖσαν γῆν.

δὲ εἰς τοὺς περὶ Πινυόλουρα καὶ τὸ Κάσιον ὄρος ποταμούς, καὶ ποιεῖν τὰς ἐκεῖ λίμνας καὶ τὰ βάρανθρα.

CXIX. IDEM p. 765. Ὁ μὲν οὖν Περσικὸς κόλπος λέγεται καὶ ἡ κατὰ Πέρσας θάλαττα. Φησὶ δὲ περὶ αὐτῆς Ἐρατοσθένης οὕτως, ὅτι τὸ μὲν στόμα φησὶν *) εἶναι στεγνὸν οὕτως, ὥστ' ἐξ Ἀρμόζοντος, τοῦ τῆς Καρμανίας ἀκρωτηρίου, τῆς Ἀραβίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Μάκαις· ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος, ἡ ἐν δεξιᾷ παραλία περιφερὴς οὖσα κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπὸ τῆς Καρμανίας πρὸς ἑω μικρὸν, εἴτα πρὸς ἄρκτον νεύει, καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν ἐσπέραν μέχρι Τερηδόνος καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Εὐφράτου· περιέχει δὲ τὴν τε Καρμάνιον παραλίαν, καὶ τὴν Περσῶν καὶ Σουσίων καὶ Βαβυλωνίων ἀπὸ μέρους, ὅσον μυριάων οὖσαν σταδίων· (p. 766.) περὶ ᾧν καὶ ἡμεῖς εἰρήκαμεν· τὸ δ' ἐντεῦθεν ἐξῆς ἐπὶ τὸ στόμα πάλιν ἄλλοι τοσοῦτοι, καθάπερ καὶ Ἀνδροσθένης λέγειν φησὶ τὸν Θάσιον, τὸν καὶ Νεάρχῳ συμπλεῦσαντα καθ' αὐτόν· ὥστε δῆλον ἐκ τούτων εἶναι, διότι μικρὸν ἀπολείπεται τῷ μεγέθει τῆς κατὰ τὸν Εὐξείνου

*) *Quoties neque hic, neque infra, ubi Strabo ut alibi personam suam interponit, reponi debebat. Illud quidem redundat. Quin Athenaeus etiam versibus poetarum φησὶν suum inseruit: v. VIII. p. 340. E. coll. IX. p. 373. C. XII. p. 512. C. Cf. observata ad Platon. Phaed. p. 78. A. Proxime accedit Alexis ap. Athenaeum XIII. p. 610. E. sollicitatus a Luzac de digamia Socratis p. 127; conferendus eidem Athen. ibid. p. 564. A. Deinde Phrynich. ap. Hephaest. p. 67.*

τό γε μὴν ξέτω δούσας λόγος, ὥςπερ λέγεται, ὀλέσαι.

interpunctionem mutatum ixit Hermannus Elem. D. M. p. 473, locutione minus Graeca illata. Dubium amovehunt Eurip. Bacch. 770. Aesch. Suppl. 296, 97. Adde Eriphum ap. Athen. IV. p. 134. C.

Λόγος γάρ ἐστ' ἀρχαῖος, οὐ κακῶς ἔχων· οἶνον λέγοντο τοὺς γέροντας, ὧ πάτερ, πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας.

Idem Hermannus in Aristoph. Nub. 1138.

πᾶς γάρ τις ὁμνῶ, οἷς ὀφείλων ἐνγυῖνω, θίξ μοι πρυτανεῖ, ἀπολεῖν μέ φησι κάτολιν, memor futurus Pluti 40 sqq., sese continuisset. Cf. fr. CXXII. init.

Θαλάττης αὕτη ἢ θάλαττα· λέγειν δὲ φασιν ἐκείνον πε-
 ριπεπλευκότα στόλῳ τὸν κύλπον, ὅτι ἀπὸ Τερηδόνης,
 ἐξῆς ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν ἡπειρον, ὁ παράπλους ἔχει
 προκειμένην νῆσον Ἰκάριον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος
 ἁγίον ἐν αὐτῇ, καὶ μαντεῖον Ταυροπόλου. Παραπλεύ-
 σαντι δὲ τῆς Ἀραβίας εἰς διςχιλίους καὶ τετρακοσίους
 σταδίους ἐν βαθεῖ κόλπῳ κεῖται πόλις Γεῖρρα, Χαλδαίων
 φυγάδων ἐκ Βαβυλῶνος οἰκούντων τὴν ἄλμυρίδα, καὶ
 ἐχόντων ἄλινας τὰς οἰκίας, ἅς, ἐπειδὴ λεπίδες τῶν ἁλῶν
 ἀφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπίκαισιν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων συν-
 εχεῖς ἀποπιάτουσι, καταρῥαίνοντες ὕδασι πυρὰ τοὺς
 τοίχους συνέχοι·σι· διέχει δὲ τῆς Θαλάττης διακοσίους
 σταδίους ἢ πόλις· πεξέμποροι δ' εἰσὶν οἱ Γεῖρραῖοι τὸ
 πλεόν τῶν Ἀραβίων φορτίων καὶ ἀρωματικῶν. Ἀρι-
 στόβουλος δὲ τούναντιον φησί, τοὺς Γεῖρραῖους τὰ πολλὰ
 σκεδῖαι εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐμπορεύεσθαι, ἐκείθεν δὲ
 τῷ Εὐφράτῃ τὰ φορτία ἀναπλεῖν εἰς Θάψακον, εἴτα
 περὶ κομίζεσθαι πάντη. Πλεύσαντι δ' ἐπὶ πλεόν ἄλλαι
 νῆσοι, Τύρος καὶ Ἀραδός, εἰσιν, ἱερὰ ἔχουσαι τοῖς Φοι-
 νικικοῖς ὅμοια· καὶ φασὶ γε οἱ ἐν αὐταῖς οἰκούντες τὰς
 ὁμωνύμους τῶν Φοινίκων νήσους καὶ πόλεις ἀποίκους
 εἶναι τῶν. Διέχουσι δὲ αἱ νῆσοι αὗται Τερηδόνης μὲν
 δεξιήμερον πλοῦν, τῆς δὲ κατὰ τὸ στόμα ἄκρας τῆς ἐν
 Μάκαις ἡμερήσιον. Ἀπὸ δὲ τῆς Καρμανίας εἰρήκασι
 καὶ Νέαρχος καὶ Ὀρθαγόρας (locus corruptus *)), νῆ-
 σον Τυρρίνην κείσθαι πρὸς νότον πελαγίαν ἐν διςχι-
 λίοις σταδίοις· ἐν ἣ τάφος Ἐρυθρὰ δεικνύται, χῶμα
 μέγα, ἀγχοῖς φοῖνιξι κατάφυτον· τούτον δὲ βασιλεῦσαι
 τῶν τόπων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν θάλατταν ἐπώνυμον

*) Ut de reliquis ambigatur, hoc quidem certissimum est, re-
 ponendum esse, Πυθαγόρας. Athen. IV. p. 133 extr. Πυθα-
 γόρας δὲ ὁ γεγραφὼς περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τοὺς Τρωγλο-
 δύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδουραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσῃ
 φουμένης δάφνης. Interpres, Strabonis immemor: quae ad
 mare gignitur. Praeterea cum insequens φησὶν non possit
 utrique convenire, fortasse Straboni illud, uti supra, vindici-
 andum est.

καταλείπειν. δηλώσαι δὲ ταῦτά φησιν αὐτοῖς Μιθρωπά-
στην τὸν Ἀρήνου τοῦ Φρυγίας σατράπην, φηγόντα
μὲν Ἀρρεῖον, διατρέψαντα δ' ἐν τῇ νήσῳ, συμμύξαντα
δὲ αὐτοῖς καταχθεῖσιν εἰς Περσικὸν κόλπον, καὶ ζη-
τοῦντα κάθοδον δι' αὐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν. Καθ' ὅλην
δὲ τὴν τῆς ἐρυθρᾶς παραλίαν κατὰ βυθοῦ φέρεται δέν-
δρα ὅμοια δάφνῃ καὶ ἐλαίᾳ, ταῖς μὲν ἀμπώτισιν ὅλα
ὑπερφανῇ γιγνόμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν ἔσθ' ὅτε
ὅλα καλυπτόμενα· καὶ ταῦτα τῆς ὑπερκειμένης γῆς ἀδέν-
δρου οὕσης, ὥστε ἐπιγίγνεσθαι τὸ παράδοξον. (p. 767.)
Περὶ μὲν οὖν τῆς κατὰ Πέρσας θαλάττης, ἣν ἔωον
πλευρὰν ἔφαμεν εἶναι τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, τοιαῦτα
εἴρηκεν Ἐρατοσθένης. PLINIUS VI, 28. Is (sinus) qui
ab oriente est Persicus appellatur, XXV. M. passuum
circuitu, ut Eratosthenes tradit.

CXX. IDEM p. 767. Ἐπ' ἀνέμῳ δὲ ἐπὶ τὰς Ἐρα-
τοσθένους ἀποφάσεις, ἃς ἐξῆς περὶ τῆς Ἀραβίας ἐπι-
δεται. Φησὶ δὲ περὶ τῆς προσαρκτίου καὶ ἐρήμης, ἥτις
ἐστὶ μεταξὺ τῆς τε εὐδαίμονος Ἀραβίας, καὶ τῆς Κοι-
λοσύρων καὶ Ἰουδαίων μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβίου
κόλπου· διότι ἀπὸ Ἡρώων πόλεως, ἥτις (ἢ τις falsis-
simum est) ἐστὶ πρὸς τῷ Νεῖλῳ μυχὸς τοῦ Ἀραβίου
κόλπου*), * * * πρὸς μὲν τὴν Ναβαταίαν πέτρην εἰς
Βαβυλῶνα, πεντακισχίλιοι ἑξακόσιοι· πᾶσα μὲν πρὸς
ἀνατολὰς θερινάς, διὰ δὲ τῶν παρακειμένων Ἀραβίων
ἐθνῶν, Ναβαταίων τε καὶ Χανλοταίων καὶ Ἀραβίων·
ὑπὲρ δὲ τούτων ἡ Εὐδαίμων ἐστίν, ἐπὶ μυρίου καὶ
δισχιλίους ἐκκειμένη σταδίους πρὸς νότον, μέχρι τοῦ

*) Constructio est haec, διότι ἀπὸ Ἡρώων πόλεως ἐστὶ, quia se-
cundum Heroum extenditur oppidum: eadem quae ad fr.
LVIII. Strabonis p. 79. annotata fuit breviloquentia; de ista
quoque praepositionis significatione pauca dantur ad fr.
XLIV. LVII. Sequentia verterim: quod oppidum prope Ni-
lum recessus est sinus A., i. e. in recessu sinus prope Ni-
lum exstructum. Deinde lacuna erat indicanda, structura
verborum deficiente; cuius vel illa πᾶσα μὲν adiungere po-
tuerant.

Ἀτλαντικοῦ πελάγους. Ἔχουσι δ' αὐτὴν οἱ μὲν πρῶτοι μετὰ τοὺς Σύρους καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἀνθρώποι γινετοί *). Μετὰ δὲ τούτους διαμμός ἐστι γῆ καὶ λυπρά, φοίνικας ἔχουσα ὀλίγους, καὶ ἄκανθαν καὶ μυρίην καὶ ὀρυκτὰ ὕδατα, καθάπερ καὶ ἡ Γεδρωσία. Στήνεται δ' ἔχουσιν αὐτὴν Ἀραβες καμνηλοβοσκοί. (p. 468.) Τὰ δ' ἔσχατα πρὸς νότον καὶ ἀνταίρῳντι τῇ Αἰθιοπία βρίσκται θεινοῖς ὄμβροισι καὶ δις σπορεῖται (?) παραπλησίως τῇ Ἰνδικῇ· ποταμὸς δ' ἔχει καταναλισκόμενους εἰς πεδία καὶ λίμνας· εὐκαρπία δ' ἐστὶν ἡ τε ἄλλῃ, καὶ μελιτουργία θαμνιῆς βοσκημάτων τε ἀφθονία, πλήν ἱππων καὶ ἡμιόνων καὶ ὕων· ὄρνεά τε παντοῖα πλήν χηνῶν καὶ ἀλεπορίδων. Κατοικεῖ δὲ τὰ μέγιστα τέτταρα ἔθνη τὴν ἐσχάτην λεχθεῖσαν χώραν. Μειναιοὶ μὲν ἐν τῇ πρὸς τὴν ἐρυθρὰν μέρει· πόλεις αὐτῶν ἡ μινισιη Κάργα· ἐχόμενοι δὲ τούτων Σαβαῖοι· μητρόπολις δ' αὐτῶν Μαρμάβα· τρίτοι δὲ Κατταβανεῖς, καθήκοντες πρὸς τὰ στενὰ καὶ τὴν διάβασιν τοῦ Ἀραβίου κόλπου· τὸ δὲ βασιλεῖον αὐτῶν Τάμνα καλεῖται· πρὸς ἑω δὲ μάλιστα Χατραμιωτῖται· πόλιν δ' ἔχουσι Καβάτανον. Μοναρχοῦνται δὲ πᾶσαι καὶ εἰσὶν εὐδαίμονες, κατεσκευασμένοι καλῶς ἱεροῖς τε καὶ βασιλείοις· αἱ τε οἰκίαι ταῖς Αἰγυπτίαις ὁμοίαι κατὰ τὴν τῶν ξύλων ἔνδεισιν· χώραν δ' ἐπ' ἔχουσιν οἱ τέτταρες νόμισι μείζω τοῦ κατ' Αἰγυπτίον Δέλτα· διαδέχεται δὲ τὴν βασιλείαν οὐ παῖς πατρὸς, ἀλλ' ὅς ἂν πρῶτος γεννηθῇ τινι τῶν ἐπιφανῶν παῖς μετὰ τὴν κατὰστασιν τοῦ βασιλέως· ἅμα γὰρ τῷ κατασταθῆναι τινα εἰς τὴν ἀρχὴν, ἀναγράφονται εἰς ἐγκύους γυναῖκας τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐφιστᾷσι φύλακας, ἧτις **) ἂν πρώτη

*) Per contemptum: v. Valckenar. animadv. in Novi F. loca p. 336. sq. Schaeft. ad Longum p. 408.

**) Haec usque ad τέττα; prioribus attribuntur, quo significant: quaecunque princeps pepererit, sensu adversante; neque assumptum concesseris. Legendum: ἧτις δ' ἂν π. τεττ., νόμο.

τέκη, νόμος ἐστὶν ἀναληφθέντα τρέφεσθαι βασιλικῶς, ὡς διαδεξιόμενον.

Φέροι δὲ λιβανωτὸν μὲν ἡ Κατταβαρία, σμύρναν δὲ ἡ Χατραμῶτις· καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀρώματα μεταβάλλονται τοῖς ἐμπόροις. Ἐρχονται δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐκ Ἑλανῶν μὲν εἰς Μειναίαν ἐν ἑβδομήκοντα ἡμέραις. Ἔστι δ' ἡ Ἑλανα πόλις ἐν θατέρῳ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τῷ κατὰ Γάζαν, τῷ Ἑλανίτῃ καλουμένῳ, καθάπερ εἰρήκαμεν. Γαβαῖοι δ' εἰς τὴν Χατραμῶτιν ἐν τετταράκοντα ἡμέραις ἀφικνοῦνται. Τοῦ δ' Ἀραβίου κόλπου τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἀραβίαν πλεονράν ἀρχομένοις ἀπὸ τοῦ Ἑλανίτου μυχοῦ, καθάπερ αἱ περὶ Ἀλέξανδρον ἀνέγραψαν καὶ Ἀναξικράτης*), μυρίων καὶ τετρακισχιλίων σταδίων ἐστίν· εἴρηται δὲ ἐπὶ πλεον. Τὸ δὲ κατὰ τὴν Τρωγλοδυτικὴν, ὅπερ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ ἀποπλέουσιν ἀπὸ Ἡρώων πόλεως, μέχρι μὲν Πτολεμαῖδος, καὶ τῆς τῶν ἐλεφάντων θήρας, ἑννακισχιλιοὶ πρὸς μεσημβρίαν στάδιοι καὶ μικρόν ἐπὶ τὴν ἑω· ἐντεῦθεν δὲ μέχρι τῶν στενῶν ὡς τετρακισχιλιοὶ καὶ πεντακόσιοι πρὸς τὴν ἑω μᾶλλον. (p. 769.) Ποιεῖ δὲ ἀκρὰ τὰ στενὰ πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν, Λειρὴ καλουμένη, καὶ πολίγνιον ὁμώνυμον αὐτῇ· κατοικοῦσι δὲ Ἰχθυοφάγοι. Καὶ φασιν ἐνταῦθα στήλην εἶναι Σεσώστριος τοῦ Αἰγυπτίου, μηνύουσαν ἱεροῖς γράμμασι τὴν διάβασιν αὐτοῦ. Φαίνεται γὰρ τὴν Αἰθιοπίδα καὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν πρῶτος καταστρεψάμενος οὗτος· εἴτα διαβάς εἰς τὴν Ἀραβίαν· κἄντεῦθεν τὴν Ἀσίαν ἐπελθὼν τὴν σύμπασαν· διὸ καὶ πολλαχοῦ Σεσώστριος γάραιες προσαγορεύονται, καὶ ἀφιδρύματά ἐστιν Αἰγυ-

ἐστὶν —, quae eleganti structurae conversione idem quod τὸν δὲ πρῶτον τεχθέντα significant.

*) Eratosthenem his Alexandrum et Anaxicratem indicasse non facile mihi persuaserim, cum praesertim iste Alexander plane nullus fuerit. Crediderim antecedentibus Ἀναξικράτης ex nominativo corruptum fuisse: ad Alexandri enim comites et Anaxicratem provocatur.

πτιῶν θεῶν ἱερῶν. Τὰ δὲ κατὰ Δειρὴν στενὰ συνάγε-
ται εἰς σταδίους ἐξήκοντα· οὐ μὴν ταυτὰ γε καλεῖται
νυνὶ στενά· ἀλλὰ προσπλεύσασιν (l. προσπλ.) ἀπαιτέρω,
καθὸ τὸ μὲν διάρμα ἔστι τὸ μεταξὺ τῶν ἡπείρων δια-
κοσίων πον σταδίων· ἔξ δὲ νήσοι συνεχεῖς ἀλλήλαις τὸ
διάρμα ἐκπληροῦσαι στενοὺς τελέως διάπλους ἀπολεί-
πουσι, δι' ὧν σχεδίαὶ τὰ φορτία κομίζουσι δεῦρο κἀ-
κεῖσε, καὶ λέγουσι ταυτὰ στενά. Μετὰ δὲ τὰς νήσους
ὁ ἐξῆς πλοῦς ἐστὶν ἐγκολπίζουσι παρὰ τὴν σμυρνοφό-
ρον, ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἄμα καὶ τὴν ἑω μέχρι πρὸς
τὴν τὸ κιννάμωμον φέρουσαν, ὅσον πεντακισχίλιαν
σταδίων· πέραν δὲ ταύτης οὐδένα ἀφίχθαι φασι μέχρι
νῦν*). Πόλις δ' ἐν μὲν τῇ παραλίᾳ μὴ πολλὰς εἶναι,
κατὰ δὲ τὴν μεσόγαιαν πολλὰς οἰκουμένας καλῶς. Τὰ
μὲν δὴ τοῦ Ἐρατοσθένους περὶ τῆς Ἀραβίας τοιαῦτα.
PLINIUS VI, 33. Eratostherfes (totum sinum Arabiae
taxavit) ab ostio XIII. mill. (sic) in quamque partem.

CXXI. IDEM p. 778. f. Ταῦτα μὲν περὶ τούτων
(τῶν Σαβαίων) εἶρηκε (Ἀρτεμίδωρος)· τὰλλα δὲ τὰ μὲν
παραπλησίως τῷ Ἐρατοσθένει λέγει, τὰ δὲ καὶ παρὰ
τῶν ἄλλων ἱστορικῶν παρατίθησι.

*) Hac observatione ita usus est Gossellinus T. II. p. 156 sq.,
ut Salomonis ἄσsem non ulterius processisse demonstraret;
etenim circiter ann. 284. ante Chr. n. versionem veteris Te-
stamenti compositam fuisse, proinde absurditatem referre, si
quis Eratostheni ignoratam perhibeat. Equidem neque haec,
neque alteram longe accuratorem Valckenarji (ad Callim.
Eleg. p. 18. Commentatione de Aristobulo extrema. ad Lu-
cae 22, 52. ad Acta App. 3, 2.) demonstrationem admitto,
qua eandem versionem Callimacho lectitatum persuadet. In
tanta Judaeorum Alexandriae frequentia mirum foret, ni ob-
scuram gentis cognitionem eruditi percepissent; libros eorum,
copia vel suppetente, evolvisse vero abhorret. Qui Strabo-
nis de Romanorum commentariis plerisque sententiam norit,
aliam non requireret argumentationem. Multo etiam minus
super Matteri (T. II. p. 30. sqq.) Theocritum Salomonis
quem dicunt Cantici imitatore opinati sententia subtilis-
sima laborare convenit.

Aegyptus cum vicinia.

CXXII. STRABO XVII. initio. *Κάνταΰθα δ' Ἐρα-
τουθένους ἀποφάσεις προεκθετέον. Φησὶ δὴ τοῦ Ἀρα-
βίου κόλπου πρὸς τὴν ἐσπέραν ἐνθακισχιλίους (εἰς)
σταδίους διέχειν τὸν Νεῖλον, παραπλήσιον ὄντα κατὰ
τὸ στόμα τῷ γράμματι τῷ ὃ κειμένῳ ἀνάπαλιν. Ῥυ-
εῖς γάρ, φησί, ἀπὸ Μερόης ἐπὶ τὰς ἄρκτους ὡς διςχι-
λίους καὶ ἑπτακοσίους σταδίους, πάλιν ἀναστρέφει πρὸς
μεσημβρίαν καὶ τὴν χειμερινὴν δύσιν ὡς τριςχιλίους
καὶ ἑπτακοσίους σταδίους, καὶ σχεδὸν ἀντάρας τοῖς κα-
τὰ Μερόην τόποις καὶ εἰς τὴν Λιβύην πολὺς προσπε-
σὼν καὶ τὴν ἑτέραν ἐπιστροφὴν ποιησάμενος, πρὸς
τὰς ἄρκτους φέρεται, πεντακισχιλίους μὲν καὶ τριακοσί-
ους σταδίους ἐπὶ τὸν μέγαν καταρῥάκτην, παρεπιστρέ-
φων μικρὸν πρὸς τὴν ἑω, χιλίους δὲ καὶ διακοσίους
τούς ἐπὶ τὸν ἐλάττω τὸν κατὰ Συήνην, πεντακισχιλίους
δὲ ἄλλους καὶ τριακοσίους ἐπὶ τὴν θάλατταν. Ἐμβάλ-
λουσι δ' εἰς αὐτὸν δύο ποταμοί, φερόμενοι μὲν ἐκ τι-
νων λιμνῶν ἀπὸ τῆς ἑω, περιλαμβάνοντες δὲ νήσον
εὐμεγέθη τὴν Μερόην· ὣν ὁ μὲν Ἀσταβόρας καλεῖται,
κατὰ τὸ πρὸς ἑω πλευρὸν ῥέων, ἄτερος δ' Ἀσταπίους·
οἱ δ' Ἀστοσάβαν καλοῦσι· τὸν δ' Ἀσταπίουν ἄλλον εἶ-
ναι, ῥέοντα ἐκ τινων λιμνῶν ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ
σχεδὸν τὸ κατ' εὐθείαν σῶμα τοῦ Νεῖλου τοῦτον ποι-
εῖν· τὴν δὲ πληρῶσιν αὐτοῦ τοὺς θερινοὺς ὄμβροις
παρασκευάζειν. Ὅτι δὲ τὰς συμβολὰς τοῦ Ἀσταβόρα
καὶ τοῦ Νεῖλου σταδίοις ἑπτακοσίοις Μερόην εἶναι πό-
λιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ· ἄλλην δ' εἶναι νήσον ὑπερ
τῆς Μερόης, ἣν ἔχουσιν οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες, οἱ
ἀποστάντες ἐπὶ Ψαμμίτιχου, καλοῦνται δὲ Σεμβρίται,
ὡς ἂν ἐπήλυδες (l. ὡσανεὶ ἐπ.). βασιλεύονται δὲ ὑπὸ
γυναικός· ὑπακούουσι δὲ τῷ (?) ἐν Μερόῃ. Τὰ δὲ
κατωτέρω ἐκατέρωθεν Μερόης, παρὰ μὲν τὸν Νεῖλον
πρὸς τὴν ἐρυθρὰν, Μεγάβαροι καὶ Βλέμμενες, Αἰθιο-
πων ὑπακούοντες, Αἰγυπτίοις δ' ὁμοροὶ· περὶ θάλατ-*

ταν δὲ Τρωγλοδύνται· διεσπᾶσι δὲ εἰς δέκα ἢ δώδεκα ἡμερῶν ὁδὸν οἱ κατὰ τὴν Μερόην Τρωγλοδύνται τοῦ Νεῖλου. Ἐξ ἀριστερῶν δὲ τῆς ῥύσεως τοῦ Νεῖλου Νούβαι κατοικαῦσιν ἐν τῇ Λιβύῃ, μέγα ἔθνος, ἐπὶ τῆς Μερόης ἀρξάμενοι μέχρι τῶν Ἀγγόνων, οὐχ ὑποταττόμενοι τοῖς Αἰθίοψιν, ἀλλ' ἰδία κατὰ πλείους βασιλείας διαιλημμένοι. Τῆς δ' Αἰγύπτου τὰ παρὰ τὴν θάλατταν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος πρὸς τὸ Κανωπικὸν στάδιοι τριεχίλιοι τριακόσιοι. Ἐρατοσθένης μὲν οὖν οὕτως. Illa, ab Fello excerpta, novissimi peregrinatores confirmarunt.

CXXIII. PROCLUS AD PLATONIS TIMAEUM p. 37. Basil. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι αὖξεται ὁ Νεῖλος ἀπὸ ὄμβρων τινῶν εἰς αὐτὸν ἐκχεομένων, ὡς εἴρηται διαρρήδην ὑπὸ Ἐρατοσθένους. — Ἐρατοσθένης δὲ οὐκέτι φησὶν οὐδὲ ζητεῖν χρῆναι αἰτίαν τῆς αὐξήσεως τοῦ Νεῖλου, σαφῶς καὶ ἀφικομένων τινῶν εἰς τὰς τοῦ Νεῖλου πηγάς, καὶ τοὺς ὄμβρους τοὺς γινομένους ἐρακάτων, ὥστε κρατύνεσθαι τὴν Ἀριστοτέλους ἀπόδοσιν. Socordia per insigni librum de Nilo Galeus somniavit.

CXXIV. STRABO XIV, p. 684. Οὐδὲ ὁ Ἐρατοσθένης εὖ· αἰτιώμενος γὰρ τοῦτον (Λαμάστην) οὐκ ἀπ' ἄρκτων φησὶν εἶναι τὴν Ἰεροκηπίαν (Cypri), ἀλλ' ἀπὸ νότου· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ νότου, ἀλλ' ἀπὸ δύσεως, εἶπερ ἐν τῇ θυσμικῇ πλευρᾷ κεῖται, ἐν ᾗ καὶ ἡ Πάφος καὶ ὁ Ἀκάμας. — Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοπалаίων ὑλομανούντων τῶν πεδίων, ὥστε κατέχεσθαι δρυμοῖς, καὶ μὴ γεωργεῖσθαι, μικρὰ μὲν ἐπωφελεῖν πρὸς τοῦτο τὰ μέταλλα, δασυροτομούντων πρὸς τὴν καυσὶν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου· προσγενέσθαι δὲ καὶ τὴν ναυπηγίαν τῶν στόλων, ἥδη πλεομένης ἀδῶς τῆς θαλάσσης, καὶ μετὰ δυνάμεων· ὡς δ' οὐκ ἐξενίκων, ἐπιτρέψαι τοῖς βουλομένοις καὶ δυναμένοις ἐκκοπτεῖν, καὶ ἔχειν ἰδιώτητον, καὶ ἀτελῇ τὴν διακαθαρευθεῖσαν γῆν.

CXXV. PLINIUS II, 76. At in tota Troglodytica umbras bis quadraginta quinque diebus in anno Eratosthenes in contrarium cadere prodidit. Huc respiciens ait VI, 34. cum indubitata ratione umbrarum Eratosthenes mensuram terrae prodere inde coeperit.

Libya.

CXXVI. STRABO XVII. p. 825. de urbe Mauritaniae: ὅπερ Τίγγα καλοῦσιν οἱ βάρβαροι, Λίγγα δὲ Ἀρτεμίδωρος προσηγόρευκε, Ἐρατοσθένης δὲ Λίξον. p. 829. Ἀρτεμίδωρος δ' Ἐρατοσθένει μὲν ἀντιλέγει, διότι Λίξον τινὰ φησι πόλιν περὶ τὰ ἄκρα τῆς Μαυρουσίας τὰ ἐσπερία ἀντὶ Λιγγός, Φοινικίᾳς δὲ πόλεις κατεσκευασμένας παμπόλλας τινάς, ὧν οὐδὲν ἔστιν ἰδεῖν ἔχρος, ἐν δὲ τοῖς ἐσπερίοις Αἰθίοψι τοὺς αἰέρας πλατεῖς, φήσας ταῖς τε ὀρθριναῖς ὥραις καὶ ταῖς δειλιναῖς παχεῖς καὶ ἀχλυώδεις εἶναι τοὺς αἰέρας· πῶς γὰρ ἐν ἀνυχμώδεσι καὶ καυματηροῖς τόποις ταῦτ' εἶναι; Eiusmodi reprehensiones mentione vix erant dignae.

CXXVII. PLINIUS V, 7. Clarissima (insula iuxta Africam) est Méninx — ab Eratosthene Lotophagitis appellata.

Appendicis loco quattuor Stephani Byz. testimonia memorentur, ab hoc uno ex Galaticorum opere decerpta. V. Σπάρτακος. Πόλις Θράκης. Ἐρατοσθένης ἐν Γαλατικῶν δευτέρῳ. V. Διανεῖς. Ἔθνος Γαλατικόν. Ἐρατοσθένης ἐν δ' Γαλατικῶν. V. Βοὺς Κεφαλαί. Τόπος, καὶ δ' ὃν ἐπολέμησε Προυσίας πρὸς Ἀνταλον, ὡς Ἐρατοσθένης ἐβδόμῃ Γαλατικῶν. V. Ἰθρηλα, τῆς Καρίας. Ἐρατοσθένης τριακοστῇ τρίτῃ Γαλατικῶν. Numero haud exiguo nondum acquiescens suo Marte Galaticorum Eratostheni volumina quadraginta Fellus affinxit; minus liberalis tricesimum septimum memoravit G. I. Vossius de histor. Gr. p. 110. Hic quidem praeter solitum perspicax opus Callistheni Galeus attribuit;

non enim pervixisse Eratosthenem ad tempora Prusiae, cuius illic mentio fiat. Callisthenem unde arripuerit, dicere neglexit; neque altera ratio firmiter sese habet. Iam si Eratosthenis hunc librum posueris, singularem, non partem Geographicorum constituerit necesse est. Sed *τριακοστῷ τρίτῳ* depravationem prodit, cum ne minutissimo quidem historiarum scrutatori campus iste tot voluminibus conficiendis facile suffecerit. At quemcunque sumpseris numerum, non petuit Eratosthenes tale quid argumenti litteris consecrare; id enim ab illius ingenio ut quod maxime abhorret, ut libris sat copiosis res frigidissimas, neque curiositati hominis prae ceteris subacti politique idoneas, pro more inprimis recentiorum grammaticorum, quales recensent v. c. Scholia Apollonii, obscure protraheret. Hoc inter exploratissima concessum velim. Accedit alia non minus luculenta ratio. Geographica Eratosthenes tribus tantum libris complexus est, quorum ultimum, neque eum totum, regionibus per capita describendis addixerat; iam vero si modo singula quaeque pertractaturus erat, quid in caussa fuit, quod modicum volumen, non aliquot acervos librorum talibus compleverit? Quod si quae olim nimia fortasse ut videri poterat brevitate expedierat, denuo apta amplitudinē percensere vellet, nihil adeo ad Galatarum potius imperium eum adigebat. Ac ne Stephani quidem auctoritas, in eiusmodi quaestione exigua, nimium moretur. Proinde alterius Eratosthenis Galatica fuisse opinor.

II. MERCURIUS, POEMA.

Eratosthenem eundem poetam pauci, sed locupletes testes concelebrant. Strabo XVII. p. 838. *Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν, ὃ μὲν ποιητὴς ἅμα καὶ περὶ γραμματικὴν ἐσπουδακός, ὃ δὲ καὶ τὰντα καὶ περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθήματα εἴ τις ἄλλος διαφέρων.* Lucianus Macrob. 27. *Γραμματικῶν δὲ Ἐρατοσθένης μὲν ὃ Ἀγλαοῦ Κυρηναῖος, ὃν οὐ μόνον γραμματικόν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἂν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον, καὶ γεωμέτρην.* In parte quadam gloriae etiam Timarchi commentarios ponere licet: Athenaeus XI. p. 501. E. *Τίμαρχος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ.* Longini quidem anceps laudatio hand scio an ex rhetorica magis necessitate antithesium, quam veritate prolata sit; neque enim in fabula Erigonae satis constanter enarrata, ita ut gratis varietatis vicibus poeticoque praevalens ingenio teneret legentem, licuit Eratostheni plura novare; neque si vellet, ratione potuisset, ut in poemate unice circa causas astrorum exponendas versato.

Mercurio quale fuerit argumentum, neminem potest latere, qui quidem vel Hyginiana fragmenta diligentius inter sese comparaverit. Primum enim traditur Schol. II. *ὦ.* 24. (fr. III.) de Mercurii natalibus atque artificiiis singularia quaedam Eratosthenes exposuisse, quod nisi in isto carmine fieri non poterat. Sequitur Chalcidii testimonium (fr. XIII.), enarrantis Mercu-

rium coelum ascendisse, ibique sonos astrorum musicos fuisse admiratum: cui similia praestat Achilles Tatius p. 136. (ibid.) Deinde apud Hyginum duobus in locis, et altero quidem non obscure ex ipso Eratosthene, litteris proditum invenimus, Mercurium tum stellas constituisse, tum eundem menses primum instituisse et pervidisse siderum cursus. V. fr. XXXIX. (coll. XLVIII.) LI. Adde Cataster. c. 43. Theon. ad Arati Phaenom. 236. *κτισθαι τὸ γράμμα ἀπὸ Διός, τὸ πρῶτον [στοιχείον] τοῦ ὀνόματος Ἑρμοῦ θέντος* (sic leg.): sive Catasterism. c. 20. *εὐσημον δὲ τὸ γράμμα ἐπ' αὐτοῦ κτισθαι ἀπὸ Διός, τὸ πρῶτον στοιχεῖον Ἑρμοῦ θέντος, ὃς τὸν διακοσμον τῶν ἀστρον ἐποίησατο*. Pro vulgatis *πρῶτον ἐρμηνευθέντος* Koppiers. p. 116. scripsit, *τοῦ πρῶτου στοιχείου τὸ ὄνομα Ἑρμοῦ θέντος*, quae nec Graeca, nec sensum fundunt. Iam cum omnia, quae sive diserte ex illo poemate afferuntur, sive minus distincte Eratostheni tributa illinc derivata sese esse clamant, plena sint eorum quae ad zonas coelique constitutionem pertinent: protinus apparet quam clarissime, ex opinione modo memorata, quae non omnino ab Eratosthene conficta esse videtur, sed potius secundum Aegyptiorum disciplinam numinis Thot inventa Graecanico deo magnam imposuit partem, Mercurium post ingeniose doloseque patrata, indolis multiplicis indicia, eum repraesentatum fuisse, qui omnia quae et ad universam terrae conformationem ac temperaturam, et ad coeli varia signa valerent, rite componeret atque ordinaret, unde materiam non ex longinquo arreptam suppetisse conficitur, stellarum causas atque imagines, prout ingenium ferret ac fingendi libido, enumerandi. Proinde Noster in eo ab Arato fuit diversus, quod quae illius argumenti a mathematica expositione penderent, ea demonstrabat accuratius; tum historiis stellarum deinceps enarrandis, ut poetam in ieiunio genere dicendi versantem decuit.

Igitur singulare est, iis ipsis quibus modo Zusi sumus testimoniiis, imprimis de sphaera et zonis disserentibus, Heynio Opusc. Academ. I. p. 97. coniecturam fuisse subnatam, Mercurium de disciplinarum originibus egisse: quam opinionem permulta refellunt, nullus utique locus adiuvat. Iosephus quidem Scaliger, quantum eius verba indicant, diversum a Mercurio opus continuisse crediderat. Ita enim ad Manilium ille p. 103. Astrorum varias quidam dixere figuras, signaque diffuso passim labentia coelo in proprium cuiusque genus causasque tulere] Eratosthenem tangit, qui τὰ φαινόμενα cum causis et fabulis conscripsit. Citantur inde versus passim a Theone, Hygino, Scholiaste Germanici, aliis. Iterumque p. 104. Nam casus et causas omnes assignavit omnibus astris Eratosthenes in Astronomicis mythologumenis. Ἐρμῆς enim, quod vix satis mirere, nihil aliud quam hymnus εἰς Ἐρμῆν visus est fuisse: vide eum in Varronem p. 55. ed. Dordr. Sed ut omnis dubitatio removeatur, age aliud argumentum proferamus hucusque neglectum, quod rem de qua disceptatur clarissima in luce collocaturum sit. Scholia enim Il. γ'. 29. (fr. XIX.) postquam omnem Erigonae historiam proposuerunt, hisce narrationem suam concludunt: Ἰστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ Καταλόγοις. Non facile reppereris, quod magis ab ipsa re abluere videatur. Iam vero hoc iure meritisimo nobis sumemus, illam Catalogorum Eratosthenis mentionem, verba sistentem, quae ut nihil corruptionis referant, ita longissime supra Scholiastarum inventa assurgant, non posse non quidem maxime pro genuinis haberi. Nunc autem audias Valckenarium: „Nomina auctorum et librorum per compendia scribuntur in veteribus membranis. Scripserat enim Grammaticus olim: Ἰστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ Κάταστ. pro Καταστερισμοῖς, quod degeneraverit in Καταλόγοις? Hoc prima facie videatur alicui veri-

„si-

„simile. — Historia Icarii et Erigones denarratur a multis; Hyginus ubi de Arctophylace agit P. A. II, 4, et Schol. Germanici de cane tractans p. 130. inter cetera, illa etiam tradiderunt, pleraque eadem, quae in Scholio ad Homerum Graecis verbis leguntur: e. Scholiasta Germanici nonnulla sunt transscripta in fabulam 130. earum, quae Poetici Astronomici Parenti solent attribui. — Hyginiana autem et Scholiastae Germ. verba, quae cum nostris his conspirant, suspicor e binis Eratosthenis operibus derivata, tum ex integriori Catasterismorum opere, tum ex poematio (sive interprete Graeco poematis) Eratosthenis, quo honestavit — — pietate ad sidera ductam Erigones, ut loquitur Manilius II, 31, qui in tanto veterum dissensu stellatam virginem passim Erigones nomine celebravit. Potuit autem vetus Homeri Scholiasta utriusque operis hoc in loco mentionem fecisse; recentior Catasterismos commemorare solos.” Reliqua dantur ad fr. XXVI. Quae ut acute sunt excogitata, ita vellem firmiter momentorum ponderibus inniterentur. Non enim aliud quid quam hoc ipsum ἐν τοῖς ἑ. Κατάλοις scripsit Scholiorum auctor, quia ex alio Catasterismorum opere, ut quod Eratosthenes nunquam composuerit, nihil ab eodem adduci poterat. Deinde, si quidem Catasterismos ediderat, hos et Erigonen tanquam de eadem re tractantes vix potuit coniunctim Scholiasta afferre, quando Erigone singulare opusculum constituisse non videtur, Res enim ita sese habet. Universum illud de zonis et astris similibusque carmen inscriptum erat tum Ἐρμῆς, tum Κατάλοι, tum Καταμερισμός, quod vocabulum lexicis ignotum Achilles Tatius p. 146. (fr. LIII.) usurpavit: quae ipsa titulorum varietas si minus illa Κατάλοι et Καταμερισμός, certe alterutrum pro recentiorum additamento ponendum esse indicat. Nimis enim Perspicue, quam ut ab auctore admitti potuerit, argu-

mentum operis significant, id est, enumerationem imprimis stellarum, causis earum adiunctis, in universumque rationis, qua mundus temperetur, expositionem. Jam Erigonae historia cum Mercurio inseri debuerit, non adeo apparet, quatenus seorsum vulgari potuerit: nam retractatam ab Eratosthene fuisse, negare videtur et Longini vox *ἀντιπρόσθεν*, neque ipsum suadet argumentum, tam contractum circumscriptumque poetæ praestans campum, ut evagandi reiue proferendae nullum omnino locum suppeditaret. At Erigona aliquoties Mercurii mentione omissa laudatur. Verum nihil credere vetat, eodem hoc modo factum fuisse, quo Olympionicae ab opere chronologico, Platonici a commentationibus de mathematicis disciplinis, liber de divitiis ac paupertate a scripto de bonis malisque, seiunguntur, quia brevius opusculum tanti videbatur, ut tanquam singularis liber afferri posset. Sed tamen alia difficultas restat, metrorum dico diversitatem, cum per Erigonae historiam alternantibus pentametris, per Mercurium hexametris unice usus Noster reperitur. De fragmentis quidem Stephani (XXVII.) et Macrobbi (XXV.) satis liquet; at vero illi Analectorum versus medio in rerum cursu, quantum quidem ex Hygino carmen perspicitur, locum invenire non potuerunt, sed vel initio vel fine nexu orationis utcunque accommodato collocabantur. Omnino ne hoc quidem mirum acciderit, quod metrorum varietatem ipse poeta aliis praeemntibus deditaque opera aspernatus non fuerit, praesertim in fabula metro elegiaco perquam accommodata.

Sed redeundum ad *Catasterismos*, quos ab Eratosthene unquam perscriptos esse negavi. Atqui hodieque illi supersunt*). Verumtamen quantopere ab inge-

*) Primum a Fello post Aratum Oxon. 1672. editi, deinde Graece et Latine in posteriore Opusculorum Mythologicorum Galei editione, aliquanto emendatiores; post observationes

nio herois celebratissimi distent, non multis ne hodie quidem in mentem venire videtur, ut cui operi tantum nomen sine mora praeponant. Est etiam veterum hanc in rem auctoritas allata, Suidae nimirum, egregii profecto auctoris: inter Eratosthenica enim recenset *ἀστρονομίαν ἢ καταστηρίγμους*, quorum *ἀστρονομία* ex liberalitate Lexicographi provenisse videtur. Eudocia p. 172. Suidam compilans *καταστηρίσμούς* veri proxime legit; namque certatim emendatum est *καταστηρίσμούς*; eadem enim vocum *καταστηρίσμός* et *καταστηρίγμός* confusio apud eundem Suidam v. *Ἰνπαρχος* admissa fuit *). Quid igitur? Num dubitabimus eundem hic quoque errorem Suidae tribuere, quo de Clemente et Proclo et Timaeo aliisque ineptissima profudit peccata? Acutius vidit is, qui prae ceteris spuria rimaretur ac detegeret, Valckenarius, loco supra memorato (Opusc. II. p. 69.): „Libellus sub Eratosthenis „nomine vulgatus mea opinione compendium continet „operis, quod magni nominis Criticus olim emiserat, a „recentiori Grammatico contracti. Hoc ut satis exploratum pono **).” Idem innuit Hemsterhusius ad Lucian. p. 511. et apud Koppiers. p. 98. scribens: in Eratosthene quem vocant: idem vero ille plane contrarium ad eundem protulit Lucianum p. 434, Catasterism. c. 40. paene versum ab Hygino opinatus. At compendium hoc opusculum non esse putandum, duobus et invictis opinor argumentis apparebit. Primum enim

ad eos conscripsit, non adeo magnae utilitatis, P. H. Koppiersius, Observatis philologicis, Lugd. B. 1771. pag. 92 — 130: ad paucos tantum plurimorum qui in mendo cubant locos ille intendit. Multo minora praestitit Schaubachius sua editione, Gotting. 1795, qui nihil nisi quaedam collegit. Praefixa est Heynii epistola, qui nonnulla ut potuit enodare stunderet. Emendationes nondum collectas variis ex commentariis criticorum petere licet.

*) Ex Proclo sustulit Valckenarius ad Callim. p. 44.

**) Hanc illum sententiam semper tenuisse, Callimachea demonstrant p. 55.

Aegyptus cum vicinia.

CXXII. STRABO XVII. initio. Κάνταῦθα δ' Ἐρατοσθένους ἀποφάσεις προεκθετέον. Φησί δὴ τοῦ Ἀραβίου κόλπον πρὸς τὴν ἐσπέραν ἐνθακισχιλίους (εἰς) σταδίους διέχειν τὸν Νεῖλον, παραπλήσιον ὄντα κατὰ τὸ στόμα τῷ γράμματι τῷ ν κειμένῳ ἀνάπαλιν. Ῥυεῖς γάρ, φησί, ἀπὸ Μερόης ἐπὶ τὰς ἄρκτους ὡς διςχιλίους καὶ ἐπτακοσίους σταδίους, πάλιν ἀναστρέφει πρὸς μεσημβρίαν καὶ τὴν χειμερινὴν δύσιν ὡς τριςχιλίους καὶ ἐπτακοσίους σταδίους, καὶ σχεδὸν ἀντάρας τοῖς κατὰ Μερόην τόποις καὶ εἰς τὴν Λιβύην πολὺς προστεσὼν καὶ τὴν ἐτέραν ἐπιστροφήν ποιησάμενος, πρὸς τὰς ἄρκτους φέρεται, πεντακισχιλίους μὲν καὶ τριακοσίους σταδίους ἐπὶ τὸν μέγαν καταρῥάκτην, παρεπιστρέφων μικρὸν πρὸς τὴν ἑω, χιλίους δὲ καὶ διακοσίους τοὺς ἐπὶ τὸν ἐλάττω τὸν κατὰ Συήνην, πεντακισχιλίους δὲ ἄλλους καὶ τριακοσίους ἐπὶ τὴν θάλατταν. Ἐμβάλλουσι δ' εἰς αὐτὸν δύο ποταμοί, φερόμενοι μὲν ἐκ τινων λιμνῶν ἀπὸ τῆς ἑω, περιλαμβάνοντες δὲ νῆσον εὐμεγέθη τὴν Μερόην· ὣν ὁ μὲν Ἀσταβόρας κλεῖται, κατὰ τὸ πρὸς ἑω πλευρὸν ῥέων, ἄτερος δ' Ἀσταπίους· οἱ δ' Ἀστοσάβαν καλοῦσι· τὸν δ' Ἀσταπίουν ἄλλον εἶναι, ῥέοντα ἐκ τινων λιμνῶν ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ σχεδὸν τὸ κατ' εὐθείαν σῶμα τοῦ Νεῖλου τοῦτον ποιεῖν· τὴν δὲ πλήρωσιν αὐτοῦ τοὺς θερινοὺς ὄμβροις παρασκευάζειν. Ὅτι δὲ τὰς συμβολὰς τοῦ Ἀσταβόρα καὶ τοῦ Νεῖλου σταδίοις ἐπτακοσίοις Μερόην εἶναι πόλιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ· ἄλλην δ' εἶναι νῆσον ὑπερὶ τῆς Μερόης, ἣν ἔχουσιν οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες, οἱ ἀποστάντες ἐπὶ Ψαμμίτιχου, καλοῦνται δὲ Σεμβρίται, ὡς ἂν ἐπήλυδες (1. ὡσανεὶ ἐπ.). βασιλεύονται δὲ ὑπὸ γυναικός· ὑπακούουσι δὲ τῷ (?) ἐν Μερόῃ. Τὰ δὲ κατωτέρω ἐκατέρωθεν Μερόης, παρὰ μὲν τὸν Νεῖλον πρὸς τὴν ἐρυθράν, Μεγάβαροι καὶ Βλέμμυες, Αἰθιόπων ὑπακούοντες, Αἰγυπτίοις δ' ὁμοροὶ· περὶ θάλατ-

ταν δὲ Τρωγλοδύται· διεσπᾶσι δὲ εἰς δέκα ἢ δώδεκα
 ἡμερῶν ὁδὸν οἱ κατὰ τὴν Μερόην Τρωγλοδύται τοῦ
 Νεῖλου. Ἐξ ἀριστερῶν δὲ τῆς ῥύσεως τοῦ Νεῖλου
 Νοῦβαι κατοικοῦσιν ἐν τῇ Λιβύῃ, μέγα ἔθνος, ἐπὶ
 τῆς Μερόης ἀρξάμενοι μέχρι τῶν Ἀγγόνων, οὐχ ὑπο-
 τακτόμενοι τοῖς Αἰθίοψιν, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ πλείους βα-
 σιλείας διαιλημμένοι. Τῆς δ' Αἰγύπτου τὰ παρὰ τὴν
 θάλατταν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος πρὸς
 τὸ Κανωπικὸν στάδιοι τρισχίλιοι τριακόσιοι. Ἐρατο-
 σθένης μὲν οὖν οὕτως. Illa, ab Fello excerpta, novis-
 simi peregrinatores confirmarunt.

CXXIII. PROCLUS AD PLATONIS TIMAEUM p. 37. Ba-
 sil. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι αὐξεται ὁ Νεῖλος ἀπὸ ὄμβρων
 τινῶν εἰς αὐτὸν ἐκχεομένων, ὡς εἴρηται διαρρήδην ὑπὸ
 Ἐρατοσθένους. — Ἐρατοσθένης δὲ οὐκέτι φησὶν οὐδὲ
 ζητεῖν χρήναι αἰτίαν τῆς αὐξήσεως τοῦ Νεῖλου, σαφῶς
 καὶ ἀφικομένων τινῶν εἰς τὰς τοῦ Νεῖλου πηγάς, καὶ
 τοὺς ὄμβρους τοὺς γινομένους ἐωρακότων, ὥστε κρα-
 τύνεσθαι τὴν Ἀριστοτέλους ἀπόδοσιν. Socordia perin-
 signi librum de Nilo Galeus somniavit.

CXXIV. STRABO XIV, p. 684. Οὐδὲ ὁ Ἐρατο-
 σθένης εὖ· αἰτιώμενος γὰρ τοῦτον (Δαμάστην) οὐκ
 ἀπ' ἀρκτων φησὶν εἶναι τὴν Ἰερουπηίαν (Cypri), ἀλλ'
 ἀπὸ νότου· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ νότου, ἀλλ' ἀπὸ δύσεως, εἴ-
 περ ἐν τῇ δυσμικῇ πλευρᾷ καίται, ἐν ᾗ καὶ ἡ Πάφος
 καὶ ὁ Ἀκάμας. — Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοπалаίων
 ὑλομανούντων τῶν πεδίων, ὥστε κατέχεσθαι δρυμοῖς,
 καὶ μὴ γεωργεῖσθαι, μικρὰ μὲν ἐκπολεῖν πρὸς τοῦτο
 τὰ μέταλλα, δασυροτομούντων πρὸς τὴν καύσιν τοῦ
 χαλκοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου· προσγενέσθαι δὲ καὶ τὴν
 ναυπηγίαν τῶν στόλων, ἥδη πλεομένης ἀδελῆς τῆς θα-
 λασσῆς, καὶ μετὰ δυνάμεων· ὡς δ' οὐκ ἐξενίκων, ἐπι-
 τρέψαι τοῖς βουλομένοις καὶ δυναμένοις ἐκκόπτειν,
 καὶ ἔχειν ιδιόκτητον, καὶ ἀτελῆ τὴν διακαθαρθεῖσαν γῆν.

C. 1. ἐπὶ τόκον ἤδη οὔσαν. Hyginus: prope diem partus. ἐπὶ τόκον enim quod Hemsterhusio ad Thom. M. p. 357. probatur suspecta est locutio; ἐπίτοκον autem adulterium verbum, apud Aristotelem sane obvium, cuius quidem scripta interpolatrices multorum manus sensisse neminem latet: cf. Lobeck, ad Phrynich. p. 333.

δόξαι εἰσελθεῖν, dicitur intrasse, ex more recentiorum, ut c. 11. 15. 27. 32. 40. Plura praebet Abresch. Dilucid. Thucyd. p. 447. 652. a Koppiersio p. 95. laudatus, a quo eiusdem p. 123. afferri non debuerat.

διὰ τὴν συγγένειαν, propter concubitus; sic Theon ad Arati Phaen. 27. Hyginus: memor peccati.

C. 2. ἡγρίωσεν αὐτὴν· ὅσπερ δὲ σεσωσμένη λέγεται δόξαν αὐτῇ περιδεῖναι. Illud σεσωσμένη non quadrare monstrat contrarium ἡγρίωσεν, quod ipsum inaudita vi fruitur, in feram immutavit. Nimirum novitia adhibuerat significatione verbum σωφρονίζειν: legendum enim σεσωφρονισμένη, cum ad sanam mentem rediisset.

Sequitur ἐν οὐρανοῖς, ab Heynio notatum, ut in Novo Testamento. Sed in extremo cap. quod legitur, περὶ οὗ δοκεῖ ὁ πόλος στρέφεσθαι, non imputandum videtur auctori, sed recte correctum est περὶ οὗ. Debetur eadem correctio Schol. Vrat. Pind. Ol. VI, 116.

C. 8. init. περὶ τούτου λέγεται, ὅτι Ἀρκάς ἐστιν, prava Graecitate, de Latinis videlicet expressa Hygini II, 4. de hoc fertur, ut sit Arcas nomine. Ita c. 22. περὶ τούτου ἱστορεῖται, ὅτι ἐν τοῖς ἀστροῖς ἐτέθη. 33. περὶ τούτου ἱστορεῖται, ὅτι ἐστὶν —. Restituendum c. 43. Περὶ τῶν πέντε ἀστέρων τῶν καλουμένων πλαγυγῶν — λέγονται δὲ θεῶν εἶναι πέντε. Leg. λέγεται, θεῶν ε. π.

C. 9. extr. Novium vocabulum lexicisque igno-

tum extat: τῆς πύξης (τοῦ χιτῶνος), de fimbria, ut videtur, tunicae. Vide quos laudant interpretes Hesychii.

C. 13. διὰ τὸ εἰς μέσῃν τὴν ῥάχιν γοργόνος πρὸς-
ωπον ἔχειν, locutione Scholiastis digna. Heynius hanc
stribiliginem ex antiquo poeta profectam putavit. Ibidem
διπλασίωτος significat superiorem, satis insolenter.

C. 20. vitiose ὑπὲρ μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ
κείμενον.

C. 21. soloece ἐπ' αὐτῷ ἔλθωμεν. Sic Schol. Soph.
Electrae 729. οἱ ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ δρόμου παρελεύσεται.

C. 22. τηρήσας δ' ὁ Ἰερσεύς ἐν τῇ παραδόσει,
quod τὴν παράδοσιν dicendum fuerat.

C. 23. insolens locutio ἐπισημαίνουσαι καθ' ὥραν.
Obscurius dictum est c. 24. ἐπισημασίαν δ' ἔχει ἐπὶ
τῷ ἐκείνου συμπτώματι, δυομένη καθ' ὥραν.

C. 24. mendosa forma Ἀτλαντηρίδων, non recte a
Munckero ad Hygin. II, 7. et Valckenario ad Schol.
Eurip. Phoen. 162. emendata; neque ex Theone ad
Arat. 269. ἐπτάχορδος δὲ ἦν αὐτῇ, ἣν Ἐρμῆς κατ' ἀρι-
θμὸν τῶν πλανητῶν ἐκ χελιδνὸς κατασκευάσας Ἀπόλ-
λωνι δέδωκεν· sine temeritatis nota potest tentatio
depromi. Videtur analogia similitum ex deteriore Grae-
citate nominum, qualia enumerat Hemsterhusius ad
Plutum p. 482, defensionem praestare *). Deinde δέ-
δωκεν, ut Theo, quem ad modum recentiores scripto-
res perfecto abuti solent. Iterum c. 25. καὶ τότε κύ-
κνος γέγονεν.

C. 26. ἰπτάμενος. c. 30. ἵπταται et καθιπτάμενος,
quo scriptorum ante Chr. n. nullus reperitur usus: v.
Lobeck. ad Phrynich. p. 325 sq., qui quem laudat
Aristotelem, hac culpa immunis censi debet. Se-
quitur eiusdem coloris vox ὀρθοπύγιον, repetita c. 41,

*) His si quid roboris inest, πλανητῆριδες apud Photium v. λου-
τῶδες contra Blomfieldii ad Callim. lavacr. Pallad. 1. con-
jecturam tuendum erit. Conferendum etiam Alexidis voca-
bulum Ἀττιπηρῶς apud Athen. IV. p. 137. D.

imperitis ab Ammonio p. 25. tributa, a Moeride p. 282. Atticis abindicata, quorum interpretes nonnisi ex Glossariis nomen vitio creatum firmare potuerunt.

C. 26. *τέτευχεν ἀθανασίαν*, non optima illud terminatione prolatum. Machonis quidem usus ap. Athen. XIII. p. 581. E. auctoritatem non conciliabit, neglectus ille a Lobeckio p. 359.

C. 30. *δι' ὅσον* plane falsa est formula, pro eo quod saepius *παρ' ὅσον* dicitur.

ὥς ἂν καθιπτάμενος, fere ut volans, ex usu probatorum auctorum non videtur dictum; Scholiastae quidem, praesertim Aristophanis, alique sermonis minus elegantis, veluti Strabo, saepius usurpant. Geograph. fr. CXXII. iure, opinor, exemptum est.

C. 31. *τοῦ Ποσειδῶνος βουλομένου τὴν Ἀμφιτρίτην λαβεῖν εἰς γυναῖκα*, quae formula deterioris est notae. Videndi v. c. Scholiastae, hoc soloecismo valde delectati, Eurip. Hecub. 125. 815. Paraphr. Orest. 19. Schol. ib. 1648. Argum. II. Phoen. Paraphr. Phoen. 7. Schol. ib. 77. Aeschyli S. Th. α. 141. Aristoph. Pluti 346. Jen. Soph. Electr. 115. Pind. Nem. II, 9. VI, 7. (coll. 94. explicandum) ne exempla Novi Testamenti commemorem. Fallitur Kannius, Cononis c. 17. *ἄγεται εἰς γυναῖκα* veratus, sine exemplis eam locutionem esse prolocutus. Cf. Schaeferum ad Arist. Plut. p. 490, qui vulgatam lectionem postponere non debebat. Similiter Schol. Clark. Platonis ap. Dobraeum addendis ad Ran. 1337. p. 126. *καὶ Ἀρχεππος Ἰχθύσις εἰς σκυτέα αὐτὸν σκώπτει*. Proinde nihil erat caussae, cur apud Athenaeum Hegesandri locutio (X. p. 444. D.) *εἰς κυβευτήν σκώπτων τὸν Ποσειδῶνα* tentaretur; cum praesertim apud eundem XIII. p. 580. E. Machonis extent verba, *ἐσκώπτεν εἰς Ἀδωνιν*. Est hicce perversus praepositionis *εἰς* abusus ex similibus fortasse structuris profectus, quas recenset Hemsterhūsus ad Plutum p. 361, ubi alia dedit Do-

braeus. Idem etiam apud sublestiores Romanorum scriptores reperias. Hyginus fab. 10. Hanc habuit in coniugem.

C. 32. δοθῆναι δὲ ἀντὶ δαρεάν, ὥστε ἐπὶ τῶν κυμάτων πορεύεσθαι, ubi ὥστε a Graecitate abhorret.

ὁμοίως καὶ τὸ θηρίον, τοῦ εἶναι μνημόσυνον καὶ τῆς πράξεως, quomodo genitivus tantum a recentioribus impense adhibetur*), ut praeter locos per N. T. frequentes haec demonstrant: Pausan. VII, 15. p. 559. τοῦ πρόσω σφᾶς κωλύειν. Athen. XII. p. 518. C. Chares ibid. p. 538. D. Pollux I, 86. Schol. Eurip. Hecub. 38. 40. 185. f. 835. f. 1134. Arist. Equit. 351. 785. Vesp. 149. Pind. Gott. Pyth. V, 101. Nem. I, 64. VII, 16. unde fluxit interpolatio Nub. 1109.

C. 34. ἰστὶν εὐρεθεὶς duplex vitium exhibet, significat enim id quod εὐρίσκειναι, quale mendum etiam Athenaeo IV. p. 166. D. perperam editores affinxerunt; et εὐρεθεὶς recentioris est loquelae, versantis notione, prout apud Schol. Aristoph. Nub. 827. extat, minus intellectum Berglero ad Thesmoph. 779. εὐ τεθεὶς, quod Valckenarius ad Herodot. III, 108. emendavit, nescio quid sibi velit.

C. 35. ἐν τοῖς ἄστροις εἰσέχθῃ, vitiose dictum. Deinde πρώτη γὰρ αὐτῇ (leg. παρ' αὐτῆς) ναὺς κατε-

*) Singula ex singulis exempla attulit Heindorf. ad Plat. Gorg. 50, quae iudicium de Catasterismorum loco non labefactabunt. Post alia protulerunt Matthiae Gramm. p. 777. et Schaef. ad Bos. p. 708. Equidem quid sit quod tot exemplis nihil movear, paucis declarabo. Sophoclis igitur Philocteta omitti debuerat; Thucydides qui id locutionis genus frequentat ad eiusmodi quaestionem nihil valet; Plato, quem plurima peculiariter extulisse constat, neque saepe adhibuit, neque testis singularis prorsus rem deciderit; ceteri sunt numerus. Sed Alexidis ap. Athen. X. p. 431. E., optimi sane auctoris, versus istam non omnino efflagitant interpretationem. Ratio utique Graeci sermonis cum in simili sententia τὸ infinitivo praepōni iuberet, nonnisi pruritu rerum novarum usus minus legitimus obtrudi poterat. In Catasterismorum autem loco reliqui auctoris solecismi ambigui nihil relinquunt.

σκευάσθῃ, καὶ ἀρχῇθεν ἐτεκτονήθῃ, quorum ἀρχῇθεν pedestris auctor sermonis qui quidem in numero sit nullus exhibuit: v. Phrynichum p. 93. notamque Lobeckii; ἐτεκτονήθῃ autem nisi depravatum fuit ex ἐτεκτάνθῃ, singularis est forma minusque propria. Tum τὸ πῆλαρος διείλεν, aequora secuit, nova loquendi ratione.

C. 41. μνημόνευμα δώσας pristina lectio ab editoribus male obscurata est; hic enim barbarismus apud deterrimum quemque scriptorem reperitur, demonstrante Phrynichi interprete p. 721. Compendia enim librarii quod ab editore Oxoniensi haud raro intellecta non sint, ut c. 2. τοῦ κέρνου. 3. διαστῶς. ib. Ἐσπερας, mutandum in Ἐσπερίδας. 16. τοῦ δίφρου. 24. ἐφ' ἐκάστης πῆχτος. 29. Ἀπόλλωνα, ista hanc in rem observatione arbitror neminem abusurum: valet enim ad dictiones manifestae corruptelae suspectas.

Quod praecessit διψᾶν nequit antiquissimi scriptoris testimonio comprobari; Aristotelem enim eo usum fuisse valde incertum est.

C. 42. πρῶτος — ἐκείνου adeo a vulgari structura abhorret, ut etiam Valckenarius ad Schol. Eurip. Phoen. 468. in verbis πρῶτος λέγειν Ἐτεοκλέους offenderit eaque mendosa declararit. In Scholiasta quidem non moverim. Argumentum II. Phoen. ὁ τοίνυν Ἐτεοκλῆς, ὅτε πρῶτος ὦν τοῦ ἀδελφοῦ. Schol. Hecub. 454. πρῶτον τῆς δάφνης. Sallustius philosophus c. 8. ἔστι δέ τις δύναμις, οὐσίας μὲν δευτέρα, ψυχῆς δὲ πρώτη. Alia suppeditat Musgravius ad Soph. Antigona extremam, alienis tamen admixtis. Sed apud Menandrum Athenaei T. I. p. 277. non debebat ab editore τῆς σκιάς cum insequenti πρῶτον coniungi; eundemque errorem idem repetiit XI. p. 505. C. v. supra p. 55. Idem de voce ὕστατος dictum existimes, ita ut apud vetustum auctorem non liceat v. c. ὕστατος ἐλώσιος coniungere.

II. COLLATIO HYGINI ET CATASTERISMORUM.

C. 1. initio capitis Hyginus hanc sententiam Graecis omissam habet; a qua non mediocriter esse dilectam propter utriusque consimilem naturam. Apud eundem omnia multo pleniora et absolutiora leguntur. Denuo in Graecis omissa sunt quae ex Amphide comœdiarum scriptore (fortasse Antiphane) apud Hyginum de causis transmutatae Callistus reperiuntur, haud facile ab eo qui ista in Graecia desideraturus fuisset suppleta. Praeterea dimidium caput Hyginianum, non sine quadam eruditionis dote conscriptum, totum Catasterismis deest; contra enumerationem stellarum ut alibi tertio ille libro reservavit. Quae cum apud Theonem addatur, paucis corruptis, qui historiam fere iisdem verbis tradidit, nihil prius subit, quam Catasterismorum auctorem aliquanto familiarius etiam Arati Scholiasten in consilium adhibuisse.

C. 2. longe minutiora Hygino praebet. Insuper auctoris turpe erratum circa narrationem Arati de Helice recte detexit Kopplers. p. 99 sq., violenta emendatione, sed frustra adiuncta.

C. 3. Hyginus in fine aliquanto auctor est.

C. 4. mutato ordine Hygin. II, 6, qui quae eruditissima profert, ea omnia auctor Catasterismorum omisit.

C. 5. ap. Hygin. II, 5. Qua ratione personatus ille Eratosthenes in opere suo concinnando versatus fuerit, satis manifesto perspicere licet exemplo: quae enim Hyginus habet inter primam et secundam sententiam: sed, ut ait, qui Cretica conscripsit, quo tempore Liber ad Minoa venit, cogitans Ariadnen comprimere, hanc coronam ei muneri dedit; qua delectata non recusavit conditionem stupri: haec igitur omnia omisit. Etiam reliqua fere ab Hygino exposita desiderantur.

C. 6. Hygin. II, 14. longe plura praebet.

C. 7. ab Hygino II, 26. fere in omnibus discrepat.

C. 8. Ne hic quidem magnopere inter utrumque convenit; at vero de Erigone et Icario, quorum fabulam Eratosthenem exposuisse certissimum est, Catasterismi nihil omnino edocent.

C. 9. fere eadem, sed aliquanto fusius Hygin. II, 25, memorans illic omissum: Nonnulli etiam Erigonen Icarii filiam dixerunt, de qua supra diximus. Inter illos fuit etiam Eratosthenes.

C. 10. exordium tantum habet cum Hygino II, 22. commune.

C. 11. paucis immutatis apud Hyginum II, 23. fere legitur, qui alias causas proposuit.

C. 12. maximam partem etiam apud Hyginum II, 24. extat, sed in fine capitis memoratae stellae, *πλόκαμοι* (*πλόκαμος* Valck. ad Callim. Eleg. p. 36.) *Βερσίνης Εὐεργέτιδος*, accurate ab Hygino enarrantur; neque illic allatus Eratosthenes quidquam nos simile Catasterismis docet.

C. 13. Initium eodem quo ab Hygino II, 13. modo expositum est, sed in pluribus hic discedit, ita tamen, ut Catasterismis testes Hygini eorumque historiae, ut in epitome, praetermittantur.

C. 14. Initium tantummodo etiam apud Hygin. II, 21. extat, reliqua eiusdem et docta et indocta compendii ille fecit.

C. 15. et Hygin. II, 9. leviter a se discrepant.

C. 16. historiam expositam Hygin. II, 10. praeteriit, additis, quae illic omittuntur: quae propter impietatem, vertente se mundo, resupinato capite ferri videntur. Ea omissio epitomatores arguit. Ceterum hominis ineruditi est *Σοφοκλῆς ὁ τῆς τραγωδίας ποιητής*. Sic c. 22. *ὡς Αἰσχύλος ἐν Φόρκυσι φησιν ὁ τῶν τραγωδιῶν ποιητής*; Hyginiana: Aeschylus tragoediarum scriptor in Phorcysi, iustam excusationem habent. Tandem c. 36. *Σοφοκλῆς ὁ τῶν τραγωδιῶν ποιητής*.

C. 17. et Hygin. II, 11. satis consentiunt.

C. 18. inasignem commisit errorem, equum qui in Helicone Hippocrenen excitarit a Pegaso distinguens: *Ἀρατος μὲν οὖν φησι τὸν ἐπὶ τοῦ Ἑλικωνος εἶναι ποιήσαντα κρήνην τῇ ὀπλῇ, ἀπ' οὗ καλεῖσθαι Ἴππου κρήνην. ἄλλοι δὲ τὸν Πήγασον εἶναι φασι.* Unde quae Hyginus praebet: Hunc Aratus et alii complures Pegasum Neptuni et Medusae Gorgonis filium dixerunt, qui in Helicone Boeotiae monte ungula feriens saxum fontem speruit, qui ex eius nomine Hippocrene est appellatus: ea in suspicionem cadunt interpretamenti immissi, quod genuinam voculam eiecerit *equum*. Reliqua fere eadem sunt, sed Hyginus Bellerophontis historiam prolixè tradidit.

C. 19. et initium Hygini II, 20. easdem fabulas narrant, sed Catasterismis deest et ab Hygino additum: Paeona procreasse complures, nonnulli Hedonum dixerunt; et vulgata de ariete fama, ab eodem Hygino etiam fab. 3. enarrata, ac denuo sequentibus fusius exposita. Nec magis cetera capitis Hyginiani Catasterismi tangunt.

C. 20. Hygin. II, 19. quaedam sibi propria habet, alia opusculi auctor, non sane magni momenti, quae quid propositum adiuvant, vix dixeris: *καὶ τὸν Νεῖλον τοιαύτην περιοχὴν ποιήσασθαι τῆς χώρας, ἅμα τὴν ἀσφάλειαν αὐτῇ ποριζόμενον, εἰς δὲ τὸν σπόρον εὐμαρτέραν ποιοῦμενον, καὶ εἰς τὴν τῶν καρπῶν ἀνακομιδὴν εὐχέρειαν ὥρων ἐσόμενον* (MS. *ὄρων ἐσόμενα. I. παραχόμενον.*).

C. 21. ne vox quidem cum Hygin. II, 30. congruit, neque ab eodem allata Eratosthenis sententia in Catasterismis reperitur.

C. 22. Eadem Hygin. II, 12. auctior hac sententia: Itaque Graeci *Ἄιδος* galeam dixerunt esse, non ut quidam inscientiasime interpretantur, cum Orci galea usum: quae res nemini docto potest probari. Eam pro more expilator omisit.

C. 23. Singulare caput de Pleiadibus apud Hyginum non extat, sed quae ad auctorem nostrum comparari possint, suppeditat eiusdem II, 21. Quod in fine memoratur; *θεῶν δ' ἔχουσιν εὖ μάλα κείμεναι, κατὰ τὸν Ἰππαρχον τριγωνοειδοῦς σχήματος*, videtur ille ex Scholiis in Aratum, quae in ista de Pleiadibus quaestione Hipparchum memorant, desumpsisse.

C. 24. Multa Catasterismis consentanea cap. 7. initium narrat, reliqua diverse, quae Hyginianis interpolatione non esse admixta, ipse his verbis confirmat: sed ut ad propositum revertamur. Epitomatoris autem artificia hic quoque agnoveris, ut qui mediae orationi intertextu omiserit: Sed alii dicunt, quod initia Liberi sit speculatus, id ei accidissee; quod profecto non de trivio arreptum fuit. Idem c. 6. attigerat: Alii Orphea a Thraciis mulieribus interfici, quod viderit Liberi patris initia. Cf. fr. XXXI.

C. 25. si quis diligenter cum Hygino II, 8. contulerit, non poterit, opinor, quin Catasterismorum partem maiorem hodie epitomen Hyginiani operis versari confiteatur.

C. 26. proluxe de Ganymede proposita paucis tangit Hygin. II, 29, alias non vulgares subdens explanationes.

C. 27. cum initio Hygini II, 28. satis convenit, exceptis quae sequuntur: — ut ait Eratosthenes, hac etiam de causa eius inferiorem partem piscis esse formationem, quod muricibus, id est, maritimis conchyliis, hostes sit iaculatus pro lapidum iactatione. At ita Catasterismis vulgatur: *διὰ δὲ τὸν κόχλον ἐν τῇ θαλάσῃ παράσημον ἔχει ἰχθύος*: quorum ista ἐν τῇ θαλάσῃ sensu carent. Verum in promptu erat ex Theone ad Arat. 282. (*εὗρε δὲ οὗτος τὸν κόχλακα ἐν τῇ θαλάσῃ διὸ παράσημον οὐρανὸν ἰχθύος ἔχει.*) sua epitomatori vindicare: *διὰ δὲ τὸ τὸν κόχλον εὗρεῖν ἐν τῇ θαλάσῃ*,

παράσχημεν οὐρανὸν ἔχει l.; Hygino enim congruere nequit. Deinde teste utitur *Ἐπιμενίδῃ τῷ τὰ Κρητικὰ ιστοροῦντι*, quem cui debeat, incertum est; neque enim in Hygini f. 177. de hoc cogitari potest. Epimenidem ut videtur historicum affert Schol. Eurip. Phoen. 13. Alteram Hygini historiam omnino praeteriit.

C. 28. et Hygin. II, 27. de eodem fabulam narrant, hic quidem sana ratione, ille ineptissima a nomine proprio sumpta derivatione. Ceterum verba *ἐν δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἔμεινεν* et seqq. non levem corruptelam subierunt.

C. 29. tradit, quae Hygin. II, extremo cap. 16, ea-que breviora, omisso etiam teste Catasterismis prolato, Heracleide Pontico de iustitia. Fuse superioribus Prometheus fabulam illic non memoratam enarrat.

C. 30. quae duas affert explicationes reperiuntur apud Hyginum II, 16. qui tertiam iis inseruit, illisque novam in fine subtexuit: quo suspicio de auctore Catasterismorum denuo confirmatur.

C. 31. fere eadem initio cap. 17. apud Hyginum ex parte auctiora: nam quae illic ita traduntur, *καὶ ἄγει πρὸς Ποσειδῶνα*, Hyginus accuratius: eique persuasit, ut nuberet Neptuno, et ipse nuptias eorum administravit. Reliqua apud eundem Catasterismis desunt, quibus solis advocatur testis *Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς ταῖς περὶ ἔρωτος*.

C. 32. Summam eorum quae hic traduntur praebet Hygin. II, 34, qui non longe ab initio historiam de Orionis origine propinat, licet ex etymologia vehementer absurda enatam, adeo tamen insignem et vetustatis nota eminentem, ut non debuerit homini de ipsis hisce fabulis agenti praetermitti. Pleraque eadem omnino ratione qua Catasterismi docet Theo ad Arat. 322.

C. 33. fere eadem Hygin. II, 35, sed omissa et Icarii mentione, ut quem antea epitomator neglexisset,

et Istri auctoritate. Puerile, sed vetustissimum istud dictum, οὐκ ἔχων οὖν ὁ, τι ποιῆσαι ὁ Ζεὺς, Eratosthenem allaturum fuisse nemo sibi persuaserit.

C. 34. Fere omnia ab Hygino II, 33. tradita, hic desiderantur.

C. 35. Valde turbatum est Hygini II, 37, sed uterque eadem docet.

C. 36. eadem Hygin. II, 31.

C. 37. breviora Hygin. II, 32.

C. 38. aliquanto plenius idem II, 41.

C. 39. *Νέκταρ* inscriptum, quod ex *Θυνήριον* corruptum. Brevius Hygin. II, 39. sed addens: eam autem Cyclopos fecisse; quae cum pluribus aliis ex ipso Eratosthene ad Arati Phaen. 402. a Theone excitantur, nostris Catasterismis ad epitomen redacta.

C. 40. eadem nonnullaque alia Hygin. II, 38. illa enim: ἐφ' ὃν *Ἡρακλῆς* δοκεῖ ἐλθεῖν δι' ἔρωτα, ᾧ καὶ συνεῖναι ἐν τῷ ἄνθρωπῳ, τιμῶν τὸν *Πάνα*, apertam produnt corruptelam. Unde autem *Ἀντισθένης* ὁ *Σωκρατικός* ἐν τῷ *Ἡρακλεῖ* provenerit, latet.

C. 41. initium habet Hygin. II, 40, quo demonstratur, post τοῦτον τὸν χρόνον διψᾶν sententiam excidisse reddentem Hyginiana: ut quamdiu fici coquerentur, corvus bibere non possit, ideo quod guttur habeat pertusum illis diebus. Reliquis inter eaque genuina Eratosthenis explicatione Catasterismi carent.

C. 42. brevius Hygin. II, 36.

C. 43. Hygin. II, 42. ita haec exposuit, ut de compilatione Catasterismorum inde instituta nemo possit sanus dubitare, cum praesertim Eratosthenis sententiae Graecis omissae a Polyhistore Romano afferantur.

C. 44. vulgata circuli lactei explicatio traditur, rariore omissa, ab Hygino II, 43. servata, quae ab Eratosthene litteris fuit unice prodita. Koppiers. p. 130. pleniorum olim hunc libellum extitisse inde collegit.

His

His inter se collatis ac perpensis liquere opinor, non Hyginum Catasterismos expilasse, sed illi hos originem debere. Quod ut etiam magis perspicuum fiat, de Hygino quaedam disceptabo, ab isto argumento non aliena.

Hyginum virum eruditissimum ac multiplici doctrina censum Augusti aetate vixisse testimoniis veterum constat. Sub huius igitur nomine extant duo opera, alterum Fabulae, posterius Poeticon Astronomicum inscriptum; quorum Fabulas ut hodie leguntur minime ex illius manu prodiisse et turbatus historiarum ordo, et prava, aliquoties barbara Latinitas coarguunt. Sic enim sese habent. Inscriptionem si respicias, nihil nisi tragoediarum argumenta expectaveris: eaque fere ubique suppeditat prior operis pars. Notavit iam ante Reinesium Var. Lectt. p. 372. Columna ad Ennium, post eumque non pauci, adversus quam sententiam aliam, minus tamen pensiculate, opinionem Lessingius proposuit Dramaturg. I. p. 313. Omnem enim de ea re-dubitationem ipse eximit auctor. Inscripta est f. 4. Ino Euripidis, f. 8. Eadem (Antiopa) Euripidis, quam scribit Ennius; quam quae praecedat, Pacuvianae Antiopae sistit argumentum: v. Valcken. Diatriba p. 60. coll. 68. Quod in clariore luce ponunt argumenta cum titulis comparata, quae sine dubio ex dramatis collecta fuerunt. Veluti f. 46. Erichtheus. 64. Andromeda. 91. Alexander Paris (unde apparet, et fragmentum a Scriverio p. 161. inter incerta relatum ad Ennianum Alexandrum pertinere, et in fabula Ennii non de Troiano excidio, quod Columna vult, sed de Iudis actum, quibus Paris pro filio Priami agnitus est.). 101. Telephus. 105. Palamedes. 106. Hectoris lytra. 107. Armorum iudicium. 108. Equus Troianus. 109. Iliona. 110. Polyxena. 111. Hecuba. 116. Nauplius. 121. Chryses. 137. Me-rope/ a qua fabula posterior pars avulsa est, quae reperitur in f. 184, quod latuit interpretas, non Lessingium

l. l. p. 316. nec Musgraviū ad Euripidis Crēsphon-
tem. Inscriptiones vero genuinas esse res ip̄a declarat
contra Schefferum ad f. 121. 151. 152. 249. qui opi-
nionē praeiudicata abreptus passim ineptire non vere-
tur, ut ad f. 159, ubi refutavit Munckerus; neque
enim talia librariorum aut grammaticorum ingenio de-
bentur, a quibus si profecta forent, maiorem utique
impletura erant numerum. Sequitur altera fabularum
sectio, quae varia ex variis notatu non indigna collecta
exponit. Huc pertinent fab. 76. 90. 97. 112. — 115.
124. 127. 128. 151. 155 — 163. 173. 182. 183. 221 —
257. 269 — 277. Hic quoque auctores sive laudantur,
sive hic illic aliunde eruuntur. Veluti f. 154. Phaethon
Hesiodi. 186. Melanippen Desmontis filiam, sive Aeoli,
ut alii poetae dicunt. 181. item alii auctores tradunt.
200. Cum Chione, sive ut alii poetae dicunt —. 275.
alii poetae dicunt Theseum, tandem f. 127. epitomen
Telegoniae ab Eugammone, cyclico poeta, conscriptae
exhibet. Ista nonnullis suspicionem videntur inieciisse,
quam hodieque sunt qui teneant, a Stavereno *Miscell.*
Observ. X. p. 101. Munckero vindicatam, cuius in
notis non repperi, immo ab Nic. Heinsio propositam
et a Munckero in dissertatione de aetate Hygini ad
finem evulgatam: Hygini fabulas maximam partem ex
Graecorum et Latinorum Scholiastis compilatas fuisse.
At vetustissimorum qui apud Romanos floruerunt Tra-
gicorum quis tandem Scholiastas memoravit? aut Cy-
clum Graecorum epicum a grammaticis illustratum?
Neque huic sententiae Graecarum vocum explanationes
congruunt, saepe apud Hyginum obviae, immeritoque
ab interpretibus in glossematum relatae locum, ut a
Munckero ad f. 126. init.; de quibus si cui quid sta-
tuendum sit minus liqueat, verum perspicue f. 7. in-
telliget. Accedunt vocabula quaedam a vulgari sermone
abhorrentia, ita ut ex Scholiastis tamen non proveni-

rint. Verbi causa Alcumena f. 224. 240. Achivi f. 95. 101 — 103. 108. 114. alibi. Asclepius f. 161. 202. 224. 251. 274. mantis f. 190. Aepolorum P. A. II, 1. 4. Sed quae his longe superior est, ipsius auctoritas Hygini eam opinionem refutat. Ita enim ille P. A. II, 12. de quo in primo libro Genealogiarum scripsimus; quae in Fabulis non comparent. Iterum II, 34. Sed quae post mortem eius (Orionis) Diana fecerit, in eius historiis dicemus. Demonstrant haec sine controversia, ab Hygino amplum et copiosum librum, multa opuscula complexum, memoriae traditum, posteaque immensum quantum turbatum fuisse. Alterum autem Poeticon Astronomicon opus multo minus ex Scholiastarum rivulis derivabatur, sed praesertim ex Eratosthenis Mercurio, tum ex aliis poetis historicisque. Maiorem certe illius partem Eratostheni deberi, ipso titulo apte mihi colligere videor; cum enim Hyginus ex Arateis non multa decerpserit, plura ex pedestris orationis scriptoribus, poetae autem hoc in astronomico genere versati, qui quidem nomen sibi compararint, pauci extiterint, restat, ut Eratostheni quem saepius allegat longe plurima operis asseramus: quo etiam magis sententia de loco, quem Nostri carinen tractaret supra proposita corroboratur. Quae cum ita sint, quaeritur, quid de Fabulis, quales hodie circumferuntur, statuendum videatur. In qua re mirari licet editorum Hygini industriam. Novissimus enim interpres, Staverenus, qui Hyginum acervo indoctarum, inutilium, non raro ineptarum notationum cumulavit, nihil omnino, ut qui paratis copiis uti non calleret, protulit; Schefferus autem et Munckerus qui praeclaram scriptori suo navavit operam longis dissertationibus de aetate Hygini nihil effecerunt. Tanto enim vero non opus erat molimine. Fundamenta Fabularum quae dicuntur Hyginum Augu-
sti aequalem lectore manifestum est, paulatim vehem-

mentissime permixtas et interpolatas fuisse vel indiligens earum usus admonet: reperiuntur quippe etiam gravissima peccata et non mediocres discrepantiae, quae ab erudito historiarum conditore admissa esse nemo sibi persuaserit. Ut fab. 125. Aeolus Hippotae filius cum Hellenis nato confunditur; f. 67. Menoeceum Jocastae patrem pro Creontis filio cognomine adhibet, quod Munckerus frustra defendit allata fab. 242, ubi idem vitium occurrit; f. 240. Clytaëmnestram Thestii filiam, Ledaë f. 77. et 78. dici reperimus. cf. f. 177. et P. A. III, 1. Quae omnia succedente demum tempore perfecta fuisse patet: proinde quaestio de Hyginiani libri aetate supervacanea est. Immo aliud indagandum erat, unde tanta dissipatio et corruptela eum invasisset. Hic igitur commode evenit, ut notitia Dosithei, qui Genealogiam Hygini Graecam in epitomen contraxit, ad nos pervenerit, primum a Stavereno Miscell. Observ. IX. 3. p. 413. sqq. proposita, mox diligentius explicata a Valckenario iisdem Observ. X. 1. p. 108. sqq. (sive Opusc. I. p. 237. sqq.) Jam Grammaticus de opere suo ita disserit: — *Τῆς Γένεαλογίας πᾶσιν γνωστὴν μετέγραψα, ἐν ᾗ ἔσονται πλείονες ἱστορίαι διεκμηνημέναι ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ*; igitur Genealogiae complures sese historias convertisse. Hisce duo lucramur observata, haud sane nihili pendenda. Primum libros Hygini genealogicos, quod deinde perniciem iis intulit, ab omnibus adeo fuisse tritos, ut Graecus iste magistellus donaverit sermone vernaculo, quod non exercitationis caussa, sed in ipsum puerorum usum factum apparet. Recte Valckenarius p. 111. (240.) omnia Graece et Latine a magistro conscripta pueris erudendis inservisse ex variis indiciis certo constat. Graecene Hyginus scripserit, an vero Grammaticus Hygini verba Latina in Graecam linguam versa descripserit, quae Stavereni dubitatio est p. 414, illi relinquatur.

Jam elucere opinor, quale Hyginianum opus antiquitus extiterit. Quippe dicatum erat studiis puerilibus, quae in legendis poetarum et Graecorum et Latinorum monumentis versarentur, omniaque fabulis illic tractatis ad-movenda suppeditabat: quae tum ad Fabulas, tum ad Astronomica spectare putabis. Hanc vel similem sententiam innuisse videtur idem Valckenarius Diatriba p. 138, Hygini fab. 174. olim Attii dramati Latino pro argumento praefixam fuisse suspicatus. Illis supra commemoratis si insignem praeterea locum addidero, nulum opinor dubium residuebit. Ait enim Planciades Fulgentius, *sequioris aetatis auctor*, Mytholog. I, 26. Perseum ferunt Medusae Gorgonis interfectorem. Gorgonas voluere dici tres, quarum prima Stheno, secunda Euryale, tertia Medusa: quarum quia fabulam Lucanus et Livius scripserunt poetae, grammaticorum scholaribus rudimentis admodum celeberrimi [Horat. Epp. II, 1, 69 sq. 2, 4.], hanc fabulam referre superfluum duximus. Alterum hinc eruendum pertinet ad scriptorem Catasterismorum, qui eadem, qua Dositheus ac sine dubio alii, ratione ex Poeticen Astronomicen libris, quae sibi conducibilia deprehenderet, maxime Eratosthenis sententias captans, nonnullis praeterea subsidiis usus, Graecis transtulit verbis: Audias modo N. Heinsium apud Munckerum extrema dissertatione de Hygini aetate: In pervetustis Puteanae bibliothecae membranis cum Aratorum Germanici Scholiasten invenissem Latinum, ab edito satis diversum, iamque describendum hunc mihi proposuisssem, deprehendi paullo post esse Graecum Arati Scholiasten Latinitate donatum. Quod si clarius aliquanto atque ad nostram magis faciens disputationem quaeras exemplum, extat adhuc plane gemellum, Graecam dico versionem ab Ioh. Lyde de Nigidii Figuli, Hygino fere aequalis, Tonitruali confectam. Ceterum an Scholiasta qui dicitur Germanici, qui accuratis-

sive eadem enarrat, Catasterismos exscripserit, versave vice hi illinc derivati sint, nec quidquam iuvat decernere, neque expeditum fuerit. Sed haec hactenus.

I. Initio carminis Aratea adumbrans haec, si quidem composuit, Eratosthenes collocasse videtur. ERRORI ATHENAEI I. p. 2. B.

Τῶς δ' ἀπομαζυμένῃσι θεοὶ δίδασιν ἄμεινον
ὥς ποὺ φησὶν ὁ Κυρηναῖος ποιητής. Contra Bentleium Schweighauserus Callimacho abiudicat, ut quem Athenaeus nusquam Cyrenaei poetae significatione declararit. Ut in re dubia fragmentum omittere nolui. Ceterum memorabilis est locutio *δίδασιν ἄμεινον*, ut alibi *εὖ δίδωμι*. Quae ipsa observatio ad alteram eandemque lubricam deducit quaestionem, quonam sensu istud *ἀπομαζυμένῃσι* dici potuerit. Athenaeo sane convenienter eius interpretes, hic quidem Casaubono perspicacior, effingendi repetendive sensu adhibitum pronunciat: qualls significatio quantopere Eratosthenis et ingenio, et poemati adversetur, vel sine prolixa intelligitur demonstratio. Quod si utrique auctori satisfaciendum est, interpretatio a Callimachi fragm. CXXI. (Valcken. Eleg. p. 276.)

Εἰ δ' ἄγε νῦν ἐλέγῳσιν ἐννήσασθε λυγίστας
χεῖρας, ἵν' εὐφημοὶ πολὺ μένωσιν ἔτος.
 adiacenda videtur. Gratias ibi Callimacho invocatas, cuius Elegia manna fragrantia abetergerent, variis collatis auctoribus ostensum dedit Hemsterhusius. Eundem sibi quoque usum Deas praestituras arbitror Eratosthenem allocutum illa cum pluribus incitamentis protulisse, unde haec fere sententia exiit: qui enim ter poetarum monumenta manus admovent, iis potiore cum iure et copia gloriam vates conciliabunt. Θεοῖς ut rescribi queant,

ita existimare utique licet, sequenti versiculo Deorum fuisse mentionem propositam; *θεοί* quidem etiam simpliciter de Charitibus inferri potuisse, secus ac Lobeckio olim visum fuit, evicerit vel Eumenidum Aeschylli exordium rite explicitum. Proinde Athenaeus cum Eratostheneis uteretur, ad commendationem, non repetitionem operis sui sermonum spectaverat.

II. SCHOL. MIN. IL. ε. 422. *Ἐπεὶ τοι καὶ Ἀλαλκομένητης Ἀθήνη παρὰ τοῖς εὐ λογιζομένοις ἀπὸ τῆς ἀνεργίας, ἣ ἀπαλάλκευσα τῷ ἰδίῳ μένει τοὺς ἐναντίους. Οὐ γὰρ παιδόμεθα τοῖς νεωτέροις, οἱ φασιν ἀπὸ Ἀλαλκομένου τινος εἰρῆσθαι. Οὐδ' ὡς Ἐρατοσθένης παρήκουσεν Ὀμήρου, εἰπόντος, Ἑρμείας ἀνάκητα ἃ ἀπὸ Ἀνακῆτου ὄρους· ἀλλὰ ὁ μηδεὶς κακοῦ μεταδοτικός. Lege ex Etymol. M. p. 547, 2., ubi haec omnia prostant, ὅτι ἀπὸ Ἀνακῆσιον ὄρους. Zonaras c. 108. Ἀνακῆσιον, ὄνομα ὄρους. Emendandus itidem Schoellasta Venet. H. π. 181, οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀρχαδίᾳ ἀντροῦ Ἀνακῆσιον προσαγορεύεται κατ' Ὀμήρου ὁ Ἑρμῆς Ἀνακῆσιος (l. ἀνάκητα, non cum Blomfield. ad Callim. h. Dianae 143. ἀνακῆτης.), ἀλλὰ διὰ τὸ κακοῦ μηδεὶς παραίτιος γενέσθαι. Apertum vero, hoc non de reprehensione, in quam Homerus incurrit, sed explicatione Eratosthenis in medium afferri: ut enim Ἀλαλκομένητης non, quae hostes arcet, sed Alalcomeneia expositum fuerat, ita Homericum ille Ἑρμείας ἀνάκητα non de Mercurio omnium bonorum auctore (id enim analogiae repugnaret, ipsa forma cum superiore originem ab aliqua indicante, quidquid contra molitur Etymol. M. p. 44, 13.), sed iure meritissimo ab Acacesio monte oriundum interpretabatur. Ac Pausanias VIII, 5. huic sententiae recte sese adiunxit: καὶ Ἀνακός τε καὶ Θνακός *) Θνακίαν πόλιν, ὃ δὲ Ἀνακῆσιον ἐκτίσεν. Ἀπὸ τούτου*

*) Legerim: — Θνακός, ὃ μὲν Θ. π.; de qua locutione Koehnus ad Gregor. p. 83.

δὲ τοῦ Ἀνάκον (leg. Ἀνακαιοῦ) καὶ Ὅμηρος λόγῳ τῶν Ἀρκάδων ἐς Ἑρμῆν ἐποίησεν ἐπίκλησιν. Ut fere Μενδίστης et Μενάδησιος idem valent. Idem ibidem c. 36 extr. magis etiam perspicuam reddit sententiam, Ἐρμου Ἀνακαιοῦ ἄγαλμα usque ad sua perdurasse tempora commemorans. Apollodorus quoque sententiam sine dubio Eratosthenis recepit fragm. p. 421. Nihil hic de HomERICA geographiae inscitia, quae Casauboni fuit sententia ad Strab. VII. p. 299, pronuntiari poterat, sed in Mercurio poeta illis Deum insigniverat. Mirabilium errorum congeriem reperire licet apud Ancherrum Diatriba p. 20.

III. SCHOL. IL. ω. 24. Ζεὺς ἐραστὴς Μαιας τῆς Ἀτλαντίδος, λαθὼν Ἥραν ἐμίγη, ἣ δὲ ἐγκυος γενομένη ἐν Κυλλήνῃ τῆς Ἀρκαδίας Ἑρμῆν ἐγέννησεν, ὅστις ἐπιθυμίαν ἔσχε τοῦ κλέπτειν, ὅτι καὶ Ζεὺς κλέψας τὴν Ἥραν ἐμίγη Μαιᾷ. καὶ ἀήποτε τῆς μητρὸς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς λευομένης, λαθὼν ὑφείλετο τὰς ἐσθῆτας. γυμναὶ δὲ ἐκείναι ἠπόρουσαν τί πράξωσι (Vener. διαπράσσονται), γέλωτα δὲ διὰ τοῦτο Ἑρμῆς κινήσας (V. ποιήσας, quod vulgaris.), ἀπέδωκεν αὐταῖς τὰς ἐσθῆτας. ἔκλεψε δὲ καὶ τὰς Ἀπόλλωνος βοῦς. ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Argumentum illud, quia etiam Iuppiter Iunonem latens cum Maia rem haberit, Mercurium esse furatum, sine dubio Eratosthenis est: similia praebet Callimachus h. Dian. 22 — 24. Ceterum haec supplenda sunt ex Achille Tatio p. 146 (fr. LIII.), qui non solum Herculem, sed etiam Mercurium duce Eratosthene Iunonis lac suxisse refert. Sententia enim Achil. his sine controversia non haec est, Iunoni raptum Mercurium a se remouenti lacteum circulum acceptam tulisse originem, sed potius deum eodem quo Hercules modo uberibus deae admotum fuisse. Unde Hyginus (fr. LII.) erroris redarguitur, neque enim causam orbis lactei utrique, sive eodem sive diversis locis, auctor

attribuere potuit. Haec tum alios latuerant, tum Heynium in Epistola Catasterismis praefixa versus finem.

IV. SCHOL. APOLLONII RH. II. 802. Φωριαμόν, νῦν τὴν κοτίδα λέγει. Σαφές δ' ἐκ τοῦ· ἐνδεμένη ἐπὶ γούνασιν. Ἐτυμολογεῖ δὲ τὴν φωριαμόν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ.

Φωριαμόν δ' ὀνόμηναν, ὃ μιν κῦδος φώριον ἄγρην·
ἐκ τοῦ φωριαμός νικλήσκειται ἀνδρώποισιν.

Alii grammaticorum derivationem Eratosthenis minime improbandam alteri longe deteriori, ab Herodiano prolatae, postposuerunt: vide Zenaram c. 1834. et qui ibi afferuntur *). Cum autem nisi de Mercurio furato ista dici nequirent, ὀνόμηναν legendum est; μιν ad quem spectet, demonstratore eget. Sed ea mentio prae-dae clandestinae sequentium fragmentorum apud Athenaeum componendorum admonet non obscure.

V. ATHENAEUS V. p. 198. D. (καλοῦσι δ' ἄρσενι-
κῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥςπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ δ' καὶ πάν-
τες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς· οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυ-
κῶς.) Ἐνδεκτεῖον οὖν καὶ τὸ παρὰ Ἐρατοσθένει ἐν τῷ
Ἑρμῇ θηλυκῶς εἰρησθαι.

βαθὺς διαφύεται αὐλῶν·
ἀντὶ τοῦ βαθεία. καθάπερ λέγεται θήλυς ἔερση. Potuit
in historia de bobus sublectis occurrere.

VI. PLUTARCHUS de sollertia animal. p. 981. D. Τὸ
δὲ τοῦ ἀνθίου θαυμασιώτατόν ἐστιν, ὃν Ὀμηρος ἱερὸν
ἔχθρὸν εἰρηκεν. καίτοι μέγαν τινὲς οἶονταί τὸν ἱερὸν,
καθάπερ ὁσοῦν ἱερὸν τὸ μέγα, καὶ τὴν ἐπιληψίαν, με-
γάλην νῖσον οὖσαν, ἱερὰν καλοῦσιν· ἐνιοὶ δὲ κοινῶς
τὸν ἄφαιον καὶ ἱερωμένον. Ἐρατοσθένης δὲ τὸν χρυ-
σόφρον ἕοικεν, Εὐδρομήν χρύσειον ἐπ' ὀφρύσιν, ἱερὸν

*) Vix crederes haec Scaligeri in Varron. p. 55. Arca, quod arcebantur fures ab ea clausa] Sic Graeci φωριαμόν, παρὰ τὸ τοῦς φῶρας εἰργεῖν; cum tamen Eratosthenes ex commen- titia fabula deducat originem, etc.

ἰχθύν, λέγειν. Tetigit Hesychius v. ἱερὸς ἰχθύς. Sed omnia longe copiosius exponit ATHENAEUS, accuratius etiam hoc fragmentum memorans VII. p. 284. D. καὶ Ἐρατοσθένους δ' ἐν Ἑρμῇ φησιν·

Ἄρχης μοῖραν ἔλειπον, ἐτι ζῳόντας ἰούλους,
ἥ γε γενεῖται τρίγλην, ἥ περὶ κάδα κίχλην,
ἥ δρομήην χρόσειον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν.

Monet Schweighauserus post Dalecampium, ἰούλους hic pisciculos esse, alias ἰουλίδες vocatos, ut apud Athen. VII. p. 304. extr. Uti etiam Synesium vocabulo epist. 4. p. 165. C. ἐντεῦθεν ἰχθυώμενοι ζῶμεν ἡμέραν ἐβδόμην ἤδη, οἱ μὲν ἐντελείς μυραῖνας τε καὶ καράβους εὐμεγέθεις αἰρούντες, τὰ δὲ μειράκια ἐπὶ κοβίοις εὐτυχῇ (cf. Eurip. Ion. 1426. Ruhnk. ad Tim. p. 121. extr. sq. contra Petavii suspicionem.) καὶ ἰούλοις. Deinde pro vulgatis ἥ γε νεῖτην praeunte Dalecampii versione (barbatum nullum) ex MSS. idem reposuit ἥ γε γενεῖται, coll. Sophrone ap. Athen. VIII. p. 324. F. τρίγλην γενεῖται. Sed alia hic observanda restant. Primum ex Plutarcheis ἐπ' pro ἐν reponendum erat. Jam particulae disiunctivae si genuinae forent, corruptelam verbo ἔλειπον inhaerentem arguerent; at quemcumque confinxeris sensum, non amplius singularia si distincte ab illo ἰούλους seiungas quadrabunt. Utrobique igitur reponendum videtur: ἥ δὲ γ. τ., καὶ π. κ., καὶ δρ., mendis sive confusione vocabulorum ἥ et καὶ frequentissima, sive interpolatione propter numerum pluralem instituta, enatis. Atqui pluralis significatus saepenumero nominibus alterius terminationis exprimitur, quocirca voces utroque numero appositae sermoni exornando passim inserviunt. Ipse Eratosthenes pedestri oratione Geograph. fr. CXX. Strabonis p. 767. φοίνικας ἔχουσα ὀλίγους, καὶ ἄκανθαν καὶ μυρικήν καὶ ὀρυκτὰ ὕδατα. Aristoph. Av. 159. sq. τὰ λευκὰ σῆσάμα, καὶ μύρετα, καὶ μήκωνα καὶ σισύμβρια. Callimach. h. Cer. 28.

ἐν πίτῃς, ἐν μεγάλαις πετέλαις ἔσαν, ἐν δὲ καὶ ἄχνει,
ἐν δὲ καλὰ γλυκύμαλα: cui simillimum epigramma
laudatum a Schaefero ad Ros. Ell. p. 669. κόνινος,
μήλα, σέλινα, πίτῃς. Quae Antiphanes ita protulerat:
ὥς μὲν καὶ πέμματα καὶ τραγήματα, νικητήριον, Athenaeus
XV. p. 667. D. his repetit: ὥς γὰρ ἔστι καὶ πεμματα
καὶ τραγημάτια. Ex multis unum tantummodo Ari-
stophanes locum subiungam, Eccles. 470. ἰμάτια, χρυσί,
ἀργύριον, ἐκπέματα. Unde emendandus Anaxilas ap.
Athen. IV. p. 183. B.

Ἐγὼ δὲ βαρεβίτους τειχόρδους, πεηκτίδας,
κινδάρους, λύρας, σκινδαυοὺς ἐξηγουμένην.

Lege, σκινδαυόν. Tandem memorabile est, ab Athe-
naeo eadem pagina paullo ante Mercurii mentionem
duos Callimachi versus, non multum ab Eratostheni-
cis distantes afferri. Καλλίμαχος, inquit, ἐν Γαλατείᾳ
(fr. XXXVII.) τὸν χρυσόφρον·

Ἡ μᾶλλον χρύσειον ἐν (i. ἐπ') ὀφρύσιν ἰερὸν ἰχθύϊν,
ἣ πέρας, ὅσα τ' ἄλλα φέρεαι θυθὸς ἀσπετος ἄλμης.

In his et verba ἣ μᾶλλον suspicionem iniiciunt, non
defendenda ex Ione Chio ap. Athen. III. p. 91. E., et
nimia quae priori versui cum postremo Eratosthenis
intercedis similitudo, (non enim poterit huius ipsius
locutionis repetitio tanquam poetia aevi Alexandrini
propria confirmari ex Nicandri Georgica ap. Ath. III.
p. 92. D. Ἡ καὶ ὄσσεα τόσσα, θυθὺς ἄτε βόσκεται
ἄλμης.) Callimachea cum illum in suos usus conver-
tisse omnium minime sit probabile, persuadet, genui-
nam Callimachi sententiam periisse, a librario forsan
ad sequentia aberranti obscuratam.

VII. ATHENAEUS IX. p. 376. B. Παραπλησίως δὲ
τῷ Ἀχαιο καὶ Ἐρατοσθένει ἐν Ἀντεριννῷ τοὺς οὐας
λαρινούς προσήγαγε, μεταγαγὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν
λαρινῶν βοῶν. Ἀντεριννός carmini Eratosthenis indi-
cem fecerunt, qui colligendia eius scriptorum titula

operam navarunt, vocem sensu cassam propagare non veriti. Novissimus Athenaei interpretes ne verbum quidem. Est medicina fortasse violenta, verisimilis tamen, si reliquos locos quos ex Mercurio Athenaeus desumpsit adhibueris: *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ*. Ceterum errat Fabricius, Anterinnyn etiam ex Schol. Nicandri Theriac. p. 42. post Galeum afferens Bibl. Gr. IV. p. 121.

VIII. TZETZES IN LYCOPHR. 23. *Ἴουλος δὲ σημαίνει τέσσαρα, τὸν σκόληκα τοῦτον, τὴν ἐξάνθησιν τῶν γενεῶν, τὴν συστροφὴν τῶν τριχῶν, καὶ τὸν ὕμνον, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης ἐν Ἑρμῇ*.

Ἡ χερνήτις ἔριδος ἐφ' ὑψηλοῦ πυλεῶνος!

Δανδαίτις στείχουσα καλὰς ἦειδεν ἰούλους.

Eadem Tzetzes in Chiliad. XIII, 494, ETYMOLOG. M. v. *Ἴουλος*, exhibens ἡ χερνήτις θεὸς — ἐλεῶνος — καλὰς δ' —, SCHOL. APOLLONII RH. I, 972. *Ὁ μέντοι Ἐρατοσθένης ὄνομα ᾧδῆς ἐρίθων ἀπέδωκεν ἐν τῷ Ἑρμῇ, λέγων οὕτω* —, *δενδαλίδας τεύχουσα, καλὰς ἦειδεν ἰούλους. Οὐκ ἔστι δέ, φησὶ Δίδυμος, ἀλλ' ὕμνος εἰς Ἀθήνητρα, ὡς ὀρυγγος παρὰ Τροίξηνιόις εἰς Ἀστεριν*. Didymi reprehensio nihil valet. Ceterum reponere ex Polluce IV, 53. et Athen. XIV. p. 619. B. *οὐρυγος*. Schol. II, 43. καὶ εἶδος ᾧδῆς, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης. Coniecturae criticorum hae sunt. Quam emendatiorem affert lectionem Brunckius Lection. ad Anal. p. 111. et ad Apollonii locum priorem: *ἣν δ' ἄρα χερνήτις τις ἐφ' ὑψηλοῦ πυλεῶνος, δενδαλίδας τεύχουσα, καλοῦς δ' ἦειδεν ἰούλους*, nititur Schol. Paris. Rhodii, nisi quod hic *πετεῶνος* legit. In vulgatis acquievit Valcken. ad Adoniaz. p. 373. B., non Jacobs. ad Antholog. I, 2. p. 313, emendans *ἣν χερνήτις ἔριδος*; de carminibus in Cererem idem ablegat ad Callimachi h. Cereris init. interpretem, Spanhemium. Maltbyus nonnisi fando Mercurium accepisse videtur, qui ad Morelli Lex. Pros-

od. p. 476. haec proposuit: „Priusquam Tzetzam vidissem, putaram allndi potuisse ad Cererem, et hunc in modum emendare tentaveram:

ἡ θεὸς ἡ χορνῆτις (Ceres χορνῆτις?) ἐφ' ὕψηλόν Ἐλεῶνος
δαδούχος στείχουσα καλὰς ἤειδεν ἰούλους.

Etiamnum latet error in v. *Λανδαίτις*. Potest esse feminae nomen proprium prave conscriptum". Vix commemoratione digna est Naekii coniectura schedis criticis extremis: ἡ χ. ἔ. —, *δανδαλίδας τεύχουσ' ἀπαλάς, ἤειδεν ἰούλους*. Haec hactenus. Jam initio prioris versus Brunckii lectionem esse genuinam, perpendenti, narrationem non potuisse plane singularem ab Eratosthene afferri, ideoque superioribus annecti debuisse, affatim liquebit. Sed magis de sensu quaeritur fragmenti; namque istiusmodi carmine de opifice prae-parando in hordeo versanti vel obiter dictum fuisse, omnino fidem excedit. *Δανδαλίδας* quidem Hesychius dilerte agnoscit: *δανδαλίδας· οἱ μὲν ἄνθρωποι· ἄλλοι τὰς λευκάς κάρους· οἱ δὲ τὰς ἐπιτιμμένας κριθὰς πρὸ τοῦ φορυγῆναι· οἱ δὲ τὰς ἐκ κριθῶν μάζας γενομένας*. Memorabilis sane haec opinionum diversitas, nec nobis, suppetente licet Nicocharis versu ap. Athen. XIV. p. 645. C., facile dirimenda, in tanta testium penuria; aliquatenus tamen dirimet, qui *στείχουσα* hic sensu carens, cui Brunckius non aptissimum *τεύχουσα* substituit, probabiliter, historiarum statu scite informato, emendaverit. Interim non videtur de eo dubitari posse, quin pro *τίς* ex Etymol. M. *θεός* (haec enim vox quantopere corrumpi soleat, neminem fugit) pro monosyllabo habendum restituatur, dictumque de Maia existimetur, quae servili munere ipsa fungeretur. Ceterum *καλὰς* non recte Brunckius reiecit, Athenaeo XIV. p. 619. B. femininum genus defendente.

IX. SCHOL. DIONYSII THRACIS p. 654. extr. sq. καὶ βαυνός, ὅπερ κριθῆς μὲν εἴνυται, Ἀπταμῶς δὲ βαρύνει·

τα. σημαίνει δὲ τὴν κάμινον (Schol. Aristoph. Acharn. 86. βαύνους δ' ἔλεγον τὰς καμίνας.), ὡς παρὰ τοῦ Ἴερατοσθένει·

μέσον δ' ἐξαύσατο βανόν,
ἤρουν ὑψηύνε. Leg. ὑψηπτε.

X. EPI TOMĒ ATHENAI I. p. 24. B. Οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ τοῦ πληρωθῆναι τιθέασι τὸ πάσασθαι. — Ἰερατοσθένει·

ὀπταλία κρία

ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τὰτ' ἀγρώσσοντες ἔλοντο.

Eurip. Cycl. 245. πλήσουσι νηδὺν τὴν ἐμὴν ἀπ' ἀν-
θρακος θερμῇ. Hinc poterunt nonnulli versus apud
Athenaeum suppleri, de qua medela dubitationem exi-
met Diphilus VI. p. 231. A. ὀπτῶν ἐπῆει σωρὸς ἀπὸ
τοῦ τηγάνου. Philetaeri igitur vel Nicostrati versus III.
p. 108. C., quos Porsonus Advers. p. 65. alieno in metro
illigavit, nihil offensus istis σηπίαν ἀπὸ τηγάνου, ita
videntur redintegrandi esse. Vulgatur: Οὐπὸτ' αὐθις
σηπίαν ἀπὸ τηγάνου τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος. Re-
voca litteras fugitivas ac dispone:

— Ὀπτὴν οὐπὸτ' αὐθις σηπίαν

ἀπὸ τηγάνου ἐτόλμης' ἂν ἐφαγεῖν μόνος.

Elmsleii observationem, quae eiusmodi elisioni, ἂν
sequente, possit obmoveri, nihil moror, utpote ab ido-
nea ratione destitutam, quantumvis nonnullis proba-
tam. Eodem modo principium versus Pherecratei VI.
p. 228. E. exciderat. Praeterea in Diphili fragmento IV.
p. 132. D. coniungenda sunt ἀπὸ θερμοῦ ἀποξέσας.

XI. HERACHIUS: Ἠδυνητῆρες, οἱ ἄλεις. Ἰερατοσθέ-
νης. Pollux VI, 71. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ οἱ ἄλεις ἡδυνη-
τες διὰ τὸ ἡδύνειν.

Qui his octo fragmentis aptam invenerit fabulam,
facile explicabit.

XII. STEPH. BYZ. v. Ἀπία. λέγεται δὲ Ἀπὶς θη-
λυκόν, οὗ ἡ γενική Ἀπίδος. οὕτω τὴν χώραν Ἰερατο-

σθένης ἐν Ἑρμῇ προσαγορεύει. Igitur Eratosthenes veram eamque ab Aeschilo dudum posteaque a Mythographis adoptatam sequebatur sententiam, ipsam Pe- loponnesum olim Apiam audisse: cf. Blomfield. glossar. ad Agam. 247. Ceterum v. notata ad fr. XV, 15.

XIII. CHALCIDIUS AD TIMAEUM p. 156. Pythago- reum dogma est, ratione harmonica constare mundum, coelestiaque distantia congruis et consonis sibi invicem intervallis impetu nimio et velocitate raptatus edere so- nos musicos. Quem secutus Eratosthenes, motu qui- dam stellarum sonos musicos edi consentit, sed ordi- nem collocationis non eundem esse dicit. Statim quippe post lunam secundam altitudinem a terra dat solt; me- morans fabulose, Mercurium commenta recens a se lyra, cum coelum ascenderet, primitus transeuntem per ea, quae motu planetum ad organicum modum persona- bant, a se inventae similem, miratum, quod imago a se inventi operis in coelo quoque reperiretur stellarum col- locatione, quae causa esset concinentiae: recensere pri- mum se a terra transmisisse lunae globum, post quem superasse Solis, dehinc Mercurii Stilbontis et ceterorum cum splani summa. Extrema corrupta videntur. Fa- bricium recte haec ad Mercurium rettulisse, docent tum fr. LV., tum Achilles Tatius in Arati Phaenom. p. 136. init. *Περὶ δὲ τῆς ἡναρμονίου κινήσεως αὐτῶν (τῶν πλανητῶν) εἶπεν, ὡς ἔφην, Ἄρατος ἐν τῷ Κανόνι, καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ.*

XIV. Idem ACHILLES TATIUS p. 152. A. οἱ δὲ φυ- σικοὶ φιλόσοφοι τὸ μεταξὺ διήμουν πνεῦμα λέγουσιν ἄξονα. μέμνηται δὲ αὐτοῦ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ λέγων· *Αὐτὴν μὲν μιν ἔταμε μεσηρέα παντὶ Ὀλύμπου, πέντερον ἀπο σφαίρας· διὰ δ' ἄξονας ἡγήρωστο.*

Habet Fellus p. 46. παντός et ἐπὶ σφαίρας Brunck. Lectt. ad Anal. p. 121. Hoc quidem non opus erat: v. ad Geograph. fr. LVII. Illic facilius poterat πάντη το

poni. De Mercurio *ἔτερος* dicebatur: vide fragmentum superius. Priora Achillis Tatii illustrat Theo ad Arati Phaenomen. 21. *Ἰστέον δέ, ὅτι ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις γίνεσθαι ἐκ τινων ἀναδυμιάσεων κατὰ τοὺς φυσικοὺς, αἰτινας ἀναδυμιάσεις ῥυθμῷ τινι αὐτὸν κινούσιν.* Ceterum de media zona quam insequentibus describit egisse videtur.

XV. IDEM p. 153. init. *Περὶ δὲ τῶν ζωνῶν Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς φαινομένοις οὐκ ἐμνήσθη, ἄλλοι δέ, ὧν καὶ Ἐρατοσθένης, ἐμνημόνευσαν.* ib. D. E. sq. de zona torrida: *ταύτην δὲ οἱ μὲν αἰοίκεσαν, οἱ δὲ οἰκείσθαι λέγουσι. μέμνηται δὲ τῶν ζωνῶν τούτων καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ λέγων.*

Πέντε δὲ αἱ ζῶναι περιελάδες ἐσπεύρηνται, αἱ δύο μὲν γλαυκοῖο κελαινότεραι κυάνοιο, ἡ δὲ μία ψαφαρὴ τε καὶ ἐκ πυρὸς οἶον ἐρυθρή.

*Ἡ μὲν ἔην μεσάτη, ἐκέκαστο δὲ πᾶσα πυρὶ * τυπτομένη φλογμοῖσιν, ἐπιρασμοῖραν ὑπ' αὐτὴν 5 κεκλιμένοι ἀκτίνες ἀειτερεές πυρόωσιν.*

Αἱ δὲ δύο ἐκότερθε πύλοις περιπεπτηνῦναι, αἰὲ φρικαλαίαι, εἴδ' ὕδατι νοστέουσιν· οὐ μὴν ὕδωρ, ἀλλ' αὐτὸς ἀπ' οὐρανόθεν κρύσταλλος 10 καίται ἀναπέσχε, περίψυχτος δὲ τέτυκται.

Ἀλλὰ τὰ μὲν χερσαῖα καὶ ἄμβρατα ἀνθρώποισι· δοιαὶ δ' ἄλλαι ἔασιν ἐναντῖαι ἀλλήλαιαι, μεσσηγὺς θέρους τε καὶ ὑετίου κρυστάλλου, ἄμφω εὐκρητοὶ τε καὶ ὄμπνιον αὐδήσκουσαι 15 καρπὸν Ἑλευσινίης Δημητέρος· ἐν δὲ μιν ἄνδρες Ἀντίποδες ναίουσι.

Ταῦτα μὲν Ἐρατοσθένης.

Priores octo versus allegavit Heraclides allegor. Homer. c. 50. (p. 476.) sive Schol. Venet. Il. σ'. 473. p. 429. a. ὁ γοῦν Ἐρατοσθένης καὶ σφοδρότερον ἐν τῷ Ἑρμῇ ταύτας διηκρίβωσεν εἰπὼν· Πέντε — Hos ipsos Latine vertit Hadr. Iunius Animadvers. III, 6; usus est fra-

fragmento Fulvius Ursinus collatione Virgilii cum script. Gr. ad Georg. I, 235: uterque post Probum Virgilianae imitationis admonentes. Etenim haec PROBUS AD GEORG. I. l. Hanc tamen universam disputationem certum est Virgilium transtulisse ab Eratosthene, cuius liber est hexametris versibus scriptus, qui Hermes inscribitur. Virgiliana haec sunt I, 233—39.

Quinque tenent coelum zonae, quarum una cornu
semper sole rubens, et torrida semper ab igni;
quam circum extremae dextra laevaue trahuntur
caerulea glacie concretae atque imbribus atris.

Has inter mediamque duae mortalibus aegris
intunere concessae divom. Via secta per ambas,
obliquus qua se signorum verteret ordo.

Ubi Germanicam versum Eratosthenis dedit Vossius versionem. Ex emendationibus plerumque Jos. Scaligeri ad Manilium p. 320. edidit Fellus p. 46, quem fere sequitur Brunckius Analect. I. p. 477.

1. *ὁς οἱ* Heraclides. *περιηγέας* idem, non male, cf. Arati Phaenom. 25. Callim. fr. 429. non differt sequens *περικυκλωτάς*; sensus idem erit: circumcirca versantes. *ὑπερίκλωτο* Schol. Venet. quod recte Fellus exhibuit.

2. Hic et versu tertio scribendum *αἷ* et *ῆ*; etenim *αἷ μὲν* — *ῆ δὲ* — hic a formula *ὅς μὲν* — *ὅς δὲ* —, partim — partim, derivanda sunt. *καλαινοτέρου* Schol. Venet. lectio propter *γλαυκὸν κνάνου* recipienda. Gemmum, ut apud Latinos, Graecis quoque proprietatem quandam indicare docet Lobeckius ad Phrynich. p. 215. et 469. extr. Adde Aristoph. Lysistr. 1132. *αἷ μὲν γὰρ χέρνιθος*, quibus Brunckius *ἐκ* intrusit. Mitis est Matthiae, qui licet hunc genitivi usum abnegavit, eadem pagina Platonium *εἶναι ἐπὶ τριάντου* attulerat. Hinc explicari debuerat Aeschyli Agam. 1379. *αἷης καλαιᾶς ῆλθῃ*, coll. 1659. Etiam apud Lucianum

vulgata Prometh. 7, quibus frustra metnebat Hemsterhusius, καὶ γὰρ κλεπτικῆς ὁ θεός, restituenda sunt.

3. Venet. ἐκκυρος cum Heraclide, cui fortasse οἶον molestiam facessiverat. Atqui ὥς, ὥστε, οἶον, ὥσπερ passim enunciationis veritati aliquid detrahunt. Particulae ὥσπερ eo sensu illatae nonnulla ex Aristophane suppeditat exempla Elmsleius ad Acharn. 195, quibus exime Thesmoph. 869, adde quae etiam ad ὥς et ὥστε declaranda ex parte valent, Lysistr. 1076. 4. 180. Aeschyli Agam. 1220. 1274. Eurip. Hipp. 549. Bacch. 543. Heracl. 424. Menand. ap. Athen. T. I. p. 277. extr. Alexin ib. III. p. 118. A. versu 17. (ubi ruente metro eam locutionem male obscuratam reperias.) Sosipat. ib. IX. p. 378. F. Callimachi h. Del. 301. Lysian p. 812. a Brünckio ad Soph. Antig. 260. secus explicitum. Pauca enotavit Heind. ad Phaed. p. 143. Etiam οἶον ita Aristophanes usurpavit Vesp. 1369.

οἶον εἰ μὴ ἐρῶσθε' ὑμᾶς,

ὃ ποιητοί, ταυτηὶ τῇ

δαδὶ φρονκτοὺς σκευάσω.

cum eoque Alexis Athenaei VII. p. 301. B. Duplicem praestat demonstrationem extremum Geograph. fr. LV. Ut igitur κελαινοτέρου, ita hic οἶον imaginem coloris dilutiorem repraesentat.

Ceterum Vossius I. L. p. 121. rubrum et caeruleum colorem, quo Eratosthenes et Virgilius zonas insigniant, ab sphaerae picturis derivatum censet; ceterum Claudianum 33, 244. versicolorem mundum in textu fingere, quae torridam rubro, reliquas zonas suo quamque colore exornatas exhibeat. Haec quidem ratio non satisfacit, quia sphaera, si modo coloribus distincta erat, per Eratosthenem demum, in quinque zonas divisa (divisionem enim dudum Parmenides instituit) innotuerat, hunc autem omnes posteriorum saeculorum auctores secuti nihil nisi imitari debebant. Immo ex

ipsa re nigrescentes frigidas, igneam contra zonam desumpsit torridam; satis id innuitur Virgiliano: imbribus atris. Ceterum zonarum descriptionem per omnia propagavit Strabo passim libro secundo, veluti p. 96. 111.

4. omittit Venet. *πρό* in fine addit margo Petavii, *περὶ πρό* recte Fellus.

5. *ἐπεὶ ῥά ἐ μ. ἐπ' α.* Heraclides. *μαυραν* Venet. Hinc legendum videtur: *ἐπεὶ ῥα ἄναυροι ἐπ' αὐτήν.* Fellus *ἐπεὶ ῥά ἐ μ. ὑπ' α.* sine sensu.

6. *κεκλιμένην* Heraclides. *κεκλιμένοι* Fellus recte.

7. *δύω* recte Heraclides. *αἱ δὲ ἐκάτερθεν* Venet. Ille *πόλοιο περιπέτηγνύται.*

8. *κρυμαλέαι, αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσai* Heracl. *αἰεὶ βριμαλέαι* Venet. *αἰεὶ φρ., αἰεὶ δ' ὕδατι νοσέουσai* Fellus. *αἰεὶ κρυμαλέαι, αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσai* Brünckius. Nihil nisi *αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσai* immutandum erat. Istud *αἰεὶ δ'* falsum esse hodie demonstrationem non requirit, quamvis illius usus nondum caussa sit exposita. Fugit novissimos Sophoclis editores Aiacis 350.

9. *ὅν μὲν* recte Fellus.

10. *καὶ γαῖαν ἀμπέσχε* idem, sed rectius *τέτυκτο*. Non meliora Brünckius profert: *καὶ γαῖαν ἀμπέσχε, πεφύρωτος δ' ἐτέτυκτο*. Glaciem frigidissimam extitisse non erat frigidiore docendum additamento. Proinde non difficulter *περὶ ψυκτὸς δὲ τέτυκτο* ex more Eratosthenis coniecimus (v. fr. LVIII.); sed quale monstrum *ἀναπέσχε* condant, minime liquet. Sed donec feliciter ingenium verum reppererit, nihil vetat emendationem proponere: *αἰεὶται ἂν' ἀμφὶ πάχνησι*, id est, *ἀνάκειται ἀμφὶ πάχνησι*, de cuiusmodi praepositionibus postpositis, praesertim obviis apud poetas recentiores, conferendus imprimis Ruhnkenius ad Callim. h. Apoll. 50. Illud quidem vocabulum, quamvis de statua usitatissimum, posuit non sine vi collocationem innotam significare, quemadmodum diversum in sensum Aristophanes no-

vavit Avibus 636. ὅσα δὲ γνώμη δεῖ βουλεύειν, ἐπὶ σοὶ τάδε πάντα ἀνάκειται. Volunt igitur vocēs: glacies constrata iacet, pruinis circumdata: κρύσταλλος et πάγη coniunxit Theophaetus Athenaei III. p. 104. C.

11. χερσαῖα agnoscit etiam Blomfield. gloss. Aesch. S. Th. 64, sed illud vocabulum significatū a χέρσος distat, et distare oportet. Legendum χέρσ' ἄλλα.

12. ἀλλήλῃσι Fellus. Idem 14. recte εὐκρητοί, sed eius ἀλδίσκουσαι non opus est. Marginis Petavii lectionem ἀλδῆσκουσαι, dudum ab Ursino propositam, Brunkius recte admisit, recteque defendit Schaefer. ad Theocrit. XVII, 78.

15. Vetustam lectionem Ἐλευσινίης restituit Brunkius; Ἐλευσίνης recentiores, probatum Diario Britannorum Classico n. 7. p. 236. Vetustioribus Graecis eam formam non abiudicarem cum Hermanno Elem. D. M. p. 44, cum Χάλυβος aliaque eiusdem analogiae nomina, quae etiam maiorem iniciant admirationem, praesidium ferant; sed quia Ἐλευσινίης synizesi adhibita tum demum stare posset, si poetae non alia terminatio suppetisset, potius utpote simplicius Ἐλευσίνος coniiciendum videtur, quod, ne dicam de vocabulis communis complexionis, qualia Ἰδαίος, Κρίσσος et similia, neve adiectivi Θρηῆς commemorem exempla, ad quod proxime accedit Φρύξ Sophoclis ap. Athenaeum p. 183, ipsum illud Ἄσις fr. XII. confirmat. Τῶν Ἰδαν ἐρῶν eruditissimi poetae, Callimachi, lavacr. Pallad. 18, perperam Bentleius sustulit, cum eoque recentiores editiones. Notus est Ζεὺς Λακεδαιμόνων, unde Λακεδαιμόνων aliquoties pro Λακεδαιμόνιας dicebatur, a Schaefero (qui in Gregorio certe p. 127. τὸν Λακεδαιμόνιον edere debebat cum Fisch. ad Weller. III. a. p. 300.) ind. ad Gregor. Cor. p. 1000. plane repudiatum, tuendum tum observatis Munckero ad Fulgentii Mythol. I, 1, tum Homérico et Callimacheo h. Dianae 197. Κύδωνες, praeter Σιδῶν ab

Etymologico observatum. *Κόρινθος* plurium nomen illustrat Koenius praefatione ad Gregorium. Omnino formae eiusmodi verborum principio a poetis varie periclitatae sensim sensimque in consuetudinem irrepserunt, necessitate quadam ubi non adeo adiectivum effingere in promptu esset retentae. Veluti Coluthus 235. *Καρυσίω Τακίνθου* novavit, temere ab Lennepio correptus. Adde simillimum *Διονύσιον ἐς χορόν*, in scolio ap. Athen. XV; p. 695. C. Nonnulla dedit Koenius ad Gregor. p. 108; alia ad Chronogr. fr. XVIII. reperiuntur: quibus reputatis *Ἐλευσίνης* minus verisimile videbitur, cum praesertim coniectura sit adscitum, ac plane gemellum extet *Λεύκοφρος Ἄρτεμις* apud Schol. Aristoph. Eq. 84.

Hisce igitur versibus Tatius subiungit: *ταῦτα μὲν Ἐρατοσθένης*. Idem de zonis demum edisserens, p. 157. C. *οἱ δὲ πέντε παρέλαβον, ὥσπερ Ἐρατοσθένης καὶ ἄλλοι πολλοί.*

XVI. Eratosthenis sententiam verisimile est APOLLODORUM III, 8. extr. servavisse: *οἱ δὲ οἱ λέγοντες, ὡς Ἄρτεμις αὐτὴν κατετόξευσεν, ὅτι τὴν παρθενίαν οὐκ ἐρύλαξεν. ἀπολομένης δὲ Καλλιμαῦς Ζεὺς τὸ βρέφος ἀρκάσας ἐν Ἀρκαδίᾳ δίδωσιν ἀνατρέφειν Μαίᾳ, προσαγορεύσας Ἀρκάδα· τὴν δὲ Καλλιστὴν καταστειρῶν ἐκάλεισεν Ἄρκτον.* Supplet narrationem Pausanias VIII, 3. p. 603. *Ἄρτεμις δ' ἐς χάριν τῆς Ἥρας κατετόξευσεν αὐτήν. καὶ ὁ Ζεὺς Ἑρμῇν πέμπει, σῶσαι τὸν παῖδα οἱ προστάξας, ὃν ἐν τῇ γαστρὶ εἶχεν ἡ Καλλιστὴ.* Nusquam hanc fabulam reperias. Sed de auctore dubium eximit HYGINUS fab. 177. Hic ergo septentrio maior, de qua in Creticis versibus (Barthii MS. Cretaeis; perspicue legendum, in Eratosthenicis versibus: cf. supra p. 6. not.):

Tuque, Lycaoniae mutatae semine (l. sémīna) nymphae,
quam gelido raptam de vertice Nonacrinae

Oceano prohibet semper se tingere Tethys,

ausa suae quod sit quondam succumbere alumnae.

Haec igitur ursa a Graecis *Ἑλλήνη* appellatur. Haec habet stellas in capite septem non claras, in utraque aure duas, in armo unam, in pectore claram unam, in pede priore unam, in extrema coxa claram unam, in femine posteriori duas, in pede extremo duas, in cauda tres; omnes numero viginti. Haec satis ab P. A. III, 1. discrepant, nec dubitari potest, cum alieno loco haec de stellis expositio inserta fuerit, modo autem Eratosthenis (nihil enim septemtrioni cum Cretico poemate est commune) mentionem iniecerit, quin Hyginus haec quoque ex illius carmine excerpserit.

XVII. HYGINUS P. A. III, 1. Sed in prioribus caudae stellis (minoris Arcti) una est infima, quae Polus appellatur, ut Eratosthenes dicit, per quem locum ipse mundus existimatur versari. Reliquae autem duae *χορευταί* dicuntur, quod circum polum versentur.

XVIII. IDEM P. A. II, 3. de Serpenti: Iuno dicitur hunc ibi custodem posuisse. Hoc etiam signi erit, quod in sideribus supra eum Draconem Hercules simulacrum ostenditur, ut Eratosthenes demonstrat; quare licet intelligere, hunc maxime Draconem dici.

Erigone.

De Erigone haec Longinus 33, 5. *Τὶ δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἑριγόνῃ· διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον· Ἀρχιλόχον, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κακείνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξει δύσκολον, ἄρα δὴ μείζων ποιητής;* Iniqua hac comparatione missa, de qua supra p. 110. dictum, illud certe insigni praedicatione conficitur, egregie exiguum istud argumentum pertractatum fuisse. Celebritatem quoque maximam obtinuisse id demonstrat, quod Hesychius in re admodum vulgari eius carminis vericulum exhibuit decerptum. Sed

num Aetnae auctor, canens *Athenarum crimen*, iam *nobile sidus*, *Erigone*, ad poema Eratosthenis respexerit, in qua sententia versabatur Heynius ad Apollodor. p. 331, dubitare licet.

Erigonae locum indicant PLUTARCHI qui dicitur *parallelala minora* p. 307. E. 'Ο περὶ τοῦ Ἰκαρίου μῦθος, ὃ Διόνυσος ἐπεξενώθη. Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἡριγόνῃ. Sed prolixius:

XIX. SCHOL. IL. γ'. 29. "Ἐνιοὶ δὲ φασὶ, τὸν κατηστερισμένον (ante Valckenarium edebatur *τόνδε τὸν κ.*) Κῦνα οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλὰ Ἡριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένει μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα (μονογενῆ add. Schol. Venet.) Ἡριγόνην, ἣτις κύνα νηπίον ἐτρέφε. ξενίσας δὲ ποτε ὁ Ἰκάριος (τὸν inserit Schol. Ven.) Διόνυσον, ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ αἰνόν τε καὶ ἀμπέλου κλῆμα. κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιέειπε τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ καὶ (hoc omisit Valck.) τὸν κύνα. γενόμενος δὲ ἔκτος τῆς πόλεως, βουκόλοις οἶνον παρέσχεν. οἱ δὲ αἰθρόως ἐμφορησάμενοι, οἱ μὲν εἰς βαθὺν ὕπνον ἐτρέπην, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι τὸ πᾶμα πλήσσοντες ἐφόνευσαν (ἐφόνευσαν Venet.) τὸν Ἰκάριον (aperte genuina; etiam Hyginianis; fustibus eum interfecerunt, expressa, neque Luciano (D. D. XVIII, 2. τὸν γοῦν Ἰκάριον, ὃ πρῶτον ἔδωκε τὸ κλῆμα, οἱ ξυμποῦνται αὐτοὶ διέφθειραν, παίοντες ταῖς δικέλλαις.) ignota, vulgaris τὸν Ἰ. ἀπέκτειναν substituit Valck.) μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάκτων αὐτῶν, καταγνόντες αὐτῶν εἰς φυγὴν ἐτρέπην. ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἡριγόνην, δι' ὠρυγμοῦ ἐμήνυσεν αὐτῇ τὰ γενόμενα (τὰ γεγονότα Venet.). ἡ δὲ μαθοῦσα τὸ ἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε. Νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης, κατὰ χρησμόν Ἀθηναῖοι τὸν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἡριγόνην ἐνιαυσιαίαις (addendus hic locus iis quae

Lobeck. ad Phrynich. p. 362. sq. collegit. ἐνιαυσίαις Ven.) ἐγέραιρον τιμαῖς· οἳ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βωώτης ἐκλήθη, Ἡριγόνη δὲ Παρθένης. ὁ δὲ κύων τὴν αὐτοῦ ὀνομασίαν ἔσχευ. Ἰστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς αὐτοῦ Καταλόγοις. Brevius enarravit Apollodor. III, 14, 7. Fusius Hyginus P. A. II, 4, ubi aliorum variationes bis commemorat, ex quorum sententia fab. 130. historiam exposuerat. De poemate ea quae Scholiasta tradidit derivata fuisse, etiam vox νήπιος de cane usurpata, praeterea ἐγέραιρον satis indicant. Ceterum fabulam minima ex parte protulit de ingenio suo Eratosthenes, eo minus, quod in sacris solennibus fatum Erigonae celebrabatur (Pollux IV, 55. ἦν δὲ καὶ ἀλήτης ἄσμα ταῖς ἐώραις προσεδόμενον, Θεοδώρου ποίημα τοῦ Κολοφωνίου· et Athen. XIV. p. 618. E. Ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἐώραις τις (ῥῶδη) ἐπὶ Ἡριγόνῃ, ἣν καὶ ἀλήτην λέγουσιν ῥῶδην.). Nomen quidem Icarii nihil nisi ad vinum propagatum alludit; quin Bacchum nonnulli, quos tangit Poeta apud Diodor. III, 65, in Icaro natum perhibuere. Quod vero excogitavit Staverenus ad Hygini f. 130, Icaron insulam in qua Pramnium vinum nasceretur ab illo Icario denominatum sibi videri: satis manifesto tum vocabuli forma, tum aliae istiusmodi etymologiae, quibus antiqui nimium indulgebant, arguunt, potius a regione vini copiosa heroem carminis insignitum fuisse; ab Icario enim, Attico pago, non facile id factum sibi quisquam persuaserit. Duplicem errorem Stephanus admisit Byzantius: Ἰκαρία, δῆμος Αἰγυῖδος φυλῆς, ἀπὸ Ἰκαρίου τοῦ πατρὸς Ἡριγόνης. Rectius Athenaeus loco memorabili II. p. 40. B. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμωδίας καὶ ἡ τῆς τραγωδίας εὗρεσις ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὐρέθη.

Omnis huius argumenti partes offerunt haec fragmenta:

XX. ANALECTA BRUNCKII I. p. 477.

Οἶνός τοι πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὐτ' ἂν ἐς ἄνδρα
ἔλθῃ· κυμαίνει δ', οἷα Αἴβυσσαν ἄλα
Βορρᾶς ἢ Νότος, τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
βυσσοῦν, ἐν δ' ἀνδρῶν πάντ' εἰλίνα'ε νόον.

Repetiit ille inter poetas gnomicos p. 194. Lips.
Servarunt hos praeclaros versus ATHENAEUS II. p. 36.
F. et STOBÆUS Serm. XVIII. p. 163, quorum apud
priorem τῷ hodieque, apud alterum τέ olim pro τοί
initio legebatur, quod cum τῷ commutatum ivit, non
dexterrime, Alberti ad Hesychii *ναρθηκοπλήρωτον*, qui
extrema in glossa haec habet: διότι θερμός ἐστι φύσει
ὁ οἶνος, ἢ πυρώδης· οἶνος τῷ πυρὶ ἴσον ἔχει μένος —
"Ερατοσθένης. Tres priores versus tacito auctore CLE-
MENS ALEXANDR. Paedag. II. p. 155. f. ita usurpavit:
ἐντεῦθεν καὶ ἡ ποιητικὴ ἀφελήμενη λέγει· Οἶνός θ',
ὅς πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὐτ' ἂν ἐς ἄνδρα — Βο-
ρρῆς — tandem κεκρυμμένα πάντα φαίνει. Indicatus
est a Bentleio ad Callimachi epigr. IV., quod in Frisch-
lini editione Erigonae versus sequebantur, ab illo testi-
bus collatis eiecti. Sed quae deinceps apud Clemen-
tem subsequuntur,

οἶνος ἀμαρτοκῆς, οἶνος μεθύουσιν ὀλισθεῖς,
οἶνος ψυχαπάτης,

non debbat Heynius ad Iliad. III, 215. eidem Erato-
stheni tribuere, quae quidem non iam in Erigoneis
suum poterant locum invenire, Orphico quodam vate,
quam illo poeta, si ex sermone censendum est, di-
gniora. Quisnam huic fragmento locus assignari queat,
supra disceptavi p. 114. Conferendus est Panyasis ap.
Athen. p. 37. A. οἶνος γὰρ πυρὶ ἴσον ἐπιχθονίοισιν
ὄνειαρ· imprimis ob illud τοί Cypriorum auctor: ibi
p. 35. C.

Οἶνόν τοι, Μενέλαε, θεοὶ ποίησαν ἄριστον
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεθῶνας.

Ceterum τὰ δὲ vertendum *verumtamen*. Non longe ab ista distitisse videntur, quae excitat:

XXI. SCHOL. NICANDRI THERIAC. 472. εὖ τοι ὄσοις φαίνεσθαι Μουσχαίῃ φλογὶ ἴσον. Buttmannus (Museum d. Alterthumsw. I. p. 299.) conieciēbat ἐν τ' ὄσοις, suspecta locutione, hac insuper sententia proposita (p. 306.), Eratosthenem, nihil nisi doctum poetam, Antimachum imitando de Mosychlo mentionem iniēcisse: oblitus, ut videtur, illum et Graeciam invisisse, et Geographica composuisse. Corrige, sodes:

Εὖτος, ὃς φαίνεσθαι Μουσχαίῃ φλογὶ ἴσον [οἶνον].

Iam si animadverteris, hoc cum fr. XXVIII. apud Schol. Nicandri obvium ex Erigona desumptum esse, ad idem poemā etiam tertium referre fortasse non dubites (fr. XXIX.).

XXII. GEORG. CHOEROBOSCUS AD THEODOSIUM ap. Bekk. Anecd. p. 1356. γάνυξ γάνυκος ὁ γανάντωρ παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει. Vocabulum γάνυξ, hodie apud Graecos scriptores nusquam, opinor, obvium, insolentiore ac magis etiam poetico γανάντωρ (sic leg.) non potuit explicari: neque enim grammaticorum adeo moris est, obscura obscurioribus illustrare interpretamentis. Jam Bacchus quin eo cognomine fuerit decoratus, cum vix dubitari possit, his ut in re desperata locum constitueris, ita ut lacunae caussa appareat: γάνυξ, γάνυκος ὁ Διωνύσος — Διωνύσοιο γάνυκος· παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει.

XXIII. ETYMOLOG. M. p. 170, 47. Ἀνροσχάς, ἡ ἄμπελος. μέμνηται Παρθένιος ἐν Ἡρακλεῖ· ἀνροσχάδα βότρυον Ἰακρινῶν. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν Ἐπιθαλαμῷ, τὰ κατὰ βότρυον κλήμα. εἴρηται δὲ ἐπαιωρουμένη τις εὖσα ὄσχη. ὄσχη γὰρ τὸ κλήμα. Titulus cum, per se est suspectus, tum illa fr. XIX. ἄμπέλου κλήμα lacunae hunc locum obsidentis admonent, ita forsā explendae: Ἐρατοσθένης δὲ ἐν Ἡριγόνῃ — ἐτι θαλλο-

μένη τ' αὐροσχάς (vel ἐπὶ θ., praeterea; Scholiasta l. l.: οἶνόν τε καὶ ἀμπέλου κλήμα)· τὸ κ. β. κλήμα. Ita vitium, quod apud Aeschylum prae ceteris saepe reperitur, ἐργομία verbi causa pro ἐργομένα, hic quoque posueris. Non invenuste αὐροσχάς (s. αὐροσχάς) vitis ramulum designabat, quem ab auris leviter concitum foliis iam inhorrescentem liceret inaudire. Non immerito Schneiderus Hesychium in suspicionem vocavit. Ia enim priore loco: Ἀρασχάδες, τὰ περισυνὰ κλήματα. MS. τὰ ποννα κλήματα. Legendum: Ἀροσχάδες, τὰ ἀμπέλεια κλήματα. Deinde: Ἀρέσχει, κλήματα, βότρυες, pro αὐρόσχει. Harpocrat. v. ὀσχοφόροι. ἡ δὲ ὄσχη κλήμ' ἐστὶ βότρυς ἐξηρημένους ἔχων· ταύτην δὲ ὀρεσκάδα ἐνιοὶ καλοῦσιν.

XXIV. HESYCHIUS: Ἀγρηνόν, δικτυοειδές, ὃ περιτίθενται οἱ βακχεύοντες Διονύσῳ. Ἐρατοσθένης δὲ αὐτὸ καλεῖ γρηῖνον ἢ γρηῖνον. Forte γρίνον ἢ γρίνον. Haud tamen scio an Hesychii locus imperfectus sit, ac fragmentum potius ad librum histrionicum pertinuerit. Pollux IV, 116. τὰ δὲ ἐπιβλήματα (τὰ τραγικά) — ἄγρηνον. τὸ δ' ἦν πλέγμα ἐξ ἐρίων δακτυῶδες περὶ πᾶν τὸ σῶμα, ὃ Τειρεσία ἐπεβάλλετο, ἢ τινὶ ἄλλῳ μαντικῷ.

XXV. MACROBIUS Saturnal. VII, 15 extr. In pulchritudinem defluere potum nec poetae ignobiles ignorant, ait enim Eupolis in fabula quae inscribitur Κόλακες·

Πίνειν γὰρ ὁ Πρωταγόρας ἐκέλευεν, ἵνα

πρὸ τὸν κυνὸς τὸν πνεῦμον' ἐκλυτον φορῇ.

et Eratostheneae testatur idem:

καὶ βαθὺν ἀκρήτην πνεύμονα τεγγόμενος.

Erigonae versum recte attribuit Brunckius Lectt. ad Anal. p. 111, Eupolidia versus alii sanent, adhibito Athenaeo V. p. 218, C. PLUTARCHUS de Stoicorum repugnantiis p. 1047. D. (καίτοι Πλάτων μὲν ἔχει τῶν ἱατρῶν τοὺς ἐνδοξοτάτους μαρτυροῦντας,) καὶ τῶν ποιητῶν

Εὐριπίδην, Ἀλκαῖον, Εὐπάλιν, Ἐρατοσθένην, λέγον-
τας, ὅτι τὸ ποτὸν διὰ τοῦ πνεύμονος διέξεισι. Alcaei
versus servavit Athenaeus I. p. 22. E. X. p. 430. B.

Οἶνω πνεύμονα τέγγου· τὸ γὰρ ἄσιρον περιέλλεται·
αἰ δ' ὦρα χαλεπὰ· πάντα δὲ δίψαις ὑπὸ καύματος.
τέγγου potius pro vulgato τέγγε erat recipiendum, quam
τέγγε πλεύμονας οἶνω ex libro decimo. Δίψαις autem
infinitivus a sequentibus pependit. Compares Horat. Carm.
IV, 12, 13. Adduxere sitim tempora, Virgili. Idem Athe-
naeus Eupolidis versum posteriorem ita adicit: ἵνα πρὸ
τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμονα ἔκλυτον φορῇ. Ceterum Al-
caei fragmentum Sylburgius dudum Theognidis vs. 1040.
admovit.

XXVI. HYGINUS P. A. II, 4. p. 427. — dicitur hir-
cus in vineam se coniecisse, et quae ibi tenerrima folia
videret, decerpisse; quo facto, Icarium irato animo tu-
lisse, eumque interfecisse, ac vento plenum praeligasse,
et in medium proiecisse, suosque sodales circum eum
saltare coegisse. Itaque Eratosthenes ait:

Ἰκαρίου ποσὶ πρῶτα περὶ τράχον ὠρχήσαντο.

Valckenarius iis ipsis quae p. 113. proposita leguntur
haec subiungit: „Ut sic credam, tum ratio suadet poe-
matis, olim noti sub nomine Ἡριγόνης, tum versiculus,
quem apud Hyginum obvium ex isto poemate, non e
Catasterismis, ut credidisse videtur Scaliger, censeo re-
petitum. — Ex illis quae praecesserant pendet nomen
Ἰκαρίου, et si ponas, in fine versus antecedentis lectum
ἐφστμαῖς vel simile quidpiam, sensus loci facilis eva-
det.” Simplicioremonstrant interpretationem Euripi-
dia loca, Iphig. T. 1143. sqq.

χοροῖς δὲ σταῖην, ὅθι καὶ
παρθένος εὐδοκίμων γάμων,
παρὰ πόδ' εἰλίσσουσα φίλας
ματρὸς ἡλίκων θιάσους —

Troad. 151.

ποδὸς ἀρεχεχόρου πλαγαῖς Φρυγίαις
εὐκόμποις ἐξήρχον θεούς.

XXVII. STEPH. BIZ. v. Ἄστυ. λέγεται ἄστυ καὶ ὁ δῆμος, ὡς Ἐρατοσθένης ἐν Ἡριγόνῃ (sic cod. Voss. pro Ἡριγόνῃ.) εἰς τε δὴ Θορικοῦ καλὸν ἔκανεν ἔδος. ὅτι δὲ δῆμος Θορικός, δῆλόν ἐστι. In versu manifeste depravato codd. Palat. Perus. Voss. εἰ ὅτε δῆ. Salmasius: εἰς τὸ δὲ (τόδε) τοῦ Θορικοῦ καλὸν ἔκανεν ἄστυ, qui pentametrum videtur fingere voluisse. Brunckius l. l. εἰςόκε δῆ Θ. κ. ζ. ἄστυ. Legendum:

ἄστυ δὲ δῆ Θορικοῦ, καλὸν ἔκανεν ἔδος.

De Icario an Erigone dictum fuerit non patet. Ἄστυ hic Eratosthenes usurpavit, uti complures poetae πόλιν de insulis etiam praelongis et terris, de quo usu praeter classicum Strabonis locum p. 356. videndus Abresch. ad Aeschyl. I. p. 169. sq., ut alios praeteream.

XXVIII. SCHOL. NICANDRI THERÍAC. 400. Ἰὺγὴ δὲ φωνὴ τίς ἐστιν ἢ βοή ἀδιάφθρωτος, ἀπὸ τοῦ συμβαινόντος παπομημένη. καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἐριννύϊ περὶ κυνὸς λέγων, εἶπεν·

Ἰὺγῆς ὡς παῦρον ἀπέκλυεν.

Credo ἐπέκλυεν, de Erigona dictum. Neque vero canis ululatus apte carmini de Erinnye inseri, neque ab Eratosthene illud Ἐριννύς inscribi potuit, utpote quod numero singulari, ita ut cunctae Erinnyes significentur, a poetis tantum philosophantibus efferatur. Hoc de singularis sensu colectivo pronunciatum existimes. Elicendum indicē librorum Ἐριννύς, et emendandum ἐν Ἡριγόνῃ.

XXIX. IDEM SCHOL. 465. αἶψα δὲ σὰρκι] ταχέως δὲ παρὰ τὴν σάρκα σπηιδόνας ἐποίησε δυσιάτους· αὐταὶ γὰρ εἰσιν αἱ πυθεδόνες. Ὀμηρος· σέο δ' ὅσα πύσει ἄρουρα. καὶ Ἐρατοσθένης·

— οὐδὲ πελιδναὶ

πυθεδόνες γάστρησαν ὑπέτρεφον οὐλοὺν ἔλκος.

Legerim:

οὐδὲ δέμας πελιδναὶ

πυθεδόνες παρέφηναν, ἐπεὶ τρέφον ο. ἔ.,

de corpore ut suspicor Icarii vix ab Erigone agnito, ut
quod dudum dissolutum atque putridum esset.

XXX. HYGIN. II, 6. Engonasin. Hunc Eratosthenes Herculem dicit, supra draconem collocatum, de quo ante diximus, eumque paratum, ut ad decertandum, sinistra manu pellem leonis, dextra clavam tenentem.

XXXI. IDEM II, 7. Lyra. Inter astra constituta est, hac ut Eratosthenes ait de causa: quod initio a Mercurio facta de testudine, Orpheo est tradita, qui Calliopes et Oeagri filius eius rei maxime studiosus. Itaque existimatur suo artificio feras etiam ad se audiendum allicuisse: qui querens uxoris Eurydices mortem ad inferos descendisse existimatur, et ibi deorum progeniem suo carmine laudasse, praeter Liberum patrem: hunc enim oblivione ductus praetermisit, ut Oeneus in sacrificio Dianam. Postea igitur Orpheus ut complures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedoniam dividit a Thracia, sed ut Eratosthenes ait in Pangaeo sedens, cum cantu delectaretur, dicitur Liber ei obiecissee Bacchas, quae corpus eius discernerent interfecti. Sed alii dicunt, quod initia Liberi sit speculatus, id ei accidisse; Musas autem collecta membra sepulturae mandasse, et lyram, quo maxime potuerant beneficio, illius memoriae causa figuratam stellis inter sidera constituisse Apollinis et Jovis voluntate: quod Orpheus Apollinem maxime laudaret, Juppiter autem filio beneficium concessit. Clarissime hinc intelligitur, quae Catasterismis de causa

Orphei occisi tradantur, ab Eratosthenis fabula longe abhorruisse.

XXXII. IDEM III, 6. Habet autem (Lyra) in ipsis testudinis lateribus singulas stellas; in summis cacuminibus eorum, quae in testudine ut brachia sunt collecta, singulas; in mediis iisdem, quos humeros Eratosthenes fingit, singulas.

XXXIII. IDEM II, 13. Heniochus. Hunc nos Aurigam Latine dicimus, nomine Erichthonium, ut Eratosthenes monstrat: quem Iuppiter cum vidisset primum inter homines equos quadrigis iunxisse, admiratus est ingenium hominis ad Solis inventa accessisse, quod is princeps quadrigis inter deos est usus; sed Erichthonius et quadrigas, ut ante diximus, et sacrificia Minervae, et templum in arce Atheniensium primus instituit.

XXXIV. IDEM II, 14. Ophiuchus. Complures etiam astrologi hunc Aesculapium finxerunt, quem Iuppiter, Apollinis causa inter astra collocavit. Aesculapius enim cum esset inter homines, et tantum medicina ceteris praestaret, ut non satis ei videretur, hominum dolores levare, nisi etiam mortuos revocaret ad vitam, novissime fertur Hippolytum, qui iniquitate novercae et inscientia parentis erat interfectus, sanasse, ita uti Eratosthenes dicit. Cf. Valcken. ad Hippol. p. 318. b. et Heyn. ad Apollod. p. 279.

XXXV. IDEM II, 15. Ut Eratosthenes autem de Sagitta demonstrat, hac Apollo Cyclopes interfecit, qui fulmen Iovi fecerunt, quo Aesculapium interfectum complures dixerunt. Hanc autem sagittam in Hyperboreo monte Apollinem defodisse. Cum autem Iuppiter ignoverit filio, ipsam sagittam vento ad Apollinem perlatam cum frugibus, quae eo tempore nascebantur. Hanc igitur ob causam inter sidera demonstrant (— at).

XXXV. IDEM II, 16. Nonnulli etiam dixerunt Mercurium, alii autem Anapladem pulchritudine Veneris in-

ductum in amorem incidisse, et cum ei copia non fieret, animum ut contumelia accepta defecisse; Iovem autem misertum eius, cum Venus in Acheloo flumine corpus ablueret, misisse aquilam, quae soccum eius in Amythaoniam Aegyptiorum delatum Mercurio traderet: quem persequens Venus ad cupientem sui pervenit, qui copia facta pro beneficio Aquilam in mundo collocavit. Quae postrema ex Mercurio narrationem fluxisse significant: cf. p. 111. Huc igitur referendum:

XXXVII. POLLUC. VII, 90. *Μέννηται δὲ καὶ Φαικάσιον (ὑποδήματος) ἐν τῷ Ἑρμῇ Ἐρατοσθένους. Πέλμα ποτὶ ῥάπτεσκεν ἐλαφροῦ Φαικάσιου. Falkenburg. ποδὶ κρούεσκε. Salmasius ad Tertull. de pallio p. 384. ποτὶ ῥάπτεσκεν;* quod non congruit, cum genitivus *Φαικάσιου* a voce *πέλμα* pendeat. Litterula immutata genuinam, opinor, lectionem restituet;

Πέλμα ποτὶ ῥα πτάσκεν ἐλαφροῦ Φαικάσιου. crepidam levis Phaecasioi advolavit (aquila). Praeter alios qui ad Hesychium indicantur confer Appianum de B. C. *ὑπόδημα ἦν αὐτῷ λευκὸν Ἀττικόν, ὃ καὶ Ἀθηναίων ἔχουσιν ἱερεῖς καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ καλοῦσι Φαικάσιον:* quae Alexandrinorum mentio facit, ut intelligamus, cur hoc ipsum calceamenti genus Eratosthenes elegerit.

XXXVIII. HYGIN. II, 17. Delphinus. Hic quae de causa sit inter astra collocatus, Eratosthenes ita cum ceteris dicit: Neptunum quo tempore voluerit Amphitriten ducere uxorem, et illa cupiens conservare virginitatem fugerit ad Atlanta, complures eam quaesitum dimisisse; in his et Delphina quendam nomine, qui pervagatus insulas aliquando ad virginem pervenit, eique persuasit, ut nuberet Neptuno, et ipse nuptias eorum administravit: pro quo facto inter sidera Delphini effigiem collocavit. Et hoc amplius, qui Neptuno simulacra faciunt, Delphinum aut in manu, aut sub pede eius

eius constituere videmus, quod Neptuno gratissimum esse arbitrantur.

XXXIX. IDEM II, 19. Deltoton. Hoc sidus velut littera est Graeca in triangulo posita, itaque appellatur; quod Mercurius supra caput Arietis statuisset existimatur ideo, ut obscuritas Arietis huius splendore, quo loco esset, significaretur, et Iovis nomine Graece *Διός* primam litteram deformaret. Cf. p. 111. et fr. XLVIII.

XL. IDEM II, 20. Aries. Eratosthenes ait arietem ipsum sibi pellem auream detraxisse, et Phrixo memoriae causa dedisse, ipsum ad sidera pervenisse: quare ut supra diximus obscurius videatur. Supplet Hyginum:

XLI. SCHOL. ARATI PHAENOM. 225. *Τούτον τὸν Κριὸν Ἐρατοσθένης εἶναι φησὶν Ἑλλῆς καὶ Φρύξου, ὃν δύνσας τῷ Φυξίῳ Διὶ Φρύξος, τὴν δορὰν δίδωκε τῷ Αἰήτῃ· διὸ καὶ τοὺς ἀστέρας αὐτοῦ ἀμαυροῦσθαι φησὶν ὡς ἐκαστέρως.* Non exstant ista in Catasterismis, apud Hyginum disiectis obvia membris.

XLII. SCHOL. GERMANICI ARAT. PHAEN. 173. Eratosthenes dicit, hunc (Taurum) esse, qui coit cum Pasiphae: cuius priores partes apparent, reliquum corpus non apparet propter femineum sexum. Horum ne verbum quidem Catasterismis servatur.

XLIII. HYGIN. II, 23. Dicitur etiam alia historia de Asellis, ut ait Eratosthenes. Quo tempore Iuppiter, bello gigantibus indicto, ad eos oppugnandos omnes deos convocavit, venisse Liberum patrem, Vulcanum, Satyros, Silenos, asellis vectos: qui cum non longe ab hostibus abessent, dicuntur aselli pertimuisse, et ita pro se quisque magnum clamorem et inauditum gigantibus fecisse, ut omnes hostes eorum clamore in fugam se coniecerint, et ita sint superati.

XLIV. IDEM II, 24. De Berenice regina, cuius cornam ad caudam Leonis repositam esse Alexandrini poetae fabulabantur: Eratosthenes autem dicit et virginibus

Lesbiis dotem, quam cuique relictam a parente nemo solveret, iussisse reddi, et inter eas constituisse petitionem. Verba corruptissima ne Valckenarii quidem ingenium (ad Callim. Eleg. p. 37.) potuit redintegrare.

XLV. IDEM II, 25. Nonnulli etiam Erigonen Icarii filiam dixerunt (Virginem), de qua supra diximus.

XLVI. IDEM II, 28. Capricornus. Huius effigies similis est Aegipani —. Hic etiam dicitur, cum Iuppiter Titanas oppugnaret, primus obiecisset hostibus timorem, qui πανικός appellatur, ut ait Eratosthenes: hac etiam de causa eius inferiorem partem piscis esse formationem, quod muricibus [id est, maritimis conchyliis] hostes sit iaculatus pro lapidum iactatione.

XLVII. IDEM II, 30. Eratosthenes autem ex eo pisce natos homines dicit: de quo post dicemus. Salmasius coniecit: natos hos. Verum cum illa: ex eo pisce, ut quae ad praecedentia nihil queant referri, sensum non efficiant, ita fortasse ad litteras accuratius emendaveris: — ex eo pisce natos, quem Notium homines dicunt.

XLVIII. IDEM II, 33. Lepus. — quem nonnulli a Mercurio constitutum dixerunt, eique datum esse praeter cetera genera quadrupedum, ut alios pareret, alios haberet in ventre. Theo ad Arati Phaenom. 338. κατηστερίσθαι δὲ αὐτὸν λέγουσιν ὑφ' Ἑρμοῦ διὰ τὴν πολυγονίαν· μόνῳ γὰρ τούτῳ ἐδόθη κτείν πλείονα, ὥν τὰ μὲν τικτεῖ, τὰ δὲ ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ. Similia Catasterism. c. 34. Quae ab Eratosthene in Mercurio prolata fuisse, mentio Mercurii persuadet; a quo etiam Deltoton constitutum memorabatur.

XLIX. THEO AD ARATI PHAEN. 402. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, τοῦτο τὸ Θυτήριον εἶναι, ἐφ' ᾧ τὸ πρῶτον οἱ θεοὶ συγγωμοσίαν ἐποίησαντο, ὅτε ἐπὶ τοὺς Τιτᾶνας ἐστράτευσεν ὁ Ζεὺς, Κυκλώπων κατασκευασάντων, ἔχον ἐπὶ τοῦ πυρὸς κάλυμμα, ὅπως μὴ ἴδωσι τὴν τοῦ κεραυ-

αὐτῶν δυνάμιν. ἐπιτυχόντες δὲ τῇ πράξει, ἔθνησαν καὶ
 ἐς οὐρανούς (Mosq. οὐρανὸν) τὸ αὐτὸ κατισκεύασμα·
 καὶ εἰς τὰ συμπόσια φέρουσιν οἱ κοινωνεῖν βουλομέ-
 νοι, ἣ αὐτοὺς (Mosq. αὐτῶν. l. αὐτοὺς i. q. ἀλλήλους.)
 ἱεροῦμένοι (Mosq. add. ὡς ἐπίθυσιν) ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ
 οἷς ὁμνῶντι δίδονται βουλομένοις, ὡς δικαιοσύνην πί-
 τιν τηρῶσι, καὶ τῇ χειρὶ ἐφάπτονται, δεικνύντες εὐγνω-
 ρισμένης μαφύριον τὸ πῦρ. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ μάνταις
 οὗτο ποιοῦσι. Extant haec fere in cap. 39. Cataste-
 ismorum, multo tamen breviora, et alia praefixa in-
 criptione Νέκταρ: vid. p. 128.

L. HYGIN. II, 40. Nonnulli cum Eratosthene di-
 unt, eum Cratera esse, quo Icarus sit usus, cum he-
 minibus ostenderet vinum.

LI. IDEM II, 42. Reliquum est nobis de quinque
 tellis, quas complures ut erraticas ita *πλανήτας* Graeci
 lixerunt. Quarum una est Jovis nomine Phaëthon — .
 secunda stella dicitur Solis, quam alii Saturni dixerunt.
 hanc Eratosthenes a Solis filio Phaëthonta appellatam
 licit — . Tertia est stella Martis, quam alii Herculis
 lixerunt, Veneris sequens stellam, hac ut Eratosthenes
 sit de causa: quod Vulcanus cum uxorem Venerem
 luxisset, et propter eius observantiam Marti eius copia
 non fieret, ut nihil aliud assequi videretur (?), nisi sua
 tella Veneris sidus persequi a Venere impetravit. Ita-
 ne cum vehementer eum amor incenderet, rem signi-
 cans, e facto stellam Pyroenta appellavit. Quarta stella
 est Veneris, Lucifer nomine — . Nonnulli autem hunc
 Aurora et Cephalus filium esse dixerunt, pulchritudine
 multos praestantem: ex qua re etiam cum Venere di-
 citur certasse, ut etiam Eratosthenes dicit (l. dicat),
 eum hac de causa Veneris appellari; exoriente sole et
 occidente videri: quare, ut ante diximus, inre hunc et
 Luciferum et Hesperum nominatum. Quinta stella
 est Mercurii, nomine Stilbon; sed haec est brevis et

clara. haec autem Mercurio data existimatur, quod primus menses instituerit, et perviderit siderum cursus.

LII. IDEM II, 43. Praeterea ostenditur circulus quidam in sideribus, candido colore, quem Lacteam esse nonnulli dixerunt. Eratosthenes enim dicit, Mercurio infanti puero insciam Junonem dedisse lac; sed postquam eum rescierit Majae filium esse, reiecit eum a se, et ita lactis profusi splendorem inter sidera apparere. Alii dixerunt, dormienti Junoni Herculem superpositum, et experfectam id quod supra diximus fecisse. Accuratius et verius (v. ad fr. III.):

LIII. ACHILLES TATIUS p. 146. Ὁ δὲ γαλαξίας εἶρηται μὲν, ὡς ἔστιν ὁρατὸς καὶ μόνος ἐπὶ τῆς σφαίρας αἰσθητός, τῶν ἄλλων ὄντων νοητῶν. περὶ δὲ τοῦ τοῦ φησὶν Ἐρατοσθένους ἐν τῷ Καταμειρισμῷ μυθικώτερον, τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος. τοῦ γὰρ Ἡρακλέους ἔτι βρέφους ὄντος, καὶ τὸν μαστὸν τῆς Ἥρας ἐπισπασαμένου σφοδρότερον, ἐκείνην ἀντισπᾶσαι, καὶ οὕτως περιχυθέντος τοῦ γάλακτος; κύκλον γενέσθαι παρόντος. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ λέγει γεγονῆσθαι Ἐρατοσθένους, ὡς ἄρα ὁ Ἑρμῆς τοῦ μαστοῦ τῆς Ἥρας ἐσπᾶσατο. Ultima tangit p. 168. Eratosthene non nominato. Καταμειρισμῷ corruptum putavit Fabricius, post quem Κατασπασμῷ legendum censuit Koppiers. p. 130; sed sic quoque diversa in Catasterismis nostris reperiuntur, quibus ne ea quidem conveniunt, quae eodem Eratosthene auctore memoriae pròdidit THEO AD ARATI PHAEN. 469. Ἐρατοσθένους δὲ φησι, μυθικῶς αὐτὸν (τὸν γαλαξίαν) διηγούμενος, ὑπὸ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος γεγονῆσθαι ἐκχυθέντος. ἤκουσε γὰρ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ, ὅτι οὐκ ἰδιός ἐστι.

Astris enarratis, non ab re proferre mihi videor, quae Ioh. Lydus tradiderit de mensibus p. 96. Ἐρατοσθένους γε μὴν τὸν Δία ἐν τῇ Κρήτῃ τεχθῆναι λέ-

γει, κἀπειθ' ἐν διατὸν Κρόνου φόβον μετενεχθῆναι εἰς Νέξον, Catasterismis c. 30. et ab Hygino P. A. II, 16. recte Aglaostheni, illic restituendo, vindicata fuisse.

LIV. Hoc ipso Eratosthenes poemate, non alio scripto, quod Fellus posuit, (Lexicon enim ab eo allatum astronomicum Graece Dasypodius conscripsit.) de ventis nonnulla exposuisse videtur, teste ACHILLE TATTIO p. 168. B. ἐπραγματεύσατο δὲ περὶ ἀνέμων καὶ Ἐρατοσθένης. Conferantur Arati Diosemea. Ne Callimacho quidem Bentleius idoneo adductus argumento librum περὶ ἀνέμων assignavit, cum praesertim ab physicis ille abhorruerit.

LV. THEO SMYRNAEUS p. 165. Τιμόθεός φησι καὶ παροιμίαν εἶναι τήν, πάντα ἢ, διὰ τὸ τοῦ κόσμου τὰς πείσας ὁκτὼ σφαίρας περὶ γῆν κυκλεῖσθαι, καθά φησι καὶ Ἐρατοσθένης.

Ὅκτ' ὃν τὰς πάντα σὺν ἁρμονίῃσιν ἀρῆρει,
ὁκτὼ δ' ἐν σφαίρεσσιν (l. σφαίραισι) κυλίνδεται κύκλῳ
ῖόντα.

Prius ὁκτὼ cum ἁρμονίῃσιν construendum est; explicationem pete ex fr. XIII. Ignoravit haec falsarius Aristobulus, Callimacho fr. CXLV. supponens:

Ἑπτὰ δὲ πάντα τέτυκτο ἐν οὐρανῷ ἁπτερόεντι,
ἐν κύκλοις φανέντ' ἐπιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς.
Proverbium illud πάντ' ὁκτὼ tetigit Pollux IX, 100.

Depravata subsequantur duo fragmenta:

LVI. ETYMOLOG. M. p. 286, 33. Δράξων, ἢ λεγομένη Σικελική. δημαίνει δὲ τοὺς κατ' ἀγορὰν τῶν ἀλφίτων ἢ τοὺς ἄλλων τινῶν δρατομένους καὶ ἀρπάζοντας. οὕτω (οὗς vel τούτους infeliciter Sylburgius) Ἐρατοσθένης καπηδάλους καλεῖ. παρὰ οὖν τὸ δράντεσθαι. His si quemcunque sensum inesse velimus, scribendum certe fuerit, οὕτως Ἐ. τοὺς καπήλους καλεῖ· verumtamen cum explicatio vocis δράξων non accurate muneris congruat institutorum, verius ita litterarum ductus

sequendo castigaverim: οὕτως Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς κα-
ταλόγοις καλεῖ. Sed ἡ λεγομένη Σικελική mendum
aperte praefert, ibique nonnulla excidisse videntur; re-
medium tamen latet. Nec prodest Hesychius, ne ipse
quidem corruptela liber: Δράξων· ἐν Σικελίᾳ ἱερὸν, εἰ
ὃ οἱ γεωργοὶ εὐχὰς ἐπεμπον· ὅθεν καὶ Δράξοντες ἐλη-
θυσαν. Sacrum iatud Siculum si Δράξων vocabatur,
qui id colerent non potuerunt Δραξόντων nomen rec-
pere. Maius quoque dubium excitat varia lectio a Scho-
wia enotata. Is pro lectione Musuri in fine glossematis
Δ. ε. δράσοντες ε. venditat, ex MS. Δράξων, ε. — δρά-
σαντες ε. profert; sed nihil aliud significasse videtur,
quam MS. δράσοντες pro δράξοντες legere. Ita igitur
existimandum: δράξων Hesychii glossam esse; post ἱε-
ρὸν nomen sacri et si quae alia cum ea quaestione es-
sent coniuncta excidisse; pro εὐχὰς ἐπεμπον, forma
apud Lexicographum satia insolenti, ἀπαρχὰς ἐπεμπον
adsciendū esse; δράξοντες idem quod δράσσοντες,
id est ἀπαρχόμενοι, exprimere. Eodem referas eiusdem
Hesychii δρακιά. φύλλα. Σικελοί. Litterarum ordo δρα-
σιά legendum iubet pro δρακιά, voce nihili. Quae si
veri exhibent speciem, initio glossae apud Etymol. M.
lacuna est statuenda, post σημαίνει δέ autem καὶ inter-
ponendum. Sed ad utram vocis significationem ver-
sus Eratosthenis pertinuerit, satius fuerit in medio re-
linquere.

LVII. GEORG. CHOEROBOSCU AD THEODOSIUM ap.
Bekk. Anecd. p. 1185. εὐρέθη δὲ καὶ τὸ Ἀρύας Ἀρύαν-
τος περιττασυλλάβως κλιθέν·

ἡ δὲ ὅτιρ Ἀρύαντος ἐπὶ προχοαῖς ποταμίων,
παρ' Ἐρατοσθένει· ἐστὶ δὲ ὄνομα ποταμοῦ. Fluvium
Ἀροάνιον Arcadiae memorat Pausan. VIII, 14. unde Ca-
saubonus intulit in Athen. VIII, p. 331. E.; sed Aryas
iate inquisitionem elusit intentissimam, quapropter emen-
dationem versus differo.

Ultimum oblineat locum

LVIII. SCHOL. VENET. IL. τ'. 234. ὄτρυντός] —
 ἔστι δὲ ἡ λέξις Ἀττικὴ (?)· χαίρει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης
 τοῖς τοιαύταις ἐκφράσι, ὡς τό,

— πολλὴ ἀντιμαχιστός.

Qui plane inauditum de vocibus *us* terminatis proposuit decretum, non Ionum, sed Cyrenaeorum propriam fuisse formam, demonstrantibus nimirum et Callimæcho et Eratosthene, Blomfield. ad Callim. h. Apoll. 94, praeterea coniecit πόλις ἀντιμαχιστός scribendum: id vocabuli quinam sit analogiae admovendum, prae festinatione exponere oblitus. Si vulgata recte se habet, restitue: πολλὴ δ' et ἀντιμαχητός, quasi a substantivo in ἡσυχίας desinenti profectum; de quo genere idem glossar. S. Th. 641. disseruit. Ceterum formatio Ionica in Atticorum quoque sacro vetustissimo resedit, quod βαλλήνους vocabatur. Alia si requiras, dabit Abresch. ad Cattier. p. 31.

III. LIBRI DE MATHEMATICIS DISCIPLINIS.

Platonicum, inscriptionem, si spectes et Eratosthenis ingenium et alterius fragmenti indolem, satis mirabilem, his excitavit THEO SMYRNAEUS.

I. p. 2. extr. sq. Ἐρατοσθένης μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλατωνικῷ φησιν, ὅτι Ἀηλίους τοῦ Θεοῦ χρήσαντος ἐπὶ ἀλλαγῇ λοιμοῦ βωμόν τοῦ ὄντος διπλασίονα κατασκευάσαι, πολλὴν ἀρχιτέκτοσιν ἐμπιεσεῖν ἁπτορίαν, ζητοῦσιν ὅπως χρή στερεὸν στερεοῦ γενέσθαι διπλάσιον. ἀφικέσθαι τε πενυσομένους περὶ τοῦτον Πλάτωνος· τὸν δὲ φάναι αὐτοῖς, ὡς ἄρα οὐ διπλασίον βωμοῦ ὁ Θεὸς δεόμενος τοῦτο Ἀηλίους ἐμαντεύσατο, προφέρων δὲ, καὶ ὀνειδίζων τοῖς Ἑλλησιν ἀμελοῦσι μαθημάτων, καὶ γεωμετρίας ὀλιγορηκόσιν. His fere omnibus minima ex parte cum initio Epistolae ad Ptolemaeum convenit.

II. p. 127. extr. sq. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν τῷ Πλατωνικῷ φησι, μὴ ταυτόν εἶναι διάστημα καὶ λόγον, ἐπεὶ λόγος μὲν ἐστὶ δύο μεγεθῶν ἢ πρὸς ἄλληλα ποιὰ σχέσις· γίνεται δὲ αὐτὴ καὶ ἐν διαφοροῖς, οἷον ἐν ᾧ λόγῳ ἐστὶ τὸ αἰσθητὸν πρὸς τὸ νοητὸν (haec ex codice recipi debuerant), ἐν τούτῳ δόξα πρὸς ἐπιστήμην διαφέρει καὶ τὸ νοητὸν τοῦ ἐπιστητοῦ, ᾧ ἡ δόξα τοῦ αἰσθητοῦ. διάστημα δὲ ἐνδιαφέρουσι μόνον ἢ κατὰ τὸ μέγεθος, ἢ κατὰ ποιότητα, ἢ κατὰ θείσιν, ἢ ἄλλως ὅπως οὖν.

Iam quemvis libri eiusmodi argumentum facile opinor circumspicere, Platonici insigne prae se ferentis: quatenus enim commune inter utrasque sententias intercedat vinculum, cum praesertim de quonam intervallo quave ratione Eratosthenes dissernerit, non ambigue cognoscatur, non nimium illud dilucide queat exponi. Accedit, ut ille, licet nonnulla Platoniorum sibi dogmatum vindicaverit, quam maxime ab persecutendis Philosophi placitis procul abfuisse putandus sit. Praepropere igitur Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 126, non reprehendendo, sed potius Platoni commendando illic Eratosthenem censuit vacasse, proinde Menagii (v. Philosoph. fr. XV.) coniecturam *πρὸς Πλάτωνα* repudiandam; nec felicior propositum libri divinavit Bullialdus ad Theon. p. 193, Epistolam Ptolemaeo inscriptam Platonici fortasse partem constituisse: id enim ipsius Epistolae natura, certissimis ab initio usque ad finem limitibus circumscriptae, omnino renuit. Immo prius testimonium minime obscure ad suspicionem perducit, Platicum, nisi forte a recentioribus erat titulus adscriptus, librorum de mathematicis disciplinis (neque enim quidquam sic indicare prohibuerit), inprimis de musica et arithmetica, prooemium exhibuisse, commendatione illius doctrinae a Platone petita, cuius fundamenta minor eiusdem opusculi pars persequeretur. Cuiusmodi opinionem quae alibi a Theone proferuntur, minus a secundo fragmento abludentia, etiam flagitare videntur. Non mediocriter Pappi mentione haec confirmantur librorum de medietate, unde Platicum id ipsum argumenti tractasse suspiceris. Ita enim ille mathematicae collectionis a Fed. Commandino conversae p. 241. Dictorum autem librorum qui ad resolutum locum pertinent ordo talis est. — — Eratosthenis de medietatibus duo. Et p. 247. Loci autem ab Eratosthene inscripti ad medietates ex praedictis genere sunt a pro-

prietate hypotheseon in illis. Unde λόγου et ἀναλογίας frequentior explicatio perspicitur. Ceterum nihil cum suspicionem removeat, iniecta semel Platonis sententiae de problemate Deliaeo notitia, eiusdem etiam demonstrationem, obiter licet, indicatam fuisse, ab errore non satis sibi cavit Reimerus de duplicat. cubi p. 44, Eratostheni illam ignoratam contendens. Praeterea Harmonica, Felli commentum, possis aliquatenus concedere; verum Arithmeticam propter Κόσκινον proponere, quod ab eodem factum videas, ea non mediocris est stultitia. Cuius iudicii si documentum quaeris, unum dabo Eratosthenis nomen.

Sed locus qui de intervallo et ratione certiores facit afferendus est:

III. PORPHYRIUS AD PTOLEMAEI HARMONICA in Wallisii opp. t. III. p. 267. Βεβαίως δὲ καὶ τὸ προκειμένον καὶ Παναίτιος, ἀποδείξας ὅτι καὶ αὐτὸς Ἐρατοσθένης κατεχρήσατό που τῷ διαστήματι ἀντὶ τοῦ λόγου. Ubi de musica disputatur. Theonis loca subsequantur:

IV. THEO p. 129. Ἐρατοσθένης φησὶν, ὅτι ἀναλογίας φύσις καὶ ἀρχὴ λόγος ἐστὶ καὶ πρώτη ἀρχὴ καὶ τῆς γενέσεως αἰτία, καὶ πᾶσι τοῖς μὴ ἀτάκτοις γενομένοις. ἀναλογία μὲν γὰρ πᾶσα ἐκ λόγων, λόγου δ' ἀρχὴ τὸ ἴσον.

V. IDEM p. 175. Ἐρατοσθένης δὲ ἀποδείκνυσιν, ὅτι καὶ τὰ σχήματα πάντα ἐκ τινων ἀναλογιῶν συνέστηκεν ἀρχομένων τῆς συστάσεως ἀπὸ ἰσότητος, καὶ ἀναλυομένων εἰς ἰσότητα.

VI. IDEM p. 168. ὁ δὲ Ἐρατοσθένης φησὶν, ὅτι πᾶς μὲν λόγος ἢ κατὰ διάστημα, ἢ κατὰ τοὺς ὅρους αὖξεται, τῇ δὲ ἰσότητι συμβέβηκε διαστήματος μὴ μεταίχειν. εὐδὴλον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς ὅρους μόνους αὖξηθῆσεται. λαβόντες δὲ τρία μεγέθη, καὶ τὴν ἐν τούτοις ἀναλογίαν, κινήσομεν τοὺς ὅρους, καὶ δεῖξομεν, ὅτι

πάντα τὰ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐξ ἀναλογίας ποσῶν τι-
νων σύγκειται, καὶ ἔστιν αὐτῶν ἀρχὴ καὶ στοιχεῖον ἡ
τῆς ἀναλογίας φύσις. τὰς δὲ ἀποδείξεις ὁ μὲν Ἐρατο-
σθένης φησὶ παραλείπειν. Hinc efficitur, superiora
ita refingendā esse: πᾶς μὲν λόγος ἡ καὶ διάστημα κατὰ
τοὺς ὅρους αὖξεται. Illud Eratosthenis placitum sua
quadam via refutatum ivit PROCLUS IN EUCLID. ELEM.
p. 13, his praefixis: καὶ μὴν καὶ τὸν σύνδεσμον τῶν
μαθημάτων οὐ τὴν ἀναλογίαν, ὥσπερ Ἐρατοσθένης
οἶται, θετίον.

Praeterea Fabricius IV. p. 121. laudat Philoponum
et Asclepium ad Nicomachi Arithmetica: utrumque
vellem accuratius designasset.

Suam et aliorum de musica doctrinam illum ex-
posuisse, duo edocent fragmenta:

VII. NICOMACHI enchiridii harmon. I. p. 79. ed.
Meursii: καὶ προσεκδησόμεθα τὴν τοῦ Πυθαγορικοῦ
λεγομένου κανόνος κατατομὴν ἀκριβῶς κατὰ τὸ βού-
λημα τοῦδε τοῦ διδασκάλου συντετελεσμένην, οὐχ ὡς
Ἐρατοσθένης παρήκουσεν. Eratosthenis sententiam iste
omisit.

VIII. PTOLEMAEI HARMON. II, 14, p. 167. Παρε-
γράψαμεν δὲ κανόνια τρία, στίγων μὲν ἑκαστον ὀκτώ,
σελιδίων δὲ τὸ μὲν πρῶτον πέντε, τὸ δὲ δεύτερον ὀκτώ,
τὰ δὲ τρίτον δέκα· τοῖς προτεταγμένοις πάντων σελι-
δίοις παρατιθεμένης τῆς τάξεως τῶν φθόγγων. Τὸ
μὲν οὖν πρῶτον κανόνιον περιέχει τὰ ἑναρμόνια γένη·
ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου σελιδίου, τὸ κατὰ Ἀρχύταν —
ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου, τὸ κατὰ Ἀριστόξενον —. ἐπὶ δὲ
τοῦ τρίτου, τὸ κατὰ Ἐρατοσθένην, ἐν λόγοις τῇ τῶν
15 πρὸς 18, καὶ ἐπιτριακοστογδοῶν, καὶ ἐπιτριακοστὲν-
γὰτων. Lacuna deinde multa abstulit.

p. 170. Κανόνιον α'. Ἐρατοσθένους ἀρμονικά.

$$\begin{array}{r|l}
 \alpha & \xi \\
 \beta & \theta \varsigma \\
 \gamma & \theta \eta \\
 \delta & \pi \\
 \epsilon & \zeta \\
 \varsigma & \rho \iota \delta \\
 \zeta & \rho \iota \zeta \\
 \eta & \rho \kappa
 \end{array}$$

$$\frac{12}{12} \times \frac{12}{12} \times \frac{12}{12} = 4$$

p. 171. Κανόνιον β'. Ἐρατοσθένους χρωματικά.

$$\begin{array}{r|l}
 \alpha & \xi \\
 \beta & \theta \beta \\
 \gamma & \theta \varsigma \\
 \delta & \pi \\
 \epsilon & \zeta \\
 \varsigma & \rho \eta \\
 \zeta & \rho \iota \delta \\
 \eta & \rho \kappa
 \end{array}$$

$$\frac{6}{2} \times \frac{12}{12} \times \frac{12}{12} = 4$$

p. 172. Κανόνιον γ'. Ἐρατοσθένους διατονικά.

$$\begin{array}{r|l}
 \alpha & \xi \\
 \beta & \xi \zeta \\
 \gamma & \theta \epsilon \quad \nu \varsigma \\
 \delta & \pi \\
 \epsilon & \zeta \\
 \varsigma & \rho \beta \alpha \quad \iota \epsilon \\
 \zeta & \rho \iota \gamma \quad \nu \delta \\
 \eta & \rho \kappa
 \end{array}$$

$$\frac{3}{2} \times \frac{3}{2} \times \frac{4}{2} = 4$$

Haec Fellus repetit p. 47. Librum de canone Pythagorae ex Nicomacho et Ptolemaeo Galeus exsculpsit. Proclus a Fabricio post Fellum simpliciter designatus nihil praebuit. Ceterum librum περὶ μουσικῆς cum

commentariis de antiqua Comoedia unicum opus complexum fuisse statuit Harlesius ad Fabricii B. Gr. IV. p. 124. Neque vero *περὶ μουσικῆς* scripsit Eratosthenes, praecedentia enim cum doctrina de ratione et intervallo congruunt, neque analogia ab aliorum auctorum exemplis desumpta eiusmodi opinionem confirmat. Dicaearchum quidem legimus et Didascalias et Musicam pertractasse, eiusdem operis ambitu eum studia sua confecisse non comperimus.

Superioribus proxime accedit explicatio de genere geometrico excerpta:

IX. SEXTUS EMPIRICUS adv. Mathem. III, 28. *ἀλλ' εἰῶθαι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις ὑπαντάσσεις οἱ περὶ τὸν Ἐρατοσθένη λέγαι, ὅτι τὸ σημεῖον οὔτε ἐπιλαμβάνει τινὰ τόπον, οὔτε καταμετρεῖ τὸ διαστήμα τῆς γραμμῆς, ὅθεν δὲ ποιεῖ τὴν γραμμὴν. ὅπερ ἐστὶν ἀδιανόητον.* Immo verissimum etiam novissima philosophia admisit. Simillimam rationem Pythagoricis quibusdam non nominatis idem tribuit Sextus adv. Math. X, 281 sqq.

Tandem arithmeticum inventum, *Κόσκινον*, fragmentorum, quae fundamenta omnis mathematici campi exposuerunt, seriem claudat.

X. NICOMACHUS ARITHMET. p. 17. Wechel. — *οἷον ὁ θ' πρὸς τὸν κδ' ἐκότερος γὰρ καθ' αὐτὸν δευτέρος ἐστι καὶ συνθέτος· πρὸς δὲ ἀλλήλους μόνῃ μονάδι ποινῶ μέτρῳ χρῶνται· καὶ οὐδὲν μόνιον ὁμωνυμῶ ἐν ἀμφοτέροις, ἀλλὰ τὸ ἐν τούτῳ τρίτον οὐκ ἐστὶν ἐν ἐκείνῳ· οὐδὲ τὸ ἐν ἐκείνῳ πέμπτον ἐν τούτῳ εὐρίσκεται. ἡ δὲ τούτων γένεσις ὑπὸ Ἐρατοσθένους καλεῖται Κόσκινον, ἐπειδὴ ἀναπεφυρμένους τοὺς περισσούς λαβόντας καὶ ἀδιακρίτους, ἐξ αὐτῶν τῇ τῆς γενέσεως μεθόδῳ ταύτῃ διαχωρίζομεν, ὥς δι' ὄργανου ἡ κοσκίνου τινός· καὶ ἰδίᾳ μὲν τοὺς πρώτους καὶ ἀσυνθέτους, ἰδίᾳ δὲ τοὺς δευτέρους καὶ συνθέτους, χωρὶς δὲ τοὺς μικτοὺς εὐρίσκο-*

1157. Iste Nicomachi locus a Fello repetitus p. 41. cum prolixior sit, neque ipsam Eratosthenis methodum tradat, aptius videtur Boerhavius eius vices mutare Arithmet. I, 17. Generatio autem ipsorum atque ortus huiusmodi investigatione colligitur, quam scilicet Eratosthenes cribrum nominabat, quod cunctis imparibus in medio collocatis per eam quam tradituri sumus artem, qui primi, quive secundi, quique tertii generis videantur esse, distinguitur. Disponantur enim a ternario numero cuncti in ordinem impares, in quamlibet longissimam porrectionem, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49. His igitur ita dispositis considerandum, primus numerus quem eorum qui sunt in ordine positi primum metiri possit, sed duobus praeteritis illum qui post eos est positus mox metitur. Et si post eundem ipsum quem mensus est alii duo transmissi sunt, illum qui post duos est rursus metitur. Et eodem modo si duos quis reliquerit, post eos qui est, a primo numero metiendus est. Eodemque modo relictis semper duobus, a primo in infinitum pergentes metientur. Neque haec ultima ratio, neque Nicomachi explicatio vocis *Κόσμιον* verum attingit: perspicuum contra est, cum primigenii numeri ita eruerentur, ut eorum quadrata progressionem facerent, recensione seriei quasi cribri vices praestante, debuisse verbi causa tertium, quintum, septimum, nonum quemque numerum, posito quadrato, secerni. Cf. Kluegel. mathemat. lexic. T. II. p. 130.

Lacera venustissimi corporis membra quodammodo mentem et severam et perspicacem, qua vir ille admirabilis universas mathesis disciplinas contineret, hodieque significant; incorruptum sollertiae et ingenii monumentum, explicatio celebratissimi Deliorum problematis, clarius testatur et consignat.

IV. DE CUBI DUPLICATIONE.

Sententiam Eratosthenis integram de eo argumento superiori de proportionem disputationi aptissimo, Eutocio AD ARCHIMEDIS SPHAERAM ET CYLINDRUM p. 21. 22. ed. Basil. 1644. acceptam referimus, unde Fellus repetit p. 33 — 35. Principio propositi illius admonendum videtur, non geometriae, sed mechanicae demonstratione, ipso coarguente, administrati: unde vana Nicomedis reprehensio apud eundem Eutocium p. 22. conciditur: πολλὰ δὲ τοῖς Ἐρατοσθένους (φαίνεται) ἐπαγγελῶν εὐρημασιν, ὡς ἀμηχανοῖς τε ἅμα καὶ γεωμετρικῆς διέσεως (Reimer. p. 140. διέσεως affert; nisi subest quid vitii, legendum διετάσεως.) ἐστατημένους. Eandem inquit viam Sturmius in Germanica Archimedis versione, ubi inde a p. 102. variorum problematis enodationes proposuit. Deinde etiam causam huius Epistolae, neque subtiliter, neque ulla ex parte probabiliter excogitatam, Reimerus qui de cubi duplicatione librum conscripsit p. 132 sq. sibi invenit, quam petat, cui videatur. Idem cum Eratosthenis methodum satis exposuerit, nihil de ea re amplius disseram. Neque vero silentio illius error premiendus est p. 18 sqq., qui quae ex Euripidis dramate de iusso Minois profertur, re vera fabulosam problematis originem adumbrare crediderit, quam opinionem etiam Heynius obs. ad Apollodor. p. 222. repetiit. At observare vix opus

est, ex Tragici fictione nihil de eius veritate posse iudicari; quod si Euripides a mathematicis abhorrens tale memoravit argumentum, Delii famosum istud oraculum paullo ante accepisse, deinceps ad Platonem sese convertisse putandi sunt.

Βασιλεῖ Πτολεμαίῳ Ἐρατοσθένης χαίρειν. Τῶν ἀρχαίων τινὰ τῶν τραγωδοποιῶν φασιν *) εἰσαγαγεῖν τὸν Μίνω τῷ Γλαύκῳ κατασκευάζοντα τάφον· πυθόμενον δέ, ὅτι πανταχοῦ ἑκατόμπεδος εἴη, εἰπεῖν **).

Μικρόν γ' ἔλεξας βασιλικῷ σηκόν τάφου·

διπλασίος ἔστω, τοῦ κύβου δὲ μὴ σφαλῆς.

*** διπλασιάζων ἕκαστον κῶλον ἐν πάχει τάφον, ἐδόκει διημαρτηκέναι· τῶν γὰρ πλευρῶν διπλασιασθειῶν, τὸ μὲν ἐπίπεδον γίνεται τετραπλάσιον, τὸ δὲ στερεὸν ὀκταπλάσιον. ἐζητεῖτο δὲ καὶ παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τίνα ἂν τις τρόπον τὸ δοθὲν στερεὸν διαμένον ἐν τῇ αὐτῇ σχήματι διπλασιάσειεν· καὶ ἑκαλεῖτο τὸ τοιοῦτον πρόβλημα, κύβου διπλασιασμός. ὑποθέμενοι γὰρ κύβον, ἐζήτουν τοῦτον διπλασιάσαι. Πάντων δὲ διαπορούντων ἐπὶ πολὺν χρόνον, πρῶτον Ἰηποκράτης ὁ Χίος ἐπενόησεν, ὅτι ἐὰν εὐρεθῇ δύο εὐθειῶν γραμμῶν, ὧν

ἢ

*) Admirare Eratosthenis elegantiam, qui regem, quantumvis eruditum, affatus de Euripidis fabula sibi cognitissima, quasi obscura eius fama increbuisse, sermonem explicuerit: Polyido enim utebatur, exordium minus impeditum nactus, ut quo celebritatem quaestionis, scriptorem dum initiis mathematicis exclusum statim afferebat, nobilitaret; non enim alioquin Hippocratem postposuisset. Ceterum τῶν ἀρχαίων τινὰ τῶν τραγωδοποιῶν ad observata p. 55. non exigendum, sed ab homine Alexandrino de Graecis olim liberis dictum, ut Latinorum Grammatici Ciceronis saeculum designant appellatione antiquorum, Valckenarius posterioram omisit articulum.

**) Restituit Valckenarius Diatriba p. 203. edebatur βασιλικῷ διπλάσιον. τοῦ δὲ τοῦ κύβου. Non immerito Loënsis in sequentibus offendit; est autem lacuna significanda, demonstrante et asyndeto, et vero tragoediae indole, quae pessima foret, istiusmodi si mathematicorum studia inutili proluxaque enarrata essent memoria. Accedit, ut διπλασιάζων Μῖνοι, sensu adversante, tribui nequiverit.

ἡ μείζων τῆς ἐλάττωσός ἐστι διπλασία, δύο μέσας ἀνάλογον λαβεῖν ἐν συνεχεί ἀναλογία, διπλασιασθήσεται ὁ κύβος, ὥστε τὸ ἀπόρημα αὐτοῦ (ἢ αὐτῷ) εἰς ἕτερον οὕτως ἔλαττον ἀπόρημα κατέστρεφεν. μετὰ χρόνον δὲ τινά φασιν Δηλίους, ἐπιβαλομένης νόσου, κατὰ χρησμόν διπλασιάσαι τινὰ τῶν βωμῶν ἐπιταχθέντας, ἐμπασεῖν εἰς τὸ αὐτὸ ἀπόρημα. διαπεμψαμένους *): δὲ, τοὺς παρὰ τῷ Πλάτῳ ἐν Ἀκαδημίᾳ γεωμέτραις, αἰσῶν αὐτοῖς εὐρεῖν τὸ ζητούμενον. τῶν δὲ φιλοπόνως ἐπιδιδόντων ἑαυτοῖς (ἢ αὐτοῖς), καὶ ζητούντων, δύο δοθεισῶν δύο μέσας λαβεῖν, Ἀρχύτας μὲν ὁ Ταραντῖνος λέγεται διὰ τῶν ἡμικυλίνδρων εὐρεχέναι, Εὐδοξος δὲ διὰ τῶν καλουμένων καμπύλων γραμμῶν. συμβέβηκε δὲ πᾶσιν αὐτοῖς ἀποδεικτικῶς γεγραφεῖναι· χειροουργήσαι δὲ καὶ εἰς χρεῖαν πεσεῖν μὴ δύνασθαι, πλὴν ἐπὶ βραχὺ τι τοῦ Μεναιχμοῦ, καὶ ταῦτα δυσχερῶς. ἐπινενόηται δὲ τις ὑφ' ἡμῶν ὀργανικὴ ῥαδία, δι' ἧς εὐρήσομεν, δύο τῶν δοθεισῶν, οὐ μόνον δύο μέσας, ἀλλ' ὅσας ἂν τις ἐπιτάξῃ. τούτου δὲ εὐρισκόμενου δυνησόμεθα καθόλου τὸ δοθὲν στερεὸν παραλλήλογραμμοῖς περιεχόμενον εἰς κύβον καθιστάναι, ἢ ἐξ ἑτέρου εἰς ἕτερον σχηματίζειν, καὶ ὅμοιον ποιεῖν, καὶ ἐπαύξειν διατηροῦντας τὴν ὁμοιότητα, ὥστε καὶ βωμοὺς καὶ ναοὺς, δυνησόμεθα δὲ καὶ τὰ τῶν ὑγρῶν μέτρα καὶ ξηρῶν, λέγω δὲ οἷον μετρητὴν μεδίμνων, εἰς κύβον καθιστάναι, καὶ διὰ τῆς τούτου πλευρᾶς ἀναμετρεῖν τὰ τούτων δεκτικὰ ἀγγεῖα, πόσον χωρεῖ. χρήσιμον δὲ ἔσται τὸ ἐπινόημα καὶ τοῖς βουλομένοις ἐπαύξειν καταπελτικὰ καὶ λιθοβολὰ ὄργανα. δεῖ γὰρ ἀνάλογον ἅπαντα αὐξηθῆναι, καὶ τὰ πᾶχῃ, καὶ τὰ μεγέθει, καὶ τὴν κατατρήσεις, καὶ τὰς χοινικίδας, καὶ τὰ ἐμβαλά

*) Vulgato quamcunque ei vocabulo insitam vim indideris, tollerari non poterit; πρὸς αὐτὸν ἀντὶ τοῦ ἀντικειμένου ἀντικειμένου, magis etiam soloece, Fellus. Non dubius repono: διοπομπή, ὑπομνήσεις ἢ ἀποδιδόναι, pestem vel piaculum avertunturales.

λόμενα νεύρα, εἰ μένει καὶ ἡ βουλή ἀνάλογον (p. 34. F.) ἐπαυξῆσθαι. ταῦτα δὲ οὐ δυνατὰ γενέσθαι ἄνευ τῆς τῶν μέσων εὐρέσεως. τὴν δὲ ἀποδείξιν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ λεχθέντος ὀργάνου ὑπογέγραψά σοι.

Δεδόσθωσαν δύο ἄνισοι εὐθείαι, ὧν δει δύο μέσας ἀνάλογον εὐρεῖν ἐν συνεχεῖ ἀναλογίᾳ, αἱ αέ. δθ'. καὶ κείσθω ἐπὶ τινὸς εὐθείας τῆς εθ' πρὸς ὀρθᾶς ἡ αέ. καὶ ἐπὶ τῆς εθ'. τρία συννεστάτω παραλληλόγραμμα ἐφεξῆς, τὰ αζ'. ζι'. ιθ'. καὶ ἡχθωσαν διάμετροι ἐν αὐτοῖς αἱ αζ'. λη'. ιθ'. ἔσονται δὲ αὗται παράλληλοι, μένοντος δὲ τοῦ μέσου παραλληλογράμμου τοῦ ζι., συνωθῆτω (-σθῆτω) τὸ μὲν αζ'. ἐπάνω τοῦ μέσου, τὸ δὲ ιθ'. ὑποκάτω, καθάπερ ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος, ἕως οὐ γένηται τὰ αβγδ'. κατ' εὐθείαν. καὶ διήχθω διὰ τῶν α'. β'. γ'. δ'. σημείων εὐθεία. καὶ συμπιπτέτω τῇ εθ'. ἐκβληθείσῃ κατὰ τὸ κ'. ἔσται δὲ ὡς ἡ ακ'. πρὸς κβ'. ἐν μὲν ταῖς αέ. ζβ'. παραλλήλοις ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἐν δὲ ταῖς αζ'. βή. παραλλήλοις ἡ ζκ'. πρὸς κή. ὡς ἄρα ἡ ακ'. πρὸς κβ'. ἡ εκ'. πρὸς κζ'. καὶ ἡ κζ'. πρὸς κή. πάλιν ἐπεὶ ἔστιν, ὡς ἡ βκ'. πρὸς κγ'. ἐν μὲν ταῖς βζ'. γή. παραλλήλοις ἡ ζκ'. πρὸς κή. ἐν δὲ ταῖς βή. γθ'. παραλλήλοις ἡ ηκ'. πρὸς κθ'. ὡς ἄρα ἡ βκ'. πρὸς κγ'. ἡ ζκ'. πρὸς κή. καὶ ἡ ηκ' πρὸς κθ'. ἀλλ' ὡς ἡ ζκ'. πρὸς κή. ἡ εκ'. πρὸς κζ'. καὶ ὡς ἄρα ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἡ ζκ'. πρὸς κή. καὶ ἡ κζ'. πρὸς κή. ἀλλ' ὡς ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἡ αέ. πρὸς βζ'. ὡς δὲ ἡ ζκ'. πρὸς κή. ἡ βζ'. πρὸς γή. ὡς δὲ ἡ ηκ'. πρὸς κθ'. ἡ γή. πρὸς δθ'. καὶ ὡς ἄρα ἡ αέ. πρὸς βζ'. ἡ βζ'. πρὸς γή. καὶ ἡ γή. πρὸς δθ'. ἡυρηνται ἄρα τῶν αέ. δθ'. δύο μέσαι, ἡ τε βζ'. καὶ ἡ γή.

Ταῦτα οὖν ἐπὶ τῶν γεωμετρούμενων ἐπιφανειῶν ἀποδείκνυται. ἵνα δὲ καὶ ὀργανικῶς δυνώμεθα τὰς δύο μέσας λαμβάνειν, διαπηγνυται πλινθίον ξύλινον ἢ ἐλαφάντινον ἢ χαλκοῦν, ἔχον πρὸς πινακίσκους ἴσους ὡς λεπτοτάτους· ὧν ὁ μὲν μέσος ἐνῆρμυσται, οἱ δὲ δύο

ἐπιποτοὶ εἶναι ἐν χολέδραις, τοῖς δὲ μεγέθεσι καὶ ταῖς
 συμμετρίαις ὡς ἕκαστοι ἑαυτοὺς πείθουσι (3). τὰ μὲν
 γὰρ τῆς ἀποδείξεως ὡσαύτως συντελεῖται. πρὸς δὲ τὸ
 ἀκριβέστερον λαμβάνεσθαι τὰς γραμμάς, φιλοτεχνητέον,
 ἵνα ἐν τῷ συνάγεσθαι τοὺς πινακίσκους παρὰ ἄλληλα δια-
 μένη πάντα καὶ ἄσχεστα, καὶ ὁμαλῶς συναπτόμενα
 ἀλλήλοις. ἐν δὲ τῷ ἀναθήματι τὸ μὲν ὀργανικὸν χαλ-
 κοῦν ἔστι, καὶ καθήρμοσται ὑπὲρ αὐτὴν τὴν στεφάνην
 τῆς στήλης πρὸς μεμολυβδοχημένων (-χοχημένων?),
 [p. 35. F.] ὑπὲρ αὐτοῦ δὲ ἡ ἀπόδειξις συντομώτερον φρα-
 ζομένη καὶ τὸ σχῆμα, μετ' αὐτὸ (l. μετὰ τοῦτο) δὲ ἐπί-
 γραμμα. Ἵπογεγράφω οὖν σοι καὶ ταῦτα, ἵνα ἔχῃς
 (ἔχῃς) καὶ ὡς ἐν τῷ ἀναθήματι *). τῶν δὲ δύο σχη-
 μάτων τὸ δεύτερον γέγραπται ἐν τῇ στήλῃ.

Δύο τῶν δοθεισῶν εὐθειῶν, δύο μέσας ἀνάλογον εὐ-
 ρεῖν ἐν συνεχείᾳ ἀναλογίᾳ. δεδοσθωσαν αἱ αέ. δθ'. συνάγω
 δὲ τοὺς ἐν τῷ ὀργάνῳ πίνακας, ἕως ἂν κατ' εὐθείαν γέ-
 νηται τὰ α. β'. γ'. δ'. σημεία. νοείσθω δὴ ὡς ἔχει (vulgo
 ἔχη) ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος. ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ α'.
 πρὸς κβ'. ἐν μὲν ταῖς αέ. βζ'. παραλλήλοις ἡ εκ'. πρὸς
 κζ'. ἐν δὲ ταῖς αζ'. βή. ἡ ζκ'. πρὸς κή. ὡς ἄρα ἡ εκ'.
 πρὸς κζ'. ἡ κζ'. πρὸς κή. ὡς δὲ αὗται πρὸς ἀλλήλας,
 ἡ τε αέ. πρὸς βζ'. καὶ ἡ βζ'. πρὸς γή. ὡσαύτως δὲ
 δείξομεν, ὅτι καὶ ὡς ἡ ζβ'. πρὸς γή. ἡ γή. πρὸς δθ'.
 ἀνάλογον ἄρα αἱ αέ. βζ'. γή. δθ'. ἠϋρηνται ἄρα, δύο
 τῶν δοθεισῶν, δύο μέσαι. εἰν δὲ αἱ δοθεῖσαι μὴ ἶσαι
 εἶναι ταῖς αέ. δθ'. ποιήσαντες αὐταῖς ἀνάλογον τὰς αέ.
 δθ'. τούτων ληψόμεθα τὰς μέσας, καὶ ἐπανοίσωμεν ἐπὶ
 ἐκείνας, καὶ ἐσόμεθα πεποιηκότες τὸ ἐπιταχθέν. εἰν
 δὲ πλείους μέσας ἐπιταχθῇ εὐρεῖν, ἔτι πλείους πινα-

*) Advertas velim ellipsis elegantiam, optimi cuiusque auctoris
 usu comprobata; cuius universus quantum innotuit ambi-
 tus alibi proponitur explicitus. Interim compara Aeschylī
 Prometh. 875. ὅπως δὲ χῶπη, ταῦτα δὲ μακροῦ χρόνου εἰπὼν.
 915. ἐγὼ τὰς οἶδα καὶ τῷ πῶ.

κίσκους καταστησόμεθα ἐν τῷ ὀργάνῳ τῶν ληφθησομένων μέσων. ἥ δὲ ἀπόδειξις ἡ αὐτή.

Ἐ π ἱ γ ρ α μ μ α.

Εἰ κύβον ἐξ ὀλίγου διπλήσιον, ὧγαθὲ, τεύχεω
φράζεαι, τὴν στερεὴν πᾶσαν ἐς ἄλλο φύσιν
εὖ μεταμορφῶσαι, τόδε τοι πάρα, κἂν σὺγε μάνδρην,
ἢ σιρόν, ἢ κοῖλου φρεϊάτος εὐρὺ κύτος,
τῇδ' ἀναμετρήσαιο, μέσας ὅτε τέρμασιν ἄκροις 6
συνδρομάδας δισσῶν ἐντὸς ἑλγῆς κανόνων.
Μηδὲ σὺγ' Ἀρχύτew δυσμήχανα ἔργα κυλίνδρων,
μηδὲ Μεναιχμείους κωνοτομεῖν τριάδας
δίξῃαι, μηδ' εἴ τι θεουδέος Εὐδόξιοιο
καμπύλον ἐν γραμμαῖς εἶδος ἀναγράφεται. 10
Τοῖςδε δὲ γ' ἐν πινάκεσσι μεσόγραφα μυρία τεύχοις,
ῥεῖά κεν ἐκ παύρου πνυθμένος ἀρχόμενος.
Εὐαῖόν, Πτολεμαῖε, πατήρ, ὅτι παιδί σὺν ἡβῶν
πάνδ' ὅσα καὶ Μούσαις καὶ βασιλεῦσι φίλα
αὐτὸς ἐδωρήσω· τὸ δ' ἐς ὕστερον, οὐράνιε Ζεῦ, 15
καὶ στήπτερον ἐκ σῆς ἀντιάσεις χερὸς.
Καὶ τὰ μὲν ὥς τελέοιτο, λέγοι δὲ τις ἀνθεμα λεύσσαν
τοῦ Κυρηναίου τοῦτ' Ἐρατοσθένης.

Epigramma Brunckius Analectis T. I. p. 478. inseruit, repetiit Reimerus cum versione Latina et commentario, quem omisisse satius erat. Complura etiam Jacobs. ad Antholog. Vol. I. P. 2. p. 315 sqq. proposuit

1. ἐξ ὀλίγου, brevi tempore, Reimerus: quod δὲ ὀλίγου dicendum fuerat. Atqui versu 12. ἐκ παύρου πνυθμένος ἀρχόμενος extat. Διπλήσιον recte ex cod. Florentino Schaeferus ad Gregor. Cor. p. 527. restituit.

2. Mirum illud φράζεαι, cum poetae φράξῃ esset in promptu. At ne τὴν quidem plane otiosum tolerari potest. Jacobsio p. 316. ἢ rescribendum videbatur, νερεορ ne falsa sententia. Quod enim Reimerus ait, verba τὴν στερεὴν πᾶσαν ἐς ἄλλο φύσιν εὖ μεταμορφῶσαι

immutationem designare in solidam figuram alius formae, eiusdem magnitudinis, prout Archimedes expedierat, nixus ipsis Eratostheneis, τοῦτον δὲ εὕρισκομένου δυνησόμεθα καθέλου τὸ δοθὲν στερεὸν παραλλήλογράμμοις περιεχόμενον εἰς κύβον καθιστάναι, ἣ δὲ ἑτέρου εἰς ἑτέρον σχηματίζειν, καὶ ὁμοιον ποιεῖν, καὶ παύειν διατηροῦντας τὴν ὁμοιότητα: quis non videt, diligentius inspecta, ipsa verborum copia innuente, unice ad Nostri demonstrationem et explicandam et ad finem perducendam valere? Cubi quidem duplicatione alium in alium paremque cubum transformari, quod illa edocere dicuntur, nusquam reperimus narratum. Certe ἣ δὲ ἑτέρου genuinis καὶ δὲ ἑτέρου cedere debebant. Non igitur aliud quam cubos ex proportionem multiplicatos assequi voluerat Eratosthenes; neque exempla illa ex vita communi arrepta diversae commonefaciunt opinionis. Etiam in Valckenarii, qui Diatriba p. 218. ob vocem στερεόν quattuor exordii versus excipserat, suspicionem pentameter incidisse videtur, ut cuius notatio depravationem commonstrans praeter consuetudinem inveniatur nulla. Quamvis indubia non succurrat medela, adiecto tamen πᾶσαν conditionem superioris quaestionis perspicue liquet indicari, ne quis ridiculam Deliorum viam ineat, cubum cubo imponentium.

3. Vulgatum τὸ δὲ recentiores correxerunt.

4. στερεόν pro στερεόν Fellus.

5. τῇδ', hac ratione, ἀπόδειξιν adscriptam significare apparet. Sensus huius et sequentis versus Reimerum satis exercuit, qui, mathematica professus, non exputo quomodo talem effundere sustinuerit explicationem: si sumpseris intra duas regulas medias concurrentes in extremis terminis, i. e. punctis, quae quidem puncta ipso expōnente, tantummodo coniungantur media continus proportionali. Verum enimvero quantulum erat perspexisse, συνδρομάδας metri quidam necessitate pro

παράλληλους adscitum fuisse, facillimum praestans sensum: cum intra duas regulas ($\alpha\mu'$. εδ'. R.) inveniatis medias proportionales ($\beta\zeta'$. ηγ'), parallelas extremis parallelogrammi finibus ($\alpha\epsilon'$. μθ').

8. *Μεναιχμείους* ex Proclo, ut initio epistolae *Μεναιχμου*, pro *Μενέχμου* — *μείους* necessario rescribendum erat. PROCLI LOCUS hic est in EUCLIDIS ELEMENT. II. p. 51. Basil. ἐπινοεῖσθαι δὲ ταύτας τὰς τομὰς τὰς μὲν ὑπὸ Μεναιχμου τὰς κωνικὰς, ὃ καὶ Ἐρατοσθένης ἱστορῶν λέγει· μηδὲ Μεναιχμείους κωνοτομεῖν τριάδας, τὰς δὲ ὑπὸ Περσέως. Denique excitat ad PLAT. TIMAEUM p. 149. πῶς μὲν οὖν δύο δοθεισῶν εὐθειῶν δυνατὸν δύο μέσας ἀνάλογον λαβεῖν, ἡμεῖς ἐπὶ τέλει τῆς πραγματείας, εὐρόντες τὴν Ἀρχύτειον δεῖξιν, ἀναγράφοντες, αὐτὴν ἐκτελέμενοι μᾶλλον, ἢ τὴν Μεναιχμου, διότι ταῖς κωνικαῖς ἐκεῖνος χρῆται γραμμαῖς· καὶ τὴν Ἐρατοσθένους ὡσαύτως, διότι κανόνος χρῆται παραθέσει. Socordiam plane incredibilem, qua Fellus, geometra, priorem locum ad opus de conicis sectionibus rettulerat, recte notavit Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 124. Aliud hic restat persequendum, qua tandem norma eiusmodi structura administretur: μηδὲ — ἔργα κυλίνδρων, μηδὲ M. κωνοτομεῖν τριάδας δίζηαι, μηδ' εἴ τι — καμπύλον εἶδος ἀναγράφεται. Scio grammaticos adamatum suum zeugma cantaturos esse, neque vero ullam vel audacissimam in dicendo licentiam sine ratione inferri videntur mihi allegaturi. Iam cum verbo *κωνοτομεῖν*, quod reliquis conveniat sententiis, non queat erui, difficultatem immutato *κωνοτομῶν* auferre expeditissimum fuerit: proinde *δίζηαι* ad universa pertinebit.

9. Iam ne haec *δίζηαι* conformatio soloecismum redolere videatur, post *μή* adhibita, ipsum fuisse locum indicativum, teste Etymol. M. p. 621, 37, comparato *ὄρηαι* (non *ὄρηαι*), observandum est. Οὐκ ἔστι

igitur hoc sibi volunt: si in eo eris, ut cubum duplices, haecce explicatio prostabit; unde neque Archytae, opinor, neque ceterorum conatus requirantur.

10. Notanda locutio *καμπύλον ἐν γραμμαῖς* (sic Brunckius pro *ἑγγραμμαῖς*) *εἶδος*, raro, sed tamen genuino ἐν praepositionis usu. Eurip. Med. 206. *τὸν ἐν λέξει προδύταν*. Athenaeus VI. p. 226. C. *πρὸς τοὺς ἐν τῷ βίῳ κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος*. Numenius ibid. VII. p. 282. A. et alibi:

φυνίδας, ἀλφαστὴν τε, καὶ ἐν χορείῃσιν ἐρυθρόν σκορπίον.

Distat lectio vulgata Mercur. fragm. VI. *χρύσειον ἐν ὀφρεύσιν*. Hinc Lucianus D. D. VII, 1. *τοῦ Ἰανπετοῦ πρεσβύτερόν ἐστιν, ὅσον ἐν τῇ πανουργίᾳ* contra infelicem Hemsterhusii suspicionem defendendus.

11. Olim legebatur *τοῖςδε δὲ ἐν*. Fellus *τοῖςδε σὺ ἐν*. Reimer. *τοῖςδε δὲ τ' ἐν*. Unum γ' exciderat.

12. Reimerus commate post *κέν* distinxit, quo particula male collocaretur. ἄν cum participio saepius coniungitur, obstrepentibus plerumque criticis. Vt uti Aeschyli Agamemn. 1046. *ἐντὸς δ' ἂν οὖσα μορσίων ἀγρευμάτων*, Hermannus turbavit, innumerat Suppl. 274. eiusdem poetae: *ἔχουσ' ἂν ἤδη τὰπ' ἐμοῦ τεκμήρια*. In Sophoclis Oed. Col. 965. *τάχ' ἂν τι μνηϊοῦσιν εἰς γένος πάλαι*, non fuit recte explicitum. Sensus est: si simplici via ab exilibus initiis ordiari.

13. Vulgatum *εὖ αἰών* sustulit Valckenarius p. 285. idemque pristinum *συνη ὦν* reiecit, *συνηβῶν* emendans, accedentibus manuscriptis, utrobique editoribus secutis. Fellus pulcherrimum *συνηδῶν* effinxerat. At Ptolemaeus non aptissime cum filio viribus, impari collatione, vigere perliberetur, multoque minus conversio ad Iovem filio regis nobilitando, de quo levis esset mentio iniecta, statui posset. Quod si *συνηδῶν* coniungitur, et Ptolemaeus et filius egregia patrare dicuntur, unde

nihil prohibebit, sententiam insequentem posteriori statim consecrare. Hoc enim dicit Eratosthenes: Felix tibi, Ptolemace, contigit aevum, ut qui valetudine adhuc integra, quaecumque et Musis et regibus exoptata sint, una cum filio praestes, cui olim tu, Iuppiter, regnum concedas.

17. Quotquot hoc argumentum attigerunt, hocce *ἄνθεμα*, instrumentum praecipue, in templo dedicatum, praecunte G. I. Vossio de natura artium p. 63. b., interpretabantur. Sine dubio unicum eius notitiae fontem illa Eratosthenis exhibent: ἐν δὲ τῷ ἀναθήματι τὸ μὲν ὀργανικόν et quae sequuntur. At quaerere licet, quatenus, cum antea de donario nondum esset dictum, τὸ ἀνάθημα confestim significarit, et, in quo caput rei versatur, illa Ptolemaei commemoratio praeter omnium expectationem fuerit inserta. Quae nonnisi carmine ad ipsum transmissa Ptolemaeum, ita ut regiae genti et inventa, et descriptio, Eratosthenis memoriam servatura essent perennem, veram suam vim ac significatum potuit manifestare. Neque ei explicationi στήλη adversatur, ut corrupto in loco posita, ne per se quidem grave praebens argumentum, neque magis descriptio tum demonstrationis, tum epigrammatis, quidquam impedit, ut quae historiam quasi problematis solvendi redintegraret atque ad umbilicum eveheret.

Iam huius Ptolemaeorum ἀνάθηματος flos erat in esolabum, descriptum a Vitruvio IX, 5. et Pappo mathematicae collectionis ex versione F. Commandini I. III. p. 7. Ita Vitruvius: Transferatur mens ad Archytæ Tarentini et Eratosthenis Cyrenaei cogitata; hi enim multa et grata a mathematicis rebus hominibus invenerunt. Itaque cum in ceteris inventionibus fuerint grati, in eius rei concertationibus maxime sunt suspecti. Alius enim alia ratione explicare curavit, quod Delo imperaverat responsis Apollo, nisi aras eius quantum ha-

beret pedum quadratorum, id duplicaretur, et ita fore, ut hi qui essent in ea insula tunc religione liberarentur. Itaque Archytas hemicylindrorum descriptionibus, Eratosthenes organica mesolabi ratione idem explicaverunt. Pappus autem, qui p. 8. demonstrationem Eratosthenis exhibuit: Cum igitur tales sint problematum differentiae, antiqui geometrae problema ante dictum (lineare) in duabus rectis lineis, quod natura solidum est, geometrica ratione innixi construere non potuerunt, quoniam neque coni sectiones facile est in plano designare. Instrumentis autem ipsum in operationem manualementis, et commodam aptamque constructionem mirabiliter traduxerunt, quod videre licet in eorum voluminibus, quae circumferuntur, ut in Eratosthenis mesolabo.

Praeterea afferebatur Eratosthenis commentarius in Arati Phaenomena, etiam Hipparcho tributus, qui in Petavii Uranologio inde a p. 256 extat. Vidit iam Petavius neutri convenire, confirmavitque hisce Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 120. „Petaviani iudicii ratio reddi facile potest. Nam Hipparchus ipse nomine tenus in eo citatur, et praeterea mentio fit Iulii mensis, quod nomen diu demum post mortuum Eratosthenem Romae est auditum. Occurrit et vox barbara *ἀλεκτροπόδιον*, quo Orionem appellarunt recentiores Graeci.”

APPENDIX.

V. OPERA PHILOSOPHICA.

Si quis illud considerarit, eorum philosophorum, quorum opera ad posteritatem integra non pervenerint, laceras plerumque, et si fuerit occasio vehementer absurdas extare notitias, minime omnium Eratosthenis sortem mirabitur, ut cuius placitorum, viri scilicet neque unice philosophati, neque sectae conditoris, fragmenta admodum tenuia ad nos redundent. Unde nemo facile systema omnibus suis partibus absolutum hic exhibitum iri expectabit; sed potius satis superque quaestioni propositae satisfactum fuerit, dummodo non obscure mens illius philosophica perspiciatur. Mentem enim philosophia imbutam Eratostheni suppetiisse, docet tum universa Geographicorum adornatio, tum singulares eaeque luculentissimae operis reliquiae, veluti fr. LV. LVI. Indidem etiam consuetudinis cum philosophorum libris institutae nonnulla possunt indicia repeti, fr. XXXI. ubi Stratonis, fr. LV. ubi Democriti prostat mentio. Sed primo loco huc transferenda sunt STRABONIS verba I. p. 15, non minoris momenti, quam quae proxime praecesserunt, initio geographicae disputationis de Polemone excussa; indicata fuerunt ad fr. LXXXVII.

I. — καίπερ πλείστοις ἐντυχὼν ὡς εἴρηκεν αὐτὸς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν. Ἐγένοντο γάρ, φησὶν ὁ Ἐρατοσθένης, ὡς οὐδέποτε, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑφ' ἑνα περιβολὸν καὶ μίαν πόλιν οἱ κατ' Ἀρίστωνα καὶ Ἀρχεσίλαον ἀνθ' ἡσαντες φιλόσοφοι. Οὐχ ἱκανὸν δ' οἶμαι τοῦτο, ἀλλὰ τὸ κρίνειν καλῶς, οἷς μᾶλλον προσιτέον. ὁ δὲ Ἀρχεσίλαον καὶ Ἀρίστωνα τῶν κατ' ἐαυτὸν ἀνθησάντων κορυφαίους τίθεισιν. Ἀπελλῆς τε αὐτῷ πολὺς ἐστι καὶ Βίων, ὃν φησι πρῶτον ἀνθινὰ περιβαλεῖν φιλοσοφίαν. ἀλλ' ὅμως πολλάκις εἰπεῖν ἂν τινα (optativus verbi hic excidisse videtur) ἐπ' αὐτὸ τοῦτο. Οἶην ἐκ ῥακίων ὁ Βίων. Ἐν αὐταῖς γὰρ ταῖς ἀποφάσει ταύταις ἱκανὴν ἀσθένειαν ἐμφαίνει τῆς ἐαυτοῦ γνώμης, ὅς τοῦ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως γνώριμος γενόμενος Ἀθήνησι, τῶν μὲν ἐκείνων διαδεξαμένων οὐδενὸς μέμνηται, τοὺς δ' ἐκείνῳ διανεχθέντας, καὶ ὧν διαδοχὴ οὐδεμία σώζεται, τούτους ἀνθῆσαι φησι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον. Ancheri opinione haec ad librum Geographicorum primum transferentis supra commemoravi. Eam non modo non Strabonis omnis sententia constabit, verum etiam falsam coarguunt illa τοῦ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως — τῶν μὲν ἐκείνων διαδεξαμένων οὐδενὸς μέμνηται, τοὺς δ' — τούτους ἀνθῆσαι φησι. Ponas licet de vita sua Geographicis, quamquam nisi quis firmissimis corroborarit argumentis, plane ab ingenio antiquitatis abhorreere videbitur, veruntamen Geographicis Nostrum commentatum fuisse: sed vitam nisi ob studia geographica oggerere non potuit; quales autem philosophi sua aetate floruerint, id vero exposuisse mortalium foret longe stultissimi. Praeterea statim sequentibus Strabo de philosophandi ratione ab Eratosthene adhibita sermonem composuit. Deinde priusquam rem ipsam aggrediar, nonnulla ad singula Strabonis animadvertenda sunt. Quod enim editur οἱ κατ' Ἀρίστωνα καὶ Ἀρχεσίλαον ἀνθ' ἡσαντες φιλόσοφοι, id nihil aliud hic

quidem significare potest, quam philosophos qui tempore Aristonis et Arcesilai floruerint; periphrasin certe, quales sunt apud Diodorum Siculum, τῆς κατὰ τὸν Ἀντίοχον ἡττης, ἢ κατὰ τὸν Εὐμένην νίκης, apud Strabonem, ἢ κατὰ Πέρσας — κατὰ Εὐξείνιον θάλατταν, huc advocare minime ex re esset factum, cum et Diodorus memorabilem hunc praepositionis usum prae ceteris scriptoribus sibi proprium teneat, et vel eiusmodi exempla nimium ab locutione ὁ κατὰ Ἀρίστονα φιλόσοφος recederent. Multo minus versio Latina verum exprimit: Aristo, Arcesilaus, et qui cum his alii floruerunt philosophi; quod etiam repugnat menti Eratosthenis. Iam vero quatenam medicina adhiberi debeat, insequentia Ἀρκεσίλαον καὶ Ἀρίστονα τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνδραγαγόντων κορυφαίους, et τούτους ἀνδρῶν φησι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνων, perspicue subministrant. Revocandae igitur quae voces ob similitudinem litterarum exciderunt: οἱ καθ' ἑαυτὸν περὶ Ἀρίστονα καὶ Α., sed periphrasis illa Strabonis est inventum. Deinceps nisi quis ingenium Strabonis philosophia minime subactum haberet compertum, posset qualiscunque verbis οὐχ ἱκανὸν δ' οἶμαι — προσπίον dubitatio inhaerere; sed quamvis satis inepta pro genuinis et incorruptis putanda sunt. Ac, ne iniuria Eratosthenes afficiatur, Ἀπελλῆς τε αὐτῷ πολὺς ἐστὶ καὶ Βίων non vertenda: multus est in praedicando, sed potius multus est in nominando, crebra apud ipsum mentio incidit. Apposite Aeschylus S. Th. 6. Ἐτεοκλέης ἂν εἰς πολὺς κατὰ πτόλιν ὕμνοιθ'. Callim. fr. CXV. Apelles fere ignotus est, sine dubio Arcesilai idem familiaris, teste Plutarcho de adulat. et amici discr. p. 67. D. et Athenaeo X. p. 420. D. Bionem autem, hominem facetum atque ingeniosum, sed levissimae philosophiae auctorem, non est cur laudatione satis ambigua ab Eratosthene insignitum fuisse credas. Floribus enim dudum Plato philosophiam exor-

naverat, inque amoenissimam redegerat formam; non igitur primus Borysthenita floribus, sed flosculis orationisque ampullis, quales dictoria apud Diogenem servarunt, genus illud litterarum decorasse dictus ab Nostro est censendus. Idque planissime confirmat, quo Strabo erroris redarguitur, DIOGENES LAERT. IV, 52. *διὰ δὲ οὖν τὸ πυντὶ εἶδει λόγον κεκρᾶσθαι φασὶ λέγειν ἐπ' αὐτοῦ τὸν Ἐρατοσθένην, ὡς πρῶτος Βίων τὴν φιλοσοφίαν ἀνδρῶ ἐνέδυσεν.* Insuper istius discipulum Eratosthenem non fuisse indicat idem Diogenes IV, 53. *παρ' ὃ καὶ οὐδεὶς μαθητὴς αὐτοῦ ἐπιγράφεται, τοσούτων αὐτῷ σχολασάντων.* Quod his submittitur Strabonis iudicium, *ἐν αὐταῖς ταῖς ἀποφύσει ταύταις ἰκανὴν ἀσθένειαν ἐμφαίνει τῆς ἐαυτοῦ γνώμης,* stolidam sectae tralatitiae tenacitatem manifestat, quae in eiusdem magistri verba omnes omnino iurare iubet. Minus etiam ratiocinatio valet a Zenonis consuetudine deprompta; si enim re vera cum Stoicorum principe, quod ob nimiam aevi discrepantiam iure licet addubitare, commercium ille inierat, diem tamen Zeno, Eratosthenes admodum iuvene, obiit, quapropter parum ad eius ingenium valuerat. Nihil igitur causae aderat, cur Cleanthem Chrysippumve afferret, ab Aristone et Arcesilao prae ceteris sibi probatis eruditus. Strabonis argumento iam Casaubonus adversabatur. Quibus tandem semotis, quaeritur, quae illa fuerint Aristonis placita, quae Nostri apprimè ferrent assensum: unde necessario repetenda est

Digressio de Aristone Chio.

De quo nonnulli singularibus dissertationibus dudum intermortuis disseruerunt; novissime Tennemannus *histor. philos. T. IV. p. 267 sqq.* Diuturna Zenonis valetudine permotus a Stoicis ille ad Academicos transiisse, deinde in Cynosarge novae sectae mox evanidae extitisse princeps a Diogene Laert. VII, 161, 162.

perhibetur. Ille fortasse casus defectioni opportunitatem attulerit; ipsam certe causam in diversitate ingeniorum versatam existimaverim. Idem enim VII, 18. *Ἀρίστωνος δὲ τοῦ μαθητοῦ πολλά διαλεγόμενου οὐκ εὐφρῶς, ἔνια δὲ καὶ προπετῶς καὶ θρασείως· ἀδύνατον, εἶπεν (ὁ Ζήνων), εἰ μὴ σε ὁ πατὴρ μεθύων ἐγέννησεν, ὅθιν αὐτὸν καὶ λάλον ἀπεκάλει, βραχυλόγος ὢν **). Argutam sane mentem paucis eius demonstrationibus quarum memoria extat perspicui licet. Neque enim vir fuit ab morum integritate, neque a philosophiae gravitate atque amplitudine primarius; sed iis animi dotibus instructus, quibus ista indigebant tempora; magna enim persuadendi vi pollebat, unde Sirenis cognomen sibi peperit, atque auditores ad eum confluebant, indicante Diogene VII, 182; ac potentium re ita ferente adulator, qualem sese Persaeo, Antigoni regis familiari, exhibuisse tradit Athenaeus; philosophiaeque suae fundamenta eiusmodi finibus circumscripsit, ut nec vitae, nec meditationi molestiae inponerentur nimiae. Namque repudiatis Zenonis et Megaricorum sententiis virtutem unice appetendam, vitium refugiendum esse docuit, his interiecta pro indifferentibus habenda. Ne hic quidem sui dissimilis fuit Diogenes, qui dicto fortasse Aristonis abusus, sapientem periti histrionis similem declarantis: personam enim sive Thersitae sive Agamemnonis susceptam decenter repraesentare; illo igitur abusus, haec nobis propinat IV, 160. (coll. VI. extr.) *τέλος εἶπεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα ζῆν πρὸς τι μετὰ ἀρετῆς καὶ κακίας, μηδὲ ἡντινοῦν ἐν αὐτοῖς παραλλαγὴν ἀπολείποντα, ἀλλ' ἐπίσης ἐπὶ πάντων ἔχοντα. Πρὸς τι* utique genuinam esse idem istis opinionem suam satis illustrantibus statim confirmat:

*) Haud scio an Zenonis ingenium, neque asperitatem, neque insignem omnino iracundiam repudiantis, teste Athenaeo II, p. 55. F., dissidium etiam promoverit.

ἀρετᾶς τε οὔτε πολλὰς εἰσῆγεν, ὡς ὁ Ζήνων, οὔτε μίαν πολλοῖς ὀνόμασι καλουμένην, ὡς οἱ Μεγαρικοί, ἀλλὰ καὶ τὸ πρὸς τί πως ἔχειν. Praeter Ciceronem eadem fere Clemens Alex. Strom. II. p. 179. Sed perspicue verum tradit Sextus Empir. adv. Mathem. VII, 12. καὶ Ἀρίστων δὲ ὁ Χίος οὐ μόνον ὥς φασὶ παρηγεῖτο τὴν τε φυσικὴν καὶ λογικὴν θεωρίαν, διὰ τὸ ἀνωφελὲς καὶ πρὸς κακοῦ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἡθικοῦ τόπους τινὰς συμπεριέγραψε, καθάπερ τὸν τε παραινετικὸν καὶ τὸν ὑποθετικὸν τόπον· τούτους γὰρ εἰς τίτθας ἂν καὶ παιδαγωγοὺς πίπτειν. ἀρξίσθαι δὲ πρὸς τὸ μακαρίως βιῶναι τὸν οἰκιοῦντα μὲν πρὸς ἀρετὴν λόγον, ἀπαλλοτριοῦντα δὲ κακίας, κατατρέχοντα δὲ τῶν μεταξὺ τούτων, περὶ ᾧ οἱ πολλοὶ πτοηθέντες κακοδαιμονοῦσιν. Ἀδιάφορα enim beatus ac Zeno senserat bonis seiunxit, quod pluribus explicat idem Sextus XI, 64. cuius disputationis initium excitare libet: μὴ εἶναι δὲ προηγμένον ἀδιάφορον τὴν ὕγειαν, καὶ πᾶν τὸ κατ' αὐτὴν παραπλήσιον, ἔρησεν Ἀρίστων ὁ Χίος. ἴσον γάρ ἐστι τὸ προηγμένον αὐτὴν· λέγειν ἀδιάφορον τῷ ἀγαθὸν ἀξιοῦν, καὶ σχεδὸν ὀνόμασι μόνον διαφέρειν. καθόλου γὰρ τὰ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιάφορα μὴ ἔχειν μηδεμίαν παραλλαγὴν· μηδὲ τινὰ μὲν εἶναι φύσει προηγμένα, τινὰ δὲ ἀποπροηγμένα, ἀλλὰ παρὰ τὰς διαφόρους τῶν καιρῶν περιστάσεις. Ista moralis philosophiae capita perexigua Aristo proposuit, dimota et metaphysica et dialectica: quibus rationibus fuerit adductus, audi. Diogenes: τὸν τε φυσικὸν τόπον καὶ τὸν λογικὸν ἀνῆρει, λέγων τὸν μὲν εἶναι ὑπὲρ ἡμᾶς, τὸν δ' οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, μόνον δὲ τὸν ἡθικὸν εἶναι πρὸς ἡμᾶς. εἰκέναι δὲ τοὺς διλεκτικούς λόγους τοῖς ἀραχνίοις, ἃ καίτοι δοκοῦντα τεχνικὸν τι ἐμφαίνειν (ἐνυφαίνειν perperam Blomfield. ad Callim. h. Apoll. 56.), ἀχρηστὰ ἔστιν. Cf. VI, 103. Supplet ea Stobaeus Serm. LXXX. Ἀρίστων εἰλεγον

ζοικέναι τὴν διαλεκτικὴν τῷ ἐν ταῖς ὁδοῖς πηλῷ· πρὸς
 οὐδέν γάρ οὐδ' ἐκείνον χρήσιμον ὄντα καταβάλλειν τοὺς
 βαδίζοντας. Tandem de uno quaeritur, quatenam isti-
 usmodi homini virtus sapientiae caput constituerit. Do-
 cet Clemens Alex. Strom. II. p. 175. ὅθεν, ὡς ἔλεγεν
 Ἀρίστων, πρὸς ὅλον τὸ τετράχορδον, ἡδονήν, λύπην,
 φόβον, ἐπιθυμίαν, πολλῆς δεῖ τῆς ἀσκήσεως καὶ μά-
 χης. Quin Dei naturam prorsus addubitavit, teste Ci-
 cerone N. D. I, 14. Iam diiudicari potest, quatenus illa
 philosophandi ratio et luculenta et philosophica cum
 quibusdam censenda sit. Ab huius philosophiae am-
 bitu Eratosthenem quam longissime abhorruisse extra
 temeritatem pronunciaverim; altero licet concesso, viam
 ab Aristone tritam nec sine acumine aedificatam ali-
 quatenus eum inire potuisse. Sane quam clare perspi-
 citur, paene omnes Cyrenis oriundos, philosophiae si
 operam darent, ex patriae moribus luxuriantes quodam-
 modo partes ob eamque causam dogmaticis omni in-
 genii vi adversatas constanter fovisse: cuius documen-
 tum praestant Aristippus eiusque secta, Theodorus, La-
 cydes, Carneades. Sed argumento quodam praeter al-
 terum Athenaeo innixum, quantum auctoritatis Aristoni
 Noster tribuerit, intelligi licet. Quippe Aristo cum Ar-
 cesilao, Scepticorum istius aevi principe, certavit. Illius
 dicterium servavit Diogenes VII, 162, quod Tenne-
 mannus ab iuvene philosopho profectum existimaverit.
 Atqui iuvenis facetias nisi celebratissimi nemo prodit;
 vitam vero Aristonis obscurissimam fuisse inde apparet,
 quod ne Laertius quidem quidquam de ea memoravit.
 Sed istam refellunt opinionem haec eiusdem Laertii IV,
 40. ὅθεν οἱ περὶ Ἀρίστων τὸν Χιον Στωϊκοὶ ἐπεκά-
 λουν αὐτὸν φθορέα τῶν νέων, καὶ κιναιδολόγον, καὶ
 θρασὺν ἀποκαλοῦντες. 41. διὰ ταῦτα οὖν ἐδυνάον τε
 αὐτὸν οἱ προσηρημένοι, καὶ ἐπέσκαπτον ὡς φιλόχλον
 καὶ φιλόδοξον. Alio enim eiusdem loco IV, 35. sive

Sexti Empir. Pyrrh. hypotyp. I, 234. ὁθεν καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ Ἀρίστωνος· Πρόσθε Πλάτων, ὅπιθεν Πύρρων, μέσσος Λόδογρος· hanc in demonstrationem non utar. Quod si genuinus fuit Aristonis Eratosthenes discipulus, non debebat, quod quidem Strabo eum fecisse ait, utrumque laudis summo in loco reponere. At vero cum nihil nisi principes iuvenilis suae aetatis philosophos, qui Scepticismi studia ipsius menti iniecisse videntur, designare voluit, iure ita cēnsuit, Zenone mortuo, Cleanthe acuminis laude non florentissimo, Chrysippo nondum propalam disputante.

Sed quaecunque ex decretis modo significatis rata habebat Eratosthenes, totum tamen, ut erat partium studio et obsequela vacuus, Aristoni sese non emancipavit. Pōtest illud ingenium quantum satis est ΑΓΗΚΝΑΒΙ loco VII. p. 281. C. perspicī, alterum Aristonis, libri Eratosthenici, fragmentum excitantis:

II. Καὶ τῶν Στωϊκῶν δὲ τινες συνεφήμαντο ταύτης τῆς ἡδονῆς. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἰς τῶν ἀπὸ τῆς Στωᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρρησιάζεται τὸν διδάσκαλον ὥς ὕστερον ὀρμήσαντι ἐπὶ τρυφήν, λέγων ὡς· "Ἦδη δὲ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα, καὶ ἀναφαινόμενόν παρὰ τῇ ἡδονῇ. Tangit idem XIII. p. 588. A. Τῶσαυτ' εἰπὼν μετὰ τινος τροχίλιας ὁ Μυρτίλος, μὴ τι τοιοῦτον ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, οἱ καὶ πρὸ τῶν Ἠδονικῶν καλουμένων αὐτοὶ τὸν τῆς ἡδονῆς τοίχον ὑποκἀπτόντες, ὥς πον ὁ Ἐρατοσθένης (olim Ἐρασθένης) φησί. Cf. Geograph. fr. XII. Quid quod Platonicis eum adnumerat IAMBlichus, Arcesilai ut videtur sectatoribus, singularem animi conditionem statuētibz, qualem ex parte etiam recentiores adsciverunt philosophi. Locus est:

III. AP. STOBÆUM ECLOG. PHYS. I, 52. p. 904. Heer. = 113, 42. Cant. Ἄλλη αἵρεσις τῶν Πλατωνικῶν — τὴν δομένην τὴν ψυχὴν αἰεὶ εἶναι ἐν σώματι, ὥσπερ ἡ Ἐρατοσθένους καὶ Πτολεμαίου τοῦ Πλατωνικοῦ καὶ ἄλλων, ἀπὸ σωμάτων αὐτὴν λεπτοτέρων εἰς τὰ ὁστροειδέα πάλιν εἰσοσιζοῦσι σώματα· διατρίβειν μὲν γὰρ αὐτὴν εἰς μοῖραν τινα τοῦ αἰσθητοῦ, καθήκειν γὰρ μὴν εἰς τὸ στερεὸν σῶμα ἄλλοτε ἀπ' ἄλλων τοῦ παντός τόπων. Verba, praesertim novissima, corruptelae suspicionem admittunt. Eandem similemve sententiam indicat:

IV. PROCLUS AD PLAT. TIMAEUM p. 186. οὐκ ἄρσ ἀνεξόμιστα λέγειν ἡμεῖς οὕτω μέσσην αὐτὴν (τὴν ψυχὴν), ὡς ἔχουσάν τε καὶ ἀσώματον καὶ σωματικόν, ὡς Ἐρατοσθένης ὑπέλαβεν.

In illa disputatione, cum similitudinem quae inter corpus et animum intercedit exponeret, hocce fragmentum Eratosthenes videri potest adhibuisse:

V. STOBÆI SERM. CXV. p. 592, 32. Gesn. a. 1559. et Io. MAXIMUS Opp. t. II. p. 635. Ἐρατοσθένης (ὁ Κυρηναῖος addit Max.) τῆς ἡλικίας ἔφη τὸ μὲν ἀκμάζον ἔαρ εἶναι, τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀκμὴν θέρος καὶ μετόπωρον (Max. θέρος δὲ καὶ μ. τὸ μετὰ τὴν ἀ.), χειμῶνα δὲ τὸ γῆρας. Ex quibus comparisonem cum vere etiam alii periclitabantur, quos vide apud Valckenar. ad Herod. VII, 162.

Et quia nihil impedit, quominus insequens sententia ibidem fuerit memorata, hanc quoque subiungi placet:

VI. PLACITA PHILOSOPHORUM quae dicuntur Platarchi p. 884. B. περὶ χρόνου. Ἐρατοσθένης (τὸν χρόνον φησὶ) τὴν τεῦ ἡλίου πορείαν. STOBÆUS ECL. PHYS. I, 40. Heer. p. 19, 40. Cant. tempus definiisse Eratosthenem τὴν τοῦ ἡλίου πορείαν. Idem Galenus X, 5.

Illa num Aristoni materiam conscribendo praestiterint necne, eiusmodi fragmentis non iam decerni potest; Aristo quidem alter commentationis titulus, ad

libros statim circumscribendos de bonis et malis relatae, fuisse videtur.

Moralem inprimis philosophiae partem maiore ut credere licet opere conclusit, quo multis exemplis ex historia depromptis argumenta sua stabiliret, *περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν* inscripto; eius pars *περὶ πλούτου καὶ πενίας* aliquoties laudatur. Ista quoque a titulorum collatoribus discreta fuisse nemo mirabitur. Iam de hoc similibusque libris Strabonis iudicium supra p. 18. exscriptum est, cuius notae censoriae fides penes ipsum esto. Plenam libri inscriptionem praebent:

VII. HARTSCHLATIO p. 28. *Ἀρμυσταί, οἱ ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ὑψηλοὺς πόλεις ἄρχοντες ἐκπεμπόμενοι, ὡς Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν φησί.*

VIII. Et CLEMENS ALEX. STROM. IV. p. 496. C. *Ἐπεὶ οὐ μόνον Αἰσώπιοι καὶ Μακεδόνες καὶ Λάκωνες στροβλούμενοι ἐκαρτεῖρουν, ὡς φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ἀλλὰ καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, ἀναγκαζόμενος καταπεινὸν τι τῶν ἀπορρήτων, ἀντίσχευ πρὸς τὰς βασάνους, οὐδὲν ἐξομολογούμενος· ὅς γε καὶ τελευτῶν τὴν γλῶτταν ἐκτρώγων, προσέπτυσσε τῷ τυράννῳ, ὃν οἱ μὲν Νέερχον, οἱ δὲ Δημόλον πρόσαγορεύουσι.* Fere eadem THEODORET. GRAEC. AFFECT. serm. VIII. p. 604. B. *Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, ὃς ἀναγκαζόμενος καταπεινὸν τι τῶν ἀπορρήτων, ἀντίσχευ πρὸς τὰς βασάνους, οὐδὲν ἐξομολογούμενος· ὡς δὲ φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ (l. τοῖς) περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, δαίνας οὐτος, μὴ τῇ τῶν κακῶν ὑπερβολῇ βιασθεὶς ἐξείπη τι τῶν συγκειμένων, καὶ τοὺς στασιώτας μηνύσῃ, τὴν γλῶτταν τοῖς ὁδοῦσι τεμῶν, προσέπτυσσε τῷ τυράννῳ.*

IX. DIOGENES LAERT. VI, 88. *Ἐρατοσθένης δὲ φησὶν, ἐξ Ἰνπαρχίας, περὶ ἧς λέγομεν, γανομένου παιδὸς αὐτοῦ (Crateti Cynico), ὄνομα Πασικλέους, ὃς ἐξ ἀφῆρων ἐγένετο, ἀγαγὼν αὐτὸν ἐπ' οἶκμα. παιδείας;*

καὶ φάναι τούτον αὐτῷ πατρῷον εἶναι τὸν γάμον. Reliqua vehementer corrupta dubium est an Eratostheni tribuenda sint.

X. IDEM IX, 66. de Pyrrhone: εὐσεβῶς δὲ καὶ τῇ ἀδελφῇ συνεβίω μαίη οὖσῃ, καθά φησιν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ περὶ πλούτου καὶ πενίας, ὅτι καὶ οὗτος φέρων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπίπρασκεν ὀρνίθια, εἰ τύχοι, καὶ χοῆδια· καὶ τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας καθάρτοι (l. - ραι) ἀδιαφόρους. Recte Menagius hinc in Plutarchi fragmento subiungendo pro ἐν τοῖς πλούτου emendavit ἐν τῷ περὶ πλούτου, secus atque G. I. Vossius de histor. Gr. I, 17. probante Fello fecerat, ἐν τῷ Περὶ πλῶ coniectans.

XI. PLUTARCH. THEMISTOCLE p. 125. E. ὁ δὲ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς περὶ πλούτου (sic ed. Paris. fol.) προιστόρησε, διὰ γυναικὸς Ἐρετριακῆς ἣν ὁ χιλιάρχος εἶχε τῷ Θεμιστοκλεῖ τὴν πρὸς αὐτόν (Regem) ἐντεῦθεν γενέσθαι καὶ οὖσασιν. Heerenius de fontibus et auctoribus Plut. p. 37. alibi hunc librum quantum ipse quidem investigasset laudari negabat.

Quem Suidas affert librum περὶ ἀλυσίας, nisi cum lectio vel fides sefellit, is partem maioris illius operis constituit. Sed aliam ab eodem memoratam commutationem, περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἰρέσεων, sine haesitatione inter Lexicographi mendacia referendam censeo; ea praecipue ratione adductus, quod gravissimum opus ab eruditissimo eodemque perspicacissimo viro perscriptum neque alii vetustorum hominum, neque is qui aliquoties ad Eratosthenem provocat auctorem, Diogenes Laertius, silentio plane praeterire debuerunt. Nihil sane credulus fr. Chronogr. VII. hinc derivavit Menagius. Eoque magis hic maxime Suidae vacillat fides, quod primo loco φιλόσοφα Eratostheni asseruit, deinde quasi diversa haec enumeravit: περὶ τῶν κατὰ φ. αἰρέσεων, περὶ ἀλυσίας, διαλόγους πολλούς. Isti dialogi vix potuerunt diversi esse a μελέταις apud Strabonem;

Μελέται enim ab Eratosthene cuiquam operi inscriptum fuisse, vel tiro negaverit: declamationes Fellus excogitavit. Dialogorum nonnisi singulare vestigium in fragmento superest, quod ex Arsinoe libro desumptum refertur:

XII. ΑΤΗΝΑΙΕΥΣ VII. p. 276. Α. Ὁ Πλούταρχος, κατὰ τὸ ὅμοιον, ἔφη, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ Λαγυνοφορία ἐορτὴ τις ἦγετο, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόῃ· λέγει δὲ οὕτως· Τῷ Πτολεμαίου κτίζοντος ἐορτὴν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν γένη, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διόνυσον, ἡρώτησεν Ἀρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλοὺς, τίνα τὴν ἡμέραν ἄγει, καὶ τίς ἐστὶν ἐορτὴ τοῦ δ' εἰπόντος, καλεῖται μὲν Λαγυνοφορία, καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς δειπνοῦσιν κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων, καὶ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγύνου παρ' αὐτῶν (αὐτῶν) φέροντες πίνουσιν· ὥς δ' οὗτος ἀπεχώρησεν, ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς, συνοικιά γ', ἔφη, ταῦτα ῥυπαρά· ἀνάγκη γὰρ τὴν σύνοδον γενέσθαι παμμυγοῦς ὄχλου, θοίνην ἑῶλον καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμένων. Εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἐορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίας δῆπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα ἢ βασιλεία, καθάπερ ἐν τοῖς Χουσίῃ· εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέσας ἐπὶ τὴν ἐστίαν. Hinc potest tersissima eademque summa simplicitate insignis scribendi ratio quam Eratosthenes inicit satis censerī. Ex illis ea quae nulla difficultate laborant arripiens Toupius in Schol. Theocriti p. 217. suo iure tanquam praetor de plano edicit (quod enim affert λαγύνου et Λαγυνοφορία bis hoc accentu ipsi redonetur.), primum legendum, τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, deinde τὰ κομισθέντα αὐτοῖς αὐτοὶ δειπνοῦσι, quae ipsi apportassent (sic), ipsi vescuntur, cui correctioni qua erat arrogantia suam annectit clausulam: nihil verius. Ego vero nihil ineptius vidi. Si enim priori coniecturae te addicias, γένη tantum θυσιῶν, non

φορταί *) indicantur, licet haec *Λαγυνοφόρια* Baccho fuisse consecrata instar Chorum, vel idem ille mos demonstret, ut cibi et vina a Ptolemaeo emitterentur, Unde statim altera scilicet emendatio concidit, quae persuasioni innititur, homines sua quemque edulia domo attulisse, cui omnino repugnant ipsa verba καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς διαπνεύσει, praeter insequens, *Φοίτην ἔωλον* — *παραιτιθεμένων*. Neque enim τὰ κομισθέντα αὐτοῖς sibi volunt, prohibente sermonis genio, quae ipsi apportarint, et intrusum αὐτοῖς usque ad ridiculum languet. Nihil de suo Alexandrini deprompserant, nisi *λαγύνους*, παρ' αὐτῶν, inquit, φέροντες. Sed, ut criticus iste vitio creatus praetermittatur, advertenda est elegans dictio, *εὐωχούνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν*, παρέχει δὲ ταῦτα. Aristoph. *Pluto* 503.

Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλεῖστοι πονηροὶ ἀδίκως αὐτὰ ἐλλεξάμενοι,

Sophocl. Electr. 1173.

Θνητὸς δ' Ὀρέστης ὥστε μὴ λίαν στέγει,

πᾶσιν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν,

Cf. Valcken. ad Herodot. I, 36. Clariorem hoc dicendi genus lucem accipiet collatis Comici locis. Veluti *Nubibus* 547. οὗτοι est dictum, referendum ad reliquos Aristophani aequales, quos antea pravis ipsorum artificia designaverat. *Ibid.* 1079.

μοιχὸς γὰρ ἦν τύχης ἀλούς, τάδ' ἀντερσεῖς πρὸς αὐτόν,
Ranis extremis :

Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω,

κύλλος ὁ βουλόμενος τούτων πατρίοις ἐν ἀρούραις.

*) Notandum, quo imprimis ista sententia refutatur, *κλεοντες* *φορτῆν* numerum incertum (videas, si tanti est, ad fragm. XVI. de antiq. comaed.) significare, admonentibus tum verbis *θνητῶν πανταπαῶν, καὶ μάλιστα, τίνα τῶν ἡμέραν ἄγει, καὶ τίς ἐστιν φορτῆ,* tum Theocrito XVII, 112—114. et Vitruv. praef. III: VII., cuius interpretatio fuit Matterum (*Ecole d'Alexandrie* T. I. p. 82 sq.); quorum prior etiam *Lepaeorum* instar *seleupia* subindicat excogitata. Sed *φορτῶν γένη*, ut *Θουσιῶν γένη* usurpatur, non adeo praestiterim.

Equitibus 1357.

ὁ μὲν ποιεῖσθαι ναῦς μακράς, ὁ δ' ἕτερος αὐτὴν
καταμισθοφορῆσαι τοῦθ' —

recte Brunchio perceptum. Quibus tandem aliquando sit perspicuum, Sophoclis Antig. 663 æqq. pessimo consilio ab editore novissimo pessumdatos fuisse. Sophoclesne interpretem eo imperitiæ processisse, ut principem Euripidis locum, Oenomai fragm. III., ignoraret? Neque in Platonis Gorg. p. 457. B. 468. E. quidquam tentari oportebat; mireris, ne Hemsterhusio quidem Lucianæorum Somn. 2. — καὶ ἐρμολυγέα· δύναται γὰρ καὶ τοῦτο, φύσεώς γε, ὡς οἶσθα, ἔχων δεξιὰς· rationem constituisse. Huius autem generis plura apud recentiores auctores, etiam Scholiastas, reperiuntur; distant, licet similia, collecta Hermanno ad Viger. n. 44. Ceterum παρὰ τὴν ἀρετὴν vertendum esse, cum homines apponant, perspicuum est; monendum erat ob Casaubonum.

Tandem philosophicis scriptis etiam Epistolæ sunt attribuendæ, quæ eandem cum opere de bonis et malis viam, quippe usu historiæ et antiquitatum multiplici adhibito, incessisse videntur: quæ enim hodie supersunt laciniae, hoc ipsum litterarum genus attingunt.

XIII. ATHENÆUS X. p. 418. A. ubi de Boeotorum πολυφαγία disserit: Ἐκ τούτων εἰκός ἐστι καὶ Ἐρωτησθένη ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς, Πέμπλον, φῆσαι, ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν· τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν, οἷα ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ. Facetissime dictum repetiit EUSTATHIUS ad Il. ν'. p. 954, 34 = 933, 41. Ἐρωτησθένης δὲ λέγει, Πέμπλον ἄνδρα οὕτω καλούμενον ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν· τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν, — χωρεῖ. Verbis τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν non adeo aptissime responderi videtur ad quaestionem, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι, quod Casauboni acumen non praeteriit, transsiluit

Schweighaeuserus. Iacobsii autem emendatio animadv. in Athen. additam. p. 225. prolata, *εἰρηκέναι οἱ Βοιωτοί*, neque idoneam significationem praestat (quid enim hoc est, *δοκοῦσιν εἰρηκέναι*?), neque sententiae convenit quomocumque. Ea utique formula, ex interiore sermonis peritia deprompta, passim usurpatur, cum rei cuiusdam natura aut minus est perspicua, aut in illa tantum agendi via ponenda videtur, quod non sine leni irrisione factum hic reperias. Ad eundem modum Aristoph. Nub. 1289.

τοῦτο δ' ἔσθ' ὁ τάκος τί θηρίον;

Ἀμ. Τί δ' ἄλλο γ' ἢ κατὰ μῆνα καὶ κατ' ἡμέραν.

πλέον πλέον τὰργύριον αἰεὶ γίνεται;

Praeterea conferri possunt eiusdem Pax 103. Leisner. ad Bosii Ellipses p. 500. Blomfield. glossar. ad Persa. 214. et addendis. Deinde elegantia imperfecti *ελάλουν* annotanda, quod nobis quidem id quod praesens significat, a Graecis vero ad tempus praeteritum ex sensu sententiarum eruendam referebatur; possis igitur supplere, *ὅτε αὐτοῖς συνῆν*. Perinde occurrit in locutione *ἦσθ' ἄρα*, de qua multi multa, in *ἐμείλλον*, et locis centenis, apud Tragicos, Aristophanem, optimum quemque auctorem obviis: quae quidem excutere cum per se longum est, tum ab hoc argumento plane abhorret. Hoc tamen cum Eratosthenicis aliquatenus conjunctum indicare liceat, Cataster. c. 12. *τινὲς δὲ φασιν, ὅτι Ἡρακλέους πρῶτος ἀδελφός ἦν εἰς τὸ μνημονευθῆναι*, id est, secundum quosdam certamen Herculis in memoriam sive imago genuini certaminis constituebatur, ut c. 20. *τὴν τῆς Αἰγύπτου θέσιν*, perperam ab Heynio sollicitari. Ad sententiam compara Clement. Alexandr. Paedag. II, 1. *καὶ μοι δοκεῖ ὁ τοιοῦτος ἀνθρώπος οὐδὲν ἄλλ' ἢ γνώστος εἶναι*: cuius similem expressit imaginem Eubulus ab Athenaeo paullo ante adductus, Thebanos ὅλους τραχίλους insigniens.

XIV. ATHENAEUS XI. p. 482. A. Ἐρατοσθένης δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀγήτορα τὸν Λάκωνα ἐπιστολῇ ὡς κυναῦδες ἀγγεῖον τὸ κυμβίον παραδίδωσι, γράφων οὕτως· Θαύμαζουσι δὲ οἱ αὐτοί, καὶ πῶς κύαθον μὴ πεπηγμένους, ἀλλὰ κυμβίον μόρον, φιάλην προσεπέπηκτο. Λοιπὸν δὴ μοι τὸ μὲν τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας [ἐνεκα]*), τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κτήσιν παρειληφέναι. κυάθῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἐχρῶντο τότε, οὐδὲ ποτύλῃ κρατῆρα γὰρ ἔσκησαν τοῖς θεοῖς, οὐκ ἀργυροῦν, οὐδὲ λευκοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος γῆς. τοῦτον δ' ὁσάντις ἐπισπληρώσαιεν, ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιάλης ἀνοχοῦν ἐφελξῆς, τὸν νεοκράτα βάπτοντας τῷ κυμβίῳ, καθὰ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν**). ποιοῦσιν ἐν τοῖς φιδοίοις. εἰ δὲ ποτε πλείον πικρὴν βουλήθειεν, προσπαρετίθεισαν τοῖς καλουμένοις ποτύλους, κάλλιστα καὶ εὐποτύωτα ἐκπωμάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας. MACROBIUS Saturnal. V, 21. de cymbis: Meminit huius poculi Eratosthenes, vir longe doctissimus, in epistola ad Hagetorem Lacedaemonium his verbis: Κρατῆρα γὰρ ἔσκησαν τοῖς θεοῖς, οὐκ ἀργύρεον, οὐδὲ λευκοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος. τοῦτον δ' et quae sequuntur ad τῷ κυμβίῳ his subiungit, τὸν νεοκράτα omisso. Iura tamen potiore γῆς neglexerat, prouti extremo fragmento τῆς κεραμείας extat, a Schneidero secus ad κεραμεία relatum. Qualis sit ὁ νεοκράς, docet Hesychius: Νεόκρατοι. τινὲς κρατῆρες ἐλέγοντο, ὧν ἡ χρῆσις διττὴ καθιστῆται· ἐν τε γὰρ τοῖς περιδείπνοις καὶ ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν, ἥγουν σπονδαῖς. Cf.

*) Quod sensum hic intercipit, *ἐνεκα*, sententiae ut videtur declarandae adiectum, periphrasin satis vulgarem, τὸ τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας, τὸ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς, obscuravit.

**) Lectio ἡμῖν praeferenda est: quod enim ait Casaubonus, φιδία ex Lacedaemoniorum instituto Cyrenis celebrata fuisse, nec potest quoquam confirmari testimonio, et a vero prorsus discedit, quia Spartanorum fortitudo, non frugalitas ibi viguit.

Plato Comicus ap. Athen. XV. p. 665. C.

συναρτά τις ποιεῖται.

καὶ δὴ κίερονται.

Κυρβιον attigit Hemsterh. ad Lucian. p. 459. Admonet hic locus eruditionis Eratosthenicæ, vel minutissimæ complexæ;

XV. DIOG. LAERT. VIII, 89. de Eudoxo: *φησι δ' αὐτὸν Ερατοσθένης ἐν τοῖς πρὸς Βάτωνα, καὶ κυρῶν διαλόγους συνθεῖναι*. Veterem interpretem, qui in libris ad Hecatonem dedit, πρὸς Ἑκάτωνα legisse observavit Menagius, eamque lectionem comprobavit Fabricius B. Gr. IV. p. 121, argumento tamen non adnoto. Palatinus codex πρὸς Κάτωνα exhibet. Βάτων quidem et Κάτων confusa sunt apud Athen. III. p. 103. B. XV. p. 678. extr. Idem Menagius πρὸς Πλάτωνα: ad Platonem enim ab Eratosthene librum compositum fuisse, bis a Theone Smyrnaeo (supra p. 168.) laudatum, ac τῷ Πλατωνικῷ scilicet inscriptam; unde forsán factum fuisse, ut Plato alter Suida teste vocitatus fuerit. Vana ille priora vanioribus videtur superare voluisse. Sed quaestione de nominis forma genuina in medio relicta, locum sententiae concessum accurato spectatori probatum iri existimo.

OPERA LITTERATA.

VI. DE ANTIQUA COMOEDIA.

Non minimam gloriae partem Eratosthenes, suis commentariis de antiqua *) comoedia, τοῖς περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας, τοῖς περὶ κωμωδίας (fr. III. XXIX. XXXVI.) τοῖς περὶ κωμωδιῶν (fr. XXX.), vel simpliciter per libros allatis (fr. XXVI. XLII. XLIV.), rettulit acceptam, quibus quaecunque ad comicos antiquos sive intelligendos sive diiudicandos valuerunt, a multiplici eruditione et ingenio acerrimo paratissimus complexus est accuratissime. Etenim eius dicta omnia, etiam paucissimis prolata nominibus, tanta eminent indicandi vi perspicacique acumine, accedente varia eaque sana ratione moderata doctrina, ne minutissimis quidem grammaticae capitibus praetermissis**) (videnda inprimis fragm. XXXI, XXXIX.), ut nobis, qui miserissimam Scholiorum Aristophanicorum teneamus compagem, quam maxime idonea suppetat conquerendi causa, quod in tot tantisque difficultatibus non iam uti con-

*) Hemsterhusii ad Polluc. X, 60. opinionem, de utraque comoedia, vetere et nova, egisse, vel commemorasse sufficit.

**) GALENUS prooem. ad glossas Hippocr. p. 406. Ὅτι γὰρ ἵπαιον οἱ παλαιοὶ πολλὰ τῶν ὀνοματῶν αὐτοῖς, δίδωκεται μὲν ἰκανῶς καὶ πρὸς Ἐρατοσθένους ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας κωμωδίας.

cessum fuit tam praeclaris adminiculis. Qualis autem praestantiae fuerit prae multis idque doctissimis Alexandrinis, etiam hac in litterarum parte comparatio instituta facile manifestarit, sive ad Callimachum exegeris, nihil nisi didascalias persecutum, a quo incogitantè effatum proditum est a Schol. Nub. 54g (fr. XIII.); sive ad Lycophronem *), hominem indigesta eruditionis mole laborantem, adeo ut vel absurdissima effuderit, ideoque cum de veterè comoedia agitur non nisi refutandus (exempli causa v. fr. XV. XVIII. XXIV. XXVIII. XXXIII. XXXVI. XLVII.) excite-
tur. Aliud igitur Hemsterhusius egisse videtur ad Plut. p. 470, Eratosthenem hoc in genere Lycophroni paullo inferiorem pronuncians. Profecto fidem in his litteris habeas, qui turpem barbarismum *ἀνταρτος* admiserit.

Commentarii fere duodecim libellos constituerunt; neque enim pluribus ultra ab Eratosthene comicos illustratos fuisse, fidem facit, quod illis opusculis quaecunque rem tangere viderentur exposita reperimus. Librorum vero numerus raro laudatur, ita ut oeconomia operis non nimis perspicua sit. Excitantur enim tertius (fr. XXX.) de Ranarum loco, septimus (fr. XXXIX.) de Pherecrate, octavus (fr. XLI.), nonus (fr. XXVI. XLII.) de Avium versu et Aristophanis ut videtur fragmento, undecimus (fr. XXXVI.) de Cratini vocabulo, duodecimus (fr. XLIV.). Id quidem hinc intelligitur, tum singulos libros diversis temporibus prodisse, quod etiam de aliis scriptoribus antiquitatis patet, tum interiore argumenti vinculo connexos non fuisse. Iam commentariis qui in poetarum interpretatione versabantur alii adiuncti erant, subsidia rei scenicae disceptantes: quorum si priorem theatro histrionumque vestitui et similibus, alterum arti et rebus histrionum gestis attribue-

*) Lycophronis commentarios addubitare potuit Matter. T. I. p. 90.

ritū, ita ut prooemium totius operis utrique represen-
tarent, nihil quod ab argumenti indole abhorreat (cum
praesertim Pollux X, 60. fr. II. ut qui maxime eius sen-
tentiae admoneat.) sumpsisse nobis videmur. Prior igitur
liber non alius est quam *Ἀρχιτεκτονικός*; pro sin-
gulari opusculo iactatus: nam de aedificiis extruendis
illum omnino non dissertuisse, secus ac Salmasius epi-
stola observationibus ad ius Atticum praefixa, G. I. Vo-
sius de natura artium Opp. T. III. p. 157. a., Fabricius
opinabantur, demonstrant et quae afferuntur eius fra-
gmenta, et praeter ingenium Eratosthenis probe specta-
tum etiam gravissimum Vitruvii testimonium, libri primi
cap. 1. extr. haec monentis: Quibus vero natura tan-
tum tribuit sollertiae, acuminis, memoriae, ut possint
geometriam, astrologiam, musicam ceterasque discipli-
nas penitus habere notas, praeteréunt officia architecto-
rum; et efficiuntur mathematici. — Hi autem inve-
niuntur raro, ut aliquando fuerunt — Eratosthenes
Cyrenaeus —. Neque instriptio ista in fraudem debet
impellere, cum Lexica etiam vulgaria, quae Nostri fugit
opus, id nomen cum artis cuiuslibet, tum maxime sce-
nicae generalem adumbrationem et notitiam expressisse
doceant. Accedit alius apud Pollucem X, 1. titulus,
Σκευογραφικός, qui cum nihil eorum quae operaret ibi
sese invenisse narrat, nihil Eratosthenis existimationi,
utpote anxie minutissimeque syllabas rimatus, detrahat.
Sed ne librum histrionum mireris, considera *Ἀthen.*
XIV. p. 635: F. *Ἰερώνυμος δ' ἐν τῷ περὶ Κεθαρωδῶν,*
ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ Ποιητῶν. Iam fragmenta ad
Architectonicum referenda haec sunt:

I. *Πολυχ* I, 145. *Τὸ δὲ καλὸν ἐκπίπτειν τὸν*
τροχὸν ἐμπηγνόμενον τῷ ᾄδονι, παρατόνιον, — ἣ ὡς
Ερατοσθένους ἔμβολος.

II. *Idem* X, 1. *Ἐντευχὸν ποτε βιβλίῳ τῷ τῶν Ἰε-*
ροφώντος Ἰππικῶν δεηγεῖσθαι λέγουσι. αὐτῶν δὲ ὀνό-

ματος κρίσει, τούτο Ἐρατοσθένην ἐν τῷ Σκηνογραφικῷ λέγειν, ἐπῆλθέ μοι ζητεῖν τὸ τοῦ Ἐρατοσθένους βιβλίον διὰ τὸ παραγωγὸν τῆς χρήσεως· ὡς δὲ εὔρον μόλις, οὐδὲν εἶχεν ὢν ἥλπισα. Σκηνογραφικόν legerit Galeus praefat. ad scriptores mythologicos, quem votis significatio, propter ambitum nimis circumscriptum hic aliena, minime habuit sollicitum; in eo tamen verus, quod librum cum Architectonico eundem ponit. Miram contra hunc rationem attulit Fabricius B. Gr. IV. p. 127, quod totus Pollucis liber X. de vasis agat, inde effici, veram scripturam esse vulgatam.

III. IDEM X, 60. de ἀναλογείῳ. παρὰ μέντοι Ἐρατοσθένει ἐν τοῖς περὶ κωμωδίας, ὡς ἔχοιμεν τινα τοῦ ὀνόματος τοῦδε ἀποσιροφῆν, εὔροις ἂν τοῦνομα ἐπὶ τοῦ σκεύους τοῦ τοῖς βιβλίοις χρησίμου.

IV. EROTIANI GLOSS. HIPPOCR. p. 394. Χεῖται. Ἐπικλῆς φησι, ψυχαί· οὐκ ὀρθῶς· χεῖται γάρ εἰσιν ὑποδήματος γυναικείου εἶδος, καθά φησιν Ἐρατοσθένης καὶ Καλλίστρατος ἐν τῇ Συμμίκτων. Nihil de hac significatione Lexicographi. Foësius ψυχαί corruptum ac glossa Χεῖται constituendum videbatur: atqui Χεῖται teste Hesychio ὑποδήματος ἀνδρείου εἶδος fuerunt. Num Epicli ψυχαί id expresserint, quod indicasse tradit Piersonus ad Moerin p. 397, docebit, qui glossam apte emendarit.

V. HESYCHIUS: Βασιλίδες. ὑπόδημα γυναικείον καὶ αὐλητικόν, ὡς Ἐρατοσθένης, ἀπὸ τοῦ βασιλέως κληθέντος. Pollux VII, 85. ὑποδημάτων δὲ εἶδη βασιλίδες· ἐφόρει δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς Ἀθήνησι. Illic κληθέντος sollicitari non debebat. Βασιλεὺς enim sic de Archonta dictum adeo insigne erat, ut Antiattici ita Bekk. p. 85. operae pretium duxerit, ex Aristagora, ignobili comico, illud enotare. Nomen calceamenti inde ad scenicam rem transiisse videtur, quod Archon Rex, quippe Le-naeorum praeses, eius curam habebat.

VI. SCHOL. APOLLONII RH. I, 565. Ἡλακᾶτη δὲ λέγεται τὸ λεπτότατον καὶ ἀειρότατον μέρος τοῦ ἰστού, κατὰ Ἐρατοσθένην, ὑπὲρ ὃ ἴσται τὸ καρχήσιον.

VII. IDEM IBID. 567. Ἰστίον, ὅτι Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἀρχιτεκτονικῷ μέρει ταῦτά φησιν ἰστού, Πτέρην, Θωράκιον, Ἡλακᾶτη, Καρχήσιον, Κεφαλαίαν, Ξυρίον. Loc. est hanc in rem singularis apud Athenaeum XI. p. 474 extr. sq. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μερκελιανὸς περὶ κήρυκος φησιν αὐτὸ ἀπὸ τινος τῶν ἐν τῇ νηὶ κατασκευασμάτων (καρχήσιον dicit). τοῦ γὰρ ἰστού τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπύπτει εἰς τὴν ληνόν· τὸ δ' οἶον εἰς μέσον, τραχήλος· τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει καρχήσιον. ἔχει δὲ τοῦτο κεφαλὴν ἀνω συννευούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ἐπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωράκιον, τετραγώνον πάντη, πλήν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς· αὗται δὲ προῦχουσιν μικρὸν ἐπ' εὐθείας ἐξωτέρω. ἐπὶ δὲ τοῦ θωρακίου εἰς ὕψος ἀνήκουσα καὶ ὀξεία γιγνομένη ἐστὶν ἡ λεγόμενη ἡλακᾶτη. Adde Polluc. I, 91.

VIII. IDEM III, 232. Τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρόρων Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει. SCHOL. PARIS.: τοιοῦτον μὲν τὸ πηκτόν. Τούτου δὲ τὴν κατασκευὴν Ἐ. — παραδίδωσι.

In altero de histrionibus libro hic locus extitisse videtur:

IX. PLUTARCHI MORAL. p. 785. B. Πῶλον δὲ τὸν τραγικὸν Ἐρατοσθένης καὶ Φιλόχαρος ἰστοροῦσιν ἐβδόμῳ μόνον ἐτὶ γεγονῆναι, ὅπως τραγῳδίας ἐν τέτταρσις ἡμέραις διαγωνίσασθαι μικρὸν ἐμπροσθεν τῆς τελευταίας.

Eratothēni etiā aliud dictum vindicandum videtur apud Schol. Aristoph. Vesp. 577. Ὅτι τραγικὸς ὑποκριτὴς ὁ Οὐλγρος, εἰρηται πρότερον: quod nusquam commentariorum ad Aristophanem factum reperitur.

Videndum de hoc quoque Scholiastae ad Acharn. 456. monito: Πρὸς τοὺς νῦν ὑποκριτάς, ὅτι χωρὶς

πῖλον εἰσάγουσι τὸν Τήλεφον. Ut enim ab aetate et ingenio recentioris Scholiorum collatoris tale quid abludit, ita Eratostheni omnino convenerit prae ceteris poetae interpretibus. Non sane ignoro, etiam Scholiis ad Aeschylum (Agamemn. 22.) et Sophoclem (Ai. 325. Oed. R. 855. 963. Col. 1547. Electr. 817.) eiusmodi observata super arte histrionia inveniri; ad Aristophanem verò non saepius occurrunt.

Tandem in prooemio incertum primi an tertii libri locum habuit:

X. SCHOL. IN DIONYS. THRACEM p. 725. ὁθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ καὶ Ἐρατοσθένους ἔφη, (Villoison. Diatriba p. 172. n. 4. φησὶν ὁ σοφὸς Ἐ. Valckenarius animadv. ad Ammon. p. 57. sq. ubi Scholiastae locum protulit: φησὶ πού τῶν αὐτοῦ λόγων ὁ σοφὸς Ἐ.) ὅτι γραμματικὴ ἐστὶν εἰς παντελὴς ἐν γράμμασι, γράμματα καλῶν τὰ συγγράμματα.

Non mirum profecto est, tantas principis litterati copias non paucos, quibus curta supellex domi suppeteret, allexisse; sed unus tantummodo tam impudenter in eo facinore grassatus esse traditur, ut Eratosthenes dicto facetō βιβλιαίγισθον hominem appellarit. ETYMOLOG. M. p. 198, 20. Βιβλιαίγισθος, Ἄνδρας ὁ ἰατρὸς ἐπεκλήθη ὑπὸ Ἐρατοσθένους, ὅτι λάθρα αὐτοῦ τὰ βιβλία μετέγραψε. Indice eiciatur Eratosthenes medicus; Fabricio Bibl. Gr. XIII. p. 153. ex eo quod illius libros Andreas exscripserat medicus, ipsum Eratosthenem medicum fuisse constitit. Fere eadem ANECD. BEKK. p. 226. His enim commentariis eum abusum patet Scholiis Aristoph. Av. 267. Χαράδριόν μιμούμενος] — Ἄνδρας δὲ φησι, τῶν ἰατρικῶν οὐ τοὺς ἰδόντας, ἀλλὰ τοὺς φαγόντας ἀπαλλάττεσθαι τοῦ πάθους.

AD ARISTOPHANEM.

Equitibus.

XI. SCHOL. EQ. 959. *μολγόν*] *Ἐρατοσθένης μολγόν καὶ ἀμολγόν τὸν αὐτόν* (l. τὸ αὐτό). *ἀμολγούς* δὲ παρὰ τοῦτοις (l. παρ' Ἀττικοῖς, ut apud Phrynich. p. 216.) *φησὶ λέγεσθαι τοὺς ἀμέλγοντας τὰ κοινά*. (Cf. Hesych. νν. *μολγός. ἀμολγοί*.) *Ἡσίοδος δὲ* (supplendum *ποιμενικόν*) *μάζα τ' ἀμολγαίη*. ETYMOI. M. p. 673, 23. *Μάζα*. — *Ἡσίοδος, μάζα τ' ἀμολγαίη*. — *ἀμολγαίην δὲ, τουτέστι κρατίστην, ἀκμαίαν. τὸ γὰρ ἀμολγόν ἐπὶ τοῦ ἀκμαίου τίθεται. Ἐρατοσθένης δὲ ποιμενικήν*. PROCLUS AD HESIODI ε. 590. *ἀμολγαίη, ἀντὶ τοῦ κρατίστη, ἀκμαία. τὸ γὰρ ἀμολγόν ἐπὶ τοῦ ἀκμαίου τίθεται. Ἐρατοσθένης ἐν ποιμενικοῖς*. (Ex edit. Heinsii p. 133. b.) Hinc Eratosthenis Pastoralia sunt a Fello conficta. Verum vidit Valckenarius ad Schol. II. χ'. 29. (Opusc. II. p. 68.) „Homines litteratissimi titulos librorum quos plurimos conscripserat Eratosthenes diligenter collegerunt. Eorum unum qui corrupto loco nitebatur Eratostheni in Miscell. Nov. T. II. p. 119. abiudicavi.” Ubi locis allatis addit etiam Athenaeum III. p. 115. A. *καὶ Ἡσίοδος δὲ μάζαν τινὰ ἀμολγαίαν καλεῖ. Μάζα τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενῶν. τὴν ποιμενικήν λέγων ἢ* (vulgo *καὶ*) *ἀκμαίαν. ἀμολγός γὰρ τὸ ἀκμαϊότατον*. Eandem suam emendationem, *μὲν ποιμενικήν*, memorat ad Schol. Eurip. Phoen. 45; nescio an δὲ voluerit, quod recepit Gaisfordius. Ceterum Eratosthenis explicatio in Aristophanis loco versans unice vera est. Obnititur sane Kusterus, cum eoque Brunckius, non tamen recte. Nam quod ille monet, populum ipsum non posse vocari *μολγόν*, neque meminerat, verò id fieri, si populus, quae cum maxime gravioribus ac necessariis impendi deberent officiis, suis voluptatibus tribueret: ne-

que hic, Aristophane mores prae ceteris demagogorum notante, severe adeo indagari posse, an etiam Demo ista conveniant. Brunckius autem tum in eo errat, quod Kusteri explicationem sequentibus requiri censet, tum in exponenda voce *μυρρίνου*: neque enim *ψαλός* metaphorica significatione caret, docente Acharnensium loco 599, et *μύρρινος* adiectivum obscoeno intelligi sensu analogia prohibet; praeterea nequitiarum amplificatio, ex eodem ut par est genere desumpta, qua isidororum opifex adversarium studet deiicere, evanesceret. Sed, in quo summa versatur, Cleoni impudicitia male exprobraretur, cuius et per Equites et per ceteras Aristophanis fabulas nulla omnino mentio reperitur. Errat igitur Brunckius cum alibi, tum ad Eq. 78. Mirum in hanc rem versu 77. interpretatum non esse *διαβεβηκός*, in quo explicando Kusterus manifesto labebatur: quali explicationi color poterat conciliari Vesp. 708, ubi *διαβάς* inter alia invenis impudici refertur indicia; sed Equitibus *σαυλοπρωκτιών* notatur. Proinde hoc sibi vult Agoracritus: Sin huic te tradis, ad extremam redigaris inopiam necesse erit. Ita iam Photius interpretabatur; cf. etiam Hesychii interpretes v. *μυρρίνων*. Omnium optime Suidas ex Eratosthenis ratione v. *ψαλός*. *Ψαλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τοῦ μύρρινου, ἀντὶ τοῦ μέχρι τῆς κεφαλῆς· ἐπειδὴ οἱ ἄρχοντες μυρρίνην ἐστειφανοῦντο. Μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε, τοῦτέστι κλέπτειν τῶν δημοσίων, ἐξαμέλγοντα τὰ κοινά*. Cf. idem v. *μολγός*. Quod tandem Hemsterhusius Pollacem X, 187. Symmachi nixus auctoritate huc rettulit, nemo non intelligit *ἀπληστίας* notam ab hoc loco abhorre. Ita igitur Pollux: *μολγόν, ὃς ἐστὶ κατὰ τὴν τῶν Ταραντίνων γλῶτταν βόειος ἀσκός*. — καὶ Ἀριστοφάνης δὲ χρῆσμον τινα παίζει· μή μοι Ἀθηναίους αἰνεῖν· μολγοὶ [γάρ] ἔσονται. Hemsterhus. αἰνεῖτ' ἂν ex prava coniectura recepit, quam etiam superasse

videtur Brunckius. incert. LXXIX. αἰνοῖτ' ἄν tacite edendo *).

Nubibus.

XII. SCHOL. NUB. 447. Κύρβις οὖν ἡ περιέχουσα τὰς ἱερὰς γραφὰς στήλη· ἢ ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν ἄξων Ἀθήνησιν οὕτω καλούμενος, ἐν ᾧ οἱ νόμοι περιέχονται. Apparet haec ita pronuntiari, ut ἄξων accuratius definiat, quid per illam στήλην cogitetur, id est, radium existimari, cui leges affixae fuerint. Cf. Hesychius: Κύρβις, στήλη, τρίγωνος, ἡ ξύλινος ἄξων, ἐν ᾧ τὸ παλαιὸν οἱ νόμοι ἐγράφοντο. Nihilominus male intellexit SCHOL. APOLLONII RH. IV, 280: Κύρβις λέγουσιν, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, καὶ τοὺς ἄξονας καλουμένους Ἀθήνησιν, ἐν οἷς οἱ νόμοι περιέχονται**). Neque adeo cantior Salmasius de modo usurarum p. 767, proloquebatur, neminem unquam ἄξωνα interpretatum fuisse στήλην, cum στήλη potius columna sit vel pila lapidea. Deinde angulos ex Eratosthenis sententia memorat ERMIOLOG. M. p. 547, 51. Ἐρατοσθένης δὲ τριγώνους αὐτὰς φησὶν εἶναι, οὐ τετραγώνους. φησὶν (l. φησί δ') Ἀριστοφάνης ὁμοίως εἶναι τοῖς Ἄξοσι· πλὴν ὅτι οἱ μὲν Ἄξονες νόμους, οἱ δὲ Κύρβεις θυσίας ἔχουσιν. Eundem reliqui sequuntur. Timaeus Lex. p. 170. Κύρβις, στήλη, τρίγωνος πυραμοειδής, νόμους ἔχουσα περὶ θεῶν. Hesychius modo memorabatur. Anecd. Bekk. p. 274, 24. Κύρβις, κατασκευάσματα ξύλινα,

*) Quin addendis p. 169. miratur, sic in Polluce scriptum oportuisse, interpretem illud effugisse.

**) Pro hac voce miro errore Schol. Parisiensis praebent γιγράφεται; neque enim cum Schaefero statui potest, ipsum Eratosthenem hac forma usum fuisse: exstat sane τετραγώνος etiam apud pedestres eosque locupletes scriptores, qui quidem simili perfecti terminatione carent. Nam quae interpretes Gregorii Cor. p. 484. sqq. collegerunt, recentiorum sunt; Thucydides autem qui τετραγώνος praebet sibi fere testis est. Ut tamen Scholiastae illud tribuamus, facit Schol. Pind. Pyth. IV, 407. vulgatum τετραγώνος.

ἐν οἷς ἐγγεγραμμένοι τὸ παλαιὸν ἦσαν οἱ νόμοι. εἰ δὲ τρίγωνοι τὸ σχῆμα. διαφέρουσι δὲ τῶν ἄξόνων, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν τετράγωνοί εἰσιν, οὗτοι δὲ τρίγωνοι, πυραμίδι ὅμοιοι. Similiter Ammonius p. 18, Zonaras T. II. c. 1268. alii. Exposuit de figura etiam Polemo ap. Harpocrat. p. 19. v. ἄξονες. — ἦσαν δέ, ὡς φησι Πωλέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην, τετράγωνοι τὸ σχῆμα, διασάζονται δὲ ἐν τῷ Πρωτανεῖῳ, γεγραμμένοι καθ' ἅπαντα τὰ μέρη. ποιοῦσι δὲ ἐνίοτε φαντασίαν τρίγωνον, ὅταν ἐπὶ τὸ στενὸν κλιθῶσι τῆς γωνίας. Proinde erroris Nostrum non redarguit. Aliud enim agebat Henr. Valesius ad Harpocr. p. 230. Eratosthenem a Polemone reprehensum narrans, quod κύρβεις τριγώνους, ἄξονας τετραγώνους esse exponeret. Sed multo maiorem a Salmasio commissum videas errorem p. 200, qui vulgarem de formis utrarumque legum sententiam eversurus, ipso Harpocratonis loco, formam quidem non eam quae discrimen constituerit normam fuisse, tradiderit, ut quo teste et ἄξονες et κύρβεις quadranguli sint effecti.

XIII. SCHOL. NUM. 549. Ἀῆλον δέ, ὅτι πρότερος ἢ Μαρκῆς ἐδιδάχθη τῶν δευτέρων Νεφέλων. Ἐρατοσθένης δέ φησι, Καλλιμαχὸν ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτι τὸν Μαρκῆν τῶν Νεφέλων, σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένον, ὅτι πρότερον καθεῖται. λανθάνει δ' αὐτόν, φησὶν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδασκαλίαις οὐδὲν τοιοῦτον εἰρηκεν· ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείσαις εἰ λέγεται οὐδὲν ἄτοπον. αἱ διδασκαλῖαι δὲ δῆλον ὅτι τὰς διδασκαλίας φέρουσι. πῶς δ' οὐ συνεῖδεν, ὅτι καὶ ἐν τῷ Μαρκῇ προτετελεύτηκε Κλέων, ἐν δὲ ταῖς Νεφέλαις λέγεται· εἶτα τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψην —; Verissime dicta. Ceterum non debebant novissima ob particulam μὲν neglectam corrigipi, qualis omissio apud Scholiastam fortasse suspecta foret, ab Eratosthene autem admissa in offensio-

nem non debet incidere. Mireris etiam Valckenarium, et re, et sua ipsius confessione minutissimorum ligamentorum ac fibrarum in hoc linguae formosissimo corpore attentum spectatorem, in Eurip. Hippol. 597. languidum istud μέν requisivisse. Exemplis nihil indigemus, cum praesertim καί sequentibus ἐν τῷ Μαρκῇ praefixum vulgatissimae vocis, fortiore tamen vi, locum obtinuerit.

XIV. SCHOL. NUB. 966. Οὕτως Ἐρατοσθένης. Φρύγχος αὐτοῦ τούτου τοῦ ἄσματος μέμνηται, ὡς Λαμπροκλέους ὄντος, τοῦ Μίδωνος υἱοῦ ἢ μαθητοῦ. ἔχει δὲ οὕτως·

Παλλάδα περσέπολιν, δεινὰν θεόν, ἐργακύνδοιμον,
* ποτικλήζω, πολεμαδόκον, * * ἀγνάν,
παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον.

Καὶ κατὰ Λαμπροκλέα (l. τὰ κ. λ.) ὑποτίθῃσι κατὰ λέξιν· τὸ δὲ τηλέπορον βόαμα Κυδίδου τοῦ Ἐρμιονέως κιθαρωδοῦ. Nihil opis attulit Aristidis Scholiasta, Lamprocli an Stesichoro carmen attribui debuerit, incertus, unde quae huius editores (v. Suchfort. p. XLI.) exsculperunt, Παῖδα Διὸς μεγάλου δαμόπωλον, αἴσιτον, Ἀθήνην, a neutro potuerunt pronunciari. Sed si quid coniecturae tribuendum, Stesichoro poema asseruerim, cui apud Athen. IV. p. 155. F. fragmentum, αὐτόν σε πυλαμάχε πρῶτον, adscribitur, illuc opinor referendum, αὐτάν immutato. Marti quidem, cuius esse illa volebat Lobeck. ad Phrynich. p. 648, non adeo πρῶτον conveniet, mente huius sententiae utut informata. Ex ista igitur sententia lacuna Eratosthenicis inhaerens statuetur.

Vespia.

XV. SCHOL. VESP. 239. Τοῦ κομποροῦ] Πρὸς τὸν Λυκόφρονα, κόμπορον λέγοντα ἰχθυοῖδιν τι. ἠπάτηται δέ, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης. ἔστι γὰρ λάχανόν τι ἄγριον καὶ εὐτελές ἐν Πελοποννήσῳ· ὡς καὶ ἡ παροιμία· καὶ

κόρκυρος ἐν λαχάνοις. V. Hephaest. p. 46. Hesychius: κόρκυρος, εἶδος ἰχθύος, ἣ λαχάνον ἄγριον.

XVI. SCHOL. VESP. 388. Ὡς Λύκος δέσποτα] Παρὰ τοῖς δικαστηρίοις τὸ τοῦ Λύκου ἱερὸν ἦν καὶ ἤρῃον. ὁθεν φασὶν εἰρησθαι, Λύκον δεκάς. Ἄλλως. Λύκος ἤρῃον πρὸς τῷ δικαστηρίῳ ἦν. ὃ ἐμέριζον, ὅτε δικαστήρια ἦν, τὸν παρὰ τοῖς λαχοῦσι τῶν Ἀθηναίων δεκάσειν δικαστικὸν μισθὸν τριώβολον. Haec posteriora recentioris Grammatici Scholion redolent. Falsum est, triobolum, Photio licet consentiente, Lyco tributum fuisse; cui enim bono id facerent, cum status, non sacrum heroi statutum esset? Accedit locutio etiam apud Scholiastas insolens, τὸν παρὰ τοῖς λαχοῦσι μισθόν, genitivum circumscribens. De hoc quidem mihi cum Meiero de bonis damnatorum p. 114. convenit, non de emendatione Scholio admovenda, πρὸς τοῖς δικαστηρίοις ἦν, ἐν ᾧ (apud quod nunquam hoc significabit) ἐμέριζον; itidem Zenobio V, 2. sive Suidae, ἀφωριστο ἀντοῖς pro ἀντῷ. Non enim adeo liquet, quem in usum merces iudiciaria memorari potuerit; singularis autem numerus ne apud meliores quidem testes in dubitationem incurreret. Vid. verbi causa Geograph. CXI. et CXX. Strabonis p. 767. Philos. fr. XII. Potius ex prava interpretatione similive errore istud commentum proveniret. At priora tamen Eratosthenis ad hunc locum commentarilia deberi hisce elucet. HARPOCRATIO p. 44. Λιχαζών. — Ἐρατοσθένης δὲ ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας, πόθεν τὸ πρᾶγμα εἰρηται, θηλοῖ οὕτω λέγει. Λύκος ἱστὶν ἤρως πρὸς τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις, τοῦ θηρίου μορφὴν ἔχων*), πρὸς ὃν οἱ δαροδοκούντες κατὰ δέκα μισθόμενοι συνεστρέφοντο. Eadem praebent Hesychius, Photius, Etymol. M. p. 254, 29,

*) Quae hinc inserit MS. epit. ap. Iungerm. ad Polluc. VIII, 121. πρὸς δὲ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἱστίωτο δικαστηρίοις, e Suida emanarunt.

Suidas, unde apud Photium reponendum τοῦ θηρίου μορφὴν ἔχων, apud Etym. M. et Suidam συνεστρέφοντο pro ἀστέρ.; quod praebet etiam Vratial. MS. Harpocratonis. Praeterea Etym. M. πρῶτον δὲ φησι (Eratosthenes, ut videtur) δεκάσαι Μέλῃα. Bekk. Anecd. p. 236. Lexicon Rhetoricum, caussam quoque addens, τὰς ἐνθύνας δίδους τῆς ἐν Πύλῳ στρατηγίας, ἣ κακῶς ἐστρατηγήσεν, errare videtur. Iam in Etym. M. Μέλῃτον emendat post Meursium Salvinius ad Petiti Leges Att. p. 427, comprobante Dukero, qui allatis Plutarcho Coriol. 13. et Diodor. XIII. p. 366. Melitum cum Anyto confusum opinatur; cui calculum adiecit Ruhrken. ad Tim. p. 76. His renititur Meier. p. 113, argumentis tamen ad obscuri hominis mentionem retinendam minime idoneis abusus. In Etym. M. et Lex. Rhet. scribendum erat Μέλῃτον et Μέλῃτος, vetustissima forma vocabuli, de qua vid. Dobraeus addendis ad Ranas 1337. Meletum ab Anyto ad accusationem Socratis persequendam subornatam fuisse indicat Schol. Clark. Platonis apud Dobraeum p. 126. ἐπείσε δὲ μισθῶι [Μέλῃτον] ἀσεβείας γραφὴν δοῦναι κατὰ Σωκράτους. Sed ut ad vocis δεκάσαι explicationes redeam, nihil proficit Schol. Aristoph. Pluti 627, qui claram lucem Hemsterhusio afferre videbatur. Neque Eratosthenes veterum morem etymologiciis luxuriantium secutus verum tetigit: si qui enim corrumperebatur, denarius certe numerus nihil quo intelligatur habet. Omnium infelicissime Pollux rem gessit VIII, 121, conficto etiam tribunali ad Lycum: τὸ ἐπὶ Λύκῳ· ἀφ' οὗ καὶ ἡ Λύκου δεκάς· καὶ ἕως δὲ ἴδρυναι αὐτόθι ἔχων τοῦ θηρίου μορφὴν· πάλαι δὲ (corrupte) συνέσαν οἱ συνεκάζοντες τὰ δικαδτήρια. Cuius errorem multi deprehenderunt. Tandem ab Langbaenio indice ad Longinum v. δεκασθεῖς productus Anonymus MS. et propter inferiorem aetatem, arguente eius plebeio dicendi genere, et ob novitatem sententiae

nimum incertae pondere caret. Οἱ ἄρχοντες (ait) τῶν Ἀθηνῶν ἐτύπωσαν ῥήτορας δέκα, ὡς ἴαν οἱ ἐν τῇ πόλει ὄντες ἐμπέσωσι εἰς ὑποθέσεις, ἵνα προσλαλοῦνται ἐκ τῶν ῥητόρων τινάς, καὶ ὑπερηγοροῦσι τὰς αὐτῶν ὑποθέσεις, καὶ ἰσάζουσι καὶ λύνουσι ἐν τῷ δικαστηρίῳ. τινὲς δὲ τῶν πλουσίων παρέχοντες δῶρα ἐλάβανον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκείαις ὑποθέσεσι, καὶ κατέβαλον τοὺς ἀντιδίκους. ὅσοι δὲ μὴ ἔχοντες τοὺς δέκα τὰς ἑαυτῶν ἔλυσαν ὑποθέσεις, ἐλέγοντο ἐκείνοι ἀδέκαστοι. Ultima ratio est auctore dignissima. Mihi Ἀύκων δεκάς proprie Lyci cohortem significasse videtur, sive propter decem iudicia, sive ea verbi vi, qua apud Eurip. Suppl. 219. et fragm. ap. Hephaest. p. 92. occurrit; temporis vero progressu cum iudices Atheniensium caussarum rabie abrepti muneribus ac promissis sensim animos subiicerent, in convicium vertisse. Cf. similia Aristophanis dicteria Equit. 256.

ὦ γέροντες ἡλιασταί, φεάτορες τριωβόλου.
95¹.

οἶος οὐδεὶς πα χρόνου.

ἀνὴρ γεγένηται τοῖσι πολλοῖς τοῦβολου.

Deinde maiore abusu δεκάζειν ad corruppendos iudices transferebatur.

XVI. SCHOL. VES. 500. Δικαί δὲ ἡ τυραννὶς (τῶν Πεισιστρατιδῶν) καταστήναι, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης, ἐπὶ ἔτη ν', τοῦ ἀκριβοῦς διαμαρτάνων. Ἀριστοφάνους μὲν τεσσαράκοντα καὶ ἐν φήσαντος, Ἡροδότου δέ, ἔξ καὶ τριάκοντα. Calculus Eratosthenis rectissime se habet, a prima Pisistrati dominatione exorsi, id est, ab Olymp. LV, 1. Omnia confudit Meursius Pisistrato p. 142, eo temeritatis progressus, ut Aristophanem poetam significari opinaretur, proferretque emendationem, si Diis placet, Ἀριστοφάνους μὲν νὰ φήσαντος, erroris etiam Scholia insimulans de Herodotea chronologia. Recte Wesselingius ad Herodot. V, 66. „Annos Pisistrata-

tidarum tyrannidis Aristoteles Polit. V, 12. (al. V, 9, 23.) 36. numerat, noster 36, levi discrepantia, fortasse ex annis inchoatis aut diversa Pisistrati computatione exiliorum nata. Io. autem Meursii, annos istos Hipparcho et Hippiae, patris ratione non ducta, tribuentis in Pisistr. c. 6, manifesta aberratio est, reprehensa a Houhaerio et Corsino post H. Valesium." Ratio autem neque Aristophania comici esse potest, ut qui nusquam ea de re exponat, nec Byzantio attribuerim: igitur nomen istud proprium pro corrupto habendum videtur. Potest tamen sic quoque Schol. Lysistr. 619. emendari: κατέσχε δὲ ἡ τυραννὶς ἐπὶ ἔτη γ' (γ')· οἱ δὲ δ' (μ', non μά). 'Ηρόδοτος δὲ ε' (λς'). Ceterum hoc fragmentum ex commentariis depromptum esse liquebit expendenti, scholiis istis Aristophanicis, minus quam pro opinione eruditis, non aliud eius opus afferri.

XVIII. SCHOL. IB. 702. 'Επισί[η] Λυκόφρων καὶ οἱ περὶ Ἐρατοσθένη τὸ ἐπαφίνειν τοὺς κύκας, ἐπισί[η]ν. Non est hic locus a suspitione liber; quisquis enim Scholia consarcinarat, Lycophronis commentarios nisi per Eratosthenem non acceperat; hunc vero de explicatione ista vulgari, qualem fuisse intelligitur ex Polluce V, 10. καὶ ἐπαφίνειν, μετιέναι, αἰρεῖν, ἐπισί[η]ναι, οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ μετὰ τινος ἀσήμεν βοῆς ἀφίνειν· illum advocasse testem, minimam probabilitatis prae se fert speciem. In promptu ὡς pro καὶ reponere, lacuna post ἐπισί[η]ν indicata. Ceterum v. Pierson. ad Moer. p. 167.

XIX. SCHOL. IB. 791. 'Ἡ δ' ὅς λέγων]. Ἀντὶ τοῦ ἔφη, καὶ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἡμῖν· κίχρηται συνεχῶς αὐτῷ ὁ Πλάτων ἐπὶ μέλλοντος μόνου. οἱ δὲ Κωμικοὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων χρόνων. Insignis haec alucinatio foret; sed lacuna post Πλάτων locum obscuravit, facile ex Ammonio p. 67. supplenda; ad formam enim ἥς illa ἐπὶ μέλλοντος μόνου cum sequentibus referenda sunt. Huc colligenda quae tradunt Σόκρας, Πρωτίου et Εἰρηνολοῦ.

M. v. Ἡ δ' ὅς. Sic Suidas: οἱ μὲν περὶ Ἑρατοσθένην, ἀντὶ τοῦ ἔφη δὲ ὅς (οὗτος recte E. M.), διὸ (καὶ add. Phot. E. M.) δαδύνουσι τὴν ἐσχάτην: ἐντεταχθαι γὰρ ἀρθεον τὸ ὅς. (Sequentia quae Phot. et E. M. praebent, omittit Suidas: καὶ ἡ ἀντὶ τοῦ ἔφη (ἡ δὲ α. τ. δ. δὲ E. M.). ἀλλὰ περιμενούμεν, ἡ δ' ὅς ὁ Γλαύκων (haec om. E. M.), καὶ ἡν δὲ ἐγώ, ἀντὶ τοῦ ἔφη δὲ ἐγώ (δ' utrobique E. M., priore loco Suidas.): sed haec recentioris sunt auctoris.) Παρὸ δὴ καὶ Ἑρμῖππος (exinde ap. E. M. lacuna extat) ἐν Ἀθηναῖς Γοναῖς ἦσεν, ἀντὶ τοῦ φησὶν· ὁ Ζεὺς δίδοναι πολὺ (Phot. δίδωνοπολλὰς, D. δίδωνοπολλαί.). φησί, τοῦνομα. Haec manifesto sunt corrupta. Coniicias:

ὁ Ζεὺς ὁ Διδωνοπόλος ἡσὶ τοῦνομα·

Iovem Dodonicolam nomen esse perhibet. Prioribus intelligitur, etiam ab Eratosthene formulam coniunctam fuisse expressam, significationi tamen insigniendae vocis ὅς asperum pro more vetustissimorum grammaticorum eum intulisse. Iam quomodo Suidas sit corrigendus, alibi tradens, ἡν δ' ἐγώ· ἔφη δὲ ἐγώ. παρὰ Πλουτάρχῳ καὶ Ἀριστοφάνει, cuius MS. Cantabr. ap. Dobracum addendis ad Pluti 1. habet ἀριστ. Πλούτῳ, non amplius potest obscurum esse. Legendum: Ἀριστοφάνης καὶ Πλάτων. Cf. intpp. Gregor. Cor. p. 144 sq.

XX. SCHOL. IB. 1027. Κύννης] Πόρνης. Κατὰ Κύνναν καὶ Σαλαβάκην (Eq. 762.). Ἑρατοσθένην δὲ ἀγνοήσαντα τὴν Κύνναν, ὅτι πόρνη, οἱ μὲν τινες προφέρεσθαι φασὶ κυνός (Ald. κοινός), ὡς Ἐπιμενίδης*). οἱ δὲ πυρός· οὐκ εὔ. Sed male illos Scholistas Eratosthenis mentem cepisse, voces κυνός et πυρός aperte

*) Ista tam loco quæ obtinent alienum, tum obscuritate huius critici in suspicionem cadunt corruptæ lectionis ὡς ἐπὶ ἀναίδους. Feceram illam emendationem, cum postmodo eandem dudum instituisse Velschmanium deprehendi.

demonstrant, ut quae metro adversentur: atqui nec metrica huiusmodi imperitia, nec tanta ei negligentia imputari debet, qua Cynna qualis fuerit, docente ipso poeta ignorarit. In parabasi autem Pacis haecce verba pacis immutata offeruntur. Metri quidem vitium sustulit Valckenarius ad Adoniazusas p. 361 f., *κυνός ὡς* reponens, in altero Scholiorum loco statim afferendo *ἐλάμπον*: quo lis non dirimitur. Mirum, Eratosthenem cum vulgo Graecorum Homericum *κυνός ὁμῶν ἔχων* tenentem istud *ὡς* adiecisse; magis etiam mirum, duplicem eundem correctionem, cum priore acquiescere debuisset, allaturum fuisse; Scholiastas autem, utram apposuerit, addubitasse. Sed explicationum utramlibet negligere licebat. Et quae Schol. Pacis 754. annotavit, monstrant fere originem erroris: *Ἐρατοσθένης ἀγνοήσας τὰ κατὰ τὴν Κύνναν, κυνός γράφει. Κυνός ὡς ἀκτίνες ἐλάμποντο*. Interpolationis hic commissae a recentioribus grammaticis coniecturam movet tum quod *κυνός* sine *ὡς* excitatur, tum *κυνός ὡς ἀ. ἐλάμποντο* (sic) alieno loco collocata. Hic quoque importunam emendationem obtrusisse Eratosthenem fidem omanino excedit. At enim qui istud, *Ἐρατοσθένης γράφει κυνός*, in commentariis antiquis reppererat, ignorasse videtur, posse ea etiam ad explicationem referri. Schol. Ran. 38. *Κενταυρικῶς δὲ — γράφεται ἀντὶ τοῦ μαλακῶς*. ibid. 1060. *τινὲς δὲ γράφουσι Λαρείου τοῦ Ξέρξου*, ubi quae adduntur, *οἱ δὲ ὅτι τοῖς κυρίαις ἀντὶ πατρωνυμικῶν κέχρηται*, eundem denuo exhibent errorem. Schol. Acharn. 1181, *γράφεται δὲ οὕτως· πύλου δὲ τοῦ μεγάλου παρόντος πρὸς ταῖς πέτραις, δεινὸν μέλος ἐξήνθα ὁ Λάμαχος. ἢ πεσὼν πρὸς ταῖς πέτραις, ἐθρήνηι τὸ μέγα πύλον*. Schol. Pluti 545. *τινα δὲ τῶν ἀντιγράφων* (scil. addunt), *ἀντὶ στάμνου κεραμίου γράφεται*: quem locum, ut iam apparet, integerrimum, etiam Hemsterhusius tentavit. Addas Schol. Pind. Ol.

I, 13. VI, 44. Nem. VII, 95. ubi leg. πόρον. γραφεται πόντον. Hinc ἡ γραφή, explicatio, ibid. ad Pyth. IV, 195. οὐκ ἐκκόπτεται (sic l.) ἡ γραφή. Proinde explicationes duas attulerat, quo spectet Κύννης ἀκτῖνες significantes, ad Scholiastarum asperissimam dictionem minime exigendas. Iam vero κυνός ἀκτῖνες rem luculente illustrabat, si quis modo Homerum edidicerat; πυρός autem ex interiore est doctrina desumptum ad summam impudentiam denotandam. Eurip. Hecuba 603.

ἀκόλαστος ὄχλος ναυτική τ' ἀναρχία
κρείσσων πυρός.

Cratinus iunior ap. Ath. VI. p. 241. C.

— ἔχει γὰρ χεῖρα κραταιάν,
χαλκῆν, ἀκάματον, πολὺν κρείττω τοῦ πυρός αὐτοῦ.
Soph. Philoct. 927.

ὃ πῦρ σὺ καὶ πᾶν δαίμα καὶ πανουργίας
δεινῆς τέχνην ἔχθιστον.

ubi plura Musgravius; quibus si addideris Blomfield. gloss. S. Th. 599. et Abresch. ad Aeschyl. II. p. 84, alia vix requires. Quid quod ipse Aristophanes Lysistr. 1015. de mulieribus sermocinatus sine molestia eiusmodi explicationi potuit materiam suggerere:

οὐδὲν ἐστὶ θηρίον γυναικὸς ἀμαχώτερον,
οὐδὲ πῦρ, οὐδ' ὧδ' ἀναιδῆς οὐδεμία πόρδαλις.

XXI. SCHOL. IBID. 1186. Ἀσκῶνδα καλῶς] Τὸ ᾧ, ὅτι περὶ τοῦ Ἐφουδίωνος ὡς ἀληθῶς *) ἱστορεῖ. καταψυγμένοι (l. καταψευσμένοι) δὲ φαίνονται οὗτοι [οἱ] παγκρατιασταὶ ἐπὶ παιδιᾷ. ὁ δὲ Ἀσκῶνδας καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος. εἰ μὴ ἄρα ὁ Ἐφουδίων (l. — ουντιών) ἐστίν, ὁ ἐν τοῖς Ὀλυμπιαῖσι (Kuster. ad Hesych. Ὀλυμπιονίκαις; nihil nisi ταῖς emendandum erat: v. Chronogr. fr. XX.) φερόμενος Ἐφουδίων (— τίων)

*) Cave immutes: v. ad Geograph. fr. XCIII. Ceterum Scholiasta Aristophanis mentem pingui Minerva percepit.

Μαινάλιος. His admoventibus HESYCHIUS: *Ἐφώδιον*. *Ἐρατοσθένους διὰ τοῦ ἔ* *Ἐφώτιον ἀναγράφει, μέλανον* (*Μαινάλιον*) *περιοδικόν* (*περιοδονίκην* Sopingius) *παγκρατιαστήν*. ὁ δὲ *Πολέμων* διὰ τοῦ δ. Vide ad Geograph. p. 4.

XXII. SCHOL. Vesp. 1402. a Suida compilata prolixè de Simonide exponunt, scriptis quoque poetæ enumeratis. Mira et insolita ea eruditio veri speciem conjecturæ præbebit; illit Eratosthenem etiam ea tradidisse, quorum auctorem advocat ipsum QUINTILIANUS XI, 2, 14. ubi Simonidis carmen; laudes tum pugillis coronati, tum Dioscurorum celebrans, quod in convivio ei vitam servavit, commemorat: Est autem magna inter auctores dissensio, Glaucone Carystio, an Leocrati, an Agatharcho, an Scopæ scriptum sit id carmen; et Pharsali fuerit hæc domus, ut ipse quodam loco significare Simonides videtur, atque Apollodorus [Chronicis; neglexit Heynius.] et Eratosthenes et Euphorion et Larissæus Eurypylus tradiderunt, an Cranone, ut Apollas (videtur Apellas bis Photio laudatus dici, cuius excerpta derivata fuerant ex opere ab Athen. IX. p. 369. A. allato, *περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων*; cf. Schol. Pind. Vrat. introd. Ol. VII.) [et] Callimachus. Ad huius fr. LXXI. locum attulit Bentleius.

P a c e.

XXIII. ARGUMENTUM PACIS: *Φέρεται ἐν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι καὶ ἑτέραν δεδίδαχεν ὁμοίως Ἀριστοφάνους Εἰρήνην. ἄδηλον οὖν φησιν Ἐρατοσθένης, πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν, ἢ ἑτέραν καθήκεν, ἥτις οὐ σάφεται. Κράτης μὲντοι δύο εἶπε δράματα, γράφων οὕτως — καὶ σποράδην δέ τινα ποιήματα* (versus: v. Schæf. ad Dionys. de comp. verb. p. 30.) *παρὰτίθεται, ἅπερ ἐν τῇ νῦν φερομένη οὐκ ἔστιν. Quam Cræteis sententiam Eratosthenes si comperisset, sine dubio eadem quæ Callimacho ad Nub. 649. regesturus erat.*

XXIV. SCHOL. PACIS 701. Ὠρακιάσας] Οἶον, ὠχρίασας, ἢ λειποψυχήσας, ἢ ἀθυμήσας. ὡς φιλοπόνην δὲ πάλιν διαβάλλει τὸν Κρατῖνον, μετὰ ἐκλύσεως ἐσκοτῶμενον ὃ ἴσως ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ὠρακιάσας· τοιοῦτοι δὲ οἱ λειποψυχοῦντες· τρέπεται γὰρ αὐτῶν ἡ χροιά. Ἀνόφραν δὲ τὸ ὠρακιάν ἀντὶ τοῦ ὠχρίαν. Ἐρατοσθένης δέ, τὸ ὑπὸ ἐκλύσεως ἐσκοτῶσθαι. ὅτι δὲ φίλος ὁ Κρατῖνος, καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Πυτίνῃ λέγει σαφῶς. Priore usque ad χροιά recentius Scholium; utpote et Lycophronis et Eratosthenis explicationes diffusius enarrans, constituunt. Hesychius: ὠρακιάσας, λειποψυχήσας. Cf. Pierson. ad Moer. p. 415. et Tittmann. ad Zonar. T. II, c. 1892 sq., qui Schol. Aristophanis non intellexit.

Schol. PACIS 754. v. ad fr. XX.

Avibus.

XXV. SCHOL. AVIUM 122. Σισύραν] — Ἐρατοσθένης δὲ φησιν, ὅτι καθάπερ τὸ δένδρον τὸ αὐτὸ καὶ ἀνδραχρον καὶ ἀνδραχρην καλοῦμεν, οὕτως ᾤοντο σισύραν καὶ σίουν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μετέχουσιν (l. ὀνόματος λέγεσθαι). καὶ τρίτην προσλαμβάνουσι σισύραν οἱ κατὰ Λιβύην (Cyrenaei); τὸ ἐκ τῶν κωδίων (quod apud Ammonium p. 128. reponendum cum Bastio loco infra laudando p. 541. pro προκύδων) τὸ (l. ex praecedentibus ῥαπτόμενον) ἀμπεχόνιον καλούμενον (l. — μένην). SCHOL. PLATONIS p. 250. Ruhnck. Ἐρατοσθένης σισύραν φησὶ στεγαστρον ἐξ αἰγείων δερμάτων τετραγώνων, σισύραν δὲ τὸ ἐκ τῶν κωδίων ῥαπτόμενον ἀμπεχόνιον, ὃ γούρναν (vocē utitur etiam Zonaras: dixit de ea Bastius ad Gregor. Cor. p. 540.) φασίν. Patet hinc etiam superiora verba hic praetermissa scholii Aristophanis sententiam Eratosthenis referre: σισύρα μὲν ἐστὶ, τὸ ἐξ αἰγείων δερμάτων ἔχον ἐπὶ τὰς τετράδας σκεπαστρον. Unde denuo perspicitur, quam misera haec Aristophanica Scholia sint conglutinata. De re vid. Alberti ad Hesychii *Ἰσσυρον*, et Ruhnck. ad Ti-

maeum. Iam si perpendas, ἀνδραχρον et ἀνδράχνην inter se componi, statim conficiās, accedente praesertim Schol. Vesp. 737. τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σισύραν καλοῦσι καὶ σισύραν, pro αἰσιν apud Schol. Avium σισύραν, vice versa αἰσιν deinde hic et apud Schol. Platonis et Hesychium l. l. esse restituendum, siquidem Eratosthenes, cuius iudicium etiam Hesychius sequitur, recte σισύραν inter et σισύραν non distinxerat. Rem male gessit Tittmannus ad Zonar. II. c. 1645a.

XXVI. SCHOL. AV. 557. de bello sacro Aristophanis aetate gesto: ἰστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης, καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐννάτῳ; καὶ Θεόπομπτος ἐν τῷ κ'. V. Hesych. v. ἰσρὸν πόλεμον T. II. c. 28. ibique interpres.

XXVII. SCHOL. AV. 1513. Πηνίκα ἄντ' ἀπώλετο] Ὅτι οὐκ Ἀττικὸν τὸ πηνίκα ἄντ' ἀπώλετο, οὐδὲ ἀρχαῖον, οὐδὲ ἀκριβές. ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ πότε δῆτα. παρὲλκει γὰρ [i. δὲ τὸ] ἅττα νῦν· ἀλόγως γὰρ καίται· οὔτε γὰρ τὸ τίνα σημαίνει, οὔτε τὸ ἅττα. οὐδὲν γὰρ τούτων ἀρμόζει τῷ πηνίκα. Accuratiores Eratosthenis debuerat Grammaticus advertere apud SCHOL. PLATONIS p. 35. Ruhnck. ἅττα. — Ἐρατοσθένης δὲ χρονικῶς αὐτὸ φασι παραλαμβάνεσθαι· Πύθου χειλιδῶν, κάποθ' ἅττα φαίνεται. καὶ πάλιν· Ὀπηνίκα ἄντ' ὑμεῖς ὀρχούμενοι κοπιᾶτε. Etymolog. M. p. 167, 46. ὁ Κωμικὸς δὲ χρονικὸν αὐτὸ παραλαμβάνει· Πήθου χειλιδῶν, τηνίκα ἅττα γίνεται. λέγει, ὅποτε χειλιδῶν γίνεται. Posterius igitur fragmentum ita constituendum videtur, ut tetrametri anapaestici certe indicia eluceant: * * ὀπηνίκα [ἄρ'] ἄντ' * * ὑμεῖς ὀρχούμενοι * κοπιᾶτε: cf. Aristoph. Thesmoph. 801. παίζουσαι καὶ κοπιᾶσαι. De priore quod inter Aristophanis incerta quintum est velle ali-quid explicationis Brunchius excogitasset: de qua et ille et interpres Hesychii (Πύθου χειλιδῶν, παροιμιώδης,

ὅτι οὐδυστικὸν τὸ ζῶον. θρηνηὶ γὰρ ἡ χελιδὼν καὶ ἀηδὼν.) securi fuerunt, vitio attentus praetermisso.

Lysistrata.

XXVIII. HESYCHIUS: Κατελυσιπωμένην. ὃ μὲν Ἀν-
κέρων, καταρτῶμένην. Ἐρατοσθένης δέ, συγκείσθαι
τὴν λέξιν ἐκ τοῦ εἰλεῖν καὶ σπᾶσθαι. Inde Scholiorum
lectio ἀλλεῖσθαι emendetur. Est hic error non Erato-
sthenis, sed communis antiquorum grammaticorum;
perspexit certe verbi significationem.

Ranis.

XXIX. SCHOL. RAN. 810. multa de vocibus μείον
et μειαγωγός tradunt; quorum si minus dicta, certe
sententiae derivatae sunt ex Eratosthenis commentariis
ad hunc locum ab HARPOCRAT. p. 117. laudatis: Μείον
καὶ Μειαγωγός. — Ἐρατοσθένης δ' ἐν τοῖς περὶ κω-
μωδίας φησὶν οὕτως· Νόμου ὄντος μὴ μείον εἰσά-
γειν ἄρισμένον τινός, ἐπισκώπτοντες μετὰ παιδιᾶς πάντα
τὸν εἰσάγοντα Μείον ἔφασαν εἰσάγειν, ὅθεν τὰ μὲν
ἱερῆα Μείον προσηγορεύθη· Μειαγωγός δὲ ὁ εἰσάγων.

XXX. SCHOL. RAN. 1060. δοκοῦσι δὲ οὗτοι οἱ
Πέρσαι ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου δεδιδᾶσθαι ἐν Συρακούσαις,
σπουδάσαντος Ἰέρωνος, ὥς φησιν Ἐρατοσθένης ἐν γ'
περὶ κωμωδιῶν. Debat Eratosthenis auctoritas Blom-
fieldium a temerario conatu deterre, quo corruptum
Aeschyli Perss. 670. locum ex depravato Aristophanis
versu, Ranarum dico 1060, coniectura sua ipsius du-
ctus magis corrumpit, quamvis diserte etiam Scholiasta
monuerit, λαυοί, ὃ ἐστὶν ἐπιφώνημα πρὸς τὸν Διόνυ-
σον λεγόμενον χαρᾶς ἐπελθούσης.

XXXI. SCHOL. IBID. 1294. τῶν ψήφων λαβών] —
Ἐρατοσθένης δέ, τῶν ψευδαττικῶν τινὰς γράφειν, τῶν
ψήφων λαβών, ἵνα καὶ τὰ περιλασμένα δράματα, ἐν
οἷς τοπαράπαν τοῦτο ἡγνόηται, δοκῇ μὴ σεσολογι-
σθαι. Ψευδαττικῶν si genuinum est, referendum vi-
detur ad criticos Atticiam non peritissimos, qui spuria dra-

dramata, ipsis pro genuinis habita, ista elegantia aliquoties donarent.

Pluto.

XXXII. SCHOL. PLUTI 797. Οὐ γὰρ προπῶδες] Ἐμφρασις τοῦ Ἀριστοφανείου προσώπου· ὃ δὲ λόγος πρὸς τοὺς ἀντιτέχνους πρὸς διασυρμόν, οἱ διὰ τὸν αὐτῶν ὀβολόν (Hemsterhusio coniectura non processit; mihi non dubium est, quin legendum sit διὰ τὸ αὐτῶν κόβαλον.) ἐπειρῶντο τὸν δῆμον πρὸς ἑαυτοὺς ἐπάγειν. Καὶ ἐν τοῖς Σφηξί*) δὲ ἐσεμνύνετο, ὅτι οὐκ εἰσι παρ' αὐτῶ ἀρνα ἐκ φορμίδος. φαίνεται μέντοι τὸ τοιοῦτον οὐδ' ἀπὸ τῶν χορηγῶν γενέσθαι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν διδασκάλων, ὡς καὶ Ἐρατοσθένης ἐπισημαίνεται. Οὐ post ἀλλὰ a Dobraeo in collatione Pluti p. 13. transpositum, nec verbo φαίνεται, multo minus addito αὐτῶν congruit, et erroris altero Vespasum loco convincitur. Illud μέντοι quod offensioni fuit sæpius a grammaticis eadem qua δέ significatione usurpatur, ut a Dracone p. 27, 25. 160, 23. 162 extr. Schol. metr. Eurip. Phoen. 784. Aesch. Prometh. v. 27. Sept. Th. 103. 1082. Aristoph. Vesp. 897. Pind. Nem. IV, 81. VII, 106. unde Pollucis X, 34. lectio ab Lobeckio ad Phrynichum p. 132. sollicitata sustentatur, cum praesertim idem eodem modo VI, 76. μελικοῦττα μέντοι Τροφονίῳ proloquatur. Plura poterant etiam ex optimo quoque auctore proferri, hic tamen praetermittenda.

XXXIII. SCHOL. IBID. 1195. Ἀλλ' ἐκδόντω τις δαῖψο] Ὅτι ὁ Λυκόφρων, ὡς ὁ Ἐρατοσθένης φησὶν, ᾤκηθη πρῶτον τοῦτον δάδας ἡγηκέναι. πεποίηκε δὲ καὶ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις αὐτό. ἀλλὰ γὰρ Στράτις πρὸ ἀμφοτέρων τούτων τοὺς Ποταμίους διδάσκων εἰς Φιλύλλων ἀναφέρει τὸ πρᾶγμα.

*) Hinc Vesp. 58. post φορμίδος commate interpungendum, ut δούλω παραφύπτονται nominativi sint absoluti.

ῥμεις τε πάντες ἔξει' ἐπὶ τὸ Πύθιον,
 ὅσοι περ ἴστε, μὴ λαβόντες λαμπάδας,
 μηδ' ἄλλο μηδὲν ἐχόμενον Φιλυλλίου.

AD INCERTAS ARISTOPHANIS FABULAS.

XXXIV. SCHOL. PINDARI OL. IX, 1. Ἐρατοσθένης δὲ φησι μὴ ἐπινίκιον εἶναι τὸ Ἀρχιλόχου μέλος ἀλλ' ὕμνον εἰς Ἡρακλέα, τριπλόον δέ, οὐ διὰ τὸ ἐκ τριῶν στροφῶν συγκεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ τρεῖς ἐφ' ἑμνιάζεσθαι τὸ Καλλίνικε. Περὶ δὲ τοῦ Τήνελλα Ἐρατοσθένης φησὶν, ὅτι ὅτε ὁ κιθαριστὴς μὴ παρῆν, ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ μεταλαβὼν ἔλεγεν ἔξω τοῦ μέλους· ὁ δὲ τῶν καμαστών χορὸς ἐπέβαλε τὸ Καλλίνικε. καὶ οὕτω συνειρόμενον γέγονε τὸ Τήνελλα Καλλίνικε. ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ μέλους ἐστίν· ὦ Καλλίνικε, χαῖρ', ἀναξ' Ἡράκλειε. Ambiguam sane interpretationem verba admittunt negantis, τριπλόον, οὐ διὰ τὰ ἐκ τριῶν στροφῶν συγκεῖσθαι, numne triplicem stropham Archiloei carmini abiudicaverit; an potius istam improbarit explicationem. Verumtamen et parodi tum Agamemnonis maxime, tum Eumenidum Aeschyli, Scholiastis utrobique ἐφ' ἑμνιον observantibus, et ipse exclamationis usus necessitate efflagitante adscitus, posteriori sententiae pondus adiciunt, cum praesertim Pindarica ὁ τριπλόος νεχλάδος strophas et epodum subindicent, quod Aristarchum non latuerat. Omnino Lyrici illi ex se nata nunc in systematis, nunc in versibus extremis clausula eiusmodi passim usi videntur, commonente Sapphus exemplo apud Hephaest. p. 129, quod Bentleyus coniectura ab Hermannō Elem. D. M. p. 28. non repudiata sine causa tentavit. Potuit autem haec Eratosthenis sententia ad extremam Aristophanis Achárnenses vel Aves spectare, quantum Scholiis ibi colligere licet. Hesychius: Καλλίνικος. — καὶ εἶδος ὀρχήσεως ἐπὶ τῇ τοῦ Κερβερο ἀναγωγῇ, ubi consulendus Alberti.

XXXV. PHOTIUS: Ποῖ, ἦχος. Ποῖ, ἐγγύς, εἰς τίνα τόπον. Ἐρωτοσθένης δὲ τὸ ἐγγύς. Alberti emendavit ποῖ κῆχος, ποῖ γῆς. Hanc glossam ad Aristophanem pertinere monstrat ETYMOLOG. M. p. 682, 62. Ποῖ κῆχος] ζῆται καὶ τοῦτο, ποῖ κῆχος; εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ Ἐρωτοσθάνης. Ποῖ κῆχος; εὐθύς Σιελίας. [Brunckius fr. CXI. secure repetiit; l. cum Valcken. animadv. ad Ammon. p. 91. εὐθύς.] καὶ παρὰ Φερικράτει, Ποῖ κῆχος; καὶ εἰ μὲν παρεξηγμένον εὐρήσεις τὸ ποῖ τῷ κῆχει. Ἐρωτοσθένης δὲ λαμβάνει ἐκ ταύτης τῆς συντάξεως, ποῦ ἐγγύς, καὶ εἰς τίνα τόπον; ποῦ ἄγχος· ποῦ κῆχος. τὸ πῆ, κῆ· πῆ ἐγγύς; πῆ ἄγχος· ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ ἔναγχος· κῆχος. Ἐλλειψις ὅρα τοῦ γ, κῆχος; ἄγχος· ἔχει αὐτὸ ἐν τῷ ἔναγχος. Ἡρωδιανὸς περὶ παθῶν. Extrema inde a κῆχος, ἄγχος; usque ad ἔναγχος, male ex praecedentibus repetita, delenda sunt. Post voces τῷ κῆχει sententia quaedam grammatici, admonente dativo κῆχει, excidit, quae eadem quae Photius et Hesychius tradiderunt complexa fuisse videtur. Hesychius duplicem vocis explicationem hisce affert: Ποῖ κῆχος, εἶον ποῦ γῆς, εἰς τίνα τόπον. Ποῦ κῆχος, πῆ γῆς, εἰς τίνα τόπον. καὶ τοῦ ἄγγι. Alberti ex Etymologico καὶ ποῦ ἄγχος coniiciens prodit; mentem Lexicographi minus se perspexisse. Hoc enim volebat: quod vulgari Graecorum sermone πῆ ἄγχος significaret (legendum enim πῆ ἄγχος, κῆγχος), id rariore dialecto κῆχος pronunciari; etenim π et κ commutatis, κῆ et ἄγχος, idem quod πῆ ἐγγύς exprimentia, extrito γ et crasi adhibita, tandem κῆχος effecisse. Proinde quod Etym. M. per ἐγγύς explicat, Hesychio est ἄγγι, unde apud ipsam scribendum: καὶ ἀντὶ τοῦ ἄγγι. Ad priorem sententiam pertinet eiusdem Hesychii: Κῆχος. τόπος. καὶ ποῖ κῆχος, ποῖ γῆς; ἄλλοι κῆγχος. ultimum Eratothenicae demonstrationi debetur. Porro Moeris p. 227. κῆχος; ἀντὶ τοῦ δῆ, ἄστεινός· ubi vera est Hudsoni emendatio

tio, γῆ pro δῆ reponentis. Crasin explicat Apollōnium de Adverbio p. 596. f. Οὕτως ἔχει καὶ τὸ συνεχέστιρον λεγόμενον παρ' Ἰωσι κῆγχος (recte in excerptis p. 434. A. κῆγχος.), ὃ ἐν δυοῖς μέρεσι λόγου, Ἰωνικοῦ τε τοῦ κῆ ἀντὶ τοῦ πῆ, καὶ τοῦ μεταπεπλασμένον, λέγω τοῦ ἄγχος, ἴσως συναλημιμένον τοῦ ᾧ εἰς τὸ ἦ. Dormitavit, nisi gravem corruptelam subiit, Etymol. M. p. 512, 23. Κῆγχος, ἐπιζόημα. ἀντὶ τοῦ ποῦ. τὸ κῆ, ἡ Δωρικῶς καὶ τροπῇ τοῦ π εἰς κ· πῆγχος γὰρ ἦν. ἀπὸ τοῦ πῆ, ὃ σημαίνει τὸ ποῦ, ὡς τό, πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη; ἐκ τοῦ πῆ καὶ τοῦ ἄγχι (l. ἄγχος) γίνεται πῆγχος καὶ κῆγχος. His igitur confectis, id quidem constat eam explicationem, qua κῆγχος idem ac τόπος sive γῆ foret, ideo falsam esse, quia ποῖ nisi cum genitivo construi non poterat. Restat iam Eratosthenis ratio, expONENTIS: qua in vicinia (apud Photium enim reponendum, Ἐρατοσθένους δὲ τὸ ποῦ ἐγγύς.); quae si verum tetigerit, nunc deficientibus locis decidi nequit: mira quidem ista etymologia neminem ab ea deterrebit. Nec veriore opinor coniectura quidquam ei detrahatur; suspicor enim κῆγχος per syncopen ex κῆναχος κῆνος derivatum, idem quod κεῖθι significans, provenisse; analogia adductus vetustissimorum adverbiorum κύμβαχος, ὀψικά (ὀ., ὀπέ. Βυζάντιοι. Hesych.), τῆμος, πῦς (i. e. πός). Notissima sunt ἀλλαχῇ, ἀλλαχοῦ· πολλαχῇ, πολλαχοῦ· a nominativis in αχος desinentibus sine dubio derivata.

AD CRATINUM.

XXXVI. ATHENAEUS XI. p. 501. D. Κρατίνου δ' εἰπόντος ἐν Δραπέτῳ· Δέξασθε φιάλας τάςδε βαλανειομφάλους· Ἐρατοσθένους ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ περὶ κωμῳδίας τὴν λέξιν ἀγνοεῖν φησι Λυκόφρονα· τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι· εἰς δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀρμόδμως παίζονται. Repetierunt Asclepiades et Didymus, qui etiam Lycophro-

nis sententiam, mirum quantum absurdam, conservavit. Cf. Hesychii βαλανιομφάλους, Ruhnkenique eustetarium.

XXXVII. HESYCHIUS: Παρ' αἰγείρου θεά. Ἐρατοσθένης φησὶ, ὅτι πλησίον αἰγείρου τινὸς θεῆς αἰγείρος δὲ ἐστὶ φυτοῦ εἶδος ἑγγύς τῶν ἱκρίων. ἕως οὖν τούτου τοῦ φυτοῦ ἐξετείνετο καὶ κατεσκευάζετο τὰ ἱκρία, ἃ ἐστὶν ὀρθὰ ξύλα, ἔχοντα σανίδας προσδεδμενὰς εἰς βαθμούς, ἐφ' οἷς ἐκαθέζοντο, πρὸ τοῦ κατασκευασθῆναι τὸ θέατρον. MS. παραιγείρον θεά. Idem Αἰγείρου θεά. αἰγείρος ἦν Ἀθήνησι πλησίον τοῦ ἱεροῦ, ἔνθα πρὶν γενέσθαι θέατρον τὰ ἱκρία ἐπήγνυνον. et v. θεά παρ' αἰγείρω. ubi vid. Alberti. Cum apud Aristophanem παρὰ cum genitivo apud nusquam significet, utrobique, adiuvante MS., legendum παρ' αἰγείρον, ex Photio et Anecd. Bekk. p. 354, 25. Αἰγείρου θεά καὶ ἡ παρ' αἰγείρον θεά. Ἀθήνησιν αἰγείρος ἦν, ἥς πλησίον τὰ ἱκρία ἐπήγνυντο εἰς τὴν θεάν (non accurate dictum), πρὸ τοῦ θέατρον γενέσθαι. οὕτω Κρατῖνος.

AD EUPOLIN.

XXXVIII. CICERO AD ATTICUM VI, 1. Quis enim non dixit, Εὐπολὺν τὸν τῆς ἀρχαίας ab Alcibiade navigante in Siciliam deiectum esse in mare? Redarguit Eratosthenes: affert enim, quas ille post id tempus fabulas docuerit; num idcirco Duris Samius, homo in historia diligens, quod cum multis erravit, irridetur? Locos de Eupolidis morte praeter Petavium ad Themistium recenset Boëssius Miscell. p. 346.

AD PHERECRATEM.

XXXIX. HARPOCRAT. p. 119. Μεταλλεῖς, Ἀσσίας ἐν τῇ πρὸς Διοχάρη, εἰ γνήσιος. οἱ μέταλλα ἐργαζόμενοι μεταλλεῖς ὀνομάζονται. ἔστι δὲ καὶ δράμα Φερεκράτους Μεταλλεῖς, ὅπερ Νηόμαχόν φησι πεποιηκέναι Ἐρατοσθένης ἐν ἐβδόμῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. His coniungendum:

XL. PHOTIUS: *Εὐθὺ Λύκειον*, τὰ εἰς *Λύκειον*, ὅθεν Ἐρατοσθένης καὶ διὰ τοῦτα ὑποπτεύει τοὺς *Μεταλλεῖς*. Qui Photium Platonis locum quendam respexisse putat, mutila tamen glossa, Ruhnkenius ad Timaeum p. 127, non satis caute ita sensit. *Εὐθὺ Λύκειον* recte ille explicabat εἰς *Λύκειον*, explicationisque indicem prae misit articulum: vid. Pierson. praef. ad Moerin p. 31. Plane eundem errorem idem Ruhnkenius admisit ad Tim. p. 59, apud Photium, εἰς ὀλβίαν, ὡς εἰς μακαρίαν, τὸ εἰς ἄδον, exhibentem, ἢ εἰς ἄδον reponens. Ammonius, de hac ipsa voce *εὐθὺ* disputans, ubi ait p. 62. τὰ εὐθὺ ἐτίθεσαν, τὰ ἐφ' ὁδοῦ τῆς τελευτῆς ἐπὶ τινος τόπου, in offensionem Valckenarii incurrit. Mirum profecto, usum hunc grammaticorum frequentissimum (quo duce v. c. in Ammonio p. 103. ὀλίγην τὴν μικρὰν restituas. et p. 127. εἰ οὐκ ἔστι σταφυλὸς ἀρσενικόν, διαφέρει δὲ τῷ σημαινόμενῳ σταφυλῇ ἢ ὀπώρα, ὅντως ὀξύνεται, pro vulgatis, εἰ — σημαινόμενῳ, ἢ σταφυλῇ, ὀπώρα δέ, ὅ, ὁ.) hunc igitur usum viros eruditos male habuisse. At quis tandem, ut his utar, pervagatissima Grammaticorum loca de eodem genere deprompta, veluti ἡ Κρητικὴ ἢ καὶ πυρόβλη, quibus complendis homines docti non satis perspecte λεγόμενος et similia ingerunt (vide quos indicat Schaeff. ad Gregor. Cor. p. 459.), ista tot loca tantos viros fugiase arbitretur? Sed Valckenarius (v. ad Schol. Enrip. Phoen. 342.) postmodo veriora secutus est. Etiam Lobeckius, dum ad Phrynich. p. 144. Photij verbis abutitur, aliud agebat. Iam Eratosthenis crisin vere et ingeniose excogitatam esse, id indicium est, quod nondum exemplum vocis *εὐθὺ* cum accusativo constructae prolatum fuit. Inter fragmenta autem ex spuria fabula prolata equidem nonnisi duo repperi, quae adulterinam arguant: primum apud Erotianum p. 56. ἀρμῶϊον ἢ ἰσυχῇ, μικρῶς, ὡς καὶ Περιεργάτης ἐν Μεταλλεύσει

(editur *Μεταλλούσιν*); alterum in proluxa eaque non inficeta lacinia Athenaei VI. p. 269. B. τὰ δὲ μὴλ' ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν ἰδεῖν: qualis locutio tragicum decet, a comitorum autem sermone, cum parodia non quaeritur, abhorret. At vero id fragmentum magnam partem ex Teleclidia versibus paullo ante memoratis concinnatum fuit; arguit expilatorem *αιαν* versus 28. ad Aristophaneam effectus:

ἀργίως

ἤβυλλωσαι καὶ τὰ ῥόδα κακαρμένα.

Ceterum eiusdem Eratosthenis de alia Pherecratea indicium esse videtur, quod attigit Athenaeus VIII. p. 364. A. Τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιημένος, εἴτε Φερεκράτης ἐστίν, εἴτε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικός, ἢ ὅστιςδήποτε.

AD INCERTOS COMICOS.

XLI. DIOGENES LAERT. VII, 5. Καὶ πρότερόν γε Στωϊκοὶ ἐκαλοῦντο οἱ διατρέβοντες ἐν αὐτῇ (sc. τῇ ποιικίῃ στοᾷ) ποιηταί, καθά φησι καὶ Ἐρατοσθένης ἐν ὁγδόῃ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας. Hesychius: Στωϊκοί. οὐ μόνον οἱ ἀπὸ Ζήνωνος φιλόσοφοι, ἀλλὰ καὶ τινες Γραμματικοί.

XLII. HESYCHIUS: Ῥοίκον κριδοπομπία. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων, βασιλέα τοῦτον αἰχμάλωτον γενόμενον, εἶτα ὑποστρέψαντα πρὸς ἑαυτόν, τῇ πόλει Ἀθηναίων κριθὰς ἐκπέμψαι φησὶν. Ad Hesychii Ἀφροδῖτος. — ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθούντα γεγραφεὶς Παιάνισον ἄνδρα τὸν θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν Κύρῳ λέγει. Sopingius cum Meursio de Cyprio p. 27. Eratosthenem indicari putat, oblitus, istam appellationem scriptori ignoto vel incerto, non Eratostheni convenire. Hesychii locum repetiit Suidas, ita tamen, ut vestigia veri verborum intellectus reliquerit: Ῥοίκον κριδοπομπία. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ θ' φησι, βασιλέα τοῦτον αἰχμάλωτον γενόμενον, εἶτα ὑποστρέψαντα εἰς ἑαυ-

τὸν, τῇ πόλει Ἀθηναίων κριθὴν ἐκπέμψαι. Nimis creduli et Hesychii interpretes, et Fellus ceterique Amathusiorum opus Nostro adiudicarunt, ipsa vocabuli forma operi indicando minus legitima errorem coarguente. Afferuntur enim nonnisi *Ναξιακά*, *Μιλησιακά*, *Λυδιακά*, *Βιθυνιακά*, *Δηλιακά*, *Θηβαϊκά*, *Αἰγυπτιακά*, et quae huius sunt generis; ὁ τὰ *Κύπρια ποιήσας* nihil huic rationi repugnat. Accedit, ut plane fidem excedat, de Amathunte, non ignobili illa urbe, neque vero ita insigni, ut libris quis describeret, Eratosthenem, virum breviloquentem (conferantur, quae ad finem Geographi-
corum prolata sunt), ipsis novem opusculis disseruisse, tacente Strabone, qui paucis oppidum memoravit; ac prorsus improbable est, locutum de Rhoeci donario eum *κριδοπομπία* voce facinus designasse, adeo insueta, ut Lexicographos nostros fugerit, quae quidem aperte speciem dicterii a comico compositi praeferat. Verum Hesychii explicatores talium non adeo curiosi, utrum quid recte an secus expositum sit, negligere solent. Ita igitur Hesychius interpungendus: *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ δ', τῶν Ἀμαθουσίῳ βασιλέα τοῦτον* —, glossa comico attributa, istam Rhoeci ignorabilem liberalitatem (frumenti ab hoc praeter alios Atheniensibus donati meminit Henusterhus. apud Dobraeum ad Pluti 178.) passim a civibus pro more iactatam cavillanti. Ac si expendas, ex libro nono locum ad Aristophanem spectantem afferri, hoc quoque fragmentum eidem festivissimo poetae non immerito vindicaveris. De re consideranda Hipponax ap. Strab. VIII. p. 340 f. *Ἀμαθουσίῳ πυρόν* memorans. Ceterum libri cuius partem nonum hoc opusculum constitueret indicium Hesychius non magis quam Suidas omisisse putandus est, tum ob insignem operis illius famam, tum quia tantus librorum numerus nisi ad commentarios de antiqua comoedia pertinere non poterat. V. infra ad fr. XLIV.

XLIII. IDEM: Ἀλκαόν. ὄπλον ἢ ἀλεξίφάρμακον
φυτόν. Ἐρατοσθένης δέ, ὄνομα εἶναι τινος ἀνθρώπου
κωμωδουμένου. Ἀλκαίον ex ordine litterarum legunt
et de Alcaeo comico intelligunt.

XLIV. PRIORIUS: Εὐκλεία, καὶ τὰ ὅμοια; μακρὰ
ἢ τελευταία. καὶ παροξύνεται, ὥσπερ καὶ Ἐρατοσθένης
ἐν ἱβ' περὶ . . . Alberti indice auctorum apud Pho-
tinum et ad Hesych. v. supplendum videtur ex Athen.
XI. p. 501. D. κωμωδίας. Potius corruptelam voci περὶ
ad sequentia fortasse quae exciderunt trahendae conice-
rem subesse: κωμωδίας enim excidisse non ita verisi-
mile est. De ista in excitandis titulis brevilloquentia,
qua etiam Callimachi Αἴτια passim per libros unice de-
signantur, modo fuit dictum *).

XLV. IDEM: Σάμακα, Ἐρατοσθένης ἀπέδανε,
τὸν φορμόν. Hesychius: Σάμαξ. — οἱ δὲ φορμόν.

XLVI. ETYMOLOG. M. p. 529, 39. καὶ κατὰ κόρ-
ρης, λέγεται τὸ τὴν σιαγὸνα πληῖσαι. ὁ δὲ Ἐρατοσθέ-
νης ἄπυσαν τὴν τῆς κεφαλῆς πληγὴν. κόρην γὰρ τὴν
κεφαλὴν λέγεσθαι φησι, μεταβεβλήσθαι δὲ τὸ α̅ εἰς τὸ
ρ̅ Αἰτικῶς, ὡς ἐπὶ τῆς μυρρίνης καὶ τοῦ ταύρου· ἔστι
γὰρ μυρρίνη καὶ ταυρός. Atticismum de recentiore At-
tica dialecto intellige, qualem etiam Moeris passim signi-
ficat. Pro ἄπυσαν Etymol. Gudianum p. 303, 31. et
Anecd. Bekk. p. 255. praebent ἄπασαν quod coniecerat
Sylburgius. Ad vocem κόρη de capite usurpatam quae-
dam dedit Blomfield, ad Callimachi h. Dianae 78. Ce-
terum Eratosthenis sententiam praecipere videtur Pol-
lux II, 40.

XLVII. ATHENAEI IV. p. 140. A. Didymus: Τῆς
δὲ κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Φιλύλλιος
ἐν ταῖς Πόλεσιν, Ἐπίλυκός τε ἐν Κωραλίσκῳ, λέγων

*) De hoc Eratosthenis praecepto alibi data opera plura pro-
porata.

οὕτως· πότε ἂν κοπίδ' οἰώσῃμαι (Schweighauseri quoque capitale est commentum οἰώσῃμαι) ἐν Ἀμυνκλαίον, παραγγέλλουσι βάρανες πολλοὶ κἄρτοι καὶ ζωμὸς μέλα αἰδύς. διαρρήδην λέγων, μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι· τοῦτο γὰρ οἱ βάρανες δηλοῦσιν· οὐχὶ τολύπας, ὡς φησι Δυκόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης. Casaubonus ita coniecit; ὅπότεν κοπίδαι οἰᾶμαι (sic) ἐν Ἀμυνκλαίον ἱερὸν, ὅπερ ἀγγέλλουσι βάρανες πολλοὶ καὶ ἄρτοι καὶ ζωμὸς μέλα αἰδύς. Monet idem Casaubonus, verbis Hesychii (βάρανες τὰ προφυράματα τῆς μάζης. — δηλοῖ δὲ καὶ τὴν τολύπην. Βάρβαξ (digammo illata). — καὶ φύραμα στοργγύλον, ἂν οὐ αἱ μάζαι γίνονται. καὶ ἐρίων τολύπαι.), quid appellarit Eratosthenes προφυράματα τῶν μαζῶν intelligi, universam nimirum massam, quae in mactra subacta est, priusquam in plures mazas dividatur. Eratosthenis explicatio, utpote accuratius rem circumscribens, prae illa Didymi vera videtur. Sed haec in clariore ponere luce aliorum sit, maximeque docere, quis fuerit Epilycus, homo ignorabilis, et quomodo istud fragmentum componatur.

XLVIII. PLINIUS XXII, 43. Scolymon quoque in cibos recipit Oriens, et alio nomine limonium appellat. Frutex est, nunquam cubitali altior, cristisque foliorum ac radice nigra, sed dulci: Eratostheni quoque laudata in pauperis coena. Memorat Epicharmus ap. Athen. II, p. 71. A., omninoque verisimile est, ab Eratosthene eam vocem fuisse explicitam, cum ipso fragmento apud Hesychium vile cibi genus, quo quis sese iactarit, designetur. Ita ille: Κομψεία. ποικίλη λαλιά, καὶ πανουργία. ἢ οἱ κρόλισμοι. ἐνιοὶ τὰ τῶν κοσσύφων κρέη (sic). οἱ δὲ γένος λαχάνων, ὅπερ τινὲς ἱπποσέλινον ἢ σμυρνίον. Perspicue expositionem haec glossae comicae, et propriam vocabuli vim, et eum significatum, qui poetae dicto conveniat, exhibentem, quae glossa de homine non sa-

tis insigni adhibita fuit, continent: potuit tamen Hemsterhusius Hesychium non levis insimulare erroris, Ut enim nihil sive virtutum sive vitiorum extabat, quod Athenis non reperiretur, ita ne talis quidem iactantia insolens fuisse videri debet. Videndus omnium, instar Aristophanes Eccles. 431 sqq.

*Μετὰ τοῦτον Εὐαίων ὁ δεξιότατος
παρήλθε γυμνός, ὡς εἶδόναι τοῖς πλείοσιν,
αὐτός γε μεμπούφασκεν ἱμάτιον ἔχειν.*

Deinde conferendus idem Vesp. 1307.

*οὗτος, ἂν γ' ἐγὼ ποτ' εἶδον ἀντὶ μήλον καὶ ῥοᾶς
δραπνοῦντα μετὰ Δωγόρου,*

XLIV. EUSTATHIUS AD OD. β. p. 1445, 41. = 96, 5.
*ἧτα κυρίως κατὰ Ἑρατοσθένην ὀσπρίων καλᾶμαι. καὶ
δυσυλλάβως ἐν συναιρέσει ἧτα, ὡς καὶ Φερικράτης τὴν
γαστέρ' ἦσαν κἀχύρων σεσαγμένους. Εἰοτίαι; Ἡία, τὴν
τῶν ὀσπρίων καλᾶμην. οὕτως Ἑρατοσθένης.*

L. AMEODOTA BEKK. p. 215. *Ἀποκήρυκτος ὁ ἐπὶ
ἀμαρτήμασιν ἐκπεσὼν τῆς πατρῴας οἰκίας ἐμποίητος
δὲ ὁ ἐτέρω δοθεὶς εἰσποιήσασθαι. οὕτως Ἑρατοσθένης,
Similia Ammonius p. 19. ad quem vid. Valckenarius
Animadv. I, 6. Intpp. Moeridis p. 83 sq. Ex Erato-
sthenis igitur commentariis discrimen quod grammatici
inter utrasque voces constituunt provenit.*

LI. ATHENAEUS XI. p. 499. E. postquam de triplici
vocis *λάγυρος* genere exposuit, argumenta sua hisce con-
cludit: *Ἑρατοσθένης δὲ φησι, λέγεσθαι τὴν πέτασον
καὶ τὴν στάμνον ὑπὸ τινων.* Nondum de hoc loco
propositum est, quod operae pretium faciat denuo rela-
tum. Si enim quod in promptu lacunam ponis, non
adeo perspicitur, quam adductus caussa, τοῦ *λάγυρος*
genus femininum confirmaturus, nomen *τὴν πέτασον*
potuerit Eratosthenes adiungere: quod neque a signifi-
cationis societate commendaretur, neque, si modo varia
vocabula generis feminini, secundae declinationi adscri-

pta, comparanda erant, iste usus longe rarissimus voc. *πέτασος* commemorari deberet. Proinde verbis *τὴν πέτασον* mendum non facile eluendum inhaerere iudicaverim.

LII. ATHENAEUS II. p. 41. D. Ἀθηναῖοι δὲ μετάκρας καλοῦσι τὸ χλιαρόν· ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν, ὕδαρές φησι, καὶ μετάκρας. Duplex hic datur explicationis via, prior, ut ex Eratosthenis dicto Atheniensium usus comprobetur; altera, ut explicitum id vocabuli ab insigni Critico censeatur. Istam Petitus elegit, emendatione allata, ὕδωρ ῥέει καὶ μετάκρας, omnino nisi καὶ obstitisset Schweighauseri nactura assensum, usquequaque illa pravissima. Nihilo melius idem Athenaei editor, ὕδωρ ρεῖ φύσει μετάκρας, coniecit, adiuvari aese opinatus codicis A. interpunctione, Ἐρατοσθένης, φησὶν ὕδαρῇ (sic), memorata Animadv. T. I. p. 604. Eratosthenes, genuini licet Atticismi potitus, cuinam tandem normam praestare visus est Attici sermonis? Qui si vocem ita interpretatus fuit, ὕδαρές καὶ μετάκρας, quae ex more Grammaticorum significarent, ὕδαρές, quod idem est ac μετάκρας· non potuit certe illud ὕδαρές, tepidum nunquam designans, ad alterum aequiparari. Sed Epitomator aut turbavit, aut lacunâ fecit damnum. Quae enim Athenaeus proposuerat, ipse satis perspicue, ut omnis removeatur dubitatio, tradit libro III. p. 123. E. Τὸ δὲ χλιαρόν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάκρας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεί. Ἀλεξίς δ' ἐν Λοκροῖς.

αἱ δὲ παῖδες παρέχον,

ἡ μὲν τὸ θερμόν, ἡ δ' ἑτέρα τὸ μετάκρας.

Καὶ Φιλήμων ἐν Κορινθίᾳ. Ἀμφίς δ' ἐν Βαλανεῖῳ.

ἀνεβόησ' ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμόν, ἄλλος μετάκρας.

Iam demonstrat ista Ἀλεξίς δ', testante locorum indole, aliam vocis vim, nimirum frigidam aquam calidae admixtam, significari. Atqui humorem frigidum

idem indicabat ὕδαρες· vide quas enumeravit Blomfield glossario Agam. 771. Quod si confertur Hesychius, μεταίρας declarans, τὸ εὐκρατον ὕδωρ, ἢ χλιαρόν, cum Photianis: μεταίρας, τὸ εὐκρατον ἢ τὸ ψυχρόν· Φελλύλλιος· non potest amplius dubitari, quin ad eum ipsum Philyllii locum commentariis suis Eratosthenes alterum adsciverit vocabulum. Epitomae locum corrigat a codicibus instructor; interim, si Philyllii sententia voci ὕδαρης obiter explanandae admovebatur, hanc fere in modum constitueris, indicis lacunae praefixis: *** καὶ Ἐρατοσθένης φησὶν ὕδαρες καὶ τὸ μεταίρας· posterius quidem φησὶ non poterit observari ad Geogr. p. 100. defendi.

VII. DE CHRONOGRAPHIIS.

Opus de Chronographiis cum appendice sua de Olympionicis singulari volumine et tempora quam accuratissime disposita, et facta inprimis memorabilia, prae ceteris fata eruditorum hominum, persequebatur: nondum enim antiqui, nedum Eratosthenis ingenium, ad annos ab rebus gestis seiungendos delapsi erant. Priorem partem duo tantummodo auctores*) nominatim designant, Dionysius Halicarnassensis, *χρονογραφίας*, Harpocratio, *περὶ χρονογραφιών* commemorans (Syn-cellus enim nullum affert momentum), quorum index posterior, collata Hesychii significatione in Polemonis causa prolata p. 4, genuinus videbitur. Librum quidem laudavit Dionysius, in consilium saepenumero adhibuit Apollodorus, eodem quo in Geographicis compilandis instituto alienam intermiscens doctrinam. Eratosthenes tamen minus quam pro molestia et difficultatibus illius argumenti gloriae videtur reportasse; verum ne hic quidem diligentiam aut acumen viri desideres consuetum: quin et Graecorum et Aegyptiorum historias illic complexus est.

Iam Graeciam haecce fragmenta attingunt:

*) Feltus Eratosthenem de Chronographis, quem librum a Chronologia seiunxit, a Clemente Stromatum libro primo, nescio unde, afferri dicit.

I. CENSORINUS c. 21. Secundum tempus a cataclysmo priore ad Olympiadem primam. — Secundum non plane quidem scitum, sed tamen ad mille circiter et IOC. annos esse creditur, a priore scilicet cataclysmo — anni circiter CCCC., hinc ad Olympiadem primam paullo plus CCCC. Quos solos, quamvis mythici temporis postremos, tamen quia a memoria scriptorum proximos, quidam certius definire voluerunt. Et quidam Sosibius scripsit, esse CCCXCV., Eratosthenes autem, septem et CCCC.

II. CLEMENS ALEXANDR. STROM. I. p. 336. B. Ἐρατοσθένης δὲ τοὺς χρόνους ὧδε ἀναγράφει· Ἀπὸ μὲν Τροίας αἰώσεως ἐπὶ Ἡρακλειδῶν καθόδου, ἔτη ὀγδοήκοντα· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν κτίσιν, ἔτη ἐξήκοντα· τὰ δὲ τούτοις ἐξῆς, ἐπὶ μὲν τὴν ἐπιτροπίαν τὴν Λυκούργου, ἔτη ἑκατὸν πεντήκοντα ἑννέα· ἐπὶ δὲ προηγούμενον ἔτος τῶν πρώτων Ὀλυμπίων (Ὀλυμπιάδων, credo), ἔτη ἑκατὸν ὀκτώ· ἂψ ἥς Ὀλυμπιάδος ἐπὶ τὴν Ξέρξου διάβασιν, ἔτη διακόσια ἑννεήκοντα ἑπτὰ· ἂψ ἥς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἔτη τεσσαράκοντα ὀκτώ· καὶ ἐπὶ τὴν καταλύσιν καὶ Ἀθηναίων ἦνταν, ἔτη εἴκοσι ἑπτὰ· καὶ ἐπὶ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, ἔτη τριάκοντα τέσσαρα· μεθ' ἧς ἐπὶ τὴν Φιλίππου τελευτὴν ἔτη τριάκοντα πέντε· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μεταλλαγὴν, ἔτη δώδεκα. Anonymus Vita Homeri ap. Galeum opusc. myth. p. 284. κατὰ τὴν Ἰώνων ἀπομίαν, ἥτις ὕστεραι τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου ἔτεσιν ἐξήκοντα, τὰ δὲ περὶ τοὺς Ἡρακλείδας λέιπεται τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. Deinde PLUTARCHUS Lycurgi initio: οἱ δὲ ταῖς διαδοχαῖς τῶν ἐν Σπάρτῃ βασιλευκότων ἀναλεγομένοι τὸν χρόνον, ὥσπερ Ἐρατοσθένης καὶ Ἀπολλόδορος, οὐκ ὀλίγοις ἔτεσι πρᾶσβύτερον ἀποφαίνουσι τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος. Nodum gladio expedit Timaeus

εις τὴν συναγωγὴν τῆς ἀρχαιολογουμένης ἱστορίας, δε-
σιν ἀποφαίνει δυοὶ καὶ τριάκοντα καὶ τετρακοσίους ὕπερ-
ροῦσαν τῶν Ἰλιακῶν. ὁ δὲ χρόνος οὗτος ἀναμετρηθεὶς
ταῖς Ἐρατοσθένους χρονογραφίαις κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος
πίπτει τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος. ὅτι δὲ εἰσιν οἱ κα-
νόνες ὕψις οἷς Ἐρατοσθένης κίχρηται, καὶ πῶς ἂν τις
ἀπειθύνει τοὺς Ῥωμαίων χρόνους πρὸς τοὺς Ἑλληνι-
κοὺς, ἐν ἑτέρῳ δεδήλωται μοι λόγῳ. Dionysium com-
pilavit SYRCELLUS inde supplendus p. 194. init. Καὶ Πάρι-
κος δὲ Κάτων, ἀνὴρ φιλόπονος περὶ συναγωγὴν τῶν
ἀρχαιολογουμένων ἱστοριῶν, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ χρόνους
ὑστερον υλβ'. οὗτος δὲ ὁ χρόνος κατὰ τὴν τοῦ Ἐρατο-
σθένους χρονολογίαν τῷ πρώτῳ ἔτει συμπίπτει [τῆς
ἐβδόμης] Ὀλυμπιάδος. Praeterea SOLINUS, sed minus
accurate, c. 1, 27. Eratosthenem excitavit: Cinclo Ro-
mam duodecima Olympiade placet conditam, Pictori
octava, Nepoti et Lutatio opinionem Eratosthenis et
Apollodori comprobantibus Olympiadis septimae anno
secundo. Apollodori mentio Heynium fugit.

VI. Ἡσιόδου καὶ Ὀμήρου ἀγών p. 327. ed.
Heinsii = 242. Robins. postquam Alcidas auctore ab
Amphiphane et Ganactore Phega filii eorum hospitem
Hesiodum utpote stupri ipsorum sorori illati apud
eos suspectum, interfectum esse tradiderat, pergit:
Ἐρατοσθένης δὲ φησιν, ἐν Ἀνδραπόδῳ (vulgo Ἐνη-
πόδῳ) Κτίμενον καὶ Ἀντιφον τοὺς Γανύκτορος ἐπὶ
τῇ προειρημένῃ αἰτίᾳ ἀνελθόντας σφαγιασθῆναι δε-
σμοῖς (adde τοῖς) ξενίοις ὑπὸ Εὐρυκλείους τοῦ μάντεως
τὴν μέντοι παρθένον, τὴν ἀδελφὴν τῶν προειρημένων,
μετὰ τὴν φαρὰν ἑαυτὴν ἀναρτῆσαι· φθαρῆναι δὲ ὑπὸ
τινος ξένου, συνόδου τοῦ Ἡσιόδου, Δημάδους ὄνομα,
ὃν καὶ αὐτὸν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τῶν αὐτῶν φησιν. Le-
gendum, ὑπὸ τῶν ἀστῶν: mendum non adeo frequens
ex Dionysio Halic. P. Leopardus Em. I, 16, ex Euripide
Valckenarius, ex Aristophanis Thesmoph. 641.

Brannchius sustulerunt; cuius poetae alius quoque locus eadem medela (ἄσκα) redintegrandus erat, Eccles. 761, ubi novissimus interpres insigniter coecutiit. Haud scio an eadem labes Athenaeo sit detergenda X. p. 426. E. Καὶ τὴν Ἥβην δὲ τινες ἀνέπλασαν οἶνοχοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια: Deos certe non potuit sic simpliciter αὐτοῖς significare; quocirca legendum videtur, αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, διὰ τὸ ἡ. κ. τ. ο. Certissime tamen ita est restituendus Lucianus Reviv. 34. p. 603, 53. Sed Ἐνηπόδω illud, cui de suo, ut videtur, Ἀνδραπόδω Robinsonus substituit, tentationem experiebatur Lucae Holstenii, ad Steph. Byz. v. Ἀστυ vulgatam lectionem Ἡργόνω, in Miscell. Observ. N. II. p. 118 sq. idem nostris reddendum testi commonentis. At etiamsi Ἡργόνω non esset falsum vocabulum, tamen illo in poematio istiusmodi de Hesiodo narratio locum suum nusquam poterat obtinere. Ego, cum Hesiodum et secundum Eratosthenem, et plerosque vetustos grammaticos, Homero multo recentiore fuisse constet, neque historicae si qua ea est veritati repugnare, neque ab receptis litteris nimium mihi recedere videor, reponendo: ἐν ἐννάτῃ Ὀλυμπιάδι (ἐν ἡ. ο. π. δ. ω). Hanc ubi historiam tangit Pausanias IX, 51. p. 772, aperte fallitur, tradens: ὅτι μὲν γὰρ οἱ παῖδες τοῦ Γανυμέτορος, Κτίμενος καὶ Ἀντίφορος, ἔφυγον εἰς Μολυκρίαν ἐκ Ναυπάκτου διὰ τοῦ Ἡαιόδου τὸν φόνον, καὶ αὐτόθι ἀσεβήσασιν ἐς Ποσειδῶνα ἐγένετο τῇ Μολυκρίδι (AI immuta in AI) σφίσις ἡ οἰκή, τὰς μὲν καὶ οἱ πάντες κατὰ ταῦτά εἰρήνασι.

VII. DIOGENES LAERT. I, 119. Ἀνδρῶν δ' ὁ Ἐπίσιος δύο φησὶ γεγονέναι Φερεκίδας, Συρίους, τὸν μὲν ἀστρολόγον, τὸν δὲ θεολόγον —. Ἐρατοσθένους δ' ἔστι μόνον, καὶ ἕτερον Ἀθηναίων γενεαλόγον. Verisimilem Eratosthenis sententiam Salmasius, cuius diffusa

extat de Pherecyde disputatio, Plin. Exercitt. I. p. 594. init. reiecit,

VIII. HARPOCRATIO p. 77. *Εὐήνος, Ὑπερίδης ἐν τῷ κατ' Αὐτοκλείους. δύο ἀναγράφουσαν Εὐήνους ἐλεγείον ποιητὰς, ὁμωνύμους ἀλλήλοις, καθάπερ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ περὶ Χρονογραφιῶν, ἀμφοτέρους λέγων Παρίους εἶναι· γνωρίζεσθαι δὲ φησιν τὸν νεώτερον μόνον. Μέννηται δὲ θατέρου αὐτῶν καὶ Πλάτων.* Locis nempe, quos praestabit nota ad Phaed. 10. Eadem fere Snidas. Horum seniore Socratis aequalem, iuniorē ipsiūs Eratosthenicae aetatis opinatur Goeller. ad Philistum p. 118. Manifestam ineptiam, abunde illia, *γνωρίζεσθαι δὲ φησιν τὸν νεώτερον μόνον*, coargutam, vel indicasse sufficit.

IX. VITA EURIPIDIS POST BACCHAS ELMSLEJI: *ἐτελεύτησε δὲ, ὡς φησι Φιλόχορος, ὑπὲρ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονώς· ὡς δὲ Ἐρατοσθένης, οὐ.* Hoc verum.

X. SORANI VITA HIPPOCRATIS ap. Fabric. Bibl. Gr. XII. p. 675. ed. pr. *μνημονεύει δὲ τῆς γενεαλογίας αὐτοῦ Ἐρατοσθένης, καὶ Φερεκύδης, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Ἀρείος ὁ Ταρσεύς.* Hic quoque locus Apollodori apud Heynium desideratur.

XI. PLUTARCH. DEMOSTH. p. 850. B. *ἐπεὶ τόλμαν γε καὶ θάρσος οἱ λεχθέντος ὑπ' αὐτοῦ (a Demosthene) λόγοι τῶν γραφέντων μᾶλλον εἶχον, εἴ τι δεῖ πιστεῦειν Ἐρατοσθένη καὶ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ καὶ τοῖς Κωμικοῖς, ὧν Ἐρατοσθένης μὲν φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς λόγοις πολλοῦ γεγονέναι παράβακον.*

XII. IDEM p. 860. B. de eodem Demosthene: *Ἐρατοσθένης δὲ καὶ αὐτὸς ἐν κρίκῳ φησι κοῖλῳ τῷ φάρμακον φυλάσσειν, τὸν δὲ κρίκον εἶναι τοῦτον αὐτῷ φόρημα περιβραχιόνιον.* DECIM ORATORUM VITAE p. 847. B. *Ἐρατοσθένης δὲ, ἐκ πολλοῦ δεδοικὸτα Μακεδόνας περὶ τῷ βραχίονι κρίκον περιεῖσθαι πεφαρμαγμένον.*

De utroque loco ita censet Heerenius de fontibus et auctoritate Vitt. Plutarchi p. 90, Eratosthenes num peculiarem de Demosthene librum ediderit incertum esse; inter sexcentos tamen quos ediderit commentarios unum etiam Demostheni eum consecrasse, probabile saltem videri. At vero sexcentos Eratosthenem libros protulisse, plus quam rhetorica amplificatio est, siquidem opera quae quidem re vera prodierint ne denarium quidem numerum excesserunt. Deinde etiamsi per multa ille reliquerit, non ideo novum ei statim ingenii fetum attribuerim. Longe enim alia mente, quam recentioris aevi homines complures, cum ii scripserunt, qui ab antiquae Graeciae temporibus non nimis distabant, tum Eratosthenes: qui si quam rem semel attigissent, nondum super isto argumento libros extuderunt, sed perspecto demum, ad multa litterarum genera vim inde non vulgarem exerceri, mentis condiderunt monumenta; inter recentiores autem tot de quocunque campo volumina conficiuntur, ut litteras immensum quantum utique promotas fuisse non possis admirari. Verumtamen his missis, quid tandem Plutarcheis fragmentis inest, quo novum opus iure colligatur? Posterius profecto, utpote de morte Demosthenis exponens, aperte Chronographiis congruit: at ne alterum quidem accuratius rem exploranti ab illo argumento quomodocunque abhorreere videatur. Pleraque enim paucarum quae de chronologico Eratosthenis libro reliquiae huc pervenerunt historiam litterarum spectant, mentione vel minus celebrium auctorum, veluti Euenorum, iniecta. Iam vero, si non Eratosthenis nomen, at certe Apollodori exemplum, geographica historii ex genere litterato coniuncta proponentis, satis commonefacit, Chronographias et rerumpublicarum fata, et doctrinarum artiumque origines ac progressus, per illustrissimos scriptores designantes, memoriae consecra-

visse. Huc accedit, quod causa utcumque probabilis de eo, cur Eratosthenes super ipso oratorum principe singularem libellum composuerit, non potest ulla praetexti. Quibus sic diremtis, altera quaestio eadem via deciditur, eam dico, quam sequentia de Alexandro Macedone fragmenta pepererunt. Illinc enim historiam Eratostheni elaboratam, quae in rebus gestis celeberrimi regis versaretur, statuerunt Ste — Croix (*Examen critique des historiens d'Alex.* p. 52.), Schmiederus praefat. ad Arriani *Exped. Alex.* p. 33, hic quidem absurdo usus argumento, ad Arrianea *καθ'απὸρ Ἐρατοσθένους ἱστορίας* pertinenti, aliiue. Mirere his omnibus Harlesium ad Fabricii *Bibl. Gr.* IV. p. 127. acutius vidisse. Si quis enim distincte commentarium istum de Alexandro commemoraret, esset sane quod ambigeretur, cum praesertim ob geographicas suas disquisitiones praecipuam viro insigni curam insumpsisse, Nostrum minime verò distaret. At cum Chronographiae ut indicatum est tales fuerint, ut etiam proxime subiungenda recipere potuerint, nihil opinor eidem operi assignare prohibuerit. Sunt igitur haec:

XIII. PLUTARCH. ALEXANDRO p. 665. E. *ἡ δὲ Ὀλυμπιάς, ὥς Ἐρατοσθένους φησὶ, προέμπευσα τὸν Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὴν στρατείαν, καὶ φράσασα μόνῳ τὰ πρὸς τὴν τέχνησιν ἀπόρρητον, ἐκέλευεν ἄξια φρονεῖν τῆς γενέσεως.* Schmiederus praef. l. l. p. 32. hanc suam ut erat acutus sententiam patefecit, Plutarcho sese collato aliis in rebus praeter geographicas merito fuisse Eratostheni fidem abnegatam divinare. Duplicem scilicet rationem hic relictam ignoravit, alteram ab eiusmodi mulierum narrationibus non rarissimis adsciscendam, quam sagaciter explicuit Lessingius Laocoonte p. 28, 29; posteriorem, quae copiis innititur, uni omnium Eratostheni, et exquisitissimis, et prae ceteris gentium, redundantibus, ut illam Olympiadis sententiam inde

proficiēci potuisse nemo facile renuerit. Cf. *Hieronym.* ad *Lucian.* p. 390.

XIV. *INDEX* *IB.* p. 682 extr. sq. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν ἑντὸς τοῦ Εὐφράτου πᾶσαν ὑφ' αὐτῷ ποιησάμενος ἤλαυνεν ἐπὶ Δαρεῖον, ἑκατὸν μυριάσιν στρατοῦ καταβαίνοντα. καὶ τις αὐτῷ φράζει τῶν ἐταίρων, αἷς δὴ γέλωτος ἄξιον πρῶγμα, τοὺς ἀκολούθους παίζοντας, εἰς δύο μέρη διηρημένους σφᾶς αὐτούς, ὧν ἑκατέρου στρατηγὸν εἶναι καὶ ἡγεμόνα, τὸν μὲν Ἀλέξανδρον, τὸν δὲ Δαρεῖον ὑπ' αὐτῶν προσαγορευόμενον, ἀρξαμένους δὲ βάλους ἀκροβολίζεσθαι πρὸς ἀλλήλους, εἶτα πυγμαῖς, τέλος ἐκκεκαῦσθαι τῇ φιλονεικίᾳ, καὶ μέχρι λῆθων καὶ ξύλων πολλοὺς (ἰ. πολέμιους) δυσκαταπαύστους γεγονότας. ταῦτα ἀκούσας ἐκέλευσεν αὐτοὺς μονομαχῆσαι τοὺς ἡγεμόνας, καὶ τὸν μὲν Ἀλέξανδρον αὐτὸς ὥπλισεν, τὸν δὲ Δαρεῖον Φιλώτας. ἐθεῖατο δὲ ὁ στρατὸς ἐν οἰωνῷ τι τοῦ μέλλοντος τιθέμενος τὸ γιγνόμενον. ἰσχυρὰς δὲ τῆς μάχης γενομένης, ἐνίκησεν ὁ καλούμενος Ἀλέξανδρος, καὶ δωρεὰν ἔλαβεν δώδεκα ἡμέρας, καὶ στολῇ Περσικῇ χρῆσθαι. Ταῦτα μὲν οὖν Ἐρατοσθένης ἱστορήκεν. Haec quoque Schmiedero fabulosa videbantur, mihi viri indicia, Alexandri ingenium etiam minutis significationibus accurate patefacientis.

XV. *ARRIAN. EXPED. ALEX. V, 3. init.* Καὶ ταῦτα ὅπως τις ἐθέλοι ὑπολαβὼν ἀπιστεῖται ἢ πιστευέτω. Οὐ γὰρ ἔγωγε Ἐρατοσθένει τῷ Κυρηναίῳ πάντῃ ἐυμφέρομαι, ὃς λέγει, πάντα ὅσα εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρεται ἐν Μακεδόνων, πρὸς χάριν τὴν Ἀλεξάνδρου εἰς τὸ ὑπέρογκον ἐπευφημηθῆναι.*) Καὶ γὰρ καὶ σπῆλαιον λέγει ἰδόντας ἐν Παραπαμισαδαῖς τοὺς Μακεδόνας, καὶ τινα μῦθον ἐπιχώριον ἀκούσαντας, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐυν-

*) Ἐπιφημισθῆναι Lobeck, ad Phrynich. p. 597, quo utat probabili non opus est, si exempla vocis ἐπευφημεῖν, in praetorium afferre denotantis apud Euripidem Aeschylumque admoventur.

δείκτας, φημίσαι, ὅτι τοῦτο ἄρα ἦν τοῦ Προμηθέως τὸ ἄντρον, ἣν ἐδέδετο· καὶ ὁ αὐτὸς ὅτι ἐκείσε ἐφοίτα δαισόμενος τῶν σπλάγχνων τοῦ Προμηθέως· καὶ ὁ Ἑρακλῆς ὅτι ἐκείσε ἀφικόμενος τὸν τε αὐτὸν ἀπέκτεινε, καὶ τὸν Προμηθεῖα τῶν δεσμῶν ἀπέλυσε, τὸν δὲ Καύκασον τὸ ὄρος ἐκ τοῦ πόντου ἐς τὰ πρὸς ἑω μέρη τῆς γῆς καὶ τὴν Παραπαμισσάδα χώραν ὡς ἐπὶ Ἰνδοὺς μεταίγειν τῷ λόγῳ τοὺς Μακεδόνας, Παραπάμισσον ὄντα τὸ ὄρος αὐτοὺς καλοῦντας Καύκασον, τῆς Ἀλεξάνδρου ἐνεκα δόξης, ὡς ὑπὲρ τὸν Καύκασον ἄρα ἐλθόντα Ἀλέξανδρον. ἐν τε αὐτῇ τῇ Ἰνδῶν γῇ βούς ἰδόντας ἐγκεκλυμένους ῥόπαλον, τεκμηριούσθαι ἐπὶ τῷδε, ὅτι Ἑρακλῆς ἐς Ἰνδοὺς ἀφίκετο. Ὅμοια δὲ καὶ ὑπὲρ Διονύσου τῆς πλώνης ἀπιστεῖ Ἑρατοσθένης· ἐμοὶ δ' ἐν μέσῳ κείσθων οἱ ὑπὲρ τούτων λόγοι. Cf. Geograph. fr. CVI., ad quod hoc fragmentum pertinuisse opinere. Eratostheni inre accedit Ste - Croix p. 389 sq.

XVI. PLUTARCHI MORALIA p. 329 extr. sq. Ἀλέξανδρος οὐ τὴν ἐσθῆτα προσήκατο τὴν Μηδικήν, ἀλλὰ τὴν Περσικὴν, εὐτελεστέραν οὖσαν· τὰ γὰρ ἔξαιλλα καὶ τραγικὰ τοῦ βαρβαρικοῦ κόσμου παραιτησάμενος, ὅλον τιάρην καὶ κίνδυν καὶ ἀναξυρίδας, ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ Περσικοῦ τρόπου μεμιγμένην τινὰ στολὴν ἰφόρει, καθάπερ Ἑρατοσθένης ἰστορεῖεν.

Olympionicarum opusculum si minus Chronographiis praefixum legebatur, certe simul cum illis Eratosthenes ediderat. Sane Fellus pro more singularem sibi librum hinc collegit, neque in contrariam partem Galenus verum tetigit, Chronographias altera inscriptione de Olympionicis insignitas fuisse: sed Vossius de histor. Gr. p. 110, tandem aliquando praeiudicatis opinionibus liber, quamvis cum dubitatione, dudum recte censuerat. Ea tamen quaestio prolixa non indiget argumentatione. Olympiadum enim ratio Chronographiis conscribendis pernecessaria non potuit aliunde quam

congerendis ac diiudicandis Olympionicis intelligi et confirmari.*) Quo in labore iam Timaeus praecierat, qui Olympionicas cum Ephoris, Archontibus, Argivis sacerdotibus comparabat, ingenti Siculorum Italicorumque hominis ambitu has quoque computationes complexo, quantumvis Suidas seiungat. Nolim tamen ad eam sententiam stabiliendam magis collatoris fragmentorum somniis, quam ipsa reliquiarum indole uti: iste enim vocis vim ignorans ad Olympionicas p. 246 sq. loca alienissima rettulit, longe melioribus praetermissis. Accedit aliud argumentum ab Apollodori Chronicis desumptum, cuius opus vicibus iteratis de rebus geographicis, historicis, chronologicis disertissime laudatur, quodque iudicium Olympiaca victoria suffultum praebet fragm. p. 414. init., ultimo Olympionicarum simillimum. Sed istiusmodi ambagibus missis, ea cuius antea commonefeci demonstratio hic quoque praevallet, quod cognitiones, non per se conducibiles, sed aliis disciplinis profuturas, Graecorum etiam recentiores, qui quidem a generoso avorum ingenio, eruditionis minutatim explicandae contemptore, non omnino descivissent, seorsum proponi repudiarunt.

XVII. SCHOL. EURIP. HECUB. 569. *φύλλοις ἑβαλ-
λον*] *Ἐρατοσθένης φησὶ περὶ τῆς φυλλοβολίας, ὡς πά-
λαι χωρὶς ἁθλῶν ἀγωνιζομένων ἀνθρώπων, τῷ νική-
σαντι καθάπερ ἔρανον εἰσφέροντες ἔρῃετον τῶν θεα-
τῶν ὅπως ἕκαστος ὑπέρει. διὰ δὲ τὴν σύνηδον ἐγένετο,
πύκλῳ περιτορευόμενον ἐπαγεῖρειν καὶ λαμβάνειν τὸ
διδόμενον. οἱ μὲν οὖν ἐμπορευόμενοι διάφορα δῶρα τῶν
λοιπῶν (verba corruptissima; nihil expedit Casaubonus
ad Suetonii Neron. 25. ἐδίδουσαν post δῶρα inserens.)
οἱ μὲν ἑγγὺς καθήμενοι στεφάνους ἐπετίθεσαν, οἱ δὲ
ἀνωτέρω τοῦτο ὅπερ ἦν λοιπὸν (adiiciendum videtur,*

*) Quis tandem Iosephi Scaligeri *Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴν*, chrono-
logico insertam operi, ignorat?

ολον) ἔβαλλον τοῖς ἀνθεσι καὶ φύλλοις. καὶ νῦν μὲν ἐπὶ τοῖς ἐπιφανῶς ἀγωνιζομένοις προβάλλουσι ζῶνας (cf. Callimachi fragm. 476.), πέταλα, χιτωνίσκους, πετάσους, κρηπίδας. [διὰ σύνηθες κύκλῳ περινοστούτας ἀγείρειν τὰ διδόμενα.]*) ἕως μὲν οὖν ἐν ἀγώνισμα (recte Casaub. vulgatum ἐναγώνισμα correxit) κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἦν, θαψιλῆς ἐγένετο ἡ τῶν θαρσυν δόσις· πολυπλασιαζομένους δὲ τούτους**), ταῦτα ἐμεινῶτο εἰς πολλὰ (l. πολλοὺς) καταμεριζόμενα, καὶ τέλος ἡ φυλλοβολία κατελείφθη. ταῦτα οὖν περὶ τοὺς χρόνους Εὐριπίδου· ὅψα γὰρ ποτε ὁ ἀγεμὸς τῆς φυλλοβολίας ἀπεδείχθη. Insigni huic observationi admoventur est Timaeus p. 215. Περιωγειρόμενοι νικηφόροι. οἱ νικήσαντες ἐν δημοσίῳ ἀγῶνι, καὶ δῶρα παρὰ τῶν φίλων καὶ οἰκίαν λαμβάνοντες καὶ περιϊόντες. Ubi errat Ruhnkemius, Scholiastae Euripidei immemor, quamvis Casaubonus cuius auctoritatem attulit commemoravit, etiam Burretii diligentiam elapsi; sed Photii annotationem v. περιωγειρόμενοι ex Platónico lexico derivatam opinatur: at enim omnia Eratosthenis loco, pro classico ut videtur habito, debentur. Quae ex Photii verbis huc pertinent, haec sunt: λέγεται γὰρ ὅτι τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἄθλα προὔτίθεσαν τοῖς ἀγωνιζομένοις, ὃν τρόπον καὶ Ὅμηρος καὶ ἄλλοι ποιηταὶ ιστοροῦσιν. ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο χωρὶς ἄθλων ἀγωνίζεσθαι, τοὺς νικήσαντας οἱ μὲν κατὰ φίλων ἢ συγγένειαν προσήκοντες στεφάνοις ἀνέδουν· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν σύγγενος καδῆμενοι καὶ πλησιαζόμενοι πλείονος ἄξια ἐπετίθεσαν, οἱ δὲ πορρώτερον ἀνθεσι καὶ φύλλοις ἔβαλλον περιερχομένους. ὡς δὲ (l. ὡς

*) Haec omittenda sunt. Omnino Scholion ceteris testibus collatis non poterit non et lacunosum et depravatum videri.

**) Mira ac suspecta syntaxis; displicet Casaubonianum πολυπλασιαζομένου δι' τοῦτον; potius reposuerim, πολυπλασιαζομένου δι' τοῦ τοῦτον. Veteres sordes novissimus editor secum nobis reliquit,

καὶ τῶν τοῖς ἐπιφανῶς ἀγωνισαμένοις ἐπιβάλλουσι πετάσους καὶ ζώνας, οἱ δὲ χιτῶνας. ἐκ τούτου σύνηθες ἐγένετο κύκλῳ περιπορευομένους τοὺς ἀθλητὰς ἀπαγεῖρειν καὶ λαμβάνειν τὰ δωδόμενα. Quod etiam magis stabilitur Clementis loco Alexandr. Paedag. II, 8. a Casaubono emendati: ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι πρῶτον ἢ τῶν ἄλλων δόσις ἦν· δεύτερον δὲ ὁ ἐπαγεσμός· τρίτον ἢ φυλλοβολία. τελευταῖον ὁ στέφανος, ἐπίδοσιν λαβούσης εἰς τρυφήν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὰ Μηδικά.

Sed Eratosthenis observatione de φυλλοβολίᾳ ita abusus est Schweighaeuser. ad Athen. animadv. T. I. p. 385, ut explicationem inde Calliae peteret. Calliae enim haec protulisse dicitur II. p. 57. A. — περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμωδίας διεξιὼν, φησὶν· ἔνθος, πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλατήρες. Satis hinc perspicitur, Calliam de muneribus, quae histriionibus in comoediae principiis tribui solerent, non disse-ruisse: namque pronunciari illud debuerat diversissime; sed proposuisse potius cibos certo cuidam usui conse-cratos. Talis certe sententiae tum similis admonet nominativorum enumeratio, ex Phyllide servata ap. Athen. XIV. p. 656. B., tum praesertim locus apposi-tus apud eundem IV. p. 137. E. Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνί-δην ἀναφερομένους Πτωχοὺς ποιήσας τοὺς Ἀθηναί-ους φησὶν, ὅταν τοῖς Διοσκούροις ἐν Πρυτανείῳ ἀρι-στον προτιθῶνται, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τιθέναι τυρόν, καὶ φύστην, δρυπεπεῖς τ' ἐλάας, καὶ πράσα, ὑπόμνη-σιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Videndum, Polemonisne simili dicto XI. p. 478. D. coniectura possit πυροὶ pro πῦρ suffulciri: πῦρ quidem non aptissime interijiceretur.

XVIII. SCHOL. ODYSSE. MEDIOCL. 9. 190. Ὁ δί-εσος λίθος ἦν, καὶ (l. ὡς) Ἐρατοσθένους ἐν Ὀλυμπια-κοῖς (sic; eadem confusio Schol. Pind. Vrat. OL IV, 6; contra apud Schol. Nem. X, 49. τὴν Ὀλυμπιακὴν νί-

την restituendum pro τὸν Ὀλυμπιονίκων.) Ἰστορεῖ, τὸν μὲν σόλον λέγει (l. λέγων) σίδηρον*) ἢ ἔυλινον ἢ χαλκὸν τετραήμερον κατὰ τὸ μέσον, καὶ ἔχοντα καὶ κώδιον ἐξημέμενον, οὗ ἐχόμενοι βάλλουσιν οἱ ἀγωνιζόμενοι. Οὕτω καὶ ἐπὶ Πατρόκλη περὶχεται· διό φησι· αὐτὰρ Πηλεΐδης θῆκε σόλον ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε (Il. ψ. 826.). ὃθεν κατωμάδιον αὐτὸν λέγεσθαι· ὅσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίῳ πέλονται (Il. ψ. 431.). διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἐφη, τὸν ἔα περιστρέψας. Post ῥίπτασκε nonnulla excidisse apparet, differentiam disci declarantia, eo sensu, ut manibus retortus ac proiectus fuisse diceretur. Eratosthenis accuratissimum discrimen, neque ab Ammonio, neque a ceteris grammaticis adoptatum, ex parte Apio recepit apud Apollonium Tollii p. 608. Σόλος. Ἀπίων, δίσκος τιδηροῦς. ὅτε δὲ δίσκος λίθινος.

*) Σίδηρον emendatione non indiget. Satis vulgarem consuetudinem Moeridis praeceptum innuit p. 369. Τριπλᾶ, τετραπλᾶ, περισπωμένως καὶ μακρῶς, Ἀττικῶς, βραχέως, Ἑλληνικῶς· neque de nihilo haec nobis quidem superfua primarius Grammaticus, Phrynichus Bekkeri p. 25, observavit: ἀπλᾶ, διπλᾶ, τριπλᾶ καὶ τὰ ὅμοια περισπῶσιν. ὑποκρίνται γὰρ τῇ Ἰωνικῇ διαίρεσει, οἷον διπλᾶ διπλᾶ, καὶ τὰ ὅμοια. Istud genus perite confirmatum dedit Schaeferus praef. Schol. Apollonii p. XV. Quae si tenuisset Lobeckius ad Phrynich. p. 148. et 234, vanis, opinor, tentationibus abstinuisset. Neque felicior πότινον apud Hesychium sollicitavit Dobraeus addendis ad Plut. 586. Iam si Callimachi h. Dianae 200.

τὸ δὲ στέφος ἡματι κείνῳ

ἢ πέντε ἢ σκίρος·

imitato ad Pind. Ol. XIII, 45. Triclinio, sive Isthmiorum Hypothesi, comparaveris, additis quae observata fuerunt ad Mercurii fr. XV, 15: percipies, quamvis via, praecedente iam Homericō ἀσφόδελος, talis potuerit abusus provenire. Notavit etiam Lesbos περὶ σχημάτων p. 182 sq. Accedit, ut in tritissimis appellationibus, verbi causa in cognominibus deorum, saepe adiectivorum vices substantiva susceperint: veluti Ζεὺς Ἀρισταῖος, Ποσειδῶν Ἐρεχθεὺς, Ἀρτεμὶς Ἰφιδίονα. Quibus perpensis, rationem qua Διὸς Ἀγαμέμνονος originem deduxit Casaubonus ad Athen. III. p. 99. B. repudiat fuisse. Vide praeter alios Heynium ad Pindar. p. 374. et Musgraviū ad Sophoclis Philoct. 929, ubi Romanorum Iannus (hunc, non Iovem voluit) Quirinum rectius Benlilao ad Horat. Carm. IV, 15, 9. ex hac ipsa consuetudine explicuit.

καὶ τῶν τοῖς ἐπιφανῶς ἀγωνισαμένοις ἐπιβάλλουσι πετάρους καὶ ζώνας, οἱ δὲ χιτῶνας. ἐκ τούτου συνέ-
 θες ἐγένετο κύκλῳ περιπορευομένους τοὺς ἀθλητὰς
 ἀπαγεῖρειν καὶ λαμβάνειν τὰ διδόμενα. Quod etiam
 magis stabilitur Clementis loco Alexandr. Paedag. II,
 §. a Casaubono emendati: ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι πρῶτον ἢ
 τῶν ἀθλων δόσις ἦν· δεύτερον δὲ ἢ ἀπαγεργμός· τρίτον
 ἢ φυλλοβολία. τελευταῖον ὁ στέφανος, ἐπίδοσιν λαβού-
 σης εἰς τρυφήν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὰ Μηδικά.

Sed Eratosthenis observatione de φυλλοβολίᾳ ita
 abusus est Schweighaeuser. ad Athen. animadv. T. I.
 p. 385, ut explicationem inde Calliae peteret. Calliae
 enim haec protulisse dicitur II. p. 57. A. — περὶ γοῦν
 τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμῳδίας διεξιὼν, φησὶν· ἔττος,
 πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἑλατῆρες. Satis
 hinc perspicitur, Calliam de muneribus, quae histrioni-
 bus in comoediae principiis tribui solerent, non disse-
 ruisse: namque pronunciari illud debuerat diversissime;
 sed proposuisse potius cibos certo cuidam usui conse-
 cratos. Talis certe sententiae tum similis admonet
 nominativorum enumeratio, ex Phyllide servata ap.
 Athen. XIV. p. 656. B., tum praesertim locus apposi-
 tus apud eundem IV. p. 137. E. Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνί-
 δην ἀναφερομένους Πτωχοὺς ποιήσας τοὺς Ἀθηναί-
 οὺς φησὶν, ὅταν τοῖς Διοσκούροις ἐν Πρυτανεῖᾳ ἀρι-
 στον προτιδῶνται, ἐπὶ τῶν τραπέζων τιθέναι τυρόν,
 καὶ φῶσιν, δρυπεπεῖς τ' ἐλάας, καὶ πράσα, ὑπόμνη-
 σιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Videndum,
 Polemonisne simili dicto XI. p. 478. D. coniectura
 possit πυροί pro πῦρ suffulciri: πύαρ quidem non
 aptissime interliceretur.

XVIII. SCHOL. ODYS. MEDIOI. §. 190. Ὁ δι-
 σκος λίθος ἦν, καὶ (l. ὡς) Ἐρατοσθένους ἐν Ὀλυμπια-
 κῶις (sic; eadem confusio Schol. Pind. Vrat. Ol. IV, 6;
 contra spud Schol. Nem. X, 49. τὴν Ὀλυμπιακὴν νι-

την restituendum pro τὸν Ὀλυμπιονίκων.) Ἰστορεῖ, τὸν μὲν σόλον λέγει (l. λέγων) σίδηρον*) ἢ ἔυλων ἢ χαλκὸν τετραμένον κατὰ τὸ μέσον, καὶ ἔχοντα καλῶδιον ἐξημμένον, οὐ ἐχόμενοι βάλλουσιν οἱ ἀγανιζόμενοι. Οὕτω καὶ ἐπὶ Πατρόκλη περὶηται· διὸ φησι· αὐτὰρ Πηλεΐδης θῆκε σόλον ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε (Il. ψ'. 826.). ὅθεν κατωμάδιον αὐτὸν λέγεσθαι· ὅσα δὲ δίσκου οὕρα κατωμάδιοιο πέλονται (Il. ψ'. 431.). διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἔφη, τὸν ῥα περιστρέψας. Post ῥίπτασκε nonnulla excidisse apparet, differentiam disci declarantis, eo sensu, ut manibus retortus ac proiectus fuisse diceretur. Eratosthenis accuratissimum discrimen, neque ab Ammonio, neque a ceteris grammaticis adoptatum, ex parte Apio recepit apud Apollonium Tollii p. 608. Σόλος. Ἀπίων, δίσκος σιδηρεὺς. ὅτε δὲ δίσκος λίθινος.

*) Σίδηρον emendatione non indiget. Satis vulgarem consuetudinem Moeridis praeceptum innuit p. 369. Τριπλῶ, τετραπλῶ, περισπωμένως καὶ μακρῶς, Ἀττικῶς, βραχέως, Ἑλληνικῶς· neque de nihilo haec nobis quidem superflua primarius Grammaticus, Phrynichus Bekkeri p. 25, observavit: ἀπλῶ, διπλῶ, τριπλῶ καὶ τὰ ὅμοια περισπῶσιν. ὑποκρίνται γὰρ τῇ ἰωνικῇ διαστάσει, οἷον διπλῶ διπλῶ, καὶ τὰ ὅμοια. Istud genus perite confirmatum dedit Schaeferus praef. Schol. Apollonii p. XV. Quae si tenuisset Lobeckius ad Phrynich. p. 148. et 234, vanis, opinor, tentationibus abstinuisset. Neque felicior πότινον apud Hesychium sollicitavit Dobraeus addendis ad Plut. 586. Iam si Callimachi h. Dianae 200.

τὸ δὲ στέφος ἤματι κείνῃ

ἢ πέτρης ἢ σκίνος·

imitato ad Pind. Ol. XIII, 45. Triclinio, sive Isthmiorum Hypothesi, comparaveris, additis quae observata fuerunt ad Mercurii fr. XV, 15: percipies, quamvis via, praecedente iam Homericō ἀσφόδαλος, talia potuerit abusus provenire. Notavit etiam Lesbos περὶ σχημάτων p. 182 sq. Accedit, ut in tritissimis appellationibus, verbi causa in cognominibus deorum, saepe adiectivorum vices substantiva susceperint: veluti Ζεὺς Ἀρισταῖος, Ποσειδῶν Ἐριχθαῖς, Ἀρτεμις Ἰφίγνεα. Quibus perpensis, rationem qua Διὸς Ἀγαμέμνονος originem deduxit Casaubonus ad Athen. III. p. 99. B. repudiaturus fuisset. Vide praeter alios Heynium ad Pindar. p. 374. et Musgravium ad Sophoclis Philoct. 919, ubi Romanorum Iannus (hunc, non Iovem voluit) Quirinum rectius Benitoio ad Horat. Carm. IV, 16, 9. ex hac ipsa consuetudine explicuit.

XIX. ATHENAEUS IV. p. 154. A. Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν τοὺς Τυρρηνούς φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν. Pares fuisse Olympionicarum catalogos, neque si supra disputata collinearunt, statui, nec per se veritatis quadam specie instrui potest. Lege igitur: ἐν τῷ περὶ τῶν Ὀ. Mendum contrarium Harpocratonem irrepsit: Ἀκτία, ἀγῶν παλαιὸς ἦν, ὡς δὴλὸν ποιεῖ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ἀγῶνων· idem Suidas. Ἀκτία, voluit περὶ ἀγῶνων, hinc Bentleius collegit, qui, quo modo Eratosthenis titulos collegerunt, multa cum ceteris fragmentorum Callimachi editoribus, quae seorsum non extiterint, commentus est. At cum certissimum sit, de certaminibus institutis per Αἴτια poetam disservisse, non dubitandum est reponere: ἐν τῷ πρώτῳ Αἰτίων. Ceterum Tyrrenorum instituto vide similia apud Athenaeum XII. p. 517. A., imprimis haec Theopompi ibid. p. 518. B. ἐπὶ δὲ τῆς τρυφῆς οἱ Τυρρῆνοί, ὡς Ἀλκιμος ἱστορεῖ, πρὸς αὐλὸν καὶ μάττους καὶ πυκτεύουσι καὶ μαστιγοῦσιν. Eadem Aristotele teste proposuit Pollux IV, 56. Illinc fluxisse videtur γένος μουσικὸν τὸ Λυγύων Platonis Phaedro p. 237. A.

XX. SCHOL. ARISTOPH. VESP. 1186. (v. de antiq. Comoed. fr. XXI.) εἰ μὴ ἄρα ὁ Ἐφροῦτιων ἐστίν, ὁ ἐν ταῖς Ὀλυμπιάσι (minus accurata Scholiastae locutio, qua gemellum illud, ἐν ταῖς Νεμεακαῖς νίκαις ἀναγεγράφαι, ad inscript. Pind. Nem. VIII. tueberis, coll. Schol. N. X, 1.) φερόμενος Ἐφροῦτιων Μαινάλιος. Hesychnii narratione Eratosthenem huius observationis auctorem, eiusdemque voce ἀναγράφει in Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ Athletam attulisse, licet cognoscere. Potuit haec historia utrobique, et hic, et ad Aristophanem, afferri. Ceterum de voce ἀναγράφειν ubi agit Bentleius epistola ad Millium p. 509, adduci sese patitur, ut dubitans licet nonnulla Harpocratonis v. Ἰων Eratostheni tribuat. Mirum, neque corruptelam verborum,

ἀναγράφουσι δὲ ἐν αὐτῷ τὰδε; neque indolem Chronographiarum tantum perspexisse acumen.

XXI. DIOGENES LAERT. VIII, 47. καὶ ἕτερον (Πυθαγόραν), Δωρικὰ πεπραγματευμένον, ὡς Διονύσιος ἱστορεῖ. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, καθὼ καὶ Φαβρίγιος ἐν τῇ ἡ παντοδαπῆς ἱστορίας παρατίθεται, τοῦτον εἶναι τὸν πρῶτον ἐντέχνως πυκτεύσαντα, ἐπὶ τῆς ὀγδόης τε καὶ τέτταρακοστῆς Ὀλυμπιάδος, κομήτην καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα, ἐκριφθῆναι τε ἐκ τῶν παίδων, καὶ χλευασθέντα ἀντίκα πρὸςβῆναι τοὺς ἄνδρας, καὶ νικῆσαι.

Scaliger illa κομήτην καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα in ignaviae crimen interpretabatur ad Euseb. p. 40. — καὶ ὡς θῆλυς χλευαζόμενος, προβάς εἰς τοὺς ἄνδρας, ἅπαντας ἐξῆς ἐνίκησε· qua in explicatione sibi obsequentem habuit Bentleium Phalarideis p. 178, insuper memorato Georg. Syncello p. 239. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος Ὀλύμπια ἀθλήσων, ἐξεκρίθη παίδων πυγμῇν, (καὶ χλευασθεὶς) ὡς ἀπαλός, προβάς εἰς τοὺς ἄνδρας ἐνίκα κατὰ τὴν νῆα Ὀλυμπιάδα: quo iure, infra disceptabitur. Iam idem Bentleius, qui omnem suam de aetate Pythagorae sententiam loco Eratosthenis superstruxit, ex aliis auctoribus p. 179, Meinersius hist. doctrin. Gr. et Rom. T. I. p. 323sq. ipsis Laertii sectionibus 12. et 48. evicerunt, Samium philosophum Olympiis victoriam reportasse, ac proinde utrumque Pythagoram illic confundi: Eratosthenem vero, teste Phavorino, de philosopho eam historiam rettulisse. Quod si accuratius quaestionem dirimere volebant, vanam tantummodo grammaticorum distinctionem utrumque Pythagoram effecisse declarandum erat, caventium, ne quid repugnantiae scilicet Philosophi dogmatis evaderet. Sed aliam idem Meinersius adhibuit ratiocinationem, purpurea veste, qua pugil ille indutus fuerit, id ipsum colligi, Eratostheni Athletam et Philosopham pro eodem homine habitum fuisse; testimoniis enim

egregiorum testium constare Pythagorae illiusque sectae eam consuetudinem, ut puris candidisque palliis reverentiam sui vulgo incutere studerent. Nescio qua socordia iuveni senis hic dogmata attribuantur, et purpurea vestis in candidarum numerum referatur. Duplex enim descriptio, κομήτην καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα accessisse tradentium, insuperbientem et victoriae certissimam Pythagorae indolem significabat. Schol. Aristoph. Nub. 71. Ξύστιδ' ἔχων, — ἤγουν πορφυρίδα. καὶ γὰρ μέγχι νῦν οἱ εἰσελαύνοντες ἀθλήται τοιοῦτ' αὖ πορφυροῦντες σχήματι, καὶ ἄρματος ἐπιβάντες, διὰ μέσης πομπεύουσι τῆς πόλεως. Comicus Equitibus 973.

οὔμοι δὲ γ' αὖ λέγουσιν, ὡς ἀλουργίδα

ἔχων κατάπαστον καὶ στεφάνην ἐφ' ἄρματος

χρυσοῦ διώξεις Σμικυδὴν καὶ κύριον.

Cf. Hemsterhusium ad Lucian. p. 53. Deinde insignium meritorum praemium comam nutrirī maxime Athenienses concesserunt, docente Aristoph. Equit. 679 sqq.

ἡμεῖς δ' αἰτιοῦμεν τῇ πόλει

πρῶτα γενναίως ἀμύνειν καὶ θεοῖς ἐγχαρίσας.

καὶ πρὸς οὐκ αἰτιοῦμεν οὐδὲν πλὴν τοσούτον μόνον·

ἣν ποτ' εἰρήνη γένηται, καὶ πόνων παυσώμεθα,

μὴ φθονεῖθ' ἡμῖν κομῶσι, μηδ' ἀπεστλεγγισμένοις.

Sed prae ceteris conferendus Chamaeleon ap. Athen. IX. p. 374. A. ἣν δὲ τὴν ὄψιν καλὸς καὶ μέγας, καὶ κόμην ἔτρεφε, καὶ ἐφόρει ἀλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. Adolescenti vero duodeviginti annos nato inter pueros certamen abnegari potuisse, neque aliunde videtur demonstrari, neque Bentleius persuasit, Hylli exemplo proposito apud Pausan. VI, 14, athletas ea aetate cum pueris non iam dimicuisse: illic enim Elei Hyllum incerta de causa excluserunt. Omnino hac in disputatione magni viri perspicacitatem desidero: si enim lubus ille Pythagorae effeminatae indolis exhiberet

significationem, num a pueris repulsum in virorum societatem admitti potuisse quomodocunque verisimile est? Sed ut ad summam rei praevertar, Eratosthenis calculum Bentleius approbavit, quem sequitur Creuzer ad historic. Graec. antiquiss. fragm. p. 5; reiecit Meinersius. Quorum Bentleii maxime insignis est negligentia, qui Diogenis locum, Meinersio non contradicente, cum opinionis suae aliis emolumentis accommodaret, tum Pythagoream aetatem illa Olympiorum in celebritate duodeviginti annos esse complexam temere indè erueret. Debebat etiam, cum in chronologico argumento fundamentum sit quam maxime stabile constituendum, Syncelli errorem quinquagesimam primam Olympiadem prodentis aliquanto accuratius ad liquidum perducere. At huius ipsius ratio leviter corrupta, studio praetermisso, rectam potuerat viam monstrare. Vide, quantum praestet momenti vel minutissima particula. Illa enim ἐπὶ τῆς ὀγδόης τε καὶ τετρακοστῆς Ὀλυμπιάδος ab omnibus qui in hunc campum descenderunt, speciosa utique verborum collocatione inductis, de anno victoriae intelligebatur: at quis tandem eum in sensum ἐπὶ Ὀλυμπιάδος usurpavit? Immo Eratosthenes, cum ad duodequingagesimam perventum esset Olympiadem, victoriam Pythagorae Olympiacam attulerat, non sane de nihilo, sed quo natalem eius diem sive colligeret, sive confirmaret. Iam vero illa Olympias, si consimiles auctorum rationationes comparentur, ea ipsa secundum Eratosthenem fuerit, qua lucem Samius adspexit: quae si probabiliter hucusque exposita fuerunt, Meinersii definitio, omnium minimis difficultatibus obnoxia, tanto nomine adiuncta veritatem paene attingit. Hisce tandem perspicitur, haec Chronographis, non Olympionicis adscribenda esse.

XXII. DIOGENES LAERT. VIII, 51. Αἴγει θεὸς καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις, τὴν πέμπτην καὶ

ἐβδομηκοστήν Ὀλυμπιάδα νενίκηκέναι τὸν τοῦ Μένανος πατέρα (avum Empedoclis), μάρτυρι χροώμενος Ἀριστοτέλει. Menagius coniicit ἐξηκοστήν: sed vulgata lectio non omnino a temporum ratione abhorret.

Post Graecorum chronologiam Aegyptiis quoque dynastis suum tribuisse locum Eratosthenes videtur; sed temporum labem nonnisi fragmentum singulare effugit, Syncello debitum, duodequadraginta Thebanorum regum seriem enumerans. De cuius pretio et auctoritate contentione non adeo exili olim decernebatur, ita tamen, ut plerique his unice reliquiis sua systemata corroborarent, Manethone posthabito. Ita censuerunt Marshamus canone chronico p. 3. et 249, prolixius Cumberland. de Sanchoniathone ex editione Germanica inde a p. 53; nihil illi tributum est a Behrio (Abhandl. zur Erlaeuterung der alten Zeitrechnung und Geschichte) T. I. p. 211. Hodie qui istiusmodi rationibus, istis maiorum deliciis dudum compositis, abuteretur, de lana caprina rixari foret dicendus. Sed tamen fides Eratosthenis, ab antiquorum eruditorum nemine addubitata, ne hic quidem, ubi testis ipse oculatus sua protulit, in disputationem cadere debet, cum praesertim Aegyptiorum sermonem utcunque comparatum, arbitro prae ceteris idoneo, egregie calluerit. Est ille arbiter Paulus Ernestus Jablonskius, qui cum omnium iudicio in hoc litterarum genere principatum tenuerit, nihil quod ab argumento alienum sit facturus mihi videor, si quae ille primum in Tomo II. Chronologiae S. S. Desvignolii p. 736 — 765, deinde passim relictæ in Opusculis Lugduni Batavorum editis T. I. variis locis ad explicandam vel emendandam Nostri versionem nominum Aegyptiorum protulerat, in epitomen redacta brevibus proponam.

XXIII. SYNCELLUS p. 91. C. Ἀπολλόδωρος [ὁ] χρονικὸς ἄλλην Αἰγυπτίων τῶν Θηβαίων λεγομένων βασιλείαν ἀνεγράφατο, βασιλείαν λή. ἐτῶν αὐτῶν, ἥτις ἤρξατο μὲν ἐτῶ βζ' ἔτει τοῦ κόσμου, ἐληξε δὲ εἰς τὸ γμῆ. (margo γζος.) ἔτος τοῦ κόσμου, ὃν τὴν γνῶσιν, φησὶν, ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν, κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν ἐκ Ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν οὕτως.

Θηβαίων βασιλείαν τῶν μετὰ αὐτῶν. (margo ραθ.) ἔτη τῆς διαπορεύς, λή. βασιλείαν.

Πρῶτος ἐβασίλευσεν Μίνης Θιβιντικῆς Θηβαίος, ὁ ἐρμηνεύεται Διώνιος· ἐβασίλευσεν ἔτη ξβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος βζ'. ἔτη 12 Eusebius Scaligeri p. 17 f., qui Syncellum tum ineditum excerpsit. Μίνης primum regem vulgò appellari notissimum est. Sed pro Διώνιος, voce nihili, legendum censet Iabl. Διώνιος, aeternus: id enim Mench significare. V. eum ap. Vignol. p. 736 sq. Opusc. I. p. 144 sq.

Θηβαίων δεύτερος ἐβασίλευσεν Ἀθώδης, υἱὸς Μίνως, ἔτη νθ'. οὗτος ἐρμηνεύεται Ἐρμογένης. ἔτος τοῦ κόσμου βζξβ'. Pluribus confirmavit Iabl. ap. Vignol. p. 737 sq.

Θηβαίων Αἰγυπτίων τρίτος ἐβασίλευσεν Ἀθώδης ὁμῶνυμος ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γπα'.

p. 96. Θηβαίων ἐβασίλευσεν δ. Δαβιῆς υἱὸς Ἀθώδους (Ἀθώδους Scalig. p. 18.) ἔτη ιθ'. οὗτος ἐρμηνεύεται ψιλότερος (φιλεταίρος Scal.). τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γγγ'. Iabl. p. 738 sq. Δαβιῆς vocem Aegyptiace coniecit scribendam esse, ut dicat mella dantem: quod hodieque Aegyptios Diabio pronunciare.

Θηβαίων ἐβασίλευσεν ε. Περμφῶς υἱὸς Ἀθώδου, ὁ ἔστιν Ἡρακλείδης, ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γροβ'. Iabl. p. 739. Σερμφῶς legendum suspicatus pluribus illustravit ad p. 741.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν ζ'. Τοῖγαρ Ἄμαχος Μομφιεῖ Μεμφίτης ἔτη οδ'. οὗτος ἐρμηνεύεται τῆς ἀνδρὸς περισσομελῆς. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γζ'. Scaliger Τοῖγαράμος ἄμαχος χεῖρ — Τίσανδρος. Iabl. p. 742. postquam coniecerat Τοῖγαράμ ἄχος μονχειρί, — Σώσανδρος π., posse tamen Latine sic quoque exprimi, Magnus rerum admirabilium plenus, monuit licere etiam vulgatam retinere, ita ut ἄχος μόν vox incognita sit, respondens Graeco περισσομελῆς. Priorem opinionem praetulisse videtur Opusc. I. p. 548 sq.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν ζ'. Στοῖχος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὃ ἔστιν Ἄρης ἀναισθητός, ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γξδ'. Iabl. p. 743 sq. persuasum sibi habet, Aegyptios nullum coluisse numen Martis ab Hercule distinctum; pro ἄρης igitur ἄρης scribendum esse, i. q. ὁ εἶνα μὴ ἔχων, s. ἀναισθητός. Apposite Artemidorum laudat I, 29. Τὸ δὲ μὴ ἔχειν εἶνα (per somnium) ἀναισθησίαν πᾶσι σημαίνει.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν ὄγδοος Γοσορμῆς, ὃ ἔστιν Ἐθησιπαντός, ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γροε'. Scaliger αἰτησις παντός, sed corrupte, auctore Iabl. ap. Vign. p. 744, cui Aegyptiaca vox loquens lacrimis significare videtur.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν θ'. Μάρης, υἱὸς αὐτοῦ, ὃ ἔστιν Ἡλιόδωρος, ἔτη κς'. τοῦ κόσμου ἦν ἔτος γσιε'. Explicationem contra Salmas. de ann. climact. p. 567. defendit Iabl. p. 744 s.

p. 101. Θηβαίων Αιγυπτίων i. ἐβασίλευσεν Ἀνωϋφῆς, ὃ ἔστιν υἱὸς ἐπίκλειος, ἔτη κ'. τοῦ κόσμου ἦν ἔτος γσλἀ. Iabl. p. 745 s. Opusc. I. p. 34. significari videtur Hermaphroditus; verumtamen Graeca sic ad Aegyptiaca emendanda esse, υἱὸς ἐπίκλειος, vir illustris vel filius gloriose genitus. Posse etiam Ἀνωμυς legi, quod proprie significet gloriose genitum.

Θηβαίων Αιγυπτίων ια'. ἐβασίλευσεν Σίριος (Σί-
ροϊς Scalig. p. 21.), ὃ ἐστιν υἱὸς κόρης, ὡς δὲ ἑτεροι,
ἀβάσαντος, ἐτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γονά.
Iabl. p. 747. reiecta Salmasii de ann. climact. p. 567.
explicatione legit υἱὸς κόρης, i. e. πυρθένιος, natus
ante legitimum matrimonium; neque vero dissimulat,
Σίριος secundum litteram Graece sonare υἱὸν κόρης.

Θηβαίων Αιγυπτίων ιβ'. ἐβασίλευσεν Χνούβος Γεν-
ρός (Χνέυρος Scal.), ὃ ἐστιν Χρύσης Χρύσου υἱός,
ἐτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γοξθ'. Iabl. p. 748.
χνούβος χρυσούς: χνούβος significare aureum. Aliter
Salmas. p. 748.

Θηβαίων Αιγυπτίων ιγ'. ἐβασίλευσεν Πάνσις,
(p. 102.) ὃ ἐστιν ἀρχικράτωρ, ἐτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου
ἦν ἔτος γοζα'. Regnum ad se rapiens explicat
Iabl. p. 749.

Θηβαίων Αιγυπτίων ιδ'. ἐβασίλευσε Βιύρις (Βιύ-
ρης Scalig.) ἐτη ι. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γοδ'.

Θηβαίων βασιλείων ιε'. ἐβασίλευσεν Σαῶφις Κομα-
σής, κατὰ δὲ ἐπίους Χρηματισής, ἐτη ιεθ'. τοῦ δὲ κό-
σμου ἦν ἔτος γτιδ'. Varia Iabl. coniecit, monens no-
men Aegyptiacum varie efferri, χαῶφις autem sonare
χρηματιστήν; quam Latina versio (comatum) exprimat
lectionem κομήτην, negat p. 750. spernendam esse.

p. 104. Θηβαίων ις'. ἐβασίλευσεν Σενσαῶφις β'.
ἐτη ις'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γτιγ'. Si Σενσαῶφις
Scaligeri verum attigerit, δεύτερος illud significare ait
Iabl., posse tamen etiam vocis vulgatae rationem reddi.
Plura Opusc. I. p. 282 sqq.

Θηβαίων ἐβασίλευσεν Μόσχερις Πιόδοτος ἐτη ια'.
τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γτό. Salmas. p. 567. Μοιχέ-
ρης, non inepte, iudice Iabl. p. 752.

Θηβαίων ιη'. ἐβασίλευσεν Μουσθίς ἐτη λγ'. τοῦ δὲ
κόσμου ἦν ἔτος γνά.

Θηβαίων ιθ'. ἐβασίλευσεν Πάμμος Ἀρχόνδης ἔτη λε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γυλδ'. Πάμμος Scaliger. Nihil se perspicere profitetur Iabl. p. 752. et Opusc. I. p. 194.

Θηβαίων κ'. ἐβασίλευσεν Ἀπάππους μέγιστος· οὗτος ὡς φασιν παρὰ αἶραν μίαν ἐβασίλευσεν ἔτη ρ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γυξδ'. Ἀπάππος Scalig. Aphoph s. Apoph significat gigantem secundum Iabl. p. 753 sq.

Θηβαίων κα'. ἐβασίλευσεν Ἀχσάκος Ὀκάρας ἔτος α'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφξδ'. (sic) Scaliger Εχσάκος ὁ Κάρας. Nihil expedit Iabl.

Θηβαίων κβ'. ἐβασίλευσεν Νιτωκρίς γυνὴ ἀντὶ τοῦ ἀνδρός, ὃ ἐστὶν Ἀθηνᾶ νικηφόρος, ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφθ. Interpretatio confirmatur p. 755.

Θηβαίων κγ'. ἐβασίλευσεν Μυρταῖος Ἀμμωνόδοτος ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφζη'. (numerus corruptus.) Docet Iabl. p. 756, genuinam scribendi rationem esse Ἀμυνταῖος, Graecos autem paullatim pronuntiando corrupisse.

p. 105. Θηβαίων κδ'. ἐβασίλευσεν Οὐοσιμάρης κραταῖος, ὃ ἐστὶν ἥλιος, ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφζη'. (sic) Iabl. p. 756. legit Οὐοσιμάρης, potens, qui est sol: Οὐοσιμάρης regem Aegyptium dici Africano ap. Euseb. p. 20.

Θηβαίων κε'. ἐβασίλευσεν Θίνιλλος (Θύριλλος Scal.), ὃ ἐστὶν αὐξήσας τὸ πᾶντριον κράτος, ἔτη θ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γχι. Iabl. p. 757. Θίνιλλος, παῖς αὐξήσας.

Θηβαίων κς'. ἐβασίλευσεν Σεμφρουκράτης, ὃ ἐστὶν Ἡρακλῆς Ἀρποκράτης, ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἔτος γχη. Explicatur Opusc. I. p. 282. II. p. 197 sq.

Θηβαίων κζ'. ἐβασίλευσεν Χουθῆρ Ταῦρος, τύραννος ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου γχλς'. Iabl. p. 758. Χουοθερταῦρος, Τύραννος.

Θηβαίων κη'. ἐβασίλευσεν Μενυρῆς Φιλόσοφος ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου γγμγ'. Φιλόσοφος Scalig. 23. in. Corruptum videtur Iabl. p. 759. et Opusc. I. p. 141.

Θηβαίων κθ'. ἐβασίλευσεν Χωμαφθά· κόσμος Φι-
λέφαιστος ἔτη ια'. τοῦ δὲ κόσμου γνέ. (margo γγνέ.)
Salmas. de lingua Hellenist. p. 391. φιλήφαιστος, item-
que de ann. climact. p. 567. Hoc quidem probat Iabl.
p. 760, sed illud corrigit Χωμαφθάς s. Χομ. .

Θηβαίων λ'. ἐβασίλευσεν Ἀγκούνιος Ὀχυνύραν-
νος ἔτη ξ'. τοῦ δὲ κόσμου γχξς'. Σκουινώσοχος εὐραν-
νος Scaliger. Iabl. nihil se videre fatetur p. 760. et
Opusc. I. p. 313.

p. 123 f. Θηβαίων λα'. ἐβασίλευσεν Πενταθυρίς
ἔτη ις'. (margo μβ'.) τοῦ δὲ κόσμου γψκς'. Iabl. expli-
cat ἱερεὺς τῆς Ἀφροδίτης: Ἀθύρ enim s. Ἀθώρ Ae-
gyptiis fuit vacca, symbolum Veneris; Orion autem
ap. Eymol. M. Venerem Aegyptiacam vocat Ἀθώρ.

Θηβαίων λθ'. ἐβασίλευσεν Σταμεναμῆς β'. ἔτη κη'.
τοῦ δὲ κόσμου γψξξ'.

Θηβαίων λγ'. ἐβασίλευσεν Σιστοσιγερμῆς Ἡρακλῖος
κρότος ἔτη νε'. τοῦ δὲ κόσμου γψζα'. Iabl. Ἐρτοσιγερ-
μῆς p. 761 sqq.: Ertosi enim nomen est planetae, qui
Herculi ab Aegyptiis attribuebatur; regem illum sub
Herculis forte planeta lucem adspexisse, unde nomen
tulerit, quod Graece potius vertendum sit Ἡρακλῆς
κραταῖος, ut Scaliger p. 23. ediderat.

Θηβαίων λδ'. ἐβασίλευσεν Μάρις ἔτη μγ'. τοῦ δὲ
κόσμου γωμς'. Idem nomen nono videbatur Iabl.

Θηβαίων λε'. ἐβασίλευσεν Σιφώας, ὁ καὶ Ἑρμῆς,
υἱὸς Ἡφαίστου, ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου γωπθ'. Salmas.
p. 567. Σιριφθά, comprobante Iabl. Is tamen minore
mutatione coniici putat p. 764. Σιφθάς, eodemque-
modo in prima dynastia Manethonis pro Οὐσαφθῆς
leg. Οὐσαφθῆς. Scalig. Σιφώαςος. Ἑρμῆς alterum ré-

gia nomen significat, qui rei complementum dat;
v. Opusc. I. p. 69. 136 s. 310 s.

p. 147. C. Θηβαίων λζ'. ἐβασίλευσεν . . . ; ἐτη ιδ'.
τοῦ δὲ κόσμου ἦν γωϋδ'.

Θηβαίων λζ'. ἐβασίλευσεν Φρουρῶν, ἦτοι Νεῖλος,
ἐτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου γωπδ'. (margo γζή.) Iabl. p.
764. latere putat Nili nomen Siris s. Suris.

Θηβαίων λη'. ἐβασίλευσεν Ἀμουθαντατος ἐτη εγ'.
τοῦ δὲ κόσμου γζιγ'. Scal. Ἀμουρθαῖος.

Ἡ τῶν λη'. βασιλείων τῶν κατὰ Αἰγυπτίον λογομέ-
νων Θηβαίων, ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένους λαβὼν ἐκ
τῶν ἐν Διοσπάλει ἱερογραμματέων παρέφρασεν ἐκ Αἰ-
γυπτίας εἰς Ἑλλάδα φωνήν, ἐνταῦθα ἐληξεν ἀρχή.

Appendicis loco subiungendus est liber de Octae-
teride iam ab antiquis eruditis addubitatus. Comme-
morant Geminus ap. Petavium p. 34. C. ὅθεν τὰ Ἰοία
πρότερον μὲν ἦγετο κατὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς, ὡς
καὶ Ἐρατοσθένους ἐν τῷ περὶ τῆς ὀκταετηρίδος ὑπο-
μνήματι μνημονεύει. et Achilles Tatius in Arati Phaen.
p. 139 extr. sq. λέγεται δὲ ἐνιαυτὸς ἡ ἀπὸ τοῦ ζωδίου
εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκατάστασις αὐτοῦ ἐν ἡμέραις τετὲ καὶ
ἐλαχίστῳ μορίῳ. ἀπὸ δὲ σημείου εἰς σημεῖον ἀποκαθί-
σταται ἐν ὀκτωκαιδεκαετηρίδι, εἴ γε γνήσιόν ἐστι τὸ
σύγγραμμα Ἐρατοσθένους. οὗτος γὰρ ἀνεγράψεν δει-
κνύς, ὡς οὐκ εἶη Εὐδόξου. Hunc ex Geminio emenda-
vit Fabric. B. Gr. IV. p. 126. Non est quod de eius-
modi quaestione plura dicantur.

INDICES *).

I.

INDEX LOCORUM, QUIBUS NITUNTUR ERATOSTHENICA:

	Pagina.
Aelianus H. A. VII, 48. - - - - -	87
Agathemerus I. init. - - - - -	63
Ammianus Marcellinus XII, 8, 10. - - - - -	86
(Apollodorus III, 8. extr. - - - - -	149)
Arrianus Exp. Alex. V, 3. init. - - - - -	246, 47
— — V, 6, 2. - - - - -	93
Indic. III, - - - - -	94, 95
Athenaeus I. p. 2. - - - - -	134
— p. 16. - - - - -	34
— p. 24. - - - - -	142
II. p. 36. - - - - -	153
— p. 41. - - - - -	236
IV. p. 140. - - - - -	233, 34
— p. 154. - - - - -	252
V. p. 198. - - - - -	137
VII. p. 276. - - - - -	197
— p. 281. - - - - -	193
— p. 284. - - - - -	133
IX. p. 376. - - - - -	139

*) Subsequuntur indices, alter locos quibus Eratosthenica debentur complexus, coniunctissimus ille fragmentorum editioni: cui quidem auctores, narrationes de vita Nostri vel sua quaedam indicia, perparvi momenti, proponentes, non sunt inserti; posterior vero, haud minus idoneus, scriptores enumerat, quorum crisin tangunt paginae adiunctae: de explicationibus paucas exhibere visum fuit. Tertium tamen indicem, rerum quas dicunt et verborum, genuinis spectatoribus neque satis utilem, neque accuratum, otii penuria negligere iussit; iuxta enim non erat quod respicerentur sensim increbrescentes.

	Pagina.
Athenaeus X. p. 418.	199
XL p. 482.	201
— p. 499.	235
— p. 501.	228
XIII. p. 588.	193
Boethius Arithmet. I, 17.	174
Caesar B. G. VI, 24.	82
Censorinus c. 13.	62
c. 21.	239
Chalcidius ad Timaeum p. 156.	143
Georg. Choeroboscus ad Theodos. p. 1185.	166
p. 1356.	154
p. 1393.	84
Cicero ad Atticum VI, 1.	229
Clemens Alexandr. (Protrept. p. 34.	86)
(Paedag. II. p. 155.	153)
(— II, 8.	250)
Strom. I. p. 327.	240
— — p. 336.	239
— — p. 337.	240
— IV. p. 496.	195
Cleomedes c. 10.	57 - 59
Diogenes Laertius I, 119.	242
IV, 52.	189
VI, 88.	195
VII, 5.	231
VIII, 47.	253
— 51.	255, 56
— 89.	202
IX, 66.	196
Dionysius Halicarn. A. R. I, 46.	240, 41
Erotiani gloss. Hippocr. p. 394.	206
Etymologicum M. p. 170, 47.	154
198, 20.	208
286, 33.	165
416, 31.	218
472, 36.	140
529, 39.	233
547, 51.	211
573, 23.	209
682, 52.	227
Eusebius Praep. Ev. XV, 53.	56
Eustathius ad Dionys. init.	43
772.	90
867.	91
ad II. β. p. 302.	83
γ. p. 954.	199
ad Od. β. p. 1445.	235
δ. p. 1612.	34
ε. p. 1645.	32
Eutocius ad Archimedis sphaeram et cylindr.	
p. 21, 22.	176 ss.
Galenus prooem. ad glossas Hippocr. p. 404.	208

Harmenopulus enchirid. p. 115.	Pagina.	
Harpocratio p. 28.	61	
44.	195	
77.	214	
117.	243	
119.	224	
	229	
Heraclides allegor. Homer. c. 50.	144	
Hesiodi et Homeri Certamen p. 327.	241	
Hesychius v. ἀγγερόν	155	
άλαιον	233	
βασιλίδες	206	
Ερωδιον	221	
ήδυστηρίς	142	
καταλυστικόν	224	
ευφροσύνη	153	
παρ' αγγέλου δια	229	
Ροίμου χρηδοποιία	231	
Hyginus fab. 177.	149	
P. A. II, 3.	150	
— — 4.	156	
— — 6.	158	
— — 7.	158	
— — 13—16.	159, 60	
— — 17.	160	
— — 19, 20.	161	
— — 23—25.	161, 62	
— — 28.	162	
— — 30.	ib.	
(— — 33.	—)	
— — 40.	163	
— — 42, 43.	163, 64	
— — III, 1.	150	
— — 6.	159	
Iamblichus ap. Stobaeum Ecl. Phys. I, 52.	194	
Isidor. Etymol. IX, 2, 75.	86	
Lactantius I, 6.	86	
Lexicon Rhetor. Bekkeri p. 215.	235	
226.	208	
Ioh. Lydus de mensibus p. 39.	56	
Macrobius in Somn. Scip. I, 20.	56	
Saturn. V, 21.	201	
VII, 15 extr.	155	
Martianus Capella VI, p. 194.	59	
VIII, p. 289.	62	
Martianus Heracleota p. 6.	62	
Ioh. Maximus T. II. p. 635.	194	
Nicomachus Arithmet. p. 17.	173	
enchirid. harmon. I. p. 79.	171	
Pappus mathemat. collect. p. 7, 8.	185	
241.	169	
247.	169, 70	
(Pausanias VIII, 3.	149)	
Ioh. Philoponus in Aristot. Meteor. I. p. 79.	62	

	Pagina.
Photius v. <i>Εβδὺ Λύκειον</i> .	230
<i>εὐκλεία</i>	233
<i>ἡ δ' ὅς</i>	218
<i>ῥία</i>	235
<i>ποι ἥχος</i>	227
<i>σάμνα</i>	233
Placita Philosoph. II, 31.	56
p. 884.	194
Plinius II, 76.	108
— 112.	61
III, 10.	80
V, 6.	65 bis
— 7.	108
— 9.	65
— 33.	92
— 36.	65
VI, 1.	ib.
— 15.	90
— 24.	97
— 28.	102
— 33.	105
— 34.	108
— 35.	65
XII, 80.	92
XXII, 43.	234
Plutarchus Lycurgi init.	239
Themistocle p. 125.	196
Alexandro p. 665.	245
p. 682. extr. sq.	246
Demosthene p. 850.	243
p. 860.	ib.
Decem Orator. Vitae p. 847.	ib.
Moral. p. 329 extr. sq.	247
785.	207
981.	137
1047.	155, 56
qui dicitur Parall. min. p. 307.	151
Pollux I, 145.	205
(VI, 71.	142)
VII, 90.	160
X, 1.	205, 6
— 60.	206
Porphyrus ad Ptolemaei Harmon. p. 267.	170
Probus ad Virg. Georg. I, 233.	145
Pracius ad Euclidis Elem. p. 13.	171
31.	182
ad Hesiodi s. 590.	209
ad Plat. Tim. p. 37.	107
149.	182
186.	194
Ptolemaeus Harmon. II, 14.	171, 72
Magu. Synt. I, 10.	54
Quintilianus XI, 2, 14.	221

LOCORUM.

266

		Paginar.
Schol. Apollonii Rh. I.	482.	33, 40
—	565.	207
—	567.	ib.
—	972.	140
H.	43.	ib.
—	399.	89
—	1247.	90
III.	232.	207
—	802.	137
IV.	431.	90
—	259.	80
—	280.	211
—	284.	88
—	310.	ib.
—	1215.	82
Schol. Arati Phaen.	225.	164
—	402.	162, 63
—	469.	164
Schol. Aristophanis Pluti	797.	225
—	1195.	225, 26
Nub.	447.	211
—	549.	212
—	966.	213
Ran.	(810.	224)
—	1060.	ib.
—	1294.	—
Eq.	958.	209
(Acharn.	438.	207, 8)
Vesp.	239.	213
—	388.	214
—	500.	216
—	(577.	207)
—	702.	217
—	791.	ib.
—	1027.	218
—	(1186.	220, 252)
—	(1402.	221)
Avium	122.	222
—	557.	223
Pacis argum.	—	221
—	701.	222
—	754.	219
Schol. Dionysii Thracis p. 654. s.	—	141, 42.
—	725.	208
Schol. Euripidis Hecub.	569.	148, 49
—	Med. 2.	86, 89
Schol. Germanici Arat. Phaen.	173.	161
Schol. Homeri Il. α.	894.	83
—	422.	135
—	473. Venet.	144
—	234. —	167
—	29.	151, 52
—	24.	136
—	282. Venet.	39

	Paginas.
Schol. Homeri Od. γ. 188.	82
δ. 190. Mediol.	250, 51
Schol. Nicandri Theriac. 400.	157
465.	ib. s.
472.	154
Schol. Pindari Ol. IX, 1.	226
Schol. Platonis p. 35.	223
61.	86
250.	222
Scymnus v. 411.	82
Servius ad Virg. Aen. II, 7.	86
Sextus Empir. adv. Math. III, 28.	173
Simplicius ad Aristot. de Coelo II. extr.	56
Solinus I, 27.	241
Sorani Vita Hippocratis	243
Stephanus Byzant. v. <i>Αντα</i> .	143
<i>Αου</i> .	157
<i>Αιταριάντα</i> .	83
<i>Γάδινα</i> .	81
<i>Δορύχων</i> .	83
<i>Ιγνα</i> .	ib.
<i>Ταπός</i> .	91
[<i>Βόες Κεφαλαί. Διανύς.</i>	
<i>Σπάρταος. Τόσηλα.</i>	108]
Stobaeus Eclog. Phys. I, 27.	56
— 40.	194
— 52. v. Iamblichus.	
Serm. XVIII.	153
— CXV.	194
Strabo I. p. 5.	42
7.	27, 42
14.	42
15.	27, 187
16.	27, 28
18.	30, 33
22.	28, 30
23.	41
26.	32
27.	33
28.	37
29.	35, 41
30.	35, 36
38.	43
47—50.	43—48
54, 55.	48, 49, 51
61 ss.	52, 53, 62 ss.
65 ss.	67 ss.
II. princ.	71 ss.
69 s.	92, 93
74.	80
76.	95, 96
78 ss.	73 ss.
85 s.	76, 77

LOCORUM.

269

	Pagina.
Strabo II. p. 91 ss.	77 ss.
(95.	67)
97.	80
108.	78
113.	61
123.	61, 80
134 s.	80
III. p. 148.	81
159.	ib.
170.	ib.
V. p. 224.	82
VII. p. 298 s.	29, 40, 41
300.	41
VIII. p. 384. (non 348.)	84
389.	84, 85
X. p. 475.	65
XI. princ.	71
497.	90
507.	ib.
510.	96
513 s.	98, 99
XIV. p. 684.	107
XV. p. 687.	92
689.	93, 94
690.	96, 97
693.	
723 s.	97, 98
727.	99
XVI. p. 741.	99, 100
743.	90, 91
746.	91
765 ss.	100 ss.
767 ss.	102 ss.
778.	105
XVII. princ.	106, 7
802.	36
825, 29.	108
Strabonis Hipparchus I. p. 24.	32
II. p. 87.	96
Polybius I. p. 25.	29
II. p. 104.	79
106.	ib. s.
Chrestomath. p. 5.	28
Suidas v. η δ δε	218
Σιβύλλας	86
Ρικον κριδοπομπας	231
Syncellus p. 91—147 passim	257 ss.
180.	240
194.	241
Tatiani orat. adv. Graecos p. 106.	108.
Achilles Tatius isag. ad Arot. p. 136.	143
146.	164
152.	143

		Pagina.
Achilles Tattus isag. ad Arat. p. 153 s.	=	144
157.	-	149
158.	-	165
Theo ad Ptolem. p. 23.	-	56
60.	-	54
71.	-	55
Theo Smyrnaeus p. 2, 3.	-	168
127 s.	-	ib.
129.	-	170
165.	-	165
168.	-	170, 71
173.	-	170
Theodoretus Graec. affect. serm. VIII.	-	195
Tacitus ad Lycophr. 23.	-	140
1285.	-	89
Chiliad. XIII, 494.	-	140
Varro R. R. I, 2, 3.	-	67
Vita Arati ap. Petav. p. 269.	-	85
Vita Euripidis post Bacchas Elmleii.	-	243
Vitruvius I, 6.	-	61
IX, 3.	-	184, 85

II.

INDEX AUCTORUM:

- A**
Aelianus 87, 88.
Aeschylus 145. 183. expl. 84.
Ammonius 40. 222. 230 ter.
Apollodorus 26.
Aristophanes 100. 145. 146. 210. 225. 242. expl. 209s.
Athenaeus 4. 83. 121. 138. 140. 197, 98. 200. 201. 209. 236, 37. 242. 251.
Athenaci **Alcaeus** 156.
 — **Alexis** 100. 146.
 — **Anaxilas** 189.
 — **Callias** 250.
 — **Diphilus** expl. 142.
 — **Hegesander** 120.
 — **Pherecrates** 142.
 — **Philetaerus** ib.
 — **Stesichorus** 213.
Callimachus 139. 148. expl. 88.
Catasterismi (de quorum auctoritate 114ss. 133.) 111. 117 — 119. 121, 22. 125, 26. 128. 200.
Georg. Choeroboscus 154.
Clemens Alexandr. 239.
Cleomedes 58.
Coluthus 149.
(Diodorus 148.)
Diogenes Laertius 196. expl. 253ss.
Erotianus 206. 230.
Etymologicum M. 154. 55. 165. 66. 211. 215. 223. 227. 28.
Eustathius 32. 34.
Eutocius 175ss.
Harpocratio 252.
Hesiodi et Homeri Certamen 241. 42.
Hesychius 4, 5. 155. 166. 208. 223. 227. 229. 232. 235. 251.
Hyginus (de cuius operibus 129 ss.) 123. 125. 149. 159. 162, 63. expl. 156. error Hygini 136.
Lexicon Rhetoricum Bekkeri 215.
Lucianus 146. 183. 199. 242.

Ioh. Lydus 56. 165.

Martianus Capella 59.

Pausanias 135. 36. 242.

Photius 119. 215. 218. 228. 230. 233. 249.

Phrynichus 209.

Plinius H. N. 7. 66.

Plutarchus 246.

Polemop. Schol. Sophoclis Oed. C. 4.

Pollux 160. 225.

Quintilianus 221.

Sappho 226.

Schol. Aeschyli 55. 89.

— Apollonii Rh. 69. 88. 137. 140. error Schol. 211.

— Aristophanis 74. 121. 209. 212. 213. (cf. Plutarch. Moral. p. 931. E. ubi *Kvδθα* legendum.)
214. 217 quater. 219. 220. 222 ter. 223 ter.
225. duplex error Schol. 218, 19.

— Dionysii Thracis 142.

— Euripidis 89. 122. 249.

— Homeri Il. Ven. 38. 39. 135. 167,
min. 135.

Od. 82. 250, 51.

— Luciani 55.

— Nicandri 154. 157. 158.

— Pindari 55. 118. 120. 220. 250. 252.

— Platonis 86. 223.

Simplicius 56.

Sophocles 55. 147. 199. expl. 183.

Stephanus Byz. XI. 83. 91. 157.

Stobaeus 56.

Strabo 11. 18. (cf. Lucian. T. I. p. 723.) 22. 23. 28. 31. 40.
42. 44. 47. 48. 51. 53. 54. 62. 63. 64. 71. 72. 75.
76. 76. 77. 80. 94. 95. 97. 100 — 105. 106. 188.

Suidas VII. VIII. 6. 215. 218 ter. 231.

Syncellus 241. 257.

Achilles Tatius 143. 145 ss.

Theo ad Aratum 111.

— ad Ptolemaeum 54. 56.

— Smyrnaeus 165. 168. 171.

Theodoretus 195.

Tzetzes ad Lycophronem 89.

Varro 67.

Vita Arati 85.

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

~~MAR 21 '59 H~~

~~AUG 28 '61 H~~

Eratosthenica,
Widener Library

004796214

3 2044 085 113 173

